

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»**

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΗΜΕΡΙΔΑΣ

**«Προβολή των Έργων του ΕΠΠΕΡΑΑ στην Περιφέρεια
Κεντρικής Μακεδονίας. Νέες Ευκαιρίες για τις
Χρηματοδοτικές Δυνατότητες της Περιφέρειας στην
Προγραμματική Περίοδο 2014-2020»**

ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«Προβολή των Έργων του ΕΠΠΕΡΑΑ στην Περιφέρεια
Κεντρικής Μακεδονίας. Νέες Ευκαιρίες για τις Χρηματοδοτικές
Δυνατότητες της Περιφέρειας στην Προγραμματική Περίοδο
2014-2020»**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2014

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ν. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Συνεδριακό Κέντρο ΒΕΛΛΙΔΗΣ – Αίθουσα «CORONA»

Χαιρετισμοί

κ. Σταύρος Καλαφάτης, Υπουργός Αναπληρωτής Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

κ. Σωκράτης Αλεξιάδης, Γενικός Γραμματέας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος ΥΠΕΚΑ.

κ. Κωνσταντίνος Τριάντης, Ειδικός Γραμματέας Υδάτων ΥΠΕΚΑ.

κ. Αθανάσιος Καρούτζος, Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης.

κ. Γεώργιος Τσαμασλής, Αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Πρώτο μέρος

Παρουσίαση των έργων του ΕΠΠΕΡΑΑ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

«Έργα του ΕΠΠΕΡΑΑ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας»

κ. Νικόλαος Μαμαλούγκας, Προϊστάμενος Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη».

«Πρότυπο Επιδεικτικό έργο αξιοποίησης Α.Π.Ε. και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο σχολικό συγκρότημα επί της οδού Κλεάνθους 30, Κάτω Τούμπα, Δήμου Θεσσαλονίκης»

κ. Ανδρέας Κουράκης, Αντιδήμαρχος Αστικού Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης.

«Έργα ΑΠΕ και δράσεις για τη βελτίωση και την ορθολογική διαχείριση της ενέργειας σε Σχολεία του Δήμου»

κ. Λάζαρος Κυρίζογλου, Δήμαρχος Αμπελοκήπων – Μενεμένης.

«Κατασκευή Εσωτερικών Δικτύων Αποχέτευσης Αντλιοστασίων και Καταθλιπτικών Αγωγών των Οικισμών Τρίλοφου και Καρδίας του Δήμου Θέρμης»

κ. Θεόδωρος Παπαδόπουλος, Δήμαρχος Θέρμης.

«Επιδεικτικό Βιοκλιματικό Σχολείο Συκεών (8^ο Δημοτικό Σχολείο)»

κ. Συμεών Δανιηλίδης, Δήμαρχος Νεάπολης – Συκεών.

«Ολοκλήρωση αποχέτευσης Δ.Δ. Χαλάστρας Δήμου Δέλτα και Αποχετευτικά Δίκτυα, Αντλιοστάσια – Καταθλιπτικοί αγωγοί του Δ.Δ. Ανατολικού Δήμου Χαλάστρας»

κ. Γεώργιος Γλώσσης, Δήμαρχος Δέλτα.

«Αποχέτευση Ακαθάρτων Υδάτων του υπολοίπου τμήματος συνοικισμού του Δ.Δ. Κουφαλίων»

κ. Γιάννης Μπίκος, Δήμαρχος Χαλκηδόνas.

«Έργα Προστασίας Περιβάλλοντος του ΕΠΠΕΡΑΑ στο Δήμο Αριστοτέλη»

κ. Χρήστος Πάχτας, Δήμαρχος Αριστοτέλη.

«Κατασκευή Εσωτερικών Δικτύων Συλλογής Μεταφοράς Λυμάτων Τ.Δ. Φλογητών του Δήμου Μουδανιών»

κ. Εμμανουήλ Καρράς, Αντιδήμαρχος Νέας Προποντίδας.

«Αποκατάσταση τριών χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων Δήμου Σιδωνίας»

κ. Γιάννης Τζίτζιος, Δήμαρχος Σιθωνίας.

«Έργα ΕΠΠΕΡΑΑ στο Δήμο Σερρών»

κ. Πέτρος Αγγελίδης, Δήμαρχος Σερρών.

«Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης του Δημοτικού σχολείου Μαυροθάλασσας Δήμου Βισαλτίας Ν. Σερρών. Με την υλοποίηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και την εγκατάσταση συστήματος Αβαθούς Γεωθερμίας»

κ. Δημήτρης Καλαϊτζής, Δήμαρχος Βισαλτίας.

«1. Κατασκευή Δικτύου αποχέτευσης του οικισμού Μακροχωρίου Δήμου Αποστόλου Παύλου Νομού Ημαθίας»

«2. Προμήθεια εξοπλισμού για τη μεταφόρτωση και μεταφορά των απορριμμάτων του Δήμου Βέροιας3»

κα Χαρίκλεια Ουσουλτζόγλου – Γεωργιάδη, Δήμαρχος Βέροιας.

«1. Πρότυπο επιδεικτικό έργο εφαρμογής ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας στο 2^ο Γυμνάσιο του Δήμου Νάουσας»

«2. Προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς και τεμαχισμού απορριμμάτων Δήμου Νάουσας και Π.Ε. Ημαθίας».

κ. Αναστάσιος Καραμπατζός, Δήμαρχος Νάουσας.

«1. Κατασκευή Αποχετευτικού Δικτύου με σύστημα αναρρόφησης (Vacumm) και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Δ.Δ. Πλατέος»

«2. ΧΑΔΑ Δήμοϋ Αλεξάνδρειας και προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού για τη μεταφορά των απορριμμάτων»

κ. Φώτης Δημητριάδης, Δήμαρχος Αλεξάνδρειας.

«Εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων Δ.Δ. Καστανιών, Χορυγίου, Βαππιστή και Μεγάλης Βρύσης Δήμου Κιλκίς»

κ. Ιωάννης Παραγιός, Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας ΔΕΥΑ Κιλκίς.

«Αποχέτευση Οικισμού Σβορώνου»

κ. Σάββας Χιονίδης, Δήμαρχος Κατερίνης.

«Δίκτυο Αποχέτευσης Ακαθάρτων Δ.Δ. Βροντούς & Δ.Δ. Καρίτσας Ν. Πιερίας.
Αποχέτευση Δήμου Ανατολικού Ολύμπου»

κ. Γεώργιος Παπαθανασίου, Δήμαρχος Δίου – Ολύμπου.

«Κατασκευή έργων αποχέτευσης Πέλλας – Νέας Πέλλας»

κ. Γρηγόριος Στάμκος, Δήμαρχος Γιαννιτσών.

«Ολοκλήρωση Δικτύου Αποχέτευσης Σκύδρας»

κ. Γιώργος Χοϊδης, Δήμαρχος Σκύδρας.

«Προμήθεια, εγκατάστασης και διασύνδεση συστήματος Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού – Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) με προσροφητικό ψύκτη, στο Γ.Ν.Θ. “ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ”».

κ. Βασίλης Παπάς, Διοικητής Νοσοκομείου Γ.Ν.Θ. “ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ”.

«1. Κατασκευή 2^{ου} κλάδου κεντρικού αποχετευτικού αγωγού (Κ.Α.Α.) Θεσσαλονίκης από φρεάτιο 50N έως Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων Θεσσαλονίκης»

«2. Διευθέτηση ρεμάτων περιοχής επέκτασης Δ.Δ. Θέρμης»

κ. Νικόλαος Μούκος, Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος Κατασκευής Έργων της ΕΥΔΕ Ύδρευσης Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων Μείζονος περιοχής Θεσσαλονίκης.

Συζήτηση – Παρεμβάσεις

Αίθουσα «ΓΕΡΜΑΝΟΣ»

Ελαφρύ Γεύμα

Δεύτερο μέρος

Προτάσεις για την Προγραμματική Περίοδο 2014 – 2020.

Στρογγυλό Τραπέζι:

Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητα

καθ. κ. Θεμιστοκλής Κουϊμτζής, Πρόεδρος Δ.Σ. Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα.

Κλιματική Αλλαγή & Πρόληψη Κινδύνων

κ. Χρήστος Μαμαρίκας, Δ/ντης Πολιτικής Προστασίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης.

Κλιματική Αλλαγή και Πρόληψη Πυρκαγιών

κ. Νικήτας Φραγκισκάκης, Γενικός Διευθυντής Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης.

Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

κ. Μιχάλης Γεράνης, Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων

κ Γιάννης Παραγιός, Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας ΔΕΥΑ Κιλκίς.

Προστασίας & Διαχείριση Υδατικών Πόρων

κα Μιχαλοπούλου Χαρίκλεια, Προϊσταμένη Δ/σης Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας.

Χωροταξία & Πολεοδομικός Σχεδιασμός

κ. Σάββας Λαδόπουλος, Προϊστάμενος Τμήματος Χωρικού Σχεδιασμού Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Προτεραιότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στην Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020 στους θεματικούς στόχους Περιβάλλοντος

κ. Αντώνης Κρυσταλλίδης, Μονάδα Α1 Προγραμματισμού και Αξιολόγησης Προγράμματος Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής Δημόσιας Διοίκησης για το Περιβάλλον

κα Χριστίνα Κονταξή, Στέλεχος της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ (Ν. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ): Καλημέρα σας. Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενικό Γραμματέα, κύριε Αντιπεριφερειάρχα, κύριε Ειδικέ, κυρίες και κύριοι, διοργανώνουμε αυτή την ημερίδα στη Θεσσαλονίκη και στην Κεντρική Μακεδονία με σκοπό να κάνουμε μία γενική παρουσίαση των έργων του ΕΠΠΕΡΑΑ, της παρούσας προγραμματικής περιόδου, τι έχει πετύχει μέχρι τώρα σε συγκεκριμένους θεματικούς άξονες και προτεραιότητες και με σκοπό να αφουγκραστούμε τις ανάγκες σας και τις ιδέες σας και προτάσεις σας, με σκοπό σ' αυτήν την κρίσιμη χρονική καμπή να εξειδικεύσουμε το πρόγραμμά μας για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Θα προσκαλέσω να ανέβει στο βήμα ο Αναπληρωτής Υπουργός κ. Καλαφάτης. Κύριε Υπουργέ έχετε το λόγο.

Σ. ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι, να σας καλημερίσω. Βρίσκομαι και σε οικείο περιβάλλον καθώς γνωρίζετε οι περισσότεροι από σας.

Κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλοι, είμαστε σε ένα κομβικό σημείο. Ο τρόπος που θα προχωρήσουμε τα ζητήματα, ώστε να κλείνουμε και μεγάλα κενά της χώρας και σοβαρές υποχρεώσεις της, αλλά και να ικανοποιούμε τα αιτήματα της βιώσιμης ανάπτυξης, κρίνει παρά πολλά.

Θα πω μόνο ένα. Κρίνει το αν είμαστε σε θέση να διαχειριστούμε τη μέρα που θα είμαστε πίσω στις αγορές και έξω από το μνημόνιο, γιατί αυτή η στιγμή θα έρθει, η χώρα θα σταθεί στα πόδια της, αλλά πρέπει να μπορεί και να περπατήσει μαζί με τους άλλους, όλη η χώρα, σε κάθε Περιφέρεια.

Είναι σαφές λοιπόν ότι αυτή η προετοιμασία επιβάλλει το συντονισμό όλων των επιπέδων διοίκησης και σχεδιασμού. Το συντονισμό των σημαντικών φορέων και συντελεστών του τομέα της παραγωγής, της οικονομίας, αλλά και του περιβάλλοντος. Το συντονισμό όλων των εργαλείων, όπως το ΕΠΠΕΡΑΑ, ώστε να μην χάνεται χρόνος, ευκαιρίες και πόροι.

Ειδικά τώρα, που είμαστε στη μετάβαση για την επόμενη προγραμματική περίοδο, στη φάση που εξελίσσεται η ατζέντα της Ελληνικής Προεδρίας, είναι αναγκαίο να είμαστε όλοι συγκεντρωμένοι στο να έχουμε τα καλύτερα αποτελέσματα. Τώρα που πραγματικά η περιφερειακή ανάπτυξη και η ενδυνάμωση των τοπικών κοινωνιών, γιατί εκεί μπορεί να στηριχθεί

παραδείγματος χάρη η πρωτογενής παραγωγή καθώς και καινοτόμα σχέδια επενδύσεων, είναι η μεγάλη μεταρρύθμιση, η μεγάλη μεταστροφή.

Σε ότι αφορά στο ΥΠΕΚΑ και στον τομέα αρμοδιότητάς μου, αυτό είναι σαφώς διατυπωμένο και το υποστηρίζουμε με κάθε τρόπο και σε κάθε επίπεδο. Σε όλα τα νομοθετήματα για τη χωροταξία, στο Κτηματολόγιο, τα αυθαίρετα και σε αυτά που έπονται για τη μεγάλη χωροταξική και πολεοδομική μεταρρύθμιση και τις χρήσεις γης, αλλά και την ιδιωτική πολεοδότηση και τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς.

Σε όλες τις αλλαγές, στην υδατική και τη δασική πολιτική, ώστε να έχουμε ανάπτυξη και προστασία των δασικών εκτάσεων και σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών σε όλα τα υδατικά Διαμερίσματα και φυσικά σε επίπεδο πόρων, που είναι και το θέμα μας σήμερα, μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Μετά από μεγάλη προσπάθεια το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη, με απόλυτη εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής μας, με κανόνες πλέον και με δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα, με αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων που αφορούν σε τιμολογήσεις έργων, μελετών, υπηρεσιών και με γνώμονα τον καθορισμό της αξίας κάθε παραδοτέου, κατάφερε να ενεργοποιήσει όλα τα έργα του με νομικές δεσμεύσεις στο 100% και με απορροφήσεις στο 65% του προϋπολογισμού, κλειδώνοντας την αξιοποίηση και του τελευταίου ευρώ που διατίθεται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ο στόχος μας ήταν και παραμένει να βρούμε τον τρόπο να ανατροφοδοτούμε τις δράσεις και τις επιλογές μας, ξεχνώντας την παραδοσιακή, στατική αντιμετώπιση ετών και με αυτονόητο στόχο τον εξορθολογισμένο προϋπολογισμό των έργων.

Είναι συνεπαγωγή ότι χρηματοδοτούμε στοχευμένα δράσεις με πολλαπλασιαστικό χαρακτήρα, σε τομείς που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυνατή προστιθέμενη αξία για τη χώρα και δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης με αναζωογόνηση της Περιφέρειας.

Για τη νέα προγραμματική περίοδο η έμφαση δίνεται σε διαπεριφερειακά έργα προτεραιότητας και μέγιστης περιβαλλοντικής

σημασίας. Η γενική μας κατεύθυνση είναι η προστασία των φυσικών πόρων μέσα από την ανάδειξη της αναπτυξιακής διάστασης.

Είναι κρίσιμο για αυτή τη φάση και με το δεδομένο της μετεξέλιξης του Προγράμματος μέσα από τις νέες δομές του ΣΕΣ, ότι έχει γίνει ταξινόμηση και διάκριση έργων. Υπάρχουν έργα που ολοκληρώνονται και είναι εντός των δεσμευτικών χρονοδιαγραμμάτων και έργα που μπορούν να μεταφερθούν τώρα, ιδιαιτέρως στους τρεις τομείς, στους οποίους πέφτει και το μεγάλο βάρος.

Πρώτον, τα έργα για τη διαχείριση των στερεών και υγρών αποβλήτων. Είναι ζήτημα δημόσιας υγείας να προχωρήσουν οι βιολογικοί καθαρισμοί, να τελειώνουμε με τις χλωματερές, να φύγουν από την πόρτα του πολίτη, από το νερό που πίνει, από τα μέρη που παίζουν τα παιδιά του, τα σκουπίδια και οι πηγές μόλυνσης.

Δεύτερον, τις βιοκλιματικές αναπλάσεις, που αλλάζουν την εικόνα του δομημένου χώρου με προφανείς συνέπειες, για τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλη τη χώρα, ώστε να διαμορφωθούν πυρήνες προόδου, όπως χαρακτηριστικά λέω, στην Περιφέρεια. Και τρίτον, την εξοικονόμηση ενέργειας.

Ολοκληρώνοντας έργα που πρέπει οπωσδήποτε να έχουμε: Για τη μείωση του ενεργητικού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος, την ανταγωνιστικότητα του παραγωγικού μας μοντέλου, την ασφάλεια του ενεργειακού ανεφοδιασμού και την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και – το τονίζω αυτό - για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας η οποία μαστίζει κυρίως τα χαμηλότερα εισοδήματα.

Σημαντικό μέρος της συνολικής ενεργοποίησης του ΕΠΠΕΡΑΑ αφορά στην υλοποίηση σημαντικών δράσεων – παρεμβάσεων στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας. Προωθούμε σημαντικές επενδύσεις, με προτεραιότητα τους τομείς που ανέφερα, με προϋπολογισμό που υπερβαίνει τα 620 εκατομμύρια ευρώ.

Πέρα από το σύνολο των έργων, για τα οποία και θα σας ενημερώσει αναλυτικά ο Προϊστάμενος της Ειδικής Υπηρεσίας του Προγράμματος ο κ. Μαμαλούγκας, αναφέρω κάποια έργα, που είναι ενδεικτικά του πολιτικού αλλά και του επιχειρησιακού μας σκεπτικού, που

αποτυπώνουν και την πραγματική βούληση της πολιτείας, για έργα που βοηθούν τελικά τις τοπικές κοινωνίες.

Α. Για την εξοικονόμηση ενέργειας. Πρώτον, με την υλοποίηση προτύπων έργων επιδεικτικών για εξοικονόμηση ενέργειας, όπως η παρέμβαση σε Σχολεία της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στους Δήμους Αμπελοκήπων, Θεσσαλονίκης, Σερρών και στο Ελληνοβιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, με χρήση τεχνολογιών ΑΠΕ και βιοκλιματικών αναπλάσεων, προϋπολογισμού 73 εκατομμυρίων ευρώ.

Δεύτερον, με την υλοποίηση του Προγράμματος «Εξοικονομώ κατ' οίκον», προϋπολογισμού 90 εκατομμυρίων ευρώ, επιτυγχάνοντας παράλληλα αύξηση του προϋπολογισμού και παράταση του Προγράμματος.

Β. Για σημαντικά μεγάλα έργα, όπως ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός και η επέκταση του Διυλιστηρίου της Θεσσαλονίκης για την κάλυψη και των μελλοντικών αναγκών υδροδότησης της πόλης, συνολικού προϋπολογισμού 80 εκατομμυρίων ευρώ.

Γ. Για την ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων και αποκατάστασης ρυπασμένων περιοχών, με υλοποίηση έργων 33 εκατομμυρίων ευρώ, κάνοντας το επόμενο βήμα στην οριζόντια διαχείριση των απορριμμάτων με την επικείμενη ένταξη της ΣΔΙΤ των Σερρών.

Δ. Για την ολοκληρωμένη διαχείριση υγρών αποβλήτων και σε έργα ύδρευσης, προϋπολογισμού 560 εκατομμυρίων ευρώ. Και φυσικά για τον χωροταξικό σχεδιασμό, με τα περιφερειακά πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και τις μελέτες των μορφολογικών κανόνων δόμησης και για την προστασία της βιοποικιλότητας με οριζόντιες δράσεις σε περιοχές NATURA.

Κυρίες και κύριοι, θα επαναλάβω ότι είμαστε σε κομβικό σημείο. Κάθε βήμα για μια διαρθρωτική αλλαγή καλυτερεύει τη θέση μας. Κάθε πρόβλημα καθημερινότητας που λύνουμε, είναι ένας κόμπος λιγότερος για να αποδεσμευτούμε και έχουμε αρκετούς. Για να τους λύσουμε, χρειάζεται στρατηγική και μεγάλη προσήλωση.

Να βρούμε τον τρόπο, να μάθουμε να κάνουμε ακόμη και το «λίγο» να αποδίδει «πολύ». Ειδικά μάλιστα όταν μιλάμε για μείζονα προβλήματα, με κεντρική την περιβαλλοντική διάσταση, που από τη φύση τους απαιτούν συντονισμό κεντρικού κράτους και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η

εξίσωση λαμβάνει υπόψη της αφενός να υπάρξουν οι υποδομές για να λυθούν με πιο ορθολογικό τρόπο, αφετέρου να εξοικονομούνται πόροι για τις Περιφέρειες ώστε να εξυπηρετήσουν την στρατηγική τους.

Με αυτό το σκεπτικό διαχειριζόμαστε τα ζητήματα αρμοδιότητας μας στο ΥΠΕΚΑ. Είχαμε την ευκαιρία τους τελευταίους μήνες να βρεθούμε στην εσχατιά της Ελλάδος, στην Αλεξανδρούπολη, στη Φλώρινα – γιατί το όλο εγχείρημα έχει ξεκινήσει κυρίως από την Βόρεια Ελλάδα – για να ακούσουμε δια ζώσης, από πρώτο χέρι, έτσι απλά όπως το λέω, ποιες είναι οι ανάγκες και ποιες είναι οι προτάσεις της τοπικής κοινωνίας, ώστε να κινηθούμε ταχύτερα και με ουσιαστική αναφορά στα πραγματικά προβλήματα και τα αποτελέσματα είναι πραγματικά υπολογίσιμα και για το λόγο αυτό βρισκόμαστε σήμερα εδώ.

Για να θέσουμε το πλαίσιο δημιουργικής συνεργασίας της Κεντρικής Διοίκησης και της Περιφέρειας, ώστε να βρούμε τον καλύτερο τρόπο να αξιοποιήσουμε τις σημαντικές ευκαιρίες της νέας προγραμματικής περιόδου και να ολοκληρώσουμε αναγκαία έργα περιβάλλοντος για την Κεντρική Μακεδονία, συμβάλλοντας και με το ΕΠΠΕΡΑΑ στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, μέσα από την αποδοτικότερη αξιοποίηση κοινοτικών πόρων.

Με ειδικούς στόχους την ενίσχυση συναλλαγών με τα Βαλκάνια και την Κεντρική Ευρώπη και την ενεργό συμμετοχή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στις ευρωπαϊκές διεργασίες, πάντα με διασφαλισμένη την ορθολογική και αειφόρο αξιοποίηση των φυσικών πόρων που συνεπάγεται την προστασία τους.

Κυρίες και κύριοι, πιστεύουμε στην επιτυχία της συνεργασίας μας και στις κοινές προσπάθειες ώστε να πετύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για όλους.

Θέλω κλείνοντας να πω δυο λόγια από στήθους και εκτός κειμένου. Να πω ότι αυτή η πρωτοβουλία που έχουμε αναλάβει στο Υπουργείο πιστεύουμε ότι είναι μία πρωτοβουλία που είναι – συγγνώμη για τον όρο – win-win, κερδίζουν όλοι. Ίσως είναι η πρώτη φορά που έχει ληφθεί απόφαση και πρωτοβουλία από το Υπουργείο, να βγει το Υπουργείο με όλη την ηγεσία έξω από τα όρια των Αθηνών, έξω από τα κτίρια του Υπουργείου.

Είναι εδώ, όπως είναι και σε κάθε επίσκεψή μας σε όλη την Ελλάδα, ο Γενικός Γραμματέας Αστικού Περιβάλλοντος και Χωροταξίας του Υπουργείου κ. Αλεξιάδης. Είναι εδώ ο Ειδικός Γραμματέας Υδάτων κ. Τριάντης. Είναι εδώ ο Επικεφαλής του Προγράμματος του ΕΠΠΕΡΑΑ και βεβαίως είμαι και εγώ ως εκπρόσωπος της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου.

Λάβαμε μία απόφαση. Συγγνώμη για τον προσωπικό τόνο. Αναλάβαμε μία πρωτοβουλία. Πίστευα και πιστεύω ότι αν θέλουμε πραγματικά σε μία τόσο σημαντική στροφή της ελληνικής οικονομίας και της κοινωνίας, σε ένα κλείσιμο μιας εποχής 35 – 40 χρόνων, σε μία μετάβαση σε μία άλλη πραγματικά πολύ πιο δύσκολη και με πολύ μεγαλύτερες προκλήσεις κοινωνία, οικονομία, ένα μέλλον το οποίο η πιο μεγάλη του σταθερά ίσως είναι η αβεβαιότητα και η ρευστότητα, πιστεύω ότι ήταν μία αναπόδραστη ανάγκη.

Οφείλαμε να το κάνουμε ως μία σύγχρονη πολιτεία, να το πάμε αλλιώς, να βγει το Υπουργείο έξω, να πάει ο Υπουργός και οι επικεφαλής και να ακούσουμε από πρώτο χέρι τις ανάγκες που έχει η κάθε Περιφέρεια, η κάθε τοπική κοινωνία σε σχέση με τις υποδομές.

Αυτό που πολλές φορές θεωρητικά λέμε «να συνδιαμορφώσουμε μαζί το μέλλον», εμείς θέλουμε να το κάνουμε πράξη. Γι' αυτό και βγήκαμε και προσπαθούμε και θα είμαι εδώ και σήμερα, όπως και στη Φλώρινα, όπως και στην Αλεξανδρούπολη, να είμαι ένα όσο το δυνατόν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα παρών για να ακούσω και εγώ ο ίδιος, όπως βεβαίως σε όλη τη διαδικασία θα είναι και οι Γραμματείς του Υπουργείου παρόντες, για να ακούσουν από πρώτο χέρι τις ανάγκες και τις προτάσεις που θα γίνουν από τους εκπροσώπους των τοπικών κοινωνιών, γιατί οι φορείς οι τοπικοί ουσιαστικά εκπροσωπούν τις κοινωνίες.

Άρα είναι ένα μεγάλο στοίχημα, μια μεγάλη πρόκληση. Αυτή η επόμενη ημέρα, όσο γίνεται πιο δυνατόν καλύτερη αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων, που σημαίνει έργα υποδομής, που σημαίνει ποιότητα ζωής σε όλη την Περιφέρεια και όχι μόνο, να γίνει πράξη.

Είναι βαθύ μας πιστεύω ότι αυτή εδώ η διαδικασία, που αφήνουμε στην άκρη ενδεχομένως διαθλαστικούς κανόνες και αγωγούς και

πάμε κατευθείαν, έχουμε επιλέξει την ευθεία οδό εμείς, πρόσωπο με πρόσωπο με τους εκπροσώπους της τοπικής κοινωνίας, για να μπορέσουμε να πάρουμε όσο πιο δυνατά και να ακούσουμε όσο γίνεται πιο καθαρά τα μηνύματα, τις αγωνίες και τα κελεύσματα των τοπικών κοινωνιών για τη συνδιαμόρφωση του μέλλοντός μας. Ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας. Καλή συνέχεια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον Υπουργό που έδωσε το στίγμα της παρούσας και της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Να προσκαλέσω στο βήμα τον Γενικό Γραμματέα Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος κ. Αλεξιάδη.

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να σας καλωσορίσω στη σημερινή ημερίδα για τα έργα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007 – 2013» στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας.

Όταν μιλάμε για περιβάλλον και ανάπτυξη θα πρέπει κατ' αρχήν να ξεκαθαρίσουμε αν μιλάμε για δύο ανταγωνιστικούς ή συμπληρωματικούς όρους. Αποτελεί η περιβαλλοντική νομοθεσία και κυρίως η εφαρμογή της, ανασταλτικό παράγοντα ή μήπως συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση όρων αειφορίας, επομένως μακροπρόθεσμα μείωσης του κόστους, αλλά κυρίως βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίες και κύριοι, έχει πραγματοποιήσει τις τελευταίες δεκαετίες άλματα στην προάσπιση των οικοσυστημάτων με μία παγκόσμια, πρωτοποριακή νομοθεσία. Προτάσσει την ανάγκη για αυξημένη περιβαλλοντική μέριμνα με την ανάδειξη του περιβάλλοντος ως προνομιακού πεδίου επενδύσεων καινοτομίας και τεχνολογικής αλλαγής, εκτιμώντας τόσο τη μεσοπρόθεσμη αξία της επένδυσης όσο και τη σημασία της αειφορίας και της προστασίας της υγείας των πολιτών της.

Η στρατηγική «Ευρώπη 2020», μετουσιώνοντας την πολιτική της συνοχής, απεικονίζει μια έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και αναδεικνύει τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διεύρυνση του στρατηγικού της οικοσυστημικού και τεχνολογικού πλεονεκτήματος έναντι άλλων χωρών, τονίζοντας παράλληλα την ανάγκη

διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, γεγονός που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το ΥΠΕΚΑ.

Την ίδια στιγμή στη χώρα μας η πρόκληση είναι πολύ μεγαλύτερη. Σε καιρούς ακραίας οικονομικής κρίσης και ύφεσης η οποιαδήποτε αύξηση του κόστους επενδύσεων και η δημιουργία υποδομών δημιουργεί αντιδράσεις.

Είναι γεγονός ότι απαιτείται εξορθολογισμός του πλαισίου, αλλά σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να χαμηλώσουμε τις απαιτήσεις μας και τα κοινωνικά standards. Αντίθετα, οφείλουμε να ακολουθήσουμε τη στρατηγική που ενθαρρύνει στοχευμένες παραγωγικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Σε αυτή την προσπάθεια αποτελεί αδήριτη ανάγκη, αλλά και πρόκληση, η όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων των ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων, με στοχευμένες δράσεις, με πολλαπλασιαστικό χαρακτήρα σε τομείς που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δυνατή προστιθέμενη αξία για τη χώρα και δημιουργούν νέες θέσεις απασχόλησης.

Το ΥΠΕΚΑ μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», το γνωστό ΕΠΠΕΡΑΑ, χρηματοδοτεί ανάλογες δράσεις με καθαρά αναπτυξιακή στροφή, ξεχνώντας την παραδοσιακή στατική αντιμετώπιση ετών, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία σε αυτές, ενισχύοντας τις επενδύσεις, παρέχοντας ρευστότητα απευθείας στην αγορά και ανατάσσοντας παράλληλα τον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό.

Όλες οι δαπάνες του Προγράμματος ξοδεύονται σε τομείς προτεραιότητας: στις βασικές ανάγκες της χώρας, σε συμμόρφωση στις Κοινοτικές Οδηγίες, στην προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, στην ενεργειακή επάρκεια της χώρας και σε καινοτόμες δράσεις που έχουν πολλαπλασιαστικά οφέλη, δημιουργώντας ταυτόχρονα νέα κουλτούρα στον υποψήφιο επενδυτή. Μ' αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται ο κατακερματισμός των δαπανών.

Το ΕΠΠΕΡΑΑ, με τη σημερινή ημερίδα, δίνει το στίγμα της συμβολής του στους αναπτυξιακούς στόχους του Υπουργείου,

παρουσιάζοντας αφενός μεν τη θετική πορεία του έως σήμερα και την πρόοδο που έχει σημειώσει στην υλοποίηση σημαντικών έργων και παρεμβάσεων σε ολόκληρη τη χώρα, αφετέρου δε την ανάδειξη των βασικών σημείων ενός νέου προτύπου αειφόρου ανάπτυξης, ενός προτύπου που υπηρετεί τον άνθρωπο και τις πραγματικές του ανάγκες.

Σημαντικό μέρος της συνολικής ενεργοποίησης του Προγράμματος αφορά στην υλοποίηση σημαντικών δράσεων – παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αποδεικνύοντας με στοιχεία ότι το ΕΠΠΕΡΑΑ και στη Βόρεια Ελλάδα υπηρετεί μια ισχυρή περιβαλλοντική πολιτική που προστατεύει το περιβάλλον και το αξιοποιεί ως αναπτυξιακό απόθεμα.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα είναι ένα Πρόγραμμα πολυσχιδές και σύνθετο στη διαχείρισή του, περιλαμβάνοντας δράσεις σε όλες τις θεματικές κατηγορίες, από τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, στον έλεγχο της ποιότητας των υπογείων και επιφανειακών υδάτων, στη διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, στις πράσινες υποδομές με κατασκευή έργων βιοκλιματικού σχεδιασμού, μέχρι τις κρατικές ενισχύσεις ιδιωτών καταναλωτών σε θέματα εξοικονόμησης ενέργειας.

Το στελεχιακό δυναμικό του ΕΠΠΕΡΑΑ διαθέτει μεγάλη τεχνογνωσία και ικανότητα διαχείρισης αντίστοιχων περιβαλλοντικών δράσεων επί σειρά ετών, καθώς και ικανότητα διαχείρισης και συντονισμού δράσεων, συμμόρφωση της χώρας σε Κοινοτικές Οδηγίες με δεσμευτικά χρονοδιαγράμματα και ειδικούς όρους εφαρμογής.

Το συγκεκριμένο στελεχιακό δυναμικό, αξιοποιώντας την εμπειρία του, ολοκλήρωσε θετικά και χωρίς απώλεια κοινοτικών πόρων το κλείσιμο του Γ' ΚΠΣ. Επίσης απέδειξε ότι μπορεί να ανταπεξέλθει σε πολύ δυσκολότερες συνθήκες αφού καταφέρνει να διαχειρίζεται επιτυχώς σε συνέχεια του Γ' ΚΠΣ και το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 που είναι πιο σύνθετο και βεβαίως τετραπλασίου προϋπολογισμού.

Η συμβασιοποίηση του Προγράμματος ανέρχεται σε ποσοστό 100% και οι δαπάνες σε ποσοστό 64%, όταν τα ποσοστά αυτά τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2012 ήταν 41% και 26% αντίστοιχα.

Επισημαίνω ότι δεδομένης της μεγάλης αύξησης των δαπανών και των συμβασιοποιήσεων μέσα σε ενάμιση χρόνο και δεδομένου ότι αφενός μεν το Πρόγραμμα έχει ενεργοποιηθεί ουσιαστικά από το 2011, ήτοι τα τελευταία τρία χρόνια, αφετέρου δε ότι η μεγάλη απορρόφηση προκύπτει προς το τέλος της προγραμματικής περιόδου, δηλαδή το 2015, δεν υπάρχει επισφάλεια απώλειας ούτε ενός ευρώ από τους κοινοτικούς πόρους.

Ο Προϊστάμενος του Προγράμματος κ. Μαμαλούγκας στην ομιλία του θα κάνει μία αναλυτική παρουσίαση των βασικών έργων που υλοποιούνται την τρέχουσα προγραμματική περίοδο σε ό,τι αφορά την Κεντρική Μακεδονία.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας και Αστικού Περιβάλλοντος στόχος μας και την επόμενη προγραμματική περίοδο είναι μεταξύ των άλλων η αναζωογόνηση και η περιβαλλοντική αναβάθμιση περιοχών μέσα στα αστικά κέντρα προκειμένου να βελτιώσουμε τις συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων των ελληνικών πόλεων.

Η υλοποίηση του στόχου αυτού θα μπορεί να επιτευχθεί με χρηματοδότηση έργων που θα προάγουν, πρώτον, την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς μέσω της επισκευής – αποκατάστασης όψεων και διατηρητέων κτισμάτων και μνημείων. Την ανάπτυξη ιστορικών κέντρων και τμημάτων παραδοσιακών οικισμών.

Την επανένταξη αποκλεισμένων και υποβαθμισμένων περιοχών μεγάλων πόλεων, στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στην Πάτρα, στον ευρύτερο αστικό κοινωνικό ιστό της πόλης με ευφείς παρεμβάσεις βιοκλιματικής ανάπτυξης. Τη δημιουργία ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων σε πυκνοδομημένες περιοχές του κέντρου των μεγάλων πόλεων με εκμετάλλευση και αξιοποίηση του περιβαλλοντικού ισοζυγίου κατ' εφαρμογή του νόμου 4178 περί αυθαιρέτων του Υπουργείου.

Την αναβάθμιση του κεντρικού αστικού ιστού των πόλεων που είναι δομημένες μεταξύ του πράσινου και του υδάτινου στοιχείου. Στη Θεσσαλονίκη, Σείχ Σου με το Θερμαϊκό, στο Βόλο, Πήλιο με Παγασητικό κλπ. Την απόδοση μεγάλων προαστιακών πάρκων – δασών στους πολίτες με τη δημιουργία περιπατητικών διαδρομών.

Τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με βιοκλιματικό σχεδιασμό παραλιακών μετώπων μεγάλων πόλεων. Την αναβάθμιση κεντρικών αξόνων σε μεγάλες πόλεις με χρήσεις πράσινων υποδομών και δημιουργία ζωνών επιχειρηματικότητας.

Κυρίες και κύριοι, η στρατηγική του ΥΠΕΚΑ, όπως είπε και ο Υπουργός, δεν περιορίζεται στην προστασία του περιβάλλοντος, την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων, την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργεί η παγκόσμια κλιματική αλλαγή και την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών με βιώσιμο και ασφαλή τρόπο. Στοχεύει επιπλέον στην υιοθέτηση ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου, κύρια συνιστώσα του οποίου είναι η διερεύνηση και η ενίσχυση αναπτυξιακών και επενδυτικών ευκαιριών.

Με την ενεργή συμμετοχή όλων σας στη σημερινή ημερίδα αναμένουμε τις προτάσεις και τα σχόλιά σας για να σχεδιάσουμε όλοι μαζί τη νέα προγραμματική περίοδο 2014 – 2020. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον Γενικό Γραμματέα για την εικόνα που έδωσε και για το ΕΠΠΕΡΑΑ για την παρούσα και επόμενη προγραμματική οριζόντια και θα προσκαλέσω στο βήμα τον Ειδικό Γραμματέα Υδάτων κ. Τριάντη.

Κ. ΤΡΙΑΝΤΗΣ: Καλημέρα και από εμένα. Σε συνέχεια όσων είπε ο Υπουργός και ο Γενικός Γραμματέας θέλω να σταθώ σε ένα σημείο και μόνο. Η επιτυχία ενός χρηματοδοτικού εργαλείου εξαρτάται από μια σειρά παραμέτρων, αλλά στην ουσία κυρίαρχα από μία. Αυτή είναι η ύπαρξη σχεδίου και η ύπαρξη σχεδίου απαιτεί την ύπαρξη εθνικής πολιτικής, την ύπαρξη εθνικής κατεύθυνσης.

Υπάρχουν ιδίως στον τομέα των υδάτων αρκετές περιπτώσεις που μας υπενθυμίζουν πού μπορούμε να καταλήξουμε μη έχοντας σχέδιο και η περίπτωση της Κορώνειας είναι μία τέτοια. Στον τομέα των υδάτων με την ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής, τα σχέδια διαχείρισης για τις περιοχές υψηλού κινδύνου πλημμύρας, το Εθνικό Μητρώο Υδρογεωτρήσεων, τις παρεμβάσεις για την επαναχρησιμοποίηση του νερού και της λυματολάσπης και την εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας για τη Θαλάσσια Στρατηγική, στην ουσία στοχεύουμε σε αυτό, στη διαμόρφωση μιας

εθνικής κλίμακας πολιτική για τα ύδατα και το βασικό ζητούμενο στην ουσία για τη νέα προγραμματική περίοδο είναι η εφαρμογή, είναι η υλοποίηση αυτής της εθνικής πολιτικής. Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον Ειδικό Γραμματέα. Μπορεί να ανέβει στο βήμα, θα προσκαλούσα τον Αντιπεριφερειάρχη κ. Τσαμασλή.

Γ. ΤΣΑΜΑΣΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι, κύριοι Δήμαρχοι, κύριε Αντιδήμαρχε. Δεν ξέρω κάποιος άλλος αν μου διαφεύγει, ο Πρόεδρος της Διαχείρισης Δέλτα Αξιού, η κα Πορφυριάδου, ο κ. Τουλίκας, οι συνάδελφοι στην Περιφερειακή Διοίκηση.

Η σημερινή ημερίδα είναι ιδιαίτερα σημαντική τόσο για την ανάδειξη των έργων που υλοποιούνται στον τομέα του περιβάλλοντος όσο και για την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και των αναγκών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το στρατηγικό σχεδιασμό των επόμενων ετών. Και όταν λέμε «στρατηγικό σχεδιασμό» μιλάμε στην ουσία για παρεμβάσεις που θα θέσουν νέους όρους στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής, επιτυγχάνοντας τα προσδόκιμα αποτελέσματα.

Στην περιοχή Κεντρικής Μακεδονίας συνδιαμορφώνουμε τη νέα προγραμματική περίοδο. Το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014 – 2020, το νέο ΕΣΠΑ, είναι το σημαντικότερο αναπτυξιακό εργαλείο που έχουμε στα χέρια μας. Είναι ο οδικός χάρτης για την Κεντρική Μακεδονία της επόμενης δεκαετίας.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποφασίζει να συγκροτήσει μια βασική κατευθυντήρια γραμμή πολιτικής που θα ενοποιεί και θα νοηματοδοτεί όλες τις παρεμβάσεις της την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Η βασική κατεύθυνση είναι η επιδίωξη μιας διεθνούς ανταγωνιστικής Περιφέρειας στηριγμένη σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας με έμφαση στην εξωστρέφεια, τη σύγχρονη επιχειρηματικότητα της γνώσης και την καινοτομία και ενσωμάτωση των αρχών της αειφόρου διαχείρισης των πόρων.

Η ιεράρχηση των προτεραιοτήτων είναι αποτέλεσμα της σημαντικότητας κάθε θεματικού στόχου στην εξυπηρέτηση της συνολικής στρατηγικής της περιφερειακής ανάπτυξης της Περιφέρειας, καθώς και των ορίων των αρμοδιοτήτων της στην άσκηση επιμέρους πολιτικών.

Αυτό που πρέπει να σχεδιάσουμε και να στοχεύσουμε στην επόμενη προγραμματική περίοδο πολλαπλασιαστικά πρέπει να είναι πιο σφιχτό, πιο δεμένο στη στόχευση προκειμένου να έχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Αν δεν πετύχει αυτό το στόχο και τα έργα να υλοποιηθούν, δεν θα κάνουμε το άλμα που πρέπει να κάνουμε για να βγούμε από την κρίση.

Ήρθε η στιγμή που το σύνολο της Αυτοδιοίκησης πρέπει να πάρει αρμοδιότητες και να αναλάβει την ευθύνη να διαχειριστεί ένα μεγάλο κομμάτι της ανάπτυξης και πρέπει εδώ εκτός κειμένου να πω μερικά θέματα που έχουμε εμείς στη Θεσσαλονίκη και θεωρώ ότι είναι πρώτης προτεραιότητας, όπως η λυματολάσπη με την οποία ασχολούμαστε εδώ και πολλά χρόνια και η οποία κάποια στιγμή πρέπει να βρει και τη λύση της, πρέπει να βρει και την εφαρμογή της.

Προτάσεις υπάρχουν πάρα πολλές, δυνατότητες μέσα από το πρόγραμμα υπάρχουν πάρα πολλές και πιστεύω ότι πολύ σύντομα θα αρχίσει να εφαρμόζεται μία πραγματικά λύση η οποία και αειφόρος να είναι και να δημιουργεί και ανάπτυξη με την αξιοποίησή της.

Θα σας πω, άμα θέλετε να ξέρετε, όγκοι ολόκληροι, τόνοι ολόκληροι υπάρχουν αποθηκευμένοι οι οποίοι είναι αναξιοποίητοι – αυτό εννοώ – στην περιοχή δυτικά της Θεσσαλονίκης. Επίσης πρέπει να πούμε και για τους υδάτινους πόρους στην περιοχή της Κορώνειας όπως αναφέρθηκαν πριν.

Θα πρέπει επιτέλους, γιατί ακούστηκε πάλι ότι δεν υπάρχει σχέδιο κτλ. Μπορεί να μην είναι καλό το σχέδιο, αλλά είναι εγκεκριμένο και πρέπει να υλοποιηθεί για να έχουμε προστασία του περιβάλλοντος. Κι αν ακόμα όμως δεν θεωρείτε σήμερα ότι είναι σωστό το πρόγραμμα, να αλλάξει το συντομότερο και να βρει ένα νέο σχέδιο την εφαρμογή του, για να λυθεί κι αυτό το πρόβλημα επιτέλους, γιατί δεν φτάνει μόνο να το λέμε. Αφού ξέρουμε και τις λύσεις, πρέπει να τις εφαρμόσουμε. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θα προσπαθήσω να μην σας κουράσω. Ξεκίνησα με 47 διαφάνειες. Ελπίζω να τις συντομεύσω, να μην είναι 47, να είναι οι μισές.

Θα κάνω μια αναφορά στην αρχή πριν ξεκινήσω. Να πω ότι η συγκεκριμένη χρονική στιγμή και για σας και για μας είναι η πιο σημαντική.

Είναι η στιγμή αυτή στην οποία αποτιμούμε τι έχουμε κάνει, σχεδιάζουμε για το τι θα κάνουμε την επόμενη προγραμματική περίοδο και βέβαια το σχεδιάζουμε σε μια κατάσταση η οποία αλλάζει πλήρως τις δομές τις υπάρχουσες.

Τα προγράμματα από πλευράς Διαχειριστικής στην επόμενη προγραμματική περίοδο θα έχουν άλλες δομές. Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» παραμένει σαν «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» όμως θα κινηθεί και θα έχει ένα δρόμο παράλληλο μαζί με το Πρόγραμμα Μεταφορών - Υποδομών.

Δεν γνωρίζουμε ακόμη ποιες θα είναι οι διαδικασίες, πώς θα είναι οι δομές, πώς θα διαχειρίζεται. Ακόμη αυτά είναι στη συζήτηση. Δεν έχουμε καταλήξει οριστικά στο πώς θα διαχειριστεί όλη η κατάσταση. Το σίγουρο είναι ότι εμείς σε κάθε περίπτωση σαν Υπουργείο και σαν ΕΠΠΕΡΑΑ σχεδιάζουμε την επόμενη προγραμματική περίοδο θεωρώντας το ΕΠΠΕΡΑΑ αυτόνομο και θεωρώντας το ΕΠΠΕΡΑΑ σαν συνέχεια του προηγούμενου όσον αφορά το σχεδιασμό του και την προοπτική του.

Θα κάνω μόνο δύο παρεμβάσεις γι' αυτά τα οποία είπε ο Αντιπεριφερειάρχης όσον αφορά τη λάσπη. Στο Υπουργείο και για την Κεντρική Μακεδονία και για τις άλλες Περιφέρειες της χώρας υπάρχει μία ανοιχτή πρόσκληση για το θέμα της διαχείρισης της λάσπης, η οποία πρόσκληση αυτή είναι αυτή τη στιγμή σε διαδικασία αξιολόγησης γιατί υπάρχει ένα θέμα να λύσουμε, το οποίο σχεδόν το έχουμε λύσει, αν είναι κρατική ή όχι ενίσχυση και πιστεύουμε ότι μέσα στο Φεβρουάριο θα έχουμε ολοκληρώσει και τις αξιολογήσεις ώστε θα μπορούν να ενταχθούν τα πρώτα έργα στο ΕΠΠΕΡΑΑ για να υλοποιηθούν εντός της προγραμματικής περιόδου.

Όσον αφορά για την Κορώνεια. Για την Κορώνεια το μόνο που θέλω να σας πω είναι ότι εγώ είμαι από τους πρώτους που ξεκίνησε στο ΕΠΠΕΡΑΑ το 2001 και τη θυμάμαι την Κορώνεια πολύ πιο πριν και μάλιστα την περίοδο που ήμουν εγώ στο ΕΠΠΕΡΑΑ θυμάμαι ότι υπήρχε ακόμη η σύμβαση για τα ενδιαιτήματα. Η σύμβαση ακόμη αυτή είναι ανενεργή.

Δεν ξέρω τι έφταιξε. Κάποτε η Κορώνεια είχε νερό. Μετά πέρασαν χρόνια, δεν έγινε τίποτα, δεν είχε νερό. Κάτι πρέπει να κάνουμε σ'

αυτό γιατί έχουμε τεράστιο πρόβλημα με τις Κοινοτικές Οδηγίες και κάποια στιγμή θα το βρούμε μπροστά μας.

Να κάνω τώρα μία πολύ γρήγορη παρουσίαση των έργων του ΕΠΠΕΡΑΑ για να μην σας κουράζω. Στην Κεντρική Μακεδονία το ΕΠΠΕΡΑΑ χρηματοδοτεί έργα συνολικού προϋπολογισμού 620 εκατομμυρίων ευρώ. Από τα έργα αυτά έχουν νομικές δεσμεύσεις τα 182 και απορροφήσεις τα 96 εκατομμύρια. Είναι περίπου στο 16% του προϋπολογισμού των έργων.

Βέβαια αυτό δεν δημιουργεί προβλήματα, με την έννοια ότι τα περισσότερα έργα, τα οποία είναι και έργα υγρών αποβλήτων, είναι έργα τα οποία έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως και ουσιαστικά οι απορροφήσεις και οι δεσμεύσεις έχουν γίνει και οι απορροφήσεις θα ενεργοποιηθούν εντός του '14 και του '15. Η απορρόφηση ανέρχεται όπως είπα στο 16% του Προγράμματος και εδώ βλέπετε ένα σχηματικό διάγραμμα το οποίο δείχνει αυτό το οποίο ανέφερα προηγουμένως.

Εκτός από τα έργα τα οποία υλοποιεί το ΕΠΠΕΡΑΑ, υπάρχουν και έργα τα οποία έχει εκχωρήσει στις Περιφέρειες τα οποία είναι κατά κανόνα οριζόντιες πράξεις. Είναι συνολικά 42 έργα, τα οποία κυρίως αυτά αφορούν Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και αφορούν και το Δίκτυο Παρακολούθησης των Υδάτων της Ειδικής Γραμματείας. Είναι 42 έργα, 21 εκατομμυρίων ευρώ τα οποία έχουν συμβάσεις τα 7 εκατομμύρια.

Ένα πρόγραμμα το οποίο είχε επιτυχία στην παρούσα προγραμματική περίοδο ήταν το Πρόγραμμα «Εξοικονομώ Κατ' Οίκον» το οποίο ήταν συνολικού προϋπολογισμού 90 εκατομμυρίων ευρώ, με 12.000 περίπου αιτήσεις. Βλέπετε στην Κεντρική Μακεδονία την κατανομή από κάτω στον πίνακα οι αιτήσεις που είναι 8.705.

Έχουμε το Πρόγραμμα «Εξοικονομώ I» και «Εξοικονομώ II» τα οποία είναι προγράμματα τα οποία ουσιαστικά αγγίζουν τον πολίτη στην καθημερινότητά του και ουσιαστικά στην τσέπη του, τα οποία είναι έργα 81 εκατομμυρίων και 51 εκατομμυρίων αντίστοιχα και είναι και τα έργα τα οποία υλοποιεί το ΚΑΠΕ τα οποία είναι Βιοκλιματικές Αναβαθμίσεις Δημόσιων Ανοιχτών Χώρων, Πράσινες Αγροτικές και Νησιωτικές Κοινότητες και Πράσινα Δώματα.

Οι Βιοκλιματικές Αναβαθμίσεις αφορούν τον επανασχεδιασμό των δημόσιων υπαίθριων χώρων. Στην Κεντρική Μακεδονία υπάρχουν 5 προτάσεις οι οποίες είναι σε εξέλιξη, στη Θεσσαλονίκη, στην Κατερίνη, στο Κορδελιό, στον Εύοσμο, στον Παύλο Μελά και στις Σέρρες, 20 εκατομμυρίων ευρώ συνολικού προϋπολογισμού.

Οι Πράσινες Αγροτικές και Νησιωτικές Κοινότητες, ουσιαστικά είναι έργα τα οποία έχουν σχέση με την προστιθέμενη αξία στην τοπική κοινωνία όπως είναι η γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία και τουρισμός, υλοποιούνται από τους Δήμους Σερρών και Ωραιοκάστρου και αυτή τη στιγμή έχει ενεργοποιηθεί το έργο των Σερρών με 5 εκατομμύρια ευρώ προϋπολογισμό.

Τα Πράσινα Δώματα, έχουμε συνολικά 23 πράξεις προϋπολογισμού 5 εκατομμυρίων ευρώ και δίπλα βλέπετε στο σχηματικό διάγραμμα μία πίτα η οποία δείχνει την κατανομή ανά Δήμο με ένα μεγάλο μερίδιο στο Δήμο Θεσσαλονίκης.

Εκτός αυτού στο ΕΠΠΕΡΑΑ έχουμε έργα τα οποία αφορούν τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, τα οποία είναι έργα 73 εκατομμυρίων ευρώ, που μέσα σ' αυτά είναι ενεργειακές αναβαθμίσεις δημόσιων κτιρίων, σχολείων – θα κάνω ανάλυση και παρακάτω – τα οποία είναι συνολικού προϋπολογισμού 73 εκατομμυρίων ευρώ, με απορρόφηση περίπου τα 2 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι το 3%, πολύ μικρό ποσοστό για την ενεργοποίησή τους.

Βέβαια τα έργα αυτά είναι μικρής χρονικής διάρκειας υλοποίησης και επειδή το σύστημα δημοπράτησης είναι χαμηλότερη τιμή, είναι σίγουρο ότι δεν θα έχουμε επισφάλεια για να ολοκληρωθούν εντός της προγραμματικής περιόδου.

Ένα σχηματικό διάγραμμα που φαίνεται η τεράστια διαφορά των εντάξεων με τις δεσμεύσεις τις νομικές και το ποσοστό αποδεκτό διαχείρισης. Μία μικρή ανάλυση για τις κατηγορίες αυτές. Αφορούν τις Βιοκλιματικές Αναβαθμίσεις Δημόσιων Χώρων, όπως είπαμε, στους Δήμους που ανέφερα πριν. Τις Ενεργειακές Αποδόσεις Κτιρίων στην Καλαμαριά, Νεάπολη, Θεσσαλονίκη, στο Δήμο Συκεών, Αμπελοκήπων, Παύλου Μελά.

Τα Πρότυπα Επιδεικτικά Έργα ΑΠΕ και Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Δημόσια Κτίρια, όπως είναι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο. Τα Επιδεικτικά Βιοκλιματικά Σχολεία, όπως είναι το Βιοκλιματικό Σχολείο Συκεών το οποίο ολοκληρώνεται.

Υπάρχει πολύ καινοτόμα και σοβαρή δράση συμπαραγωγής που αφορά το Νοσοκομείο Παπαγεωργίου και το Νοσοκομείο του Δήμου Σερρών και άλλα έργα επιδεικτικά στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και στους ΟΤΑ.

Ένα σημαντικό τμήμα του Προγράμματος και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είναι η Προστασία και η Διαχείριση Υδατικών Πόρων. Εδώ, σε ανταπόκριση σε 8 προσκλήσεις, είναι ενεργοποιημένα 62 έργα τα οποία αφορούν εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Γ' Προτεραιότητας, έργα μείωσης διαρροών σε δίκτυα, αποχέτευση στο Δήμο Ανατολικού Ολύμπου – είναι ένα έργο γέφυρα – και έργα προστασίας και ολοκλήρωσης διαχείρισης υδατικών πόρων και πόσιμου νερού, συνολικού προϋπολογισμού 559 εκατομμυρίων ευρώ.

Βλέπετε εδώ ότι από τα 620 εκατομμύρια ευρώ ένα τεράστιο, ένα πάρα πολύ σημαντικό ποσοστό το αναλαμβάνει η Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων. Οι κατηγορίες που εντάσσονται είναι σ' αυτό είναι 42 έργα των Δήμων, 12 των ΔΕΥΑ, 2 έργα του Υπουργείου ΥΠΟΜΕΔΙ, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας 3 έργα και η Αναπτυξιακή Θεσσαλονίκης 3 έργα επίσης.

Εδώ να αναφέρω ότι τα 2 έργα του ΥΠΟΜΕΔΙ αφορούν το έργο του κεντρικού αποχετευτικού αγωγού ο οποίος έχει συμβασιοποιηθεί και ήδη υλοποιείται και το έργο του Διυλιστηρίου. Το έργο του Διυλιστηρίου δεν έχει ξεκινήσει ακόμη. Από πλευράς ΥΠΟΜΕΔΙ δεν έχουν γίνει οι αντίστοιχες ενέργειες για να γίνει η δημοπράτηση του έργου και αυτή τη στιγμή είμαστε μέσα στο πλαίσιο του σχεδιασμού της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

Προσπαθούμε μέσα στη στενότητα των οικονομικών πόρων, να εξασφαλίσουμε το αναγκαίο ποσό ώστε να μπορέσει να μεταφερθεί και να γίνει στην επόμενη προγραμματική. Να επισημάνω ότι αυτό το έργο αφορά την παροχή 150.000 κυβικών επιπλέον της ήδη υπάρχουσας, ώστε να μπορέσει να κλείσει και τις μελλοντικές ανάγκες της Θεσσαλονίκης.

Μία κατανομή εδώ στις προσκλήσεις για τη Διαχείριση Υδατικών Πόρων. Βλέπετε ότι το μεγάλο μερίδιο αφορά την πρόσκληση 2.09, που ουσιαστικά είναι το μεγάλο κομμάτι των βιολογικών το οποίο ήταν υλοποιημένο και ήταν υποχρέωση της χώρας επειδή είναι οικισμοί Γ' προτεραιότητας και αυτό το κομμάτι το οποίο θα υλοποιηθεί με την παρούσα προγραμματική περίοδο, αλλά και το τμήμα που δεν θα υλοποιηθεί θα μεταφερθεί στην επόμενη προγραμματική. Θα αναφέρω μετά, όταν θα πω για την επόμενη προγραμματική, κάποια στοιχεία για να έχετε μία πλήρη εικόνα του θέματος.

Οι απορροφήσεις σ' αυτές τις προσκλήσεις στους Υδατικούς Πόρους είναι 36%. Δεν θεωρώ ότι είναι μεγάλη επισφάλεια, 40% όταν έχουν ενεργοποιηθεί όλες οι συμβάσεις, για τα επόμενα δύο χρόνια πιστεύω ότι θα πλησιάσουμε πολύ κοντά στο 100%.

Μία σχηματική παρουσίαση όπως βλέπετε τις προσκλήσεις, ότι το μερίδιο το έχει η πρόσκληση 2.9 που σας είπα στο συνολικό με 376 εκατομμύρια ευρώ και εδώ κάποια έργα σε δύο προσκλήσεις σε θέματα αντιπλημμυρικής προστασίας, όπως είναι η διευθέτηση ρεμάτων στη Θέρμη και άλλα έργα στην περιοχή Αρτζάν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Πάμε σε ένα άλλο πολύ σημαντικό θέμα που είναι η Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Η Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων αφορά την αποκατάσταση των ΧΑΔΑ που είναι ενταγμένα στην πρόσκληση με 18 έργα προϋπολογισμού 33 εκατομμυρίων ευρώ. Στόχος και ο δικός μας και των φορέων των δικών σας και γενικά της χώρας είναι να μην υπάρχει κανένας ΧΑΔΑ ανοιχτός στο τέλος της παρούσας προγραμματικής περιόδου.

Ήδη η μία πρόσκληση έχει καλυφθεί και έχει ενεργοποιηθεί και η άλλη πρόσκληση και καταβάλλουμε προσπάθειες ώστε να ολοκληρωθούν τα αντίστοιχα έργα τα οποία είναι 8, με προϋπολογισμό και απορρόφηση 34% στο σύνολο.

Μία κατανομή εδώ που βλέπετε. Ένα μεγάλο μερίδιο έχει η Εγνατία η οποία συμμετέχει στα έργα της Κεντρικής Μακεδονίας, στην Ημαθία, στη Νάουσα και στη Βέροια. Στο συνολικό προϋπολογισμό έχει περίπου το 12% του συνολικού προϋπολογισμού των έργων των ΧΑΔΑ και τα άλλα κατανέμονται στους αντίστοιχους Δήμους.

Να περάσω γρήγορα αυτή τη διαφάνεια, απλώς αυτά τα ποσά που είδατε στο σχέδιο τα δείχνει με μία ανάλυση. Ταυτόχρονα από την τεχνική βοήθεια του προγράμματος χρηματοδοτούνται και μελέτες υποστηρικτικές για τις ΕΕΛ και για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Στην αρμοδιότητα της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, σε ανταπόκριση μετά από 11 προσκλήσεις και με σκοπό τη συμμόρφωση στις Ευρωπαϊκές Οδηγίες, έχει υλοποιηθεί η κατάρτιση του σχεδίου Διαχείριση Λεκανών Απορροής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Μάλιστα πριν από δύο ημέρες, πρόσφατα, ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων το σχέδιο. Έχει γίνει η κατάρτιση της ταυτότητας των ακτών κολύμβησης, η παρακολούθηση της ποιότητας νερών, η Οδηγία - Πλαίσιο για τη στρατηγική τη θαλάσσια και η παρακολούθηση της ποιότητας των υπογείων υδάτων με συνολικό προϋπολογισμό 8 εκατομμύρια ευρώ.

Τέλος, στα θέματα της Διαχείρισης Υδατικών Πόρων έχει ξεκινήσει με ένταξη στο ΕΠΠΕΡΑΑ μέσω της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων κάτι το οποίο δεν είχε γίνει μέχρι τώρα. Ουσιαστικά η συστηματική απογραφή όλων των υδρογεωτρήσεων πανελλαδικά με συμμετοχή της Μακεδονίας Θράκης με ποσοστό 400.000 ευρώ και συνολικό προϋπολογισμό 2 εκατομμυρίων ευρώ, με στόχους τη δημιουργία βάσης δεδομένων με Εθνικό Μητρώο, την αποτελεσματική διαχείριση των απολήψεων ύδατος και την πλήρη εφαρμογή της Οδηγίας – Πλαίσιο 2060.

Τέλος, μία οριζόντια πράξη είναι η προμήθεια αυτοκινήτων στο Πυροσβεστικό Σώμα για την αντιπυρική προστασία, προϋπολογισμού οριζόντια σε όλη τη χώρα 24 εκατομμύρια ευρώ. Από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων υλοποιούνται και τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας, συνολικού προϋπολογισμού 2,3 εκατομμυρίων ευρώ, από τα οποία το 1,6 αφορά την Κεντρική Μακεδονία και Θράκη.

Υπάρχουν οριζόντιες δράσεις που αφορούν την οργάνωση των φορέων διαχείρισης, την εποπτεία και αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης ειδών και παράλληλα επισήμανση ότι οι φορείς της Κεντρικής Μακεδονίας είναι εκτός στόχου και παρακολουθούνται από το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας και αφορούν το Φορέα Διαχείρισης της Κερκίνης, του Αξιού, του Λουδία, της Κορώνειας και του Δρυμού του Ολύμπου.

Τέλος, και από τους θεσμούς με σκοπό τη βελτίωση της Δημόσιας Διοίκησης υπάρχουν μελέτες σε όλη τη χώρα και στην Κεντρική Μακεδονία για τους μορφολογικούς κανόνες δόμησης, συνολικού προϋπολογισμού 20 εκατομμυρίων ευρώ, με 1 εκατομμύριο ευρώ συμμετοχή στην Κεντρική Μακεδονία.

Θα ήθελα εδώ, πριν πάω στην επόμενη προγραμματική περίοδο, να βάλω δύο ερωτήματα τα οποία πιθανόν να χρειαστούν στις επόμενες συζητήσεις, ίσως στο δεύτερο session της σημερινής ημερίδας. Μιλάμε για ένα τεράστιο μέγεθος προϋπολογισμού όσον αφορά τους βιολογικούς καθαρισμούς και τα αποχετευτικά. Μιλάμε για σχέδια διαχείρισης πλημμύρας. Μιλάμε για σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής. Μιλάμε για χωροταξικά πλαίσια.

Θέλω όμως να βάλω κάποια ερωτήματα. Τελειώνουμε τους βιολογικούς. Ποιος τους λειτουργεί; Τελειώνουμε τα χωροταξικά πλαίσια, τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής. Αυτά έχουν δέσμες μέτρων. Πρέπει με κάθε τρόπο στην επόμενη προγραμματική περίοδο να εξοικονομήσουμε και να σχεδιάσουμε και να βρούμε χρήματα ώστε να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε αυτά τα σχέδια μέτρων. Χωρίς αυτά τα σχέδια νομίζω ότι δεν προχωράμε σωστά. Πιστεύω ότι αυτά τα χρήματα προσπαθούμε και με τον Γενικό Γραμματέα να τα εξασφαλίσουμε για να μπορέσουμε να είμαστε ακόλουθοι στα πάντα.

Να μπω στη δεύτερη προγραμματική περίοδο, στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Δεν θα σας κουράσω με την ανάλυση. Απλώς να σας πω ότι μιλάμε για 7 Επιχειρησιακά Προγράμματα. Το ένα, όπως ανέφερα και πριν, είναι το Πρόγραμμα ΜΕ-ΕΠΠΕΡΑΑ όπως το λένε, Μεταφορές, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον, το οποίο είναι η προστασία του περιβάλλοντος. Αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, στη μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον και το παράλληλο Πρόγραμμα είναι η Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός Υποδομών, Μεταφορών και Ενέργειας.

Οι κύριοι στόχοι της επόμενης προγραμματικής για το πρόγραμμα αυτό είναι η αποδοτική χρήση των πόρων και τα χαμηλά επίπεδα διοξειδίου του άνθρακος, η αποδοτική διαχείριση των αποβλήτων, η ανακύκλωση, επιχειρηματικές ευκαιρίες σε αναπτυσσόμενους κλάδους, η εξοικονόμηση ενέργειας και ΑΠΕ, η διαχείριση και πρόληψη κινδύνων από την

κλιματική αλλαγή, η προστασία της βιοποικιλότητας και του φυσικού τοπίου, η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος και η ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη και οι καθαρές μεταφορές. Όλα αυτά οδηγούν στη βιώσιμη ανάπτυξη και οδηγούν στη συμμόρφωση και στην πλήρη εναρμόνιση με το «Ευρώπη 2020».

Εκτός από τα 7 Επιχειρησιακά Προγράμματα, υπάρχουν και τα 13 Περιφερειακά Προγράμματα τα οποία πλέον είναι πολυταμειακά και πολυτομιακά, τα οποία ουσιαστικά είναι Διαχειριστικές Αρχές και με τα οποία βρισκόμαστε σε πλήρη επικοινωνία και το προηγούμενο διάστημα και στην παρούσα κρίσιμη χρονική στιγμή, ώστε να μπορέσουμε τους πόρους του ενός και του άλλου, της Κεντρικής Κυβέρνησης και της Περιφέρειας, να τους αξιοποιήσουμε όχι ανταγωνιστικά αλλά συμπληρωματικά και παραπληρωματικά.

Θα σας κάνω μόνο μία μικρή αναφορά στους προϋπολογισμούς. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΜΕ-ΕΠΠΕΡΑΑ, δηλαδή Υποδομές, Περιβάλλον, έχει πόρους 1.183 δις από το ΕΤΠΑ και 3.178 από το Ταμείο Συνοχής. Από τα 3.178 του Ταμείου Συνοχής, ποσό 1,8 – 1,9 δις αφορά το Ταμείο Συνοχής το οποίο είναι του ΕΠΠΕΡΑΑ και το υπόλοιπο είναι του Υποδομών.

Από αυτό το 1,8 – κι αυτά πρέπει τα νούμερα μόνο να συγκρατήσετε – ένα ποσό 783 εκατομμύρια εκχωρείται από την Κεντρική Διοίκηση στις Περιφέρειες, να το διαχειριστεί ως εκχώρηση και η εκχώρηση αυτή αφορά μόνο υγρά λύματα, το οποίο σημαίνει ότι στο 1,8 θα πρέπει εμείς σαν ΕΠΠΕΡΑΑ μαζί με την Περιφέρεια να δούμε τι υποχρεώσεις έχουμε συνολικά για να κλείσουμε τους Γ' οικισμούς Προτεραιότητας και από εκεί τι θα κρατήσει η Κεντρική Κυβέρνηση, το οποίο είναι, απ' ό,τι έχουμε σε γενικές γραμμές καταλήξει, τα έργα «phasing».

Αφορά έργα μεγάλα περιβαλλοντικά ή αφορά περιοχές οι οποίες αντιμετωπίζονται συνολικά περιβαλλοντικά, ένας κόλπος, η Κορώνεια, ο Παγασητικός – λέω κάποια τυχαία παραδείγματα – και τα υπόλοιπα θα μεταφερθούν στις Περιφέρειες.

Ειδικά για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας το ποσό το οποίο της αντιστοιχεί από την εκχώρηση των 783 εκατομμυρίων είναι 187

εκατομμύρια ευρώ. Εδώ τίθεται ένα θέμα. Αυτά τα 187 εκατομμύρια ευρώ αφορούν υγρά λύματα.

Τι αφορούν όμως; Αφορούν μόνο τις υποχρεώσεις; Αφορούν άλλες ανάγκες της Περιφέρειας σε ύδρευση ή σε κάποια άλλα θέματα τα οποία αφορούν υδατικούς πόρους; Αυτό είναι υπό συζήτηση. Πιστεύω, αν όχι την επόμενη εβδομάδα, τη μεθεπόμενη που θα έχουμε και συνάντηση με τις Περιφέρειες, θα μπορούμε να έχουμε μία καλή προσέγγιση, όπως και μία αντίστοιχη προσέγγιση στη Διαχείριση Απορριμμάτων, που επίσης είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό θέμα.

Αυτή τη στιγμή στη Διαχείριση Απορριμμάτων έχουμε υποχρεώσεις, από έναν πρώτο προϋπολογισμό, περίπου 1,6 δις. Ένα νούμερο απ' ό,τι καταλαβαίνετε το οποίο είναι πάρα πολύ μεγάλο, δυσβάσταχτο και πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να κατανείμουμε τους πόρους αυτούς στο ΕΠΠΕΡΑΑ, στο Ταμείο Συνοχής, στο ΕΤΠΑ, για να μπορέσουμε να κλείσουμε υποχρεώσεις της χώρας.

Τι περιλαμβάνει το 1,6 δις; Τα πάντα. Περιλαμβάνει ολοκλήρωση ΧΥΤΑ. Περιλαμβάνει οικιακή κομποστοποίηση. Περιλαμβάνει πράσινα σημεία. Περιλαμβάνει ΣΔΙΤ. Περιλαμβάνει Διαχείριση Αποβλήτων, ώστε να μπορέσουμε να έχουμε μικρότερο τέλος ταφής. Περιλαμβάνει πάρα πολλές δράσεις. Είναι καταγεγραμμένες.

Έχουμε φτάσει στο επίπεδο από πλευράς ΕΠΠΕΡΑΑ να έχουμε δώσει πίνακες και να είμαστε έτοιμοι για πίνακες σε επίπεδο έργων. Έχει γίνει κατανομή στις Περιφέρειες και είμαστε σε συνεννόηση με τις Περιφέρειες και τη θέλουμε αυτή τη συνεννόηση, ώστε να μπορέσουμε να κλείσουμε και να συμμορφώσουμε τη χώρα στις Οδηγίες, που για μένα, για να καταλήξω και να μην σας κουράζω, είναι τρεις. Είναι λύματα, απορρίμματα, βιοποικιλότητα. Ευχαριστώ πολύ.

Να προχωρήσουμε τώρα σε παρεμβάσεις των Δημάρχων και των τοπικών φορέων της Αυτοδιοίκησης και άλλων υπηρεσιακών. Να καλέσω στο βήμα τον κ. Κουράκη, ο οποίος είναι Αντιδήμαρχος Αστικού Περιβάλλοντος Θεσσαλονίκης.

A. ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Κύριε Υπουργέ, φίλες και φίλοι, ο Δήμος Θεσσαλονίκης συμμετέχει στο Πρόγραμμα ΕΠΠΕΡΑΑ με ένα Πρότυπο Επιδεικτικό

Συγκρότημα Σχολείων, το οποίο θα παρουσιάσει ο συνάδελφος μηχανολόγος που δουλεύει στις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου. Εγώ όμως είμαι εδώ κυρίως για να πω ορισμένα πράγματα τα οποία αφορούν το ίδιο το πρόγραμμα και νομίζω ότι οι εισηγήσεις που έγιναν προηγουμένως έδωσαν μία τροφή πάρα πολύ σημαντική γι' αυτό.

Στο Δήμο Θεσσαλονίκης θεωρούμε πάρα πολύ σημαντικό τον τομέα ενέργειας και νομίζω ότι στην Ελλάδα, στη χώρα μας πολλοί μιλάμε για την εξοικονόμηση και παραγωγή ενέργειας, αλλά νομίζω ότι κάνουμε λιγότερα πράγματα απ' αυτά τα οποία θα έπρεπε να κάνουμε.

Εάν πράγματι θέλουμε να κάνουμε πράξη ότι η ενέργεια θα είναι ένας από τους πυλώνες τους αναπτυξιακούς για τους οποίους αναφέρθηκε και ο Υπουργός, αλλά και από επίσημα χείλη στα ψηλά κλιμάκια της κυβέρνησης, αλλά και υποχρεωμένοι από τις ευρωπαϊκές Οδηγίες, νομίζω ότι πρέπει να βλέπουμε τα πράγματα λίγο διαφορετικά και κυρίως να μην εξωραϊζουμε την κατάσταση.

Είναι ένα παράδοξο να μιλάνε για την Ελλάδα και για την περιοχή μας κάποιιοι που είναι έξω από μας, οι οποίοι λένε ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να γίνει η Σαουδική Αραβία της Ευρώπης διότι έχει ήλιο, έχει ανέμους, έχει θάλασσα, έχει γεωθερμία αλλά δεν έχει χρόνο για να τα αξιοποιήσει όλα αυτά και πραγματικά είναι παράδοξο πώς βρισκόμαστε σε αυτή την κατάσταση αλλά δεν είναι και τόσο παράδοξο αν δούμε τα γεγονότα.

Από το βασικό νόμο του '85 που έβαζε το θεσμικό πλαίσιο για την αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας έχουν γίνει και άλλοι νόμοι οι οποίοι αναιρούν τους προηγούμενους. Υπάρχουν αποφάσεις οι οποίες καταργούν ένα επενδυτικό κλίμα το οποίο πρέπει να είναι σταθερό αλλά δεν είναι σταθερό και υπάρχει μία αβέβαιη κατάσταση, η οποία τι έχει ως αποτέλεσμα; Να καθυστερούμε πάρα πολύ στο να προχωρούμε τα πράγματα και βέβαια να μη γίνονται οι επενδύσεις οι οποίες θα έπρεπε να γίνονται.

Το χαρακτηριστικότερο από όλα είναι ότι τον Αύγουστο του '12, πριν από ενάμιση χρόνο περίπου, μειώθηκε στο μισό η επιδότηση για τα φωτοβολταϊκά, το οποίο επέφερε ένα καίριο πλήγμα σε μία βιομηχανία η οποία ετοιμαζόταν να απογειωθεί.

Να μη θυμίσω στον Υπουργό, που τα ξέρει πάρα πολύ καλά, ότι το τέλος το οποίο εισπράττουμε από τους ημιυπαίθριους και από τις αυθαίρετες κατασκευές, που θα πρέπει να επιστρέφει στις περιοχές όπου γίνονται τα αυθαίρετα για να υπάρχει η αναβάθμιση των περιοχών που υποβαθμίστηκαν, μειώθηκε στο μισό. Από το ελάχιστο 5% το οποίο είχε προσδιοριστεί, πήγε στο 2,5%. Άρα επομένως οι προϋπολογισμοί μειώθηκαν δραματικά.

Θα πω όμως κάτι, ότι βάζουμε στόχο το 2020 να πιάσουμε το 20 – 20 – 20 το ευρωπαϊκό, που σημαίνει ότι θα πρέπει το μερίδιο συμμετοχής των ΑΠΕ στη συνολική δαπάνη που έχουμε για την ενέργεια να φτάσει στο 20%.

Αυτός είναι ο μείζων στόχος και αυτό, επειδή ακριβώς υπήρξε μία αύξηση στις επενδύσεις των ΑΠΕ, θεωρήθηκε ότι ήταν αρκετό επειδή είχαν αρχίσει να γίνονται κάποιες επενδύσεις να σταματήσει. Πάμε στο '20 για να πιάσουμε το 20%, όταν στη Σουηδία, που έχει άπλετο φως και ήλιο και για να βρουν γεωθερμία πηγαίνουν σε χιλιόμετρα κάτω, έχουν φτάσει ήδη στο 45% συμμετοχής των ΑΠΕ.

Φιλανδία, Λετονία, Αυστρία, χώρες της Βόρειας Ευρώπης, στο 30%. Στη Δανία 20%. Στη Γερμανία, η οποία είναι πρωτοπόρος σ' αυτά και έχει εξελίξει και πάρα πολύ την τεχνολογία της, οι στόχοι είναι μετά από 15 – 20 χρόνια 100% από ΑΠΕ να έχουν την παραγωγή της ενέργειάς τους.

Και βέβαια να μη μιλήσουμε για τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες οι οποίες βλέποντας ότι τελειώνει η εποχή των ορυκτών καυσίμων, δηλαδή πετρέλαιο και αέριο – να θυμόμαστε ότι και το αέριο είναι παράγωγο του πετρελαίου, των ορυκτών καυσίμων δηλαδή – ετοιμάζονται για την επόμενη εποχή. Όλοι ετοιμάζονται, και εμείς που έχουμε τη φθηνή πρώτη ύλη κάνουμε περίεργα πράγματα.

Επίσης, χρησιμοποιώντας τα στοιχεία του IOBE – του IOBE είναι τα στοιχεία, δεν είναι δικά μου, μπορείτε να τα δείτε, πριν από δύο χρόνια δημοσιεύτηκαν και είναι έγκυρα – από τη στροφή στις ΑΠΕ και στη χρήση τους προβλέπεται ότι θα δημιουργηθούν 27.000 θέσεις εργασίας μόνιμες, όχι με πεντάμηνες συμβάσεις, δίμηνες συμβάσεις και συμβάσεις ωρών.

Εν πάση περιπτώσει, δεν θέλω να καταστροφολογώ αλλά θα θέσω να πω κάποιες από τις κακοδαιμονίες που κατά τη γνώμη μου πρέπει να αντιμετωπίσει και το Υπουργείο, το οποίο κάνει μια προσπάθεια σημαντική μέσα στα πλαίσια τα περιορισμένα τα οποία τίθενται βέβαια κάθε φορά, γι' αυτό το συγκεκριμένο πρόγραμμα και από το Δήμο Θεσσαλονίκης για τη συμμετοχή του Επιδεικτικού αυτού σχολείου.

Η πρόσκληση έγινε 27/3/2012 και μπαίνουν χρόνοι και διαδικασίες και ενδιάμεσες εγκρίσεις πάρα πολύ αυστηρές. Είναι στην Κλεάνθους. Είναι αυτό το οποίο χρηματοδοτείται με περίπου 6 εκατομμύρια. Θα γίνει εξαιρετικό και εμείς κάνουμε και συνοδευτικές ενέργειες ώστε να πιάσει όλο το οικοδομικό τετράγωνο και να γίνει μια ενεργειακή γειτονιά απ' αυτά που πρέπει να κάνουμε για να έχουμε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις.

Να θυμίσω ότι επειδή ο Δήμος Θεσσαλονίκης συμμετέχει και στη βιοκλιματική αναβάθμιση της περιοχής Πλατείας Χρηματιστηρίου και Εμπορίου, 110 στρέμματα στην καρδιά της πόλης, να σας πω ότι μέχρι τώρα, που έγιναν όλες οι εγκρίσεις από το στάδιο της εκπόνησης της μελέτης μέχρι να το δημοπρατήσουμε, δημοπρατήθηκε και έχουμε σύμβαση τώρα, βγήκαν 174 διοικητικές πράξεις.

174 διοικητικές πράξεις εντός του Δήμου, σε επικοινωνία του Δήμου με τις υπόλοιπες υπηρεσίες οι οποίες ήταν εκτός. Περιφέρεια, Αποκεντρωμένη Διοίκηση κτλ., τα Υπουργεία, εγκρίσεις από το ΚΑΠΕ. 174 και ακόμη δεν ξεκινήσαμε το έργο, το οποίο πρέπει βέβαια να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του '15, γιατί αυτό να μην το ξεχνάμε.

Το Σχολείο το οποίο σήμερα θα σας παρουσιάσουμε και για το οποίο είμαστε στο στάδιο της εκπόνησης της οριστικής μελέτης, που ελπίζουμε να παραδοθεί προς το καλοκαίρι, από τα 4 – 5 χρόνια έχουμε χάσει τα 3 για να κάνουμε τις διαδικασίες (μελέτες, εγκρίσεις κτλ.) και έχουμε ένα χρόνο και κάτι για να το υλοποιήσουμε.

Εκεί πέρα στεγάζονται 5 σχολεία. Θα πρέπει να κάνουμε ειδικό επιχειρησιακό σχέδιο για το πώς θα τα βγάλουμε τα σχολεία για να κάνουμε τις παρεμβάσεις, γιατί είναι παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας. Πού θα πάνε τα σχολεία; Είναι παιδιά και άνθρωποι τα οποία πρέπει να μετακινηθούν σε χώρους.

Αν λοιπόν θέλουμε να μιλάμε για εφαρμοσμένη πολιτική, γιατί γι' αυτό μιλάμε, δεν είναι να νομοθετούμε γενικώς και να κάνουμε νόμους τους οποίους μετά δεν ξέρουμε πώς να τους υλοποιήσουμε, νομίζω πρέπει να επιταχύνουμε. Πρέπει λοιπόν να επιταχύνουμε.

Εμείς στο Δήμο Θεσσαλονίκης ενδιαφερόμαστε πάρα πολύ, ξέρετε γιατί; Όπως και όλοι οι υπόλοιποι Δήμοι. Θα σας δώσω και κάποια στοιχεία. Τι κάνει; Γιατί ο Δήμος Θεσσαλονίκης ενδιαφέρεται τόσο; Γιατί από την εξοικονόμηση ενέργειας πρέπει να βγάλουμε το φωτισμό οδών και κοινοχρήστων χώρων.

Πρέπει να μειώσουμε πάρα πολύ τη χρήση της ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας στα Δημοτικά κτίρια και πρέπει να δούμε και για την κίνηση των οχημάτων του Δημοτικού στόλου. 2 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο πληρώνουμε για να φωτίσουμε τους κοινόχρηστους χώρους και άλλα 2 εκατομμύρια περίπου πληρώνουμε για να φωτίσουμε τους ιδιόκτητους χώρους και μισθωμένους του κτιριακού αποθέματος του Δήμου. Γι' αυτό ενδιαφερόμαστε.

Να σας δώσω και ορισμένα στοιχεία αν θέλετε ειδικά για το Δήμο Θεσσαλονίκης, ότι έχουμε κτιριακές υποδομές ιδιόκτητες οι οποίες είναι 49.300 τετραγωνικά. Άρα κάτι μπορούμε να κάνουμε για αυτό και αν το δούμε ότι με την παραγωγή ενέργειας υπάρχουν πάρα πολλά σημεία μέσα στην πόλη που μπορούν να παράγουν ενέργεια, αρκεί βέβαια να εκσυγχρονιστεί και το δίκτυο της ΔΕΗ για να μπορούμε να το ρίχνουμε κατευθείαν και να μπορούμε να το χρησιμοποιούμε συνεχώς όπως κάνουν στο εξωτερικό. Άρα πρέπει να εκσυγχρονίσουμε και τη ΔΕΗ για να έχουμε την κατανομημένη ενέργεια.

Μας χρειάζεται να κάνουμε πάρα πολλή δουλειά. Βέβαια εμείς θα βοηθήσουμε όσο μπορούμε. Συμμετέχουμε σε πάρα πολλά προγράμματα, Το δείξατε κι εσείς εδώ και με το ΚΑΠΕ και με το ΕΠΠΕΡΑΑ και με το Εξοικονομώ. Το χρόνο πρέπει να συντημήσουμε. Οι διαδικασίες πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο δυνατό. Τις ενέργειες μιας στάσης εγώ δεν τα πολυπιστεύω. Πρέπει να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι.

Να αποκεντρώσετε τη λήψη των αποφάσεων. Για να λύσουμε ένα θέμα, πρέπει να το λύσουμε επικοινωνώντας με τον Υπουργό,

Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα. Είναι κατεστραμμένη η Δημόσια Διοίκηση από κάτω. Το ξέρουμε πάρα πολύ καλά, δεν υπάρχει Δημόσια Διοίκηση και ορισμένα στελέχη τα οποία είναι εξειδικευμένα και κάνουν πάρα πολύ καλή δουλειά, δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις μεγάλες ανάγκες οι οποίες τρέχουν και είναι μπροστά μας.

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Εύχομαι και καλή επιτυχία στην επόμενη ΣΕΣ. Εμείς θα έχουμε πρόταση να κάνουμε. Θα παρακαλούσα τον κ. Μηνάδη να κάνει μια παρουσίαση, σύντομη θα είναι.

κ. ΜΗΝΑΔΗΣ: Σε συνέχεια αυτών που είπε ο κ. Κουράκης, ο Αντιδήμαρχος, θα ήθελα να σας παρουσιάσουμε και ένα έργο που είναι σε εξέλιξη αυτή τη στιγμή στο Δήμο Θεσσαλονίκης. Μιλάμε για το Πρότυπο Επιδεικτικό έργο αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο σχολικό συγκρότημα επί της οδού Κλεάνθους 30.

Έχει ενταχθεί όπως βλέπουμε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» με συνολικό προϋπολογισμό περίπου 6 εκατομμύρια ευρώ. Αντικείμενο του έργου είναι οι παρεμβάσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων του σχολικού συγκροτήματος, τα οποία και θα δούμε στη συνέχεια.

Μιλάμε για ένα κτιριακό συγκρότημα που περιλαμβάνει τα εξής σχολεία: Το 2^ο και 4^ο Γυμνάσιο Τούμπας, το 20^ο Ενιαίο Λύκειο Θεσσαλονίκης, το 1^ο Πειραματικό Λύκειο καθώς και το 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο. Στον ίδιο χώρο υπάρχει και ένα γυμναστήριο που εξυπηρετεί τα σχολικά συγκροτήματα που είδαμε.

Τι ακριβώς περιλαμβάνει το συγκεκριμένο έργο. Για το κεντρικό κτιριακό σύμπλεγμα του 2^{ου} και 4^{ου} Γυμνασίου και του Ενιαίου Λυκείου έχουμε επεμβάσεις στο κτιριακό κέλυφος, μεταξύ των οποίων είναι η αντικατάσταση κουφωμάτων, πλαισίου αλουμινίου με ικανότητα θερμοδιακοπής. Προσθήκη θερμομόνωσης κελύφους εξωτερικής τοιχοποιίας.

Διαμόρφωση φυτεμένου δώματος στο 20^ο Ενιαίο Λύκειο. Σκίαστρα στη νότια πλευρά του 2^{ου} Γυμνασίου Τούμπας. Επεμβάσεις στο φωτισμό του κτιρίου με τοποθέτηση νέων φωτιστικών νέας τεχνολογίας, καθώς και με χρήση ντιμαρίσματος και αισθητήρων ελέγχου παρουσίας.

Τα κτίρια έως τώρα εξυπηρετούνται, θερμαίνονται με λέβητες φυσικού αερίου. Θα γίνει αντικατάσταση των λεβήτων αυτών με αντλίες γεωθερμικής ενέργειας οι οποίες θα εξυπηρετούν όλο το σύμπλεγμα. Παράλληλα προβλέπεται και η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών μονάδων, στο δε κτιριακό συγκρότημα, όπως βλέπουμε, είναι γύρω στα 42,5 KW-peak στη νότια πλευρά της κεκλιμένης στέγης.

Στο 1^ο Πειραματικό Λύκειο και στο 2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο που στεγάζονται στο ίδιο κτήριο, ακολουθήθηκε η ίδια λογική των επεμβάσεων. Έχουμε επεμβάσεις στο κτιριακό κέλυφος, κουφώματα, θερμομόνωση τοιχοποιίας στην εσωτερική πλευρά της τοιχοποιίας. Αντικατάσταση πάλι των φωτιστικών με την ίδια λογική που παρουσιάστηκε και πιο πριν.

Εγκατάσταση πάλι αβαθούς γεωθερμίας με γεωθερμικές αντλίες. Θα δούμε σε κάποια διαφάνεια για τι ακριβώς μιλάμε. Επίσης και εκεί έχουμε φωτοβολταϊκή εγκατάσταση γύρω στα 30 KW-peak.

Η ίδια λογική ακολουθήθηκε και στο κλειστό γυμναστήριο. Πάλι επεμβάσεις στο κέλυφος. Αντικατάσταση κουφωμάτων. Θερμομόνωση. Εδώ μιλάμε για εξωτερική θερμομόνωση. Σκίαστρα. Αντικατάσταση πάλι των φωτιστικών σωμάτων. Γεωθερμία για τη θέρμανση και για τα ζεστά νερά χρήσης που απαιτούνται για το γυμναστήριο, καθώς πάλι και φωτοβολταϊκά.

Στη διαφάνεια αυτή βλέπουμε τομές των κουφωμάτων που προτείνονται να αντικαταστήσουν τα παλιά. Εδώ μπορούμε να δούμε τις επεμβάσεις που θα κάνουμε στις τοιχοποιίες, στο κέλυφος των σχολικών κτιρίων. Προτείνεται εσωτερική θερμομόνωση με πετροβάμβακα. Εξωτερική θερμομόνωση θα μπει μόνο στο γυμναστήριο. Και στις οροφές πάλι έχουμε κάτι αντίστοιχο, εξηλασμένη πολυστερίνη με γραφίτη και πλάκες πετροβάμβακα στο γυμναστήριο λόγω της κατασκευής που είναι από πάνελ στο γυμναστήριο.

Προβλέπεται επίσης και ένα φυτεμένο δώμα στο 2^ο Ενιαίο Λύκειο. Είναι στο τετράγωνο κτίριο όπως βλέπουμε στη διαφάνεια αυτή. Βλέπουμε και την τυπική τομή, είναι εκτατικού τύπου, οριζόντιου, άβατου φυτεμένου δώματος, όπως αναφέρεται και στη διαφάνεια.

Θα τοποθετηθούν και σκίαστρα, όπως είπαμε και πιο πριν, στις νότιες όψεις των κτιρίων. Έχει επιλεγεί η κλίση των σκιάστρων να είναι τέτοια

ώστε να μην επιβαρύνει τα θερμικά φορτία των σχολείων. Δεδομένου ότι τα σκίαστρα συμβάλλουν στη μείωση των ψυκτικών φορτίων, έχει επιλεγεί η εγκατάσταση και στο γυμναστήριο του σχολικού συγκροτήματος.

Έως τώρα όλο αυτό το σχολικό συγκρότημα εξυπηρετείται από ένα μεγάλο λεβητοστάσιο με λέβητες φυσικού αερίου. Θα αντικατασταθούν όπως είπαμε από γεωθερμικές αντλίες θερμότητας. Στη διαφάνεια βλέπουμε πόσες γεωτρήσεις προβλέπονται. Έχουμε γύρω στις 100 γεωτρήσεις βάθους 100 μέτρων. Το σύστημα είναι κλειστό. Συνολικά μιλάμε για 10.000 μέτρα γεώτρησης. Η θερμική απολαβή από το γεωθερμικό αυτό εναλλάκτη θα είναι γύρω στα 500 KW. Εδώ βλέπουμε μια τομή. Είναι κλειστό κύκλωμα ο γεωθερμικός εναλλάκτης.

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

κ. ΜΗΝΑΔΗΣ: Είναι τεχνική η παρουσίαση, δεν έχει να κάνει με πολιτική. Εδώ είναι οι επεμβάσεις που γίνονται στο φωτισμό. Εδώ βλέπουμε και τα φωτοβολταϊκά τα οποία θα τοποθετηθούν στα σχολεία αντίστοιχα.

Μπορούμε να δούμε και τα πιστοποιητικά που βγάλαμε για τα κτήρια, την υφιστάμενή τους κατάσταση. Είναι κτίρια με μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση. Το 2^ο και 4^ο Γυμνάσιο είναι κατάταξης Η. Το Πειραματικό είναι κατάταξης Ε, όπως Ε είναι και το γυμναστήριο και θα δούμε στην επόμενη διαφάνεια πού κατατάσσονται τα κτίρια μετά το σύνολο των επεμβάσεων που θα γίνουν.

Το 2^ο και 4^ο Γυμνάσιο Τούμπας από κατάταξη Η πηγαίνει Α+. Δηλαδή έχουμε συνολική κατανάλωση από 211 KW ανά τετραγωνικό μέτρο πάμε στις 23 KW ανά τετραγωνικό μέτρο. Αντίστοιχη θεαματική βελτίωση έχουμε στο Πειραματικό, από Ε πάμε σε κατηγορία Α και αντίστοιχα και στο γυμναστήριο από Ε πάμε σε Β+. Έχουμε δηλαδή μείωση των λειτουργικών εξόδων του Δήμου σ' αυτό το σχολικό συγκρότημα. Ελπίζω να μην σας κούρασα. Ευχαριστούμε.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Παρακαλώ να έρθει στο βήμα ο κ. Κυρίζογλου, Δήμαρχος Αμπελοκήπων - Μενεμένης.

Λ. ΚΥΡΙΖΟΓΛΟΥ: Κατ' αρχήν χαιρετίζουμε την πρωτοβουλία. Είναι προς τη θετική κατεύθυνση να έρχονται οι Αρχές και τα Υπουργεία σε μας, παρά να εκστρατεύουμε εμείς στην Αθήνα με όλα τα γνωστά προβλήματα.

Θα πω μόνο ότι συνολικά, γιατί ο Δήμος μας έβαλε στην κορυφή αυτή την προσπάθεια, από το έτος 2011 ετοιμαζόταν, το 2012 και το '13 εντάξαμε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα τα σχολεία και σήμερα, τώρα που μιλάμε, γιατί ήθελα να έχω μία πρόσφατη ενημέρωση, επικοινωνήσα με την αρμόδια μηχανικό, ότι περιμένουμε από τη Διαχειριστική Αρχή την έκδοση της άδειας δημοπράτησης σε 9 συνολικά σχολικά συγκροτήματα (Δημοτικά, Γυμνάσια, Λύκεια, Νηπιαγωγεία).

Σε 2 σχολεία θα γίνει αντικατάσταση λέβητα. Σε όλα θα γίνουν θερμομονώσεις στα δώματα, αλλαγή κουφωμάτων εξωτερικά, τοποθέτηση ενεργειακών πιστοποιημένων κουφωμάτων, αντικατάσταση φωτιστικών σωμάτων με φωτιστικά καλύτερης και οικονομικότερης απόδοσης, αντιστάθμιση εσωτερικής θερμοκρασίας με την εξωτερική με ρύθμιση στο λέβητα και σε 5 από τα 8 σχολεία θα τοποθετηθούν φωτοβολταϊκά ισχύος 10 KW. Αυτά για να μη δείχνουμε διαφάνειες, νούμερα και αναλύσεις, γιατί εμείς κυρίως βουλευόμενο σώμα σε επίπεδο πολιτικό – δημοτικό είμαστε.

Αυτό το οποίο επίσης θέλω να πω είναι ότι για νέα προγραμματική περίοδο πρέπει να χρηματοδοτηθούν μελέτες και έργα για την αντικατάσταση του υπάρχοντος δημοτικού φωτισμού με φωτισμό λιγότερο ηλεκτροβόρο και στα κτίρια και στο δημόσιο χώρο.

Πρέπει το πρόγραμμα το νυν υφιστάμενο να προχωρήσει χωρίς καθυστερήσεις και θα απλοποιηθούν σε πολλές περιπτώσεις και τώρα εάν γίνεται, αλλά και για την επόμενη προγραμματική περίοδο με θεσμικές παρεμβάσεις οι χρονοβόρες διαδικασίες και γραφειοκρατίες.

Θέλω, τέλος, να τονίσω τα εξής πράγματα. Για τη νέα προγραμματική περίοδο προτείνουμε την ένταξη της βιοκλιματικής ανάπλασης της οδού Μοναστηρίου, θα έλεγα σε όλο το μήκος της, γιατί αυτός ο ιστορικός και πολύ σημαντικός δρόμος έχει τα μαύρα χάλια του. Ξεκινάει από το Δήμο Θεσσαλονίκης, φτάνει στο δικό μας Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, προχωράει πιο κάτω, Ελευθέριο - Κορδελιό μέχρι τη Χαλκηδόνα. Είναι κρίμα η εικόνα την οποία παρουσιάζει, πρέπει να αλλάξει.

Εμείς σε ό,τι αφορά το δικό μας κομμάτι έχουμε μία πάρα πολύ καλή βιοκλιματική μελέτη ανάπλασης έτοιμη. Κάτι ανάλογο δεν ξέρω και θα πρέπει να συνεννοηθούμε. Δεν συνεννοηθήκαμε ούτε εμείς με το Κορδελιό

ούτε το Κορδελιό με εμάς, ούτε και οι δύο μαζί με το Δήμο Θεσσαλονίκης, ούτε και ο Δήμος Θεσσαλονίκης με εμάς. Από κοινού να αντιμετωπίσουμε αυτό το ζήτημα.

Προτείνουμε επίσης για τη νέα προγραμματική περίοδο επιτέλους – μία, δύο, τρεις φορές και ορθά και πολύ καλά το ανατολικό θαλάσσιο μέτωπο του Θερμαϊκού Κόλπου και της παραλίας δέχτηκε παρεμβάσεις και αναπλάσεις επί αναπλάσεων, δεν φιλοδοξούμε να κάνουμε παραλία της Θεσσαλονίκης το δυτικό θαλάσσιο μέτωπο, δεν είμαστε αιθεροβάμονες, ρεαλιστές είμαστε, ξέρουμε πού βρισκόμαστε και τι γίνεται – να γίνουν μελέτες και εν συνεχεία να χρηματοδοτηθούν συγκεκριμένα έργα διακοπής της καθημερινής, απαράδεκτης επί χρόνια, συνεχιζόμενης ρύπανσης του δυτικού θαλασσίου μετώπου, έργα προστασίας, αλλά και παρεμβάσεις ανάπλασης του από τον έκτο προβλήτα όπως είναι το λιμάνι μέχρι τις αρχές των παραλίων του Νομού Κατερίνης.

Όσοι είστε στο πάνελ, αγαπητοί μου, προσκαλείστε από τον ομιλούντα, θα βάλω το λεωφορείο του Δήμου, έτσι από κοινού να είμαστε μέσα σε ένα όχημα και να έχουμε την ίδια ενόραση, την ίδια οπτική και ήθελα να δω τα συναισθήματα τα οποία θα αισθανθείτε και επειδή αυτά είναι μέσα σας και δεν φαίνονται, δεν θα μπορέσετε να τα κρύψετε, θα φανούν εξωτερικά στο πρόσωπό σας.

Ποιος έχει δικαίωμα διαχρονικά να έχει επιλέξει το δυτικό θαλάσσιο μέτωπο, το οποίο στα σπλάχνα του μέσα δεν έχει τείχη, γιατί η ρύπανση απλώνεται σε όλο το Θερμαϊκό Κόλπο, ποιος έχει το δικαίωμα να έχει επιλέξει με πράξεις ή και με παραλείψεις, στη συγκεκριμένη περίπτωση με το γεγονός ότι ούτε μελέτες έγιναν ποτέ ούτε έργα χρηματοδοτήθηκαν και δεν δρομολογήθηκε τίποτε για να προστατευθεί αυτό το θαλάσσιο μέτωπο. Η πρόσκληση δεν είναι μόνο για σήμερα, είναι ανοιχτή στο διηνεκές, να πάμε και να δείτε για τι μιλάμε.

Το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, του λεγομένου «νέου», γιατί καθόλου νέο δεν είναι, νέου ρυθμιστικού της Θεσσαλονίκης, με στοιχεία τα οποία έχει λάβει υπόψη του και δεδομένα προ δεκαετίας ή εικοσαετίας τα οποία έχουν ξεπεραστεί από τη νυν υφιστάμενη κατάσταση ως προς το περιεχόμενό του.

Ξέρω ότι δεν είναι δικού σας Υπουργείου, στη δική σας δικαιοδοσία, είναι στον κ. Μανιάτη. Δεν έχει σημασία, στο ίδιο Υπουργείο είστε. Το περιεχόμενό του είναι και κακό και βλαπτικό – χρησιμοποιώ αυτές τις δύο επιεικείς εκφράσεις – για τη Δυτική Θεσσαλονίκη. Επίσης είμαστε αντίθετοι και με την κατάργηση του Οργανισμού Ρυθμιστικού.

Τέλος, θα πρέπει επιτέλους, γιατί αυτά δεν αφορούν μόνο το Υπουργείο το συγκεκριμένο, αφορούν και την Περιφέρεια με τις υπηρεσίες της όσα είπα και αυτό το τελευταίο που θα πω, στο οποίο εμπλέκεται και η ΕΥΑΘ, η Εταιρεία Ύδρευσης – Αποχέτευσης.

Στη Δυτική Θεσσαλονίκη από ένα σημείο και μετά (Λαχαναγορά, Δενδροπόταμος, πιο κάτω, ΚΤΕΟ) η κατάσταση είναι απαράδεκτη. Δεν υπάρχει ούτε αποχετευτικό ομβρίων, ούτε αποχετευτικό λυμάτων. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμαρχο Αμπελοκήπων. Θα ήθελα απλώς να αναφέρω σ' αυτά τα οποία είπε ο Δήμαρχος ότι γενικά οι βιοκλιματικές αναπλάσεις και όλες αυτές οι παρεμβάσεις που πρότεινε για την επόμενη προγραμματική, σε κάθε περίπτωση είναι θεματικός στόχος της επόμενης προγραμματικής.

Όσον αφορά τις μελέτες ωρίμανσης έχουμε και τη σύμφωνη γνώμη και από τη Γενική Γραμματεία του ΕΣΠΑ ότι έργα τα οποία θα ενταχθούν στην επόμενη προγραμματική περίοδο, μπορεί να χρηματοδοτήσουμε τώρα τις μελέτες. Απλώς Δήμαρχε είναι το εξής: Απλώς θα πρέπει να υπάρχει λίγο υπομονή, ένα μικρό χρονικό διάστημα, ίσως μέχρι τέλος Φεβρουαρίου, ώστε να εξειδικεύσουμε τα έργα τα οποία θα μπουν στην επόμενη προγραμματική και από κει και πέρα τις μελέτες ωρίμανσης μπορεί να τις χρηματοδοτήσουμε.

Να κάνω και μία απάντηση πολύ μικρή στον κ. Κουράκη όσον αφορά το κτίριο της Κλεάνθους και για τις καθυστερήσεις που ανέφερε. Εγώ να βάλω δύο ημερομηνίες. Το κτίριο αυτό υποβλήθηκε από τον αρμόδιο φορέα 28/6/12 σε ανταπόκριση πρόσκλησης. 14/11/12 εντάχθηκε. Έκανε τη μελέτη ο Δήμος και την κατέθεσε 6/3/13 και τον Απρίλιο του '13 δώσαμε προέγκριση δημοπράτησης. Είναι χρονοδιαγράμματα και ημερομηνίες οι οποίες δείχνουν ότι σε καμία περίπτωση δεν καθυστέρησε η Διοίκηση.

Τώρα όσον αφορά τη Διοίκηση και πώς δουλεύει η Διοίκηση. Η Διοίκηση πραγματικά έχει τις αγκυλώσεις της, έχει τα προβλήματά της, αλλά πιστεύω ότι το μεγαλύτερο ποσοστό είναι άνθρωποι οι οποίοι σε μια πολύ δύσκολη οικονομική κρίση έχουν βάλει πλάτη και καταφέρνουν αυτό που καταφέρνουν αν σκεφτείτε ότι αυτή τη στιγμή διαχειριζόμαστε 3.500 υποέργα.

Θα προσκαλούσα στο βήμα να ανέβει ο κ. Παπαδόπουλος, Δήμαρχος Θέρμης.

Θ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Σας ευχαριστώ. Κύριε Υπουργέ, κ. Γενικέ, κυρίες και κύριοι, τώρα εάν αναλύσουμε τα έργα, νομίζω ότι θα χάσουμε το χρόνο μας και δεν ωφελεί, κανέναν δεν ωφελεί.

Θα ξεκινήσω απ' αυτό που είπε ο Νίκος Μαμαλούγκας για την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών. Έχω να πω ότι υπάρχουν καθυστερήσεις και από τις υπηρεσίες και δεν φτάνει ο Νίκος Μαμαλούγκας να τρέχει από το πρωί μέχρι το βράδυ, γιατί δεν έχουμε όλοι οι Δήμαρχοι κανένα παράπονο. Και 7 η ώρα το πρωί θα τον βρούμε και το απόγευμα θα τον βρούμε. Όμως καθυστερούμε. Για μία άδεια ας πούμε να υπογράψουμε σύμβαση, μπορεί να κάνουμε δύο και τρεις μήνες κι αυτό δεν πρέπει να γίνεται. Πρέπει να προχωράνε γρήγορα.

Επίσης να πω κάτι ως παράπονο της Αυτοδιοίκησης, γιατί αντιμετωπιστήκαμε ως Αυτοδιοίκηση κυρίως στα φωτοβολταϊκά σαν να ήμασταν ιδιώτες και κάναμε μια πολύ σημαντική δουλειά και προεργασία. Σε όλα τα δημόσια κτίρια, παραδείγματος χάρη, ο Δήμος Θέρμης είχε κάνει μια προεργασία μελετών για να εγκαταστήσει φωτοβολταϊκά, από τη λειτουργία των οποίων θα εξοικονομούσε τουλάχιστον την ενέργεια που χρησιμοποιούν όλα τα σχολεία.

Δυστυχώς όμως αντιμετωπιζόμαστε κι εμείς με δεκαράκια ως ιδιώτες και δεν έχουμε τη δυνατότητα – παρά το ότι τα 36 από τα σχολεία, με πολύ μεγάλες ταρατσες, επιφάνειες, είχαμε τη δυνατότητα και χρηματοδότηση ιδιώτη παρακαλώ, χωρίς να τα χρηματοδοτεί ο Δήμος – να στήσουμε φωτοβολταϊκά. Δεν επιτρέπεται στους Δήμους. Αντιμετωπιζόμαστε ως ιδιώτες.

Για να έρθω στο Δήμο μου λίγο. Τα άλλα νομίζω τα είπε ο Λάζαρος. Είπε αρκετά ο Λάζαρος και για την πόλη και για τον Οργανισμό είπε, αρκετά είπε. Να έρθω στο Δήμο μου. Εμείς οι Περιφερειακοί Δήμοι

βέβαια είμαστε Δήμοι που έχουμε προβλήματα κυρίως σε ύδρευση και αποχέτευση. Δεν είμαστε ενταγμένοι στην ΕΥΑΘ.

Εάν πωληθεί η ΕΥΑΘ – που όλοι οι Δήμαρχοι είμαστε αντίθετοι κ. Υπουργέ, να το ξέρετε και θα κάνουμε ό,τι μπορούμε για να αποτραπεί αυτό – τότε θα κατανοήσουν οι Δήμαρχοι τι σημαίνει διαχείριση ύδρευσης, αποχέτευσης, άρδευσης.

Εμείς λοιπόν, επειδή ο Δήμος Θέρμης συνενώθηκε με άλλους δύο Δήμους, βέβαια ο παλιός Δήμος Θέρμης τα προβλήματα της αποχέτευσης και της ύδρευσης τα είχε λύσει από χρόνια, όμως οι δύο Δήμοι που συνενώθηκαν Βασιλικών και Μίκρας, με 12 χωριά, ούτε ένα χωριό είχε αποχέτευση και επειδή τα 7 από τα 12 είναι από δύο έως 7.500 οικισμοί, μεγάλοι οικισμοί δηλαδή, ξεκινήσαμε έναν αγώνα, συντάξαμε μελέτες και εντάχθηκαν στο ΕΠΠΕΡΑΑ δύο μεγάλα έργα.

Το ένα έργο υλοποιείται και βαίνει προς ολοκλήρωση. Τα προβλήματα τα βλέπουμε με τον Νίκο Μαμαλούγκα και την υπηρεσία και τα ξεπερνάμε έτσι ώστε να ολοκληρωθεί και θα ολοκληρωθεί μέχρι το καλοκαίρι. Είναι η αποχέτευση της Καρδίας και του Τριλόφου. Βλέπω και τον εργολάβο, είναι και αυτός εδώ.

Καρδίας και Τριλόφου, είναι δύο οικισμοί 4.000 και 7.500 κατοίκων. Δεν χρειάζεται να πω λεπτομέρειες. Είναι 7,5 εκατομμύρια προϋπολογισμός. Έχουμε κάποια προβλήματα. Θα το ολοκληρώσουμε.

Το άλλο έργο που είναι πολύ σημαντικό είναι η αποχέτευση των Βασιλικών. Είναι από τον άλλο Δήμο. Η έδρα του Δήμου όπου δεν έχει αποχέτευση. Η αποχέτευση των Βασιλικών. Τα δίκτυα. Το κεντρικό δίκτυο μέχρι τη Θέρμη, εκεί που έχουμε τον παλιό βιολογικό που γίνεται ένας καινούργιος βιολογικός. Δεν χρειάζεται να πούμε πολλές λεπτομέρειες.

Στο ένα περιμένουμε την άδεια. Δύο υποέργα είναι. Στο ένα υποέργο περιμένουμε την άδεια για να υπογράψουμε με τον εργολάβο και να ξεκινήσει το μεγάλο και στο άλλο, ο βιολογικός, δύο φορές έχουμε άγωνα διαγωνισμό και θα αυξήσουμε τον προϋπολογισμό. Έχουμε κάνει πρόταση αύξησης του προϋπολογισμού, έτσι ώστε να έχουμε ενδιαφέρον από εργοληπτικές εταιρείες στο επόμενο διάστημα, για να μπορέσουμε να έχουμε εργολάβο και να ολοκληρωθεί το έργο.

Το μόνο που θα ήθελα να πω είναι ότι επειδή έχουμε και πολλά χωριά ακόμη που χρειάζονται αποχέτευση και βέβαια δεν σταματάμε εδώ, δεν προτείνουμε μόνο αποχετεύσεις για ένταξη στο ΕΠΠΕΡΑΑ, που είναι ένα σοβαρό χρηματοδοτικό εργαλείο, κάνουμε κι άλλα πράγματα. Και τα δώματα των σχολείων τα οποία έχουν προεγκριθεί. Είναι η λίστα των έργων μπροστά σας.

Έχουμε ολοκληρώσει τις μελέτες και προτείναμε άλλα δύο έργα για χρηματοδότηση που είναι στο στόχο Γ, που μπορούν και πρέπει να χρηματοδοτηθούν, υποχρέωση της χώρας. Έχουμε τα πράσινα δώματα όπως είπα και επίσης έχουμε τα σχολεία μας, τις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας στα σχολεία του Δήμου μας. Έχουμε και γι' αυτά προέγκριση και περιμένουμε τις εγκρίσεις για να ολοκληρωθούν και αυτά.

Εκείνο που θα ήθελα να πω κλείνοντας, επειδή είναι και επίκαιρο κ. Υπουργέ και νομίζω έχει κατατεθεί και το νομοσχέδιο, είναι για τον Οργανισμό Ρυθμιστικού. Διαφωνούμε και πρέπει να διαφωνείτε και εσείς. Έχετε ζήσει και έχετε μεγαλώσει εδώ.

Η λειτουργία του Οργανισμού είναι απολύτως απαραίτητη με οποιαδήποτε μορφή σ' αυτόν τον τόπο. Να μην αναγκαζόμαστε όλοι εμείς, ό,τι κάνουμε με όλα σχεδόν τα πράγματα, να τρέχουμε για το παραμικρό στην Αθήνα και στα Υπουργεία, προβλήματα που λύνονταν εδώ να τα μεταφέρουμε και αυτά στην Αθήνα.

Νομίζω ότι θα πρέπει να συμβάλλετε όλοι όσοι κατανοείτε το πρόβλημα έτσι ώστε ο Οργανισμός, με οποιαδήποτε μορφή, να λειτουργεί εδώ στην Κεντρική Μακεδονία. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμαρχο. Δεν έχει έρθει ο κ. Δανιηλίδης, Δήμαρχος Νεάπολης – Συκεών. Θα προσκαλούσα στο βήμα να ανέβει ο Αντιδήμαρχος Νεάπολης – Συκεών ο κ. Ζωγόγιαννης Κωνσταντίνος.

Κ. ΖΩΓΟΓΙΑΝΝΗΣ: Καλημέρα σας. Κύριε Υπουργέ, κύριοι Γενικοί Γραμματείς, κ. Ειδικέ Γραμματέα, κ. Αντιπεριφερειάρχη, κ. Προϊστάμενε της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος, κυρίες και κύριοι, οι προηγούμενοι συνομιλητές στο βήμα είχαν μια τοποθέτηση κυρίως πολιτική αρχικά. Πιστεύω ότι είναι ο ρόλος του Δημάρχου να το κάνει αυτό.

Εγώ ως Αντιδήμαρχος θα περιοριστώ στα έργα τα οποία αυτή τη στιγμή έχουν υποβληθεί και έχουν πάρει έγκριση ή δεν έχουν πάρει έγκριση ή είναι σε αναμονή ακόμη στο ΕΠΠΕΡΑΑ και σε ένα έργο το οποίο, όπως βλέπετε και στο πρόγραμμα, έχει εκτελεστεί και ήδη χρησιμοποιείται το σχολείο και όχι όπως ειπώθηκε αρχικά είναι στην αποπεράτωση. Θα αναφερθώ στη συνέχεια σε λίγο σε αυτό.

Ο Δήμος Νεάπολης – Συκεών δίνει ιδιαίτερη σημασία στη διαμόρφωση της πράσινης πόλης και έχει εντάξει στο Δημοτικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2011 – 2014 ιδιαίτερο άξονα με τίτλο «Αειφόρος Ανάπτυξη» που αφορά στην αναδιαμόρφωση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος του Δήμου, με απώτερο σκοπό στη βελτίωση της ζωής των πολιτών που διαβιούν στη χωρική επικράτεια του Δήμου.

Εξειδικεύεται στα παρακάτω ειδικά 7 μέτρα. Μέτρο 2.1. Σύνταξη Νέου Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου και βασικών μελετών. Μέτρο 2.2. Αύξηση Πρασίνου. Μέτρο 2.3. Εξοικονόμηση Ενέργειας και Ορθολογική Διαχείριση Φυσικών Πόρων. 2.4. Πρόληψη φυσικών καταστροφών. 2.5. Δικτύωση, Ανάπλαση και Συντήρηση Δημοσίων Χώρων και Κτιρίων. 2.6. Κυκλοφορία, στάθμευση, συγκοινωνία και 2.7. Μείωση Απορριμμάτων Ανακύκλωσης.

Δεν θα σας αναφέρω για συντομία του χρόνου, γιατί υπάρχουν πολλοί ομιλητές που έπονται, ποιες είναι οι 14 προτάσεις οι οποίες έχουμε υποβάλλει. Θα σας πω όμως αριθμητικά ότι από τις 14 προτάσεις - υποβολές του Δήμου μας, εγκρίθηκαν από το ΕΠΠΕΡΑΑ οι 6, απορρίφθηκαν 3, δεν αξιολογήθηκαν 5 και ελπίζουμε να έχουμε τύχη και σ' αυτές τις 5 που έχουμε υποβάλλει.

Για το σχολείο τώρα το οποίο αναφέρεται και στην εισήγηση. Στη χώρα μας το σύνολο του κτιριακού τομέα είναι υπεύθυνο για το 40% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας. Η ενέργεια αυτή, είτε σε μορφή θερμικής είτε σε μορφή ηλεκτρικής, έχει τεράστιες επιπτώσεις τόσο στην οικονομική κατάσταση των πολιτών όσο και στο περιβάλλον με την εκπομπή ρύπων.

Ο βιοκλιματικός και ενεργειακός σχεδιασμός των κτιρίων έχει ως μοναδικό σκοπό την ορθολογική χρήση και μείωση της κατανάλωσης της ενέργειας και αποτελεί πλέον μία αναγκαιότητα. Η βιοκλιματική αρχιτεκτονική

αφορά το σχεδιασμό κτιρίων με βάση το τοπικό κλίμα και τον προσανατολισμό, με σκοπό να εξασφαλίσει συνθήκες θερμικής και οπτικής άνεσης μέσα σε ένα χώρο, αξιοποιώντας παράλληλα την ηλεκτρική ενέργεια, τα φυσικά φαινόμενα του μικροκλίματος και τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ο Δήμος Νεάπολης – Συκεών, με ιδιαίτερη ευαισθησία στον τομέα αυτό, δεν μπορούσε να είναι αμέτοχος στην προσπάθεια αυτή. Λαμπρό παράδειγμα τέτοιας προσπάθειας ήταν η κατασκευή του 8^{ου} Δημοτικού Σχολείου με χρηματοδότηση του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Εδώ πρέπει όμως να αναφέρω ότι η αρχική χρηματοδότηση ήταν από το ΟΣΚ, αλλά λόγω προβλημάτων και μετά από επίμονες προσπάθειες και ενέργειες του Δήμου το έργο εντάχθηκε σε σχετική πρόσκληση στο ΕΠΠΕΡΑΑ.

Τι είχαμε εκεί. Ήταν ο σχεδιασμός ενός ενεργειακά αποδοτικού κτιρίου που προσφέρει στους χρήστες ένα υγιεινό και ευχάριστο περιβάλλον. Προσανατολισμός κτιρίου. Όλα αυτά που αναφέρω στη συνέχεια αφορούν το 8^ο Δημοτικό Σχολείο, που βρίσκεται στην πιο ωραία περιοχή του Δήμου μας, πίσω από τον Άγιο Χαράλαμπο στην Επταπυργίου και βλέπει από τη μια πλευρά του το δάσος.

Ο προσανατολισμός του κτιρίου ήταν νότιος με αίθουσες στο νότο και διάδρομο στο βορρά. Αερισμός. Διαμπερή ανοίγματα για φυσικό φωτισμό. Σας προσκαλώ αν θέλετε κάποιος να έρθετε στο σχολείο, να δείτε ότι και με σβηστά φώτα γίνεται μάθημα. Δεν υπάρχει ανάγκη να ανάψουμε φως.

Μόνωση. Σύγχρονα θερμομονωτικά υλικά. Φυτεμένα δώματα. Ηλιασμός. Διάταξη φυσικού φωτισμού. Κουπόλες φυσικού φωτισμού. Μεγάλα ανοίγματα στο νότο. Σκίαση. Στέγαστρα, σκίαστρα, πέργκολες στα δώματα.

Κουφώματα. Τα κουφώματα που χρησιμοποιήθηκαν είναι θερμομονωτικά αλουμινίου με θερμοδιακοπή και σε συνδυασμό με τους διπλούς θερμομονωτικούς με μεγάλο διάκενο υαλοπίνακες αποτρέπουν τη διαφυγή θερμότητας προς το εξωτερικό περιβάλλον κατά τους χειμερινούς μήνες και προφυλάσσουν από την υπερθέρμανση τους εσωτερικούς χώρους τους θερινούς μήνες.

Τα χρησιμοποιούμενα δομικά υλικά εξασφαλίζουν τη θεμιτή, επιθυμητή ποιότητα του περιβάλλοντος εσωτερικά και εξωτερικά του κτιρίου. Τέλος, στην οροφή τοποθετήθηκαν φωτοβολταϊκά 5,5 KW. Συνεπώς το κτίριο συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος λόγω του περιορισμού στη χρήση συμβατικών καυσίμων και ηλεκτρισμού, συνεπώς τη μείωση των εκλυομένων ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας. Για άλλη μια φορά περιορίστηκα στο θέμα το οποίο προβλεπόταν από την ομιλία μου. Οι πολιτικές εισηγήσεις αφιένται προς τους Δημάρχους που θα ακολουθήσουν. Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Πραγματικά ίσως είναι το πρώτο σχολείο, αν δεν κάνω λάθος, το οποίο έχει ολοκληρωθεί εκατό τοις εκατό και λειτουργεί.

Θα προσκαλέσω στο βήμα τον Δήμαρχο Δέλτα, τον κ. Γλώσση. Θα μιλήσει ο κ. Παραγιός εκ μέρους του Δημάρχου Δέλτα.

I. ΠΑΡΑΓΙΟΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριοι Γενικοί, κυρίες και κύριοι Δήμαρχοι, είμαι ο μοναδικός εκπρόσωπος των ΔΕΥΑ βέβαια των Δημοτικών Επιχειρήσεων που αναλάβανε το βάρος για την εκτέλεση του μεγαλύτερου μέρους των περιβαλλοντικών έργων αποχέτευσης. Ως εκ τούτου θα γίνει μία κοινή παρουσίαση των έργων της ΔΕΥΑ Κιλκίς και του Δήμου Δέλτα και για οικονομία του χρόνου.

Η ΔΕΥΑ Κιλκίς αυτή τη στιγμή διαχειρίζεται τον τρίτο μεγαλύτερο Δήμο σε έκταση στην Ελλάδα. Ορισμένα στοιχεία παρατίθενται. Στα έργα μέσω ΕΣΠΑ κινηθήκαμε μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ και του Περιφερειακού Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας.

Εντάξαμε στο ΕΠΠΕΡΑΑ συνολικά τα έργα τα οποία βλέπετε, ενώ στο ΠΕΠ έχουμε εντάξει 2 έργα τα οποία αφορούν οικισμούς του Δήμου Κιλκίς. Η κατανομή των έργων φαίνεται στην ακόλουθη πίτα. 16% στο ΠΕΠ. 84% στο ΕΠΠΕΡΑΑ.

Στην πορεία υλοποίησης, φαίνονται τα έργα στο διάγραμμα ποια είναι η υλοποίησή τους. Έχουμε υλοποίηση του έργου των Καστανιών που θα παρουσιαστεί λίγο αναλυτικότερα, το οποίο είναι πρότυπο έργο βιολογικού. Στη Νέα Σάντα έχουμε κάποια προβλήματα ως προς τον τελικό φορέα και δεν

εμφανίζεται η υλοποίηση αν και το έργο έχει προχωρήσει περίπου σε ένα ποσοστό 10%.

Στα έργα του Δήμου Δέλτα, το Ανατολικό έχει μία υλοποίηση της τάξεως του 89%. Η Χαλάστρα, το υπόλοιπο Χαλάστρας το οποίο ήταν και το δύσκολο κομμάτι του έργου, το πρώτο τμήμα είχε υλοποιηθεί μέσω του Ταμείου Συνοχής από το ΠΕΠ, ολοκληρώθηκε.

Τα Κύμينا ξεκίνησαν, ενώ τα δύο έργα στο τέλος του Μικροκάμπου και ένας τηλεχειρισμός του Κιλκίς τα οποία είναι στο ΠΕΠ, είναι σε μηδενική απορρόφηση και μάλλον εκεί θα μείνουν. Στόχος της ΔΕΥΑ Κιλκίς είναι η απένταξή τους από το ΠΕΠ και η ένταξή τους στο ΕΠΠΕΡΑΑ.

Όσο για το έργο που κλήθηκε η ΔΕΥΑ Κιλκίς να παρουσιάσει, το έργο των Καστανιών, Βαπτιστή. Οι οικισμοί αυτοί ήταν κάτω από 2.000, όμως υπήρχε εσωτερικό δίκτυο ολοκληρωμένο και υπήρχε κοινός εξωτερικός αγωγός, οπότε θεωρήθηκε σαν ένα κοινό έργο και χρησιμοποιήθηκε μία πρότυπη για την Ελλάδα μέθοδος σε βιομηχανική πλέον κλίμακα, η μέθοδος των βιοδίσκων.

Παρουσιάζεται λοιπόν το τι περιλαμβάνει το έργο και εδώ είναι η μονάδα των βιοδίσκων. Ουσιαστικά έχουμε ξεφύγει από τη μέθοδο του παρατεταμένου αερισμού. Χρησιμοποιούμε 4 συστοιχίες βιοδίσκων οι οποίοι βυθίζονται μέσα στο λύμα και όπως ανεβαίνουν δημιουργούν πάλι τους μικροοργανισμούς οι οποίοι αποικοδομούν, τρέφονται και παράγουμε διαυγασμένο νερό. Αυτή τη στιγμή το έργο, μία πανοραμική του θέση, βρίσκεται στη φάση δοκιμαστικής λειτουργίας. Σε τρεις μήνες γίνεται και η παραλαβή του έργου.

Στη Νέα Σάντα κάποια ορισμένα στοιχεία ως προς το φυσικό αντικείμενο. Το έργο ξεκίνησε, δεν υπάρχει απορρόφηση όμως λόγω κάποιων προβλημάτων, τα οποία λύνονται σε συνεργασία με τον κ. Μαμαλούγκα. Η ΔΕΥΑ Κιλκίς προχώρησε σε σύναψη προγραμματικής σύμβασης με τη ΔΕΥΑ Δέλτα για την υλοποίηση των έργων λόγω της μη διαχειριστικής επάρκειας της ΔΕΥΑ.

Εντάχθηκαν 3 έργα που εξυπηρετούν το Δημοτικό Διαμέρισμα Χαλάστας, Ανατολικού και των Κυμίνων – Μαλγάρων. Χρησιμοποιήσαμε στη μεθοδολογία όχι ένα βαρυτικό σύστημα, για να μειώσουμε τον

προϋπολογισμό λόγω πολύ υψηλού υδροφόρου ορίζοντα ο οποίος παρατηρείται στα 80 εκατοστά.

Στο προηγούμενο έργο να θυμίσω της Χαλάστρας του Ταμείου Συνοχής φτάσαμε στα 20 εκατομμύρια ευρώ, με υλοποιημένα τα εύκολα τμήματα του έργου. Όλο το έργο ήταν με αντιστηρίξεις, οπότε χρησιμοποιήσαμε μία καινούργια μέθοδο σχετικά με πολύ οικονομικότερα αποτελέσματα.

Η μέθοδος βασίζεται κυρίως στο φρεάτιο το οποίο απεικονίζεται σε τομή. Στο κάτω μέρος είναι ο υγρός θάλαμος στον οποίο έρχονται τα λύματα με φυσική ροή από τις κατοικίες. Στο επάνω τμήμα είναι η βαλβίδα η οποία κάνει την αναρρόφηση των λυμάτων και μέσω αντλιοστασίου κενού πηγαίνει σε κεντρικό αντλιοστάσιο και μετά στο βιολογικό.

Αυτά είναι τα στοιχεία τα οποία αφορούν το έργο της Χαλάστρας το οποίο έχει ολοκληρωθεί. Για τη λειτουργία του απλώς υπολείπεται η ηλεκτροδότηση του αντλιοστασίου κενού. Βλέπετε ότι έχουμε 200 τέτοιου είδους φρεάτια, 3 κύριους κλάδους, καταθλιπτικό αγωγό και χρησιμοποιούμε το βιολογικό της Χαλάστρας.

Στο Ανατολικό, πολύ μεγαλύτερο κομμάτι του έργου, 370, 20.000 κύριο δίκτυο, αντλιοστάσιο, καταθλιπτικό αγωγό και πηγαίνουμε πάλι στο βιολογικό. Στο έργο των Κυμίνων – Μαλγάρων, του οποίου υπογράφηκε η σύμβαση και ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου, φτάσαμε σε ένα μήνα σε 900.000 ευρώ απορρόφηση.

Έχουμε 640 σημεία, 7 κύριους κλάδους, αντλιοστάσιο πάλι. Βέβαια στην περίπτωση αυτή δημιουργούμε και βιολογικό καθαρισμό. Η έναρξη του βιολογικού υπολογίζεται να γίνει περίπου σε δύο μήνες με την ολοκλήρωση της έγκρισης ΕΠΟ, η οποία χρηματοδοτήθηκε πάλι μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ. Φαίνονται λοιπόν και στον πίνακα τα έργα τα οποία χρησιμοποιήσαμε.

Να δείξουμε και μερικές φωτογραφίες από την υλοποίηση. Βλέπετε ότι κατευθείαν είχαμε έναν πάρα πολύ υψηλό υδροφόρο ορίζοντα. Το νερό στο χαντάκι είναι 80 πόντοι. Χρησιμοποιήσαμε αποκλειστικά αντιστηρίξεις μέσω ανακεφαλαιωτικού που ενέκρινε ο κ. Μαμαλούγκας και η

υπηρεσία του. Αποστραγγιστικό δίκτυο από κάτω, το οποίο φαίνεται σ' αυτό, ώστε όλο το έργο να κατασκευάζεται εν ξηρώ.

Αυτή είναι η φωτογραφία της βαλβίδας. Το φρεάτιο βλέπετε ότι είναι με διπλό καπάκι ώστε να εξασφαλίσουμε τη στεγανότητα γιατί μιλάμε για ακριβά υλικά. Η κατασκευή των συνδέσεων και η τελική αποκατάσταση. Εδώ φαίνεται η εκσκαφή του αντλιοστασίου και εδώ το αντλιοστάσιο. Αυτές είναι οι αντλίες κενού, για να μην σας κουράζω.

Στο ουσιαστικό μέρος και όχι πολιτικό, το τι ανάγκες πλέον έχει η ΔΕΥΑ Κιλκίς και νομίζω ότι είναι οι ανάγκες όλων. Πράγματι, όπως ανέφερε ο κ. Μαμαλούγκας, τα έργα διαχείρισης λυμάτων στους παλιούς Δήμους και σ' αυτούς που ασχοληθήκαμε πραγματικά με το πρόβλημα, τα έχουμε λύσει. Έχουμε ολοκληρώσει τα έργα της αποχέτευσης. Έχουμε ολοκληρώσει ή ολοκληρώνουμε τώρα τους βιολογικούς.

Μένει το πολύ πολύ μεγάλο ζήτημα της διαχείρισης της λυματολάσπης, η οποία θα πρέπει να λυθεί. Σαφώς και δεν είναι μία ιδιωτική επένδυση. Η διαχείριση της λυματολάσπης, την παράγουν οι Δημοτικές Επιχειρήσεις, οι Δήμοι. Τι θα γίνει αυτή η λάσπη; Κάπως πρέπει να ξεραθεί, κάπως θα πρέπει να διατεθεί.

Θα πρέπει όλοι – και βέβαια αυτό είναι κουβέντα την οποία θα αναπτύξουμε στο δεύτερο τμήμα της συζήτησης – να προσπαθήσουμε ώστε τα έργα αυτά να ενταχθούν με χρηματοδότηση και να μη θεωρηθούν ιδιωτικές επενδύσεις.

Αυτό που προτείνει λοιπόν, κ. Γενικέ, η ΔΕΥΑ είναι μία περιφερειακή μονάδα σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας με όλους τους βιολογικούς για τη διαχείριση της λάσπης. Βέβαια σκεφτείτε ότι οι περιοχές μας είναι και αγροτικές. Θα έπρεπε ίσως να δούμε και τη διαχείριση της λάσπης η οποία παράγεται από κτηνοτροφικές μονάδες και βέβαια θα πρέπει κάποια στιγμή να αλλάξει και το θεσμικό πλαίσιο για τη διάθεση η οποία μιλά απλώς για συγκέντρωση.

Βέβαια η ΔΕΥΑ προέκυψε από τη συνένωση 6 ακόμα Δήμων, 169 σταθμοί. Ζητούμε και θα πρέπει να έχετε σαν στόχο τη διαχείριση πλέον όλου του συστήματος. Η διαχείριση με τηλεχειρισμούς σαφώς προβάλλει τη δημιουργία εξοικονόμησης πόρων.

Η υπηρεσία μας ήταν η πρώτη η οποία κατασκεύασε έργο τηλεχειρισμού μέσω ούτε καν του ΠΕΠ, του Υπουργείου Ανάπτυξης. Το πρώτο έργο που κατασκευάσαμε είχε 20% εξοικονόμηση ενέργειας. Ένα τέτοιο έργο έχουμε ήδη προτείνει στο ΕΠΠΕΡΑΑ για αξιολόγηση.

Επειδή έχουμε τελειώσει τα έργα αυτά, ζητούμε και θα πρέπει να δούμε τη διαχείριση ποιότητας ύδατος σαν υπηρεσία κι αυτό δεν αφορά μόνο το Κιλκίς. Σαφώς αφορά και τη ΔΕΥΑ Δέλτα. Υπάρχει πρόβλημα ως προς την κυμαινόμενη ποιότητα του νερού.

Επομένως θα προτείνουμε στο επόμενο Πλαίσιο και παρακαλούμε ο προϋπολογισμός να είναι ανάλογος ώστε να μπορούν να ενταχθούν έργα ύδρευσης, διυλιστήριο ποιότητας νερού λόγω των αβαθών γεωτρήσεων οι οποίες τροφοδοτούν την πόλη μας.

Υπάρχουν δύο περιοχές στην περιοχή μας, δύο τέως Δήμοι, ο Δήμος Πικρολίμνης και ο Δήμος Κρουσίων που ενοποιήθηκαν με τον «Καλλικράτη», οι οποίοι έχουν προβλήματα νερού. Στο Δήμο Πικρολίμνης είναι γνωστό από το 1993, με παρεμβάσεις της τότε Αποκεντρωμένης, για τη δημιουργία νέων γεωτρήσεων.

Έχουμε δημιουργήσει κοινό εξωτερικό δίκτυο σε όλο το Δήμο, όμως υπάρχει πρόβλημα τεράστιο νιτροποίησης. Είναι δηλωμένη η περιοχή. Έκανε η υπηρεσία μας μία προσπάθεια ένταξης στο ΠΕΠ, το ΠΕΠ όμως δεν το δέχτηκε.

Ένα ανάλογο, κλείνοντας, πρόβλημα είναι η ύδρευση στη Δημοτική Ενότητα Κρουσίων, εκεί πέρα που θα γίνει και η εξόρυξη του χρυσού για να καταλάβετε, στην οποία κάποιοι οικισμοί έχουν εμφανίσει αρσενικό. Βέβαια θα πρέπει να δούμε ύδρευση από άλλες περιοχές με καθαρό νερό. Οι προϋπολογισμοί παρατίθενται.

Κλείνοντας, υπάρχει ένα μεγάλο μπέρδεμα ως προς τους φορείς. Αυτή τη στιγμή έχουμε το ΕΠΠΕΡΑΑ, έχουμε το ΠΕΠ. Ξαφνικά μας προέκυψε και η ΕΕΤΑ. Μη κοινοί κανόνες δημοσιότητας, μη κοινή κανόνες παιχνιδιού στην ουσία.

Αυτό που θα βλέπαμε εμείς είναι η δημιουργία εθνικού συστήματος μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ τουλάχιστον ως προς τον προγραμματισμό

και την ένταξη – τη διαχείριση ας την κάνουν οι άλλοι φορείς – και βέβαια η κοινή πληροφόρηση των φορέων. Σας ευχαριστώ για το χρόνο σας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον κ. Παραγιό. Θα προσκαλούσα στο βήμα τον κ. Μπίκο, Δήμαρχο Χαλκηδόνas.

Γ. ΜΠΙΚΟΣ: Φίλες και φίλοι, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω και εγώ με τη σειρά μου ως Δήμαρχος του Δήμου Χαλκηδόνas να ευχαριστήσω τον Υπουργό κ. Καλαφάτη, τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης κ. Καρούντζο αλλά και όλους τους συνεργάτες του Υπουργού, τον Γενικό Γραμματέα κ. Αλεξιάδη, τον Ειδικό Γραμματέα κ. Τριάντη, τον κ. Μαμαλούγκα με τον οποίο έχουμε καθημερινή θα έλεγα επαφή και τις υπηρεσίες τους γιατί χωρίς την Αποκεντρωμένη Μακεδονίας Θράκης και τη συμπαράσταση που έχουμε από τον κ. Γενικό Γραμματέα αλλά και τις υπηρεσίες του Υπουργείου δεν θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε. Εδώ θα πω ότι ισχύει αυτό που ακούγεται τελευταία πολύ και πρέπει να το κάνουμε πράξη, το «Όλοι μαζί μπορούμε».

Θα πω λίγα λόγια για την αποχέτευση ακαθάρτων υδάτων του υπολοίπου τμήματος Κουφαλίων. Είναι ένα έργο το οποίο με τη σύμβασή του προέβλεπε για την υλοποίησή του 850.000 ευρώ. Είναι το υπόλοιπο των Κουφαλίων, το οποίο μετά την πυκνοδομημένη εμφάνιση την οποία είχε, έπρεπε να ενταχθεί και αυτό. Εντάχθηκε.

Ο προϋπολογισμός ήταν 2.100.000 και το έργο ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του '13, με τρεις παρατάσεις που πήρε, ενός έτους περίπου όλες μαζί οι παρατάσεις. Ο τελικός προϋπολογισμός του έργου, το τελικό ποσό είναι 738.000, χωρίς την αναθεώρηση η οποία περίπου θα είναι 20.000, έτσι το εκτιμούμε από μια πρόχειρη εκτίμηση που κάναμε.

Το ότι υπάρχει μία διαφορά περίπου 100.000 ευρώ στη σύμβαση με το τελικό έργο οφείλεται στο ότι κάποια τμήματα αυτού του έργου είχαν γίνει από το Δήμο και έτσι πλέον στην κατασκευή του έργου αυτά τα τμήματα πλέον εξαιρέθηκαν και έτσι ο προϋπολογισμός περίπου ο τελικός θα είναι στις 750.000.

Στο Δήμο μας αυτή τη στιγμή εκτελούνται αρκετά έργα. Είναι το δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων στη Γέφυρα. Ο κεντρικός αποχετευτικός αγωγός ο οποίος θα πάρει τα λύματα από τον πρώην Δήμο Αγίου Αθανασίου από τις 5 Κοινότητες. Η έκτη μένει απέξω γιατί δεν μπορεί να ενταχθεί σ' αυτό

το πρόγραμμα και θα τα μεταφέρει στη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων στο Καλοχώρι που είναι η μονάδα επεξεργασίας της ΕΥΑΘ.

Παράλληλα δημοπρατήθηκε και υπάρχει ανάδοχος στο δίκτυο αποχέτευσης Χαλκηδόνας. Σε εξέλιξη είναι η μονάδα βιολογικού επεξεργασίας λυμάτων Χαλκηδόνας και Αδένδρου, η μελέτη του Αδένδρου γίνεται και η Μεσημβρία και ο Βαθύλακκος που είναι πάρα πολύ ώριμο έργο. Σύντομα θα έχουμε και την έγκριση για να προχωρήσουμε στη δημοπράτηση.

Θα έλεγα ότι τα οφέλη, γιατί πολιτικά αλλά και τεχνοκρατικά θα πρέπει κάπου όλοι να στοχεύσουμε. Η περιοχή μας, ο Δήμος μας είναι από τους Δήμους της Δυτικής Θεσσαλονίκης που περιβαλλοντικά είμαστε υποβαθμισμένοι. Βλέπω και τον Πρόεδρο του Φορέα Διαχείρισης με τον οποίο έχουμε αυτές τις κοινές ανησυχίες και αγωνίες.

Με την ολοκλήρωση αυτών των έργων μετά από δύο χρόνια, των έργων των δικτύων αποχέτευσης, που δεν θα είναι, θα είναι λιγότερο από δύο χρόνια, η περιοχή θα αλλάξει όψη και θα πω τις συνέπειες που θα αποκομίσει η ευρύτερη περιοχή.

Παράλληλα με τις δικές μας πρωτοβουλίες και τα έργα τα οποία γίνονται στο Δήμο, οι βιομηχανίες, όπως είναι η ΜΕΛ, σε δύο μήνες ολοκληρώνει ένα πάρα πολύ καλό σύστημα, τη Μονάδα Επεξεργασίας Λυμάτων της και θα επαναχρησιμοποιεί το νερό. Η ΜΕΒΓΑΛ επίσης εκσυγχρονίζει και αυτή τη Μονάδα Επεξεργασίας Λυμάτων.

Έτσι λοιπόν όλα αυτά τα λύματα τα οποία κατέληγαν, ήταν εν μέρει, όχι στο σύνολό τους επεξεργασμένα λύματα, στα στραγγιστικά κανάλια της περιοχής, τελικά έφταναν όλα στο Θερμαϊκό Κόλπο κ. Υπουργέ, όπου εκεί θα έπρεπε ή να γίνει μία λιμνοδεξαμενή να τα υποδέχεται και μετά να πηγαίνουν στον Κόλπο, στη θάλασσα.

Τώρα με τα έργα αυτά τα οποία αναπτύχθηκαν και σύντομα θα είναι ολοκληρωμένα, δεν χρειάζεται αυτό το έργο, αλλά αυτό το οποίο θα φτάνει στη θάλασσα θα είναι πολύ κάτω από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια τα οποία προβλέπονται από ορισμένες αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα, της πρώην Νομαρχίας κτλ.

Και τι συμβαίνει στο Θερμαϊκό; Εκεί υπάρχει μία πηγή πλούτου και εισροή συναλλάγματος στη χώρα από τις καλλιέργειες των οστράκων, από

τα μύδια κ.α. Άρα όλο αυτό το πλέγμα, όλο αυτό το φάσμα θα δεχθεί τα ευεργετικά αποτελέσματα αυτών των προσπαθειών που γίνονται. Όχι μόνον η περιοχή, ο Δήμος μας, αλλά και ευρύτερα όλη η περιοχή, σε συνδυασμό με αυτά που είπε και ο κ. Παραγιός, αυτά που γίνονται στο γειτονικό Δήμο, στο Δήμο του κ. Δημητριάδη. Όλα αυτά έχουν μία τελική κατάληξη που ήταν η θάλασσα.

Έτσι λοιπόν – γι' αυτό είπα ξεκινώντας το «Όλοι μαζί μπορούμε» – πρέπει όλοι μαζί συντονισμένα να προχωρήσουμε, διότι αυτό το έχει ανάγκη η τοπική κοινωνία, το έχει ανάγκη η πατρίδα μας, το έχουμε ανάγκη όλοι εμείς οι οποίοι πασχίζουμε για ένα καλύτερο αύριο.

Σας ευχαριστώ. Δεν θέλω να σας τα δείξω. Σας τα είπα για το δίκτυο αποχέτευσης σε γενικές γραμμές. Έχει ολοκληρωθεί και πιστεύω ότι παραδόθηκε πλέον στην τοπική κοινωνία και το απολαμβάνει η τοπική κοινωνία.

Σας ευχαριστώ κ. Υπουργέ για ό,τι έχετε κάνει για το Δήμο μας και εσείς και οι συνεργάτες, κ. Γενική Γραμματέα της Αποκεντρωμένης, αγαπητοί συνάδελφοι και νομίζω ότι τέτοιες πρωτοβουλίες πρέπει να εκτιμώνται ιδιαίτερα και να συνεχίσετε αυτή την προσπάθεια που κάνετε. Να είστε καλά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ο κ. Πάχτας, Δήμαρχος Αριστοτέλη, ας ανέβει στο βήμα να μας πει τα του Δήμου του.

Χ. ΠΑΧΤΑΣ: Ευχαριστώ Νίκο. Αφού συγχαρώ και εγώ και ευχαριστήσω κ. Υπουργέ εσάς και τους συνεργάτες σας γι' αυτή σας την παρουσία και κυρίως για την πρωτοβουλία που πήρατε να ανταλλάξουμε κάποιες απόψεις, να ακουστούν οι καλές πρακτικές από όλους τους Δήμους, να καταγραφούν κάποιες επιτυχίες αυτής της προσπάθειας της προγραμματικής περιόδου που διανύουμε και βεβαίως θα είναι πολύ χρήσιμο να δούμε δύο πράγματα πριν φύγουμε από δω.

Το πρώτο αν από την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, εννοώ το ΕΣΠΑ 1, αν υπάρχουν ακόμη οι προσκλήσεις που προγραμματίζετε ή όχι, αυτό είναι ένα θέμα που είναι ένα ναι ή όχι και νομίζω το αν είναι ναι να δούμε ποιες είναι αυτές και κυρίως να δούμε, ίσως στην επόμενη ενότητα, αν έχετε

εξειδικεύσει ή έχετε κατασταλάξει σε δράσεις οι οποίες πλέον θα είναι επιλέξιμες για το ΣΕΣ, για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Αν δηλαδή υπάρχουν, ο Νίκος έκανε μία αναφορά στα θέματα αυτά προηγουμένως, αλλά θα μπορούσαμε να κάνουμε μια πιο εξειδικευμένη εικόνα, έτσι ώστε να αρχίσει σιγά-σιγά η προετοιμασία από όλους μας, δεδομένου ότι δεν θα έχουμε, εκτιμώ, προσκλήσεις πριν από το τέλος του '14, με δεδομένο ότι θα έχουμε την έγκριση πιθανόν του ΣΕΣ μέσα στο καλοκαίρι, να καταθέσουμε επιχειρησιακά προγράμματα, να εγκριθούν και αυτά, να εξειδικευθούν όλα αυτά τα πράγματα, θεωρώ ότι αρχές του '15 θα έχουμε προσκλήσεις.

Άρα καλά είναι ο χρόνος αυτός που έχουμε στη διάθεσή μας ολόκληρο το 2014 να είναι ένας χρόνος προετοιμασίας, ωρίμανσης των δράσεων, εφόσον όμως έχουμε μία κατευθυντήρια γραμμή για το ποιες δράσεις θα είναι επιλέξιμες για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Δεν χρειάζεται να μπούμε σε πράξεις, αλλά αν έχουμε εξειδίκευση δράσεων, ενοτήτων και κατευθυντήριων γραμμών για να μπορούμε να προγραμματίσουμε σιγά-σιγά τη δουλειά μας.

Ένα δεύτερο στοιχείο που θα ήθελα να θίξω και αφορά συνολικότερα το ζήτημα της διαχείρισής μας, μέσα από το ΕΣΠΑ αυτό έχουμε μια σειρά από δράσεις που έχουν υλοποιηθεί, μου έχει ζητηθεί να καταθέσω και εγώ λίγο τις παρεμβάσεις που έχουν γίνει στο Δήμο, θα είναι πολύ συνοπτικός στο θέμα αυτό στη συνέχεια, αλλά αυτά κάποια στιγμή ολοκληρώνονται.

Θα αρχίσουν να λειτουργούν οι βιολογικοί καθαρισμοί, τα φίλτρα διαχείρισης των νερών σε όλα αυτά τα μικρά εργοστάσια επεξεργασίας και λυμάτων και υδάτων.

Ένα κρίσιμο ζήτημα είναι με ποια τεχνογνωσία θα τα λειτουργήσουμε στη συνέχεια και πώς όλα αυτά τα οποία θα έρθουν προσθετικά και από την επόμενη προγραμματική περίοδο θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν με την επάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού που είναι στη διάθεση των φορέων υλοποίησης με τον τελικό δικαιούχο και αναφέρομαι βεβαίως στους Δήμους και στους Δήμους τους περιφερειακούς, που χτυπήθηκαν ακόμη περισσότερο από τον Καλλικράτη, γιατί οι Δήμοι

πρωτεύουσες των Νομών πήραν όλη την τεχνική υποστήριξη απ' τις πρώην ΤΥΔΚ που υπήρχαν, το ανθρώπινο δυναμικό που υπήρχε στην ΤΥΔΚ των προηγούμενων Νομαρχιών μεταφέρθηκαν στις έδρες του Νομού και εμείς χάσαμε και την τεχνική υποστήριξη που είχαμε από ένα ανθρώπινο δυναμικό που ήταν για όλο το Νομό και μείναμε με τους δύο - τρεις που είχαμε σε κάθε Δήμο.

Άρα ένα κρίσιμο ζήτημα είναι η επάρκεια και η διαχειριστική ικανότητα αυτών των φορέων. Δεν πρέπει να τιμωρηθούν. Έχουμε και το απαγορευτικό των προσλήψεων μέχρι το 2016, αλλά δεν πρέπει να τιμωρηθούν οι φορείς υλοποίησης επειδή δεν υπάρχει ένα ανθρώπινο δυναμικό.

Άρα νομίζω ένα κρίσιμο θέμα είναι αξιοποιώντας και την εμπειρία που έχουμε μέχρι σήμερα να χαρτογραφηθεί κατά κάποιο τρόπο αυτή η δυνατότητα, να διαπιστωθούν οι ανάγκες των φορέων σε στελεχιακό δυναμικό, σε οργανωτικά μέσα, σε διοικητική τεχνογνωσία, προκειμένου να επιτελέσουν την αποστολή τους που είναι να αντλήσουν πόρους απ' τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, να μην επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό του Δήμου τους και αξιοποιώντας τους πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας να βοηθήσουμε την ανάπτυξη της περιοχής μας στην κρίσιμη περίοδο που διανύουμε.

Άρα επαναλαμβάνω αξιοποιώντας την εμπειρία που έχει γίνει, που υπάρχει σήμερα, να χαρτογραφήσουμε όλες αυτές τις ανάγκες, για να συμβάλλουμε και στη διαμόρφωση αυτών των διαγνωστικών συμπερασμάτων ως προς την επάρκεια και τη διαχειριστική ικανότητα των φορέων, να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της έγκυρης και οικονομικής αλλά και ποιοτικής υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων και βεβαίως ταυτόχρονα να συμβάλλουν στον προσδιορισμό όλων εκείνων των αναγκαίων επεμβάσεων και ενεργειών που πρέπει να αναληφθούν για την εξομάλυνση των αδυναμιών και προβλημάτων και τη στήριξη και ενίσχυση των φορέων.

Και ταυτόχρονα να δούμε μέσα και εργαλεία για να καλύψουμε αυτές τις ανάγκες. Π.χ. δεν επιτρέπεται η πρόσληψη. Όμως με αυτή την περίφημη κινητικότητα ας έρθουν κάποιοι, επιτέλους, στην Περιφέρεια. Ας κινηθούμε συλλογικά και οργανωμένα ως πολιτεία προς την κατεύθυνση αυτή.

Ένα δεύτερο θέμα: η τεχνική υποστήριξη. Η τεχνική υποστήριξη που μας παρέχεται είναι καλά να μπορέσουμε να την ενσωματώσουμε έστω και για μία μεταβατική περίοδο στο οργανόγραμμά μας για να έχουμε και δικαίωμα υπογραφής τα παιδιά που έχουν την τεχνική υποστήριξη.

Το ΠΕΠ μέσα από την τεχνική υποστήριξη έδωσε κάποιους τεχνικούς στους Δήμους. Δεν έχουν το δικαίωμα υπογραφής, δεν έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στην διαχείριση των έργων. Είναι καλόν λοιπόν να δούμε με κάποια νομοθετική ρύθμιση μήπως αυτή η τεχνική βοήθεια που μας παρέχεται με εξειδικευμένους επιστήμονες: πολιτικούς μηχανικούς, οποιουσδήποτε άλλους, στους Δήμους μας, να μπορούν να παρακολουθήσουν το έργο, να υπογράψουν μελέτες και να προχωρήσουν στη συνέχεια στη ενσωμάτωσή τους έστω και στο χρόνο που θα είναι στους Δήμους μας.

Ταυτόχρονα να δούμε και να μελετήσουμε τον εντοπισμό εκείνων των φορέων που θα μπορέσουν να παρέχουν κοινές υπηρεσίες υποστήριξης σε επιμέρους έργα, π.χ. νομική υποστήριξη. Δεν έχουμε στους Δήμους μας. Θα μπορούσαμε να δούμε κεντρικά σε επίπεδο προγραμμάτων, είχαμε προχθές, πριν από λίγες μέρες μία συνεργασία με τη Διαχειριστική, το ΕΠΠΕΡΑΑ για ένα νομικό ζήτημα. Γιατί να μην έχουμε τη δυνατότητα αυτής της νομικής υποστήριξης κεντρικά από ένα πρόγραμμα για ζητήματα που απασχολούν την υλοποίηση των έργων στους Δήμους μας;

Τώρα να τρέξω λίγο τα θέματα για τα οποία έχουν συζητηθεί και να αναπτύξω, θα είμαι πολύ σύντομος γιατί ακούστηκαν ήδη κάποια ζητήματα από πριν, ενεργειακή αναβάθμιση σχολείων του Δήμου Αριστοτέλη, νομίζω όλοι κατανοούμε την αναγκαιότητα αυτής της προσπάθειας, αυτή τη στιγμή έχουμε έξι σχολικά κτήρια του Δήμου και το κτήριο της Μαθητικής Εστίας της Αρναίας που βρίσκονται σε πόλη ενεργειακής αναβάθμισης, με ένα συνολικό προϋπολογισμό 1.800.000.

Νομίζω ότι έτσι, με αυτή την προσπάθεια θα συμβάλλουμε και εμείς στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής και της ενεργειακής φτώχειας, προβάλλοντας την πραγματική ανάπτυξη και ταυτόχρονα νομίζω ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο καλά είναι να προχωρήσουν αυτές οι δραστηριότητες, γιατί είναι αλήθεια ότι δεν είχαμε και τη νομιμοποίηση των σχολείων όταν ξεκινάγαμε τέτοια πράγματα και χάσαμε αρκετό χρόνο και

χάσαμε και αρκετά κτήρια να τα εντάξουμε, αλλά νομίζω ότι αλλάζει ριζικά την εικόνα και την λειτουργικότητα των σχολικών μας κτηρίων προς όφελος και των μαθητικών κοινοτήτων αυτές οι δράσεις.

Έτσι πολύ σύντομα έχουμε εντάξει την ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου του Γυμνασίου και Ενιαίου Λυκείου της Ιερισσού με 400 περίπου χιλιάδες ευρώ, το Ενιαίο Λύκειο της Αρναίας με 310, το Γυμνάσιο της Αρναίας με 100 χιλιάδες περίπου, της Μεγάλης Παναγίας το Γυμνάσιο με 550, το Δημοτικό Σχολείο της Αρναίας με περίπου 70 και το Δημοτικό Σχολείο του Παλαιοχωρίου με περίπου 170 χιλιάδες, συν το κτήριο της Μαθητικής Εστίας, όπου και εκεί έχουμε και ίδια συμμετοχή, ένα 30%.

Το μεγάλο θέμα που αφορά τη διαχείριση των λυμάτων. Εκεί σαφώς είναι μεγάλες αυτές οι ευκαιρίες, χωρίς να επιβαρύνουμε τους προϋπολογισμούς στους Δήμους μας, να προχωρήσουμε σε νέες αναβαθμισμένες υποδομές σε κάθε Δήμο, παράλληλα δημιουργούμε τις κατάλληλες προϋποθέσεις και νέες προοπτικές σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της περιοχής μας, προστατεύουμε τη δημόσια υγεία, βελτιώνουμε την ποιότητα ζωής των κατοίκων μας και σαφώς αναβαθμίζουμε συνολικά την εικόνα των Δήμων μας.

Εδώ έχουμε μία σειρά από δράσεις, έργα που εντάχθηκαν στο ΠΕΠ, όπως είναι ο κοινός βιολογικός καθαρισμός τριών χωριών: Στρατωνίου, Στρατονίκης και Σταγίρων με περίπου 7 εκατομμύρια 700 χιλιάδες ευρώ, έχουμε τα δίκτυα καταθλιπτικών αγωγών αποστράγγισης ... προς τον κοινό βιολογικό με περίπου δύο εκατομμύρια, στην Αμοργιανή το μοναδικό νησί της Περιφέρειάς μας έχουμε εγκαταστήσει την επεξεργασία των λυμάτων, απ' το ΠΕΠ όλα αυτά τα έργα που αναφέρουμε αυτή τη στιγμή, περίπου δύο εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες, όπως και στα Πυργαδίκια, ένα παραλιακό χωριό επίσης με νέα δίκτυα και βιολογικό καθαρισμό με περίπου πέντε εκατομμύρια διακόσιες χιλιάδες και έτσι βάζουμε ένα τέλος στους βόθρους που υπήρχαν σ' αυτές τις περιοχές.

Από το ΕΠΠΕΡΑΑ τώρα έχουμε την ένταξη τριών σημαντικών έργων: τα έργα συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας των λυμάτων στην Ολυμπιάδα, με περίπου 9 εκατομμύρια ευρώ, της Μεγάλης Παναγίας με περίπου 6,5 εκατομμύρια και της Αρναίας - Παλαιοχώρι με περίπου 11,5 εκατομμύρια. Τα δύο τελευταία έργα βοηθούν και στην απορρύπανση της

λεκάνης του Χαβρία και σαφώς θα βοηθήσουμε τους φίλους μας της περιοχής εκείνης για την αγροτική τους και τουριστική ανάπτυξη με ακόμη μεγαλύτερη ένταση.

Στην Αρναία γίνεται και ένας διαχωρισμός και αντικαθίσταται το παντοροϊκό δίκτυο με διαχωριστικό δίκτυο ομβρίων και ακαθάρτων.

Πολύ σύντομα επίσης να αναφερθώ στο έργο του ΧΥΤΥ, θα προσπαθήσουμε εκεί να καταλήξουμε, στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων. Βεβαίως αυτό έχει ενταχθεί στο ΠΕΠ του έργου με περίπου 15 εκατομμύρια. Βεβαίως για να φτάσουμε εκεί θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της ανακύκλωσης, το κάναμε και στα 16 χρόνια για το Δήμο μας, της κομποστοποίησης που έχει ενταχθεί σε ένα έργο του ΕΠΠΕΡΑΑ που αφορά στην αποκατάσταση των τεσσάρων σκουπιδότοπων που απομείναν στο Δήμο Αριστοτέλη και βεβαίως την ανακύκλωση όλων των συσκευασιών, των ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών και την κομποστοποίηση που σας ανέφερα προηγουμένως, καθώς και τα ογκώδη και αδρανή υλικά.

Τώρα για τα ογκώδη και τα αδρανή υλικά να δούμε λίγο τι μπορούμε να κάνουμε στην επόμενη προγραμματική περίοδο, γιατί με την ανακύκλωση νομίζω λίγο-πολύ έχουμε μια εμπειρία όλοι και μία εικόνα, αλλά η διαχείριση των ογκωδών και των αδρανών υλικών αποτελεί ένα σημαντικό αγκάθι για όλους μας και είναι χρήσιμο να δούμε αν υπάρχουν δράσεις να βοηθήσουμε την κατεύθυνση αυτή. Όπως μας ενισχύετε για την οικιακή κομποστοποίηση, μήπως μπορούμε, γιατί έτσι κλείνει όλος ο κύκλος της διαχείρισης των απορριμμάτων μας και ταυτόχρονα μπορούμε να πάμε σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων.

Πρέπει να φύγουμε κάποια στιγμή από τους ΧΥΤΑ, νομίζω ότι στην Ευρώπη σταματάν οι ΧΥΤΑ, εμείς την ώρα που σταματάνε αυτοί οι ΧΥΤΑ δημιουργούμε ΧΥΤΑ εδώ. Πρέπει να πάμε στους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, αλλά για να μπορέσουμε να φτάσουμε εκεί πρέπει να ενσωματώσουμε δράσεις και ενέργειες για να διαχειριστούμε όλα τα προηγούμενα που χρειάζονται για να φτάσουμε στα υπολείμματα με την εξέλιξή μας αυτή.

Τώρα δεν θα σας απασχολήσω, έχουμε τέσσερις σκουπιδότοπους τους οποίους θα αποκαταστήσουμε, επιτέλους παίρνουμε

τις μελέτες γιατί είχαμε απάντηση από την Νομαρχία, απ' την πρώην Νομαρχία, την Περιφέρεια μετά από τλαιπωρία δύο ετών, τέλος πάντων θα προχωρήσουμε και σ' αυτό.

Και βεβαίως είναι χρήσιμο στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής, όπως το έχουμε εντάξει και στο πρόγραμμά μας, να έχουμε και τη διαχείριση των ογκωδών απορριμμάτων με τον τεμαχιστή και τα ζητήματα που υπάρχουν συνολικά στην αντιμετώπιση αυτών των θεμάτων.

Μια που είμαστε στο θέμα αυτό τώρα, έχουμε τους τεχνικούς συμβούλους, έχουμε στα έργα του ΕΠΠΕΡΑΑ έχουμε τεχνικούς συμβούλους, στα έργα του ΠΕΠ δεν έχουμε τεχνικούς συμβούλους για την επεξεργασία των λυμάτων. Ενώ στο ΕΠΠΕΡΑΑ έχουμε μία υποστήριξη τεχνικών συμβούλων, μικρή αλλά υπάρχει, δεν έχουμε στο ΠΕΠ και λογικό είναι για να λειτουργήσουν αυτοί οι βιολογικοί καθαρισμοί θέλει μια ειδική τεχνογνωσία.

Αυτή η τεχνογνωσία δεν υπάρχει από το ανθρώπινο δυναμικό που υπάρχει στην Περιφέρεια. Θα μπορούσαμε να κάνουμε δύο πράγματα, γιατί και επειδή βλέπω ότι είναι και μικρό το ποσό, 40 χιλιάδες έχουμε για τον κάθε βιολογικό καθαρισμό περίπου, μήπως θα μπορούσαμε να ενοποιήσουμε τον τεχνικό σύμβουλο συνολικά για τα έργα του Δήμου.

Αντί να έχουμε 40 χιλιάδες για κάθε βιολογικό, για κάθε μονάδα επεξεργασίας, που δύσκολα θα μας έρθουν, γιατί είναι λίγα και τα χρήματα, μήπως θα μπορούσαμε εφόσον εντάσσουμε τα έργα και εφόσον έχουμε ένταξη των έργων να ενοποιήσουμε τον τεχνικό σύμβουλο σε έναν ενιαίο και αντί να έχουμε τρεις βιολογικούς στον ΕΠΠΕΡΑΑ π.χ. $3 \times 4 = 12$. Αλλιώς προσελκύεις κάποιον με 120 χιλιάδες για να του δώσεις τη δυνατότητα να αξιολογήσει και να παρακολουθήσει συνολικά τα τρία έργα, οικονομία κλίμακος δημιουργούμε, παρά να έχουμε τρεις μεμονωμένες εταιρείες οι οποίες δεν θα έχουν και την ίδια αποτελεσματικότητα, πιστεύω, στη δουλειά τους.

Και γιατί όχι να μην έχουμε και στο ΠΕΠ τεχνικό σύμβουλο ή να ενοποιηθούν και τα έργα του ΠΕΠ με ένα νέο τεχνικό σύμβουλο για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Θέλω να κλείσω για να μην σας κουράσω άλλο να πω δυο λόγια για τα νερά. Είναι καλό αυτό που γίνεται, εμείς είμαστε και μια περιοχή

επιβαρημένη με τα μέταλλα, έχουμε σίδηρο, έχουμε μαγγάνιο, ευχαριστούμε για την προσπάθεια που γίνεται μέσα απ' το ΠΕΠ για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας απομαγνητοποίησης και αποσιδήρωσης που είναι πολύ σημαντικές δράσεις και δεν ξέρω αν κάποια στιγμή αργότερα πρέπει να πάμε και για άλλα μέταλλα στη συνέχεια με την επόμενη προγραμματική περίοδο. Άκουσα προηγουμένως για το αρσενικό, είπε κάποιος προηγουμένως και ίσως πρέπει να δούμε και τα ζητήματα αυτά.

Θέλω να μείνω σε ένα τελευταίο θέμα που αφορά τη δαπάνη των αρχαιολογικών εκσκαφών που περιλαμβάνεται σε κάθε πρόγραμμα μέσα. Από τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις που είδαμε στην ωρίμανση ως την εκτέλεση των εργασιών μας, στην έναρξη της εκτέλεσης, είναι η πρόσληψη του αρχαιολόγου και είναι καλά να συντονιστούμε ως Διαχειριστικές Αρχές με το Υπουργείο Πολιτισμού και αυτό πρέπει να το κάνετε κεντρικά και με τις Υπηρεσίες, γιατί πρέπει να απλοποιήσουμε κάποιες διαδικασίες, πολλές διαδικασίες πρέπει ακόμη να απλοποιηθούν.

Θα αναφέρω αυτό το χαρακτηριστικό παράδειγμα και να κλείσω με αυτή μου την παρέμβαση. Για να έχουμε αρχαιολόγο πάνω στο έργο, καταρχήν για να ξεκινήσει το έργο πρέπει να έχουμε αρχαιολόγο. Χωρίς τον αρχαιολόγο δεν μας επιτρέπεται να ξεκινήσουμε το έργο.

Για να έχουμε αρχαιολόγο πρέπει να υπογράψει ένα μνημόνιο συνεργασίας ο Δήμος με την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων, όποια και αν είναι αυτή. Αυτό το μνημόνιο το οποίο το προσυπογράφουν πρέπει να εγκριθεί απ' τον Υπουργό Πολιτισμού. Να πάει στην Αθήνα και να γυρίσει να υπογράψει η Περιφέρεια, εδώ η 10^η - η 16^η Εφορεία.

Αφού λοιπόν περάσει ένας σημαντικός χρόνος για να υπογραφεί το μνημόνιο απ' τον Υπουργό στη συνέχεια πρέπει να προκηρυχθεί, να βγει το έργο στην προκήρυξή τους. Η προκήρυξη του έργου θέλει και αυτή υπογραφή Υπουργού, ξανά από την αρχή όλη η διαδικασία. Και αφού υπογραφεί απ' τον Υπουργό και έχουμε μετά τη διαδικασία του ΑΣΕΠ αν έχουμε και υπόλογο θα έπρεπε να μας καθορίσουν και υπόλογο.

Το θέμα του υπολόγου είναι γενικότερο ζήτημα, δεν ξέρω αν μας χρειάζονται ή δεν μας χρειάζονται υπόλογοι για την επόμενη προγραμματική περίοδο, νομίζω ότι είναι φθορά για όλους μας, αλλά θα μπορούσαμε π.χ.

μόνο με την ενότητα αυτή να έχουμε μία υπογραφή Υπουργού. Απ' τη στιγμή που εγκρίνεται το έργο από το πρόγραμμα και χρηματοδοτείται κιόλας, μία υπογραφή του Υπουργού αρκεί, τα υπόλοιπα ας τα πάρει η Περιφέρεια, η Υπηρεσία περιφερειακά σε συνεργασία με τη διοίκηση την περιφερειακή και ας το κλείσουμε, γιατί χάνουμε μήνες, κ. Υπουργέ. Μήνες για να έχουμε αρχαιολόγο. Και αν έχουμε αρχαιολόγο.

Επίσης το κρίσιμο θέμα είναι ότι δεν ξέρουμε πότε θα έχουμε τον αρχαιολόγο. Δηλαδή το έργο προγραμματίζεται, εντάσσεται το 2011, το 2012, αλλά μπορεί να εκτελεστεί το 2013. Πρέπει να συντονιστούν οι Υπηρεσίες γιατί χρειαζόμαστε τον αρχαιολόγο απ' την ώρα που ξεκινάμε. Δεν τον χρειαζόμαστε ούτε πολύ μετά, ούτε πολύ πριν.

Είναι ένα ζήτημα ολόκληρο και φέρνω το παράδειγμα αυτό σαν ένα από τα παραδείγματα της απλοποίησης που πρέπει να κάνουμε αξιοποιώντας την εμπειρία και την γνώση που έχουμε όλα αυτά τα χρόνια για την επόμενη προγραμματική περίοδο, για να είμαστε ακόμη πιο αποτελεσματικοί.

Ήθελα κλείνοντας, κ. Υπουργέ, να ευχαριστήσω τις Υπηρεσίες σας και τον Θανάση για τις υπηρεσίες τις δικές του εδώ και τις περιφερειακές κ. Περιφερειάρχη, γιατί όσο δύσκολα είναι εκείνα τα θέματα, χωρίς την κατάθεση πραγματικά ζωής απ' τα παιδιά που έχουν την ευθύνη να τρέξουν τα θέματα αυτά, της ωρίμανσης αλλά και της διαχείρισης στη συνέχεια και της παρακολούθησης δεν θα μπορούσαμε να φτάσουμε εδώ.

Έχουμε ένα τεράστιο έργο να επιτελέσουμε, είναι το μοναδικό ίσως εργαλείο που έχουμε πέρα από τον ιδιωτικό τομέα για να προχωρήσει η χώρα προς τα μπρος, ας προσπαθήσουμε να ενισχύσουμε τις Διαχειριστικές Αρχές και να ενισχύσουμε και τους φορείς υλοποίησης, τους τελικούς δικαιούχους για να είναι έτοιμοι να ανταποκριθούν σε αυτό το γιγάντιο έργο. Δεν υπάρχει περιφερειακή ανάπτυξη χωρίς την Αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού και ας προσπαθήσουμε να βρούμε τρόπους να την ενισχύσουμε χωρίς να επιβαρύνουμε οικονομικά τον προϋπολογισμό της χώρας μας.

Ευχαριστούμε πολύ. Σας ευχαριστώ κ. Υπουργέ για μια ακόμη φορά που είσαστε εδώ μαζί με τους συνεργάτες σας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Πάχτα. Να πω δυο πράγματα πάνω σ' αυτά που είπε. Να ξεκινήσω καταρχήν για τις προσκλήσεις και για τις δράσεις της επόμενης προγραμματικής. Προσκλήσεις τώρα, αν με ακούσει κανένας ότι θα βγάλουμε τώρα προσκλήσεις θα με σκοτώσει. Δεν μπορώ να δεσμευθώ για προσκλήσεις, όμως θα μπορούσαν να βγούνε κάποιες προσκλήσεις σε θέματα τα οποία είναι προτεραιότητες της χώρας, αν προκύψει κάποιο θέμα διαχείρισης των απορριμμάτων, κάποιο θέμα λυμάτων, άλλα έργα τα οποία μπορεί να τελειώσουνε υποχρεωτικά μέχρι το '15, κάποια έργα με συμβάσεις.

Υπάρχουνε πάρα πολύ λόγοι που θα μπορούσαμε να βγάλουμε μια πρόσκληση, απλώς αυτή τη στιγμή δεν μπορώ να απαντήσω αν θα βγουν άλλες προσκλήσεις. Είμαστε σε μια φάση η οποία εξειδικεύουμε το πρόγραμμα για την επόμενη προγραμματική, οπότε ακόμη δεν ξέρουμε ποσά, δεν ξέρουμε κατανομές, δεν ξέρουμε με την υπερδέσμευση. Δηλαδή όλα αυτά είναι ένα βαρέλι το οποίο ανακατεύεται συνεχώς και ακόμη δεν ξέρουμε πώς θα κλείσει για να μπορέσουμε να δούμε τι θα κάνουμε από δω και πέρα.

Πολύ λίγα, μία μικρή απάντηση για την επάρκεια των φορέων. Ξέρετε πώς ξεκίνησε η επάρκεια των φορέων στο ΕΣΠΑ. Ξεκίνησε από ένα σχέδιο πάρα πολύ μεγάλο, ότι πρέπει ο φορέας για να μπορέσει να υλοποιήσει ένα έργο να έχει ISO μέχρι επίπεδο το 1429 και το 1430, προχώρησε μετά η διαδικασία και επειδή φάνηκε ότι καθυστερεί υπερβολικά το ΕΣΠΑ, το οποίο καθυστέρησε τουλάχιστον ενάμισι χρόνο, απλοποιήθηκαν οι διαδικασίες, μετά απλοποιήθηκαν ακόμη περισσότερο και στο τέλος κατέληξε οι φορείς να έχουνε ακόμη και δήλωση η οποία έλεγε ότι εγώ θα εξασφαλίσω τα άτομα και τους πόρους.

Θέλω να πιστεύω ότι στην επόμενη προγραμματική περίοδο έχουμε περάσει -πόσα έχω; δεν μπορώ να τα μετρήσω- ΜΟΠ, Α ΚΠΣ, Β ΚΠΣ, Γ ΕΣΠΑ, έχουμε φτάσει έξι - εφτά χρηματοδοτικά προγράμματα. Ε πλέον νομίζω ότι ξέρουμε ποιοι μπορούν να κάνουν έργα και ποιοι δεν μπορούν.

Αυτοί λοιπόν οι οποίοι μπορούν να κάνουν έργα να προχωρήσουνε χωρίς διαδικασίες, οι άλλοι που δεν μπορούν ή έχουνε πρόβλημα, όχι να τιμωρηθούν γιατί δεν μπορούν να κάνουν έργα, να υποστηριχθούν. Να υποστηριχθούν παραπάνω απ' αυτούς που μπορούν, για να μπορέσουμε να ξεμπλοκάρουμε και να μπορέσουμε όταν ξεκινάει το

πρόγραμμα το επόμενο, το 2014, να μην έχουμε την πρώτη δαπάνη το '16. Να την έχουμε το '14 τον Ιούνιο.

Και ένας λόγος που μίλησα στην αρχή για τις δομές τις καινούργιες, οι δομές οι καινούργιες απλώς το θέμα ήταν ότι αν υπήρχε αυτονομία στο πρόγραμμα θα μπορούσε να γίνει ομαλή μετάβαση και γρήγορη.

Εκεί είναι. Δεν εκφράζω άποψη για τις δομές, απλώς θα μπορούσε να γίνει πολύ πιο γρήγορη η μετάβαση και πρέπει σε κάθε περίπτωση να υπάρξει κάποια ρύθμιση η μετάβαση αυτή να γίνει γρήγορα για να μην χαθούν πόροι.

Τώρα για το θέμα των συμβούλων. Οι σύμβουλοι είναι επιλέξιμοι αν προτείνετε και υπάρχει ανάγκη για το έργο. Νομικοί σύμβουλοι. Οι νομικοί σύμβουλοι είναι μέσα στην επάρκεια, δηλαδή θα πρέπει να έχει νομικό σύμβουλο ο κάθε Δήμος. Τώρα αν μπορούσε, όντως είχαμε πρόβλημα με τον κ. Πάχτα πρόσφατα, έπαιρνε ο νομικός σύμβουλος ο δικός μας το νομικό σύμβουλο το δικό του, επικοινωνούσαν απ' το τηλέφωνο και μάλιστα όχι μόνο αυτό, επεμβαίναμε σε διαδικασία διαγωνιστική που κανονικά ενώ δίνει το δικαίωμα ο Νόμος από τον 3614 να επεμβαίνουμε σε οποιοδήποτε στάδιο προσπαθούμε να μην επεμβαίνουμε στη διαχειριστική ή στη διαγωνιστική διαδικασία.

Απλώς επεμβαίνουμε σε περιπτώσεις να αντιμετωπίσουμε θέματα που θα έχουνε μη αναστρέψιμο αποτέλεσμα, αλλά σ' αυτές τις περιπτώσεις αν θα μπορούσε ένας νομικός σύμβουλος να μπορέσει να χρηματοδοτηθεί μόνο για τα έργα του ΕΠΠΕΡΑΑ; Θα μπορούσε. Θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί για συγκεκριμένο έργο; Δεν το ξέρω. Υπάρχει αλλά...

Ο τεχνικός σύμβουλος, αυτό που είπατε, αν μπορεί να πάει για τους τρεις βιολογικούς, αυτό σε κάθε περίπτωση, δεν τίθεται θέμα, για ποιο λόγο να μην πάει. Δήμος είναι, μπορεί να κάνει έναν τεχνικό σύμβουλο για όλους τους βιολογικούς. Εφόσον για τον κάθε έναν χρειάζεται θα χρειάζεται και για όλους. Οπότε αυτό δεν υπάρχει τέτοιο θέμα.

Και τέλος να κλείσω με την αρχαιολογία. Αρχαιολογία, αυτό με τη μία υπογραφή είναι πάρα πολύ καλό. Θα πρέπει όμως αυτό να γίνεται κατά

την ένταξη. Δηλαδή όταν εντάσσεται ένα έργο μέχρι να δημοπρατήσει και έχει αυτό το μεγάλο χρόνο της μελέτης της δημοπράτησης θα πρέπει να γίνεται όλη αυτή η διαδικασία με το Υπουργείο Πολιτισμού, να γίνεται η διαδικασία προκήρυξης για τις προσλήψεις και να κρατούνται, αν, δεν λέω νομικά, δεν είμαι έμπειρος 100%, αν μπορεί να γίνει, και να κρατούνται οι προσλήψεις και να οριστικοποιούνται όταν είχατε σύμβαση με τον ανάδοχο.

Δηλαδή να υπάρχουν τα άτομα που θα ασχοληθούν με το έργο και αυτοί να τοποθετούνται στο έργο όταν θα υπάρξει σύμβαση με τον ανάδοχο, αλλά να είναι έτοιμα όλα, για να μην ψάχνονται και να μην ψάχνονται δεξιά - αριστερά ποιος θα βοηθήσει, ποιον θα φέρουμε, τι θα κάνουμε κτλ.

Θα παρακαλούσα να ανέβει στο βήμα ο κ. Καρράς, Αντιδήμαρχος Νέας Προποντίδας. Θα ήθελα πριν ξεκινήσει ο κ. Καρράς όσο το δυνατόν να υπάρξει μια συντόμευση των ομιλιών, είναι τυχαίο το όνομα του κ. Καρρά που είπα αυτή τη συντόμευση, δεν σημαίνει ότι έδωσα στους άλλους μεγάλη ρότα, απλώς όσο μπορείτε από δω και πέρα όλοι οι ομιλητές, επειδή έχουμε καθυστερήσει, να είσατε λίγο πιο συνοπτικοί.

Να πω έτσι και χάριν αστεϊσμού ότι φανταστείτε ότι στη Βουλή έχουμε τρία ή πέντε λεπτά να τοποθετηθούμε για ζητήματα που αφορούν όλη την ελληνική επικράτεια, οπότε αντιλαμβάνεστε κατ' αναλογία πέντε λεπτά είναι υπεραρκετά άμα επιλέξουμε το σωστό τρόπο για να τοποθετηθούμε σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος.

Ε. ΚΑΡΡΑΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενική Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κύριε Γενική του ΥΠΕΚΑ, κύριε Προϊστάμενε, κυρίες και κύριοι, καλημέρα και δίνω συγχαρητήρια στον Υπουργό για τη διοργάνωση αυτής της Ημερίδας, γιατί μπορεί βέβαια να καλεστήκαμε εδώ να μιλήσουμε για ένα συγκεκριμένο έργο, αλλά μας δόθηκε η ευκαιρία να πούμε και τον πόνο μας.

Ο προλαλήσας κ. Πάχτας πολύ καλά αναφέρθηκε στα προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουμε ούτως ώστε να μπορέσουμε να διεκπεραιώσουμε τα έργα αυτά τα οποία εντάσσουμε.

Ο Δήμος Νέας Προποντίδας έχει εντάξει μία σειρά έργων στο ΕΠΠΕΡΑΑ, την κατασκευή εσωτερικών δικτύων συλλογής - μεταφοράς λυμάτων Φλογητών, 8 εκατομμυρίων ευρώ, Νέων Πλαγίων και Νέας Στρίγκας

20 εκατομμυρίων ευρώ, Παραλίας Διονυσίου 6 εκατομμυρίων ευρώ, Σημάνδρων 6 εκατομμυρίων ευρώ. Γύρω στα 40 εκατομμύρια ευρώ έργα ενταγμένα στο ΕΠΠΕΡΑΑ που αφορούν αποχετευτικά δίκτυα και βιολογικούς καθαρισμούς.

Βεβαίως έχουμε υποβάλει προμήθεια συστήματος τηλεέγχου, 1 εκατομμύριο 800 ευρώ και από κει και πέρα στην πρόταση 1.18 έχουμε υποβάλει για πέντε σχολεία του Δήμου μας, ο προϋπολογισμός του έργου είναι 5,5 εκατομμύρια ευρώ, βέβαια η πρόσκληση είναι 7 εκατομμύρια ευρώ και δεν ξέρω τι μπορεί να γίνει εδώ ούτως ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν και τα έργα τα δικά μας.

Ο Δήμος της Νέας Προποντίδας έχει εντάξει στο ΕΠΠΕΡΑΑ, όπως προανέφερα, το έργο κατασκευή δικτύων συλλογής - μεταφοράς λυμάτων της Τοπικής Κοινότητας Φλογητών το οποίο καλεστήκαμε εδώ να παρουσιάσουμε.

Το έργο που κατασκευάζεται αφορά τα έργα αποχέτευσης ακαθάρτων στην Τοπική Κοινότητα Φλογητών, ένα παραλιακό χωριό του Δήμου μας και είναι πάνω από δύο χιλιάδες κατοίκους, γι' αυτό εντάχθηκε στο ΕΠΠΕΡΑΑ.

Οι μελέτες που εκπονήθηκαν είναι η μελέτη εφαρμογής δικτύων βαρύτητας, αφορά τα έργα της βόρειας περιοχής του οικισμού όπου υπάρχουν διαθέσιμες κλίσεις του εδάφους για συλλογή σε χαμηλή περιοχή. Σημειώνουμε ότι σήμερα η διαχείριση των αστικών λυμάτων στηρίζεται σε δίκτυο σηπτικών βόθρων και πολλές φορές δυστυχώς απορροφητικών, με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις που συνεπάγεται αυτό στο περιβάλλον.

Και να ξανατονίσω ότι πρόκειται για ένα παραλιακό χωριό. Η εξυπηρετούμενη έκταση ανέρχεται στα 410 στρέμματα.

Η δεύτερη προμελέτη έργων αναρρόφησης αφορά το νότιο τμήμα του χωριού, είναι έκτασης 235 στρεμμάτων, οι κατά μήκος κλίσεις των οδών είναι σχεδόν μηδενικές, εδώ ο υπόγειος υδροφόρος ορίζοντας εμφανίζεται ψηλά.

Για την αποφυγή εκσκαφών μεγάλου βάθους μέσα στον υδροφόρο ορίζοντα όπου θα απαιτηθούν δαπανηρές αντιστηρίξεις σε μεγάλο

βάθος προτιμήθηκε η συγκέντρωση των ακαθάρτων να γίνει με δίκτυα αναρρόφησης.

Έργα αυτοματισμού. Στα έργα αυτά περιλαμβάνεται το κεντρικό σύστημα ελέγχου με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό και λογισμικό που απαιτείται για την παρακολούθηση και των δύο αντλιοστασίων. Επιπρόσθετα περιλαμβάνεται και το αντίστοιχο σύστημα ελέγχου με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό και λογισμικό που απαιτείται για την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των βαλβίδων κενών και του φρεατίου αναρρόφησης.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου είναι 7 εκατομμύρια 800 χιλιάδες ευρώ. Επιλέξιμες δαπάνες είναι τα 6,5 εκατομμύρια ευρώ και το 1 εκατομμύριο 200 χιλιάδες είναι μη επιλέξιμες δαπάνες.

Οι μη επιλέξιμες δαπάνες τι αφορούν. Την κατασκευή τμήματος αποχέτευσης - αναρρόφησης της ανατολικής επέκτασης του οικισμού που κατά την περίοδο ένταξης του έργου στο ΕΠΠΕΡΑΑ ήταν σε μεγάλο ποσοστό αδόμητη. Στην τρέχουσα χρονική περίοδο το μεγαλύτερο μέρος καλύπτεται από κατοικίες, γι' αυτό και επιθυμούμε βέβαια την χρηματοδότηση της συγκεκριμένης περιοχής, γιατί αντιλαμβάνεστε ότι το κόστος για το Δήμο μας είναι πάρα πολύ μεγάλο και δεύτερον την κατασκευή ιδιωτικών συνδέσεων των κατοικιών.

Το έργο, όπως προανέφερα, είναι 7 εκατομμύρια 800 χιλιάδες ευρώ, δημοπρατήθηκε 14/12^{ου} του 2010 με το μεικτό σύστημα και περιλάμβανε αξιολογούμενο και μη αξιολογούμενο τμήμα. Στην πρώτη περίπτωση είχαμε 32% έκπτωση, στη δεύτερη 45%. Έχουν εκδοθεί 14 λογαριασμοί και η συνολική δαπάνη κατασκευής μέχρι σήμερα ανήλθε στα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Το βαρυτικό δίκτυο αποχέτευσης της βόρειας περιοχής του οικισμού με τις αντίστοιχες συνδέσεις κατοικιών, το αντλιοστάσιο βαρύτητας και ο δίδυμος καταθλιπτικός αγωγός έχουν ολοκληρωθεί. Αναμένεται εντός των προσεχών ημερών η ηλεκτροδότηση του συγκεκριμένου αντλιοστασίου από τη ΔΕΗ, η δοκιμή του δικτύου και η παραλαβή του προς λειτουργία και χρήση.

Επίσης έχουν σχεδόν ολοκληρωθεί οι οικοδομικές εργασίες του αντλιοστασίου αναρρόφησης, ενώ βρισκόμαστε στη φάση έναρξης κατασκευής εργασιών του δικτύου αναρρόφησης στην παραλιακή ζώνη.

Το έργο προβλέπεται να παραδοθεί εντός του 2014. Θα ήθελα να επισημάνω τελειώνοντας ότι οι Δήμοι έχουν μπει σε μία διαδικασία υποβολής πολλών έργων σε διάφορες Διαχειριστικές Αρχές, δείχνουν ότι όλα πάνε καλά γιατί πράγματι εντάσσονται πάρα πολλά έργα των Δήμων, αλλά θα επανέλθω σ' αυτό που είπε ο κ. Μαμαλούγκας στην αρχή της ομιλίας του.

Θα αντιμετωπίσουμε σοβαρό πρόβλημα στη λειτουργία των συγκεκριμένων έργων. Προσωπικό δεν μπορούμε να προσλάβουμε, έχει χλιοειπωθεί, χρειάζονται ειδικοί συνεργάτες για να μπορέσουν να λειτουργήσουν και από την εμπειρία μας στο Δήμο Νέας Προποντίδας λειτουργούν τέσσερις βιολογικοί αυτή τη στιγμή: Καλλικράτειας, Διονυσίου, Μουδανιών, Ποντίδας και ίσα-ίσα μπορούμε να ανταπεξέλθουμε ούτως ώστε αυτοί να λειτουργούν σωστά.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον κ. Καρρά. Ο κ. Τζίτζιος, Δήμαρχος Σιθωνίας.

Γ. ΤΖΙΤΖΙΟΣ: Καλημέρα σας. Δύο θέματα θέλω να βάλω. Πρώτον το ζήτημα της οργάνωσης της νέας προγραμματικής περιόδου. Βλέπω ότι γίνεται ένα καινούργιο μοντέλο, δημιουργούνται νέοι φορείς, ελεγκτικοί μηχανισμοί, και δεν μπορώ να καταλάβω για ποιο λόγο γίνεται αυτό.

Δημιουργείται νέο ΕΠΠΕΡΑΑ μαζί με το Υποδομών, βλέπω ότι υπάρχει τεράστιο πρόβλημα με το Υπουργείο Ανάπτυξης το οποίο εκεί πλέον μεταβαίνει σε ένα κυρίαρχο εργαλείο για τη νέα προγραμματική περίοδο, δεν ξέρω αν υπάρχουν τα στελέχη αυτά στο Υπουργείο Ανάπτυξης, νομίζω ότι πρέπει να τα αλλάξουμε, γιατί στην Ελλάδα τα αλλάζουμε πάρα πολύ γρήγορα και στην Ευρώπη πηγαίνουν με μία σταθερή λειτουργία όλοι και νομίζω ότι πρέπει να αξιοποιηθούν αυτοί οι φορείς και οι δομές που έχουμε τώρα στο ΕΣΠΑ, όπως είναι το ΕΠΠΕΡΑΑ, όπως είναι οι Διαχειριστικές Αρχές, όπως είναι η οργάνωση στο ΕΣΠΑ και να μην μπούμε σε νέα πάλι οργάνωση, να περάσουν κάνα - δυο χρόνια να οργανωθούμε, να

ενημερωθούμε, να βρούμε τα στελέχη και πάλι απ' την αρχή. Νομίζω μεγάλο λάθος.

Το δεύτερο θέμα είναι η ΕΔΕΛ. Δεν πάει άλλο. Υπάρχει ο ΕΣΠΕΛ ο οποίος γίνεται έλεγχος σε όλα τα έργα τα οποία κατασκευάζονται, τεχνικά, όπου δεν γίνονται σωστά δουλειές και κατασκευές να καταλογίζονται οι ευθύνες και σ' αυτούς οι οποίοι πραγματικά δεν ολοκλήρωσαν αυτό το έργο, όμως η ΕΔΕΛ η οποία βγαίνει με κλήρωση, ανάλογα δηλαδή με τους προϋπολογισμούς γίνονται και αντίστοιχα οι μελέτες, αν είσαι τυχερός και βρεθεί καμιά ΕΔΕΛ στην πορεία σου να είσαι σίγουρος ότι το αποτέλεσμα θα είναι καταλογισμός όλου του έργου και όλου του ποσού.

Εάν θα δούμε τώρα να έχουμε έργα 50 εκατομμυρίων και να γίνει ένας καταλογισμός σε ένα Δήμο 10 - 15 εκατομμύρια καταλαβαίνετε ότι δεν υπάρχει καμιά περίπτωση να μπορέσει αυτός ο Δήμος να ανταπεξέλθει σε ένα χρέος 10 - 15 εκατομμυρίων, γιατί όλοι εμείς οι μικροί Δήμοι, εγώ παράδειγμα εκτελώ έργα πάνω από 120 εκατομμύρια.

Είναι πάρα πολύ μεγάλο το θέμα, στο Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης το είχαμε λύσει σε επίπεδο προστίμου και νομίζω έτσι πρέπει να κάνουμε και σε επίπεδο Ελλάδος, γιατί θα φτάσουμε ένα-ένα σε κάθε φορέα και δεν μιλάω για προσωπικά, βλέπω όλους τους άλλους δημάρχους και Δήμους και φορείς οι οποίοι γίνεται έλεγχος απ' την ΕΔΕΛ. Είναι πάρα πολύ μεγάλο το θέμα.

Έχω μιλήσει με τη Διαχειριστική Αρχή, με το ΥΠΕΡΑ, με τον Νίκο τον Μαμαλούγκο και με τον Παπαδόπουλο τον Ζήση και πραγματικά υπάρχει τεράστιο πρόβλημα και τον Γιώργο τον Σίμο.

Το ΥΠΕΡΑ είναι ένα εργαλείο πάρα πολύ καλό και νομίζω ότι πρέπει να σταθούμε σε κεντρικό επίπεδο σε έργα προστασίας περιβάλλοντος, πρέπει το Υπουργείο να βγει μπροστά, να πιέσει το Υπουργείο Ανάπτυξης, να αφήσει το Υποδομών εκεί πέρα και να μην το μπλέξει με τις μεταφορές, μαζί να έχουμε δύο Διαχειριστικές Αρχές όπως υπάρχουν αυτή τη στιγμή για δύο μεγάλα θέματα και να μην μπαίνουμε σε άλλη συζήτηση. Η πολλή συζήτηση βλάπτει. Το ζήτημα του ΕΔΕΛ πρέπει να το δείτε αποκλειστικά σε ζήτημα προστίμου.

Εμείς σαν Δήμος Σιθωνίας είμαστε ο μικρότερος Δήμος της Χαλκιδικής, θεωρούμε ότι έχουμε πάει καλά σε προτάσεις και εντάξεις στο ΕΠΠΕΡΑΑ, έχουμε έξι έργα τα οποία έχουν ενταχθεί, δύο έχουν ολοκληρωθεί, είναι ο βιολογικός του Αγίου Νικολάου, ίσως ο καλύτερος βιολογικός της Ευρώπης θα έλεγα εγώ, έχουμε και άλλα τέσσερα έργα τα οποία είναι σε εξέλιξη, ο βιολογικός της Συκιάς, τα συμπληρωματικά έργα της αποχέτευσης της Άρτης, ένα μεγάλο κομμάτι αποχέτευσης του Μαρμαρά στον οικισμό του Παραδείσου, ένα άλλο έργο είναι η αποκατάσταση των χωματερών, πάρα πολύ σημαντικό και μεγάλο, είναι έργα περίπου που αγγίζουν τα 25 εκατομμύρια ευρώ από το ΥΠΕΡΑ και είμαστε πάρα πολύ ευχαριστημένοι.

Να συγχαρούμε για την δουλειά την οποίαν κάνατε. Κύριε Μαμαλούγκα εάν και έγιναν οι περικοπές εγώ θέλω να σας ευχαριστήσω για το συνεχή έτσι ενδιαφέρον και προσπάθεια την οποίαν έχει το ΥΠΕΡΑ, εμείς θα αγωνιζόμαστε και θα είμαστε εκεί πάντα να υποστηρίζουμε αυτές τις δράσεις.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμαρχο Σιθωνίας. Να έρθει στο βήμα ο κ. Αγγελίδης, Δήμαρχος Σερρών.

Π. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου, κύριε Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης, κύριε επικεφαλής του Προγράμματος στο ΥΠΕΡΑ, κ. Μαμαλούγκα, κυρίες και κύριοι, θα προσπαθήσω να μην ξεπεράσω το δεκάλεπτο που μου αντιστοιχεί, θα το μοιράσω σε τρία τρίλεπτα.

Στο πρώτο τρίλεπτο εν τάχη θα αναφερθώ σε ένα έργο που γίνεται στο 20^ο Δημοτικό Σχολείο, έργο στα πλαίσια της εξοικονόμησης ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στο δεύτερο τρίλεπτο σε ένα εμβληματικό έργο για το Δήμο Σερρών, στις βιοκλιματικές αναβαθμίσεις ανοιχτών χώρων και στο τρίτο τρίλεπτο εν τάχη στα έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΠΕΡΑΑ στο Δήμο Σερρών και στη ΔΕΥΑ Σερρών.

20^ο Δημοτικό Σχολείο. Τώρα ξεκινάει η υλοποίηση του έργου με τον τίτλο «Επιδεικτικό έργο εφαρμογών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και εξοικονόμησης ενέργειας», η συνολική δαπάνη είναι 219 χιλιάδες ευρώ,

συμβασιοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2014 και πρόκειται να τελειώσει τον Μάιο του 2014.

Ποιος είναι ο βασικός στόχος του έργου. Η ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου με την υλοποίηση επεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και ενσωμάτωσης συστημάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Οι εργασίες και δράσεις που προβλέπονται είναι οι ακόλουθες: 1^ο) επεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στο κέλυφος του κτηρίου, δηλαδή αντικατάσταση υπαρχόντων παλαιών κουφωμάτων με μονούς υαλοπίνακες με νέα κουφώματα διπλού υαλοπίνακα με ελάχιστο διάκενο 16 χιλιοστών, 2^ο) αντικατάσταση του υφιστάμενου συγκροτήματος λέβητα καυστήρα πετρελαίου με δύο νέα συγκροτήματα λέβητα καυστήρα με πέλλετ, 3^ο) εγκατάσταση ανεμιστήρων οροφής στις αίθουσες διδασκαλίας και τους χώρους γραφείων, 4^ο) παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στον φωτισμό του αυλείου χώρου, αντικατάσταση προβολέων υδραργύρου με προβολείς led, 5^ο) εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος ισχύος 2,1 Κιλοβάτ, 6^ο) δράσεις ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης και δημοσιότητας, 7^ο) εξ ποστ ενεργειακή επιθεώρηση του κτηρίου και τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι η μετατροπή της ενεργειακής κατηγορίας του κτηρίου από Ε σε Γ κατά ΚΕΝΑΚ. Και εδώ βλέπουμε κάποιες φωτογραφίες από το κτήριο, από το 20^ο Δημοτικό Σχολείο και από την περιοχή στην οποία βρίσκεται.

Ένα εμβληματικό έργο για το Δήμο Σερρών είναι οι βιοκλιματικές αναβαθμίσεις ανοικτών δημόσιων χώρων, η συνολική δαπάνη είναι 3 εκατομμύρια 800 χιλιάδες ευρώ, ο σκοπός του προγράμματος αυτού είναι η βελτίωση των κλιματικών συνθηκών και ο ιδιαίτερος χαρακτήρας με βιοκλιματικά χαρακτηριστικά.

Με το έργο αυτό οι παρεμβάσεις που θα γίνουν είναι: φυτεύσεις δέντρων, φυτεύσεις φυτών, λουλουδιών, θα μπουν σιντριβάνια, υπαίθριοι ανεμιστήρες, θα αντικατασταθεί το υλικό των δρόμων με ψυχρά υλικά ασφάλτου για να μην εκπέμπουν θερμότητα, θα αλλάξουν οι λαμπτήρες, θα μπουν λαμπτήρες led, θα γίνουν χώροι για τους πεζούς, διαπλατύνσεις πεζοδρομίων, ποδηλατόδρομοι, πεζοδρομήσεις, με αποτέλεσμα...

Εδώ είναι μία περιοχή του κέντρου της πόλης, το πράσινο που βλέπετε είναι η περιοχή που θα γίνουν οι βιοκλιματικές αστικές αναπλάσεις

και κοντά σ' αυτή την περιοχή του κέντρου πρέπει να πούμε ότι έχουνε προηγηθεί άλλες πεζοδρομήσεις στο παρελθόν αλλά και τώρα κατά τη διάρκεια της δικής μας θητείας, επίσης είχαμε γκρεμίσει ένα κτήριο στο κέντρο της πόλης και το αντικαταστήσαμε με μία ωραία πλατεία, οπότε με τις βιοκλιματικές αστικές αναπλάσεις το κέντρο της πόλης θα ομορφύνει ακόμα περισσότερο και θα πάρει μια ιδιαίτερη δυναμική.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι η οικονομική ανάπτυξη, σίγουρα θα αναδειχθεί εκεί η τοπική αγορά της περιοχής αυτής, η προστασία του περιβάλλοντος, ασφαλώς η περιοχή αυτή θα γίνει ελκυστική, με αποτέλεσμα να πάρουν αξία και τα ακίνητα αλλά με την επισκεψιμότητα που θα έχει ο χώρος θα τονωθεί και σε εκείνο το σημείο η τοπική αγορά.

Παίρνετε εδώ μία γεύση από το αποτέλεσμα των βιοκλιματικών αναβαθμίσεων δημόσιων ανοικτών χώρων. Ακόμα μία φωτογραφία.

Λοιπόν τώρα στα επόμενα τρία λεπτά θα προσπαθήσω γρήγορα να σας πω τα έργα του Δήμου Σερρών που έχουν ενταχθεί στο ΕΠΠΕΡΑΑ. Είναι ένα έργο 230 χιλιάδων ευρώ που αποκαταστήσαμε τρεις ανενεργούς ΧΑΔΑ, τους οποίους πήραμε από τους πρώην Δήμους, είναι ο ΧΑΔΑ Κωνσταντινάτου, βλέπετε πώς ήταν πριν και τώρα, ΧΑΔΑ Άνω Βροντού και ΧΑΔΑ Προβατά.

Επίσης και το 5^ο Δημοτικό Σχολείο το εντάξαμε στο ΕΠΠΕΡΑΑ με τον τίτλο «Βελτίωση Ενεργειακής Απόδοσης», με την υλοποίηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και την εγκατάσταση συστήματος αβαθούς γεωθερμίας.

Η συνολική δαπάνη 600 χιλιάδες ευρώ, ένα άλλο έργο, αυτό είναι το 20^ο Δημοτικό Σχολείο στο οποίο αναφέρθηκα, εδώ ένα άλλο έργο το οποίο εντάχθηκε με συνολική δαπάνη 1 εκατομμύριο 762 χιλιάδες ευρώ, είναι η εγκατάσταση σταθμού συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής αποδοτικότητας σε συνδυασμό με συστήματα ψύξης, με χρήση φυσικού αερίου στο Γενικό Νοσοκομείο Σερρών.

Επίσης τώρα, πρόσφατα, εντάχθηκε το Λύκειο του Προβατά με το έργο «Παρεμβάσεις Εξοικονόμησης Ενέργειας στο υφιστάμενο κτηριακό δυναμικό του Δήμου Σερρών, Υλοποίηση δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης του Λυκείου Προβατά», συνολική δαπάνη 279 χιλιάδες ευρώ. Ενταγμένα έργα

του Δήμου Σερρών με ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης το ΚΑΠΕ είναι οι βιοκλιματικές αστικές αναπλάσεις στις οποίες αναφέρθηκα προηγουμένως.

Επίσης η πρότυπη πράσινη αγροκτηνοτροφική κοινότητα Ελαιώνα Δήμου Σερρών 5 εκατομμύρια 270 χιλιάδες ευρώ, αυτό είναι έργο σε προενταξιακή φάση.

Θα σας πω κάποια έργα τα οποία είναι σε φάση αξιολόγησης. Έχουμε καταθέσει προτάσεις και μελέτες, όπως είναι η αποπεράτωση - ενεργειακή και περιβαλλοντική αναβάθμιση του κλειστού γυμναστηρίου στον Άγιο Ιωάννη του Δήμου Σερρών, 1 εκατομμύριο 800 χιλιάδες, η αποπεράτωση του κλειστού κολυμβητηρίου στο αθλητικό πάρκο Ομόνοια, 7 εκατομμύρια 200 χιλιάδες ευρώ, προμήθεια κάδων κομποστοποίησης 70 χιλιάδες ευρώ, δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του 9^{ου} Δημοτικού Σχολείου 362 χιλιάδες ευρώ, το ίδιο πράγμα στο Δημοτικό Σχολείο Ορεινής με συνολική δαπάνη 260 χιλιάδες ευρώ.

Συνολικά τα έργα τα οποία έχουν ενταχθεί στο ΕΠΠΕΡΑΑ για το Δήμο Σερρών είναι 6 εκατομμύρια 896 χιλιάδες ευρώ, υπό ένταξη είναι 5 εκατομμύρια 271 χιλιάδες και έργα υπό αξιολόγηση είναι 9 εκατομμύρια 700 χιλιάδες ευρώ.

Εδώ έχουμε έργα του ΚΑΠΕ μέσω του Προγράμματος Εξοικονομώ, είναι 979 χιλιάδες ευρώ, έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα του ΚΑΠΕ και είναι το κλειστό γυμναστήριο, είναι δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, το κολυμβητήριο και το Δημαρχείο Σερρών.

Επίσης πρέπει να σας πω ότι στο πλαίσιο της εξοικονόμησης ενέργειας με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εμείς με δικά μας χρήματα εγκαταστήσαμε φωτοβολταϊκά συστήματα σε 32 σχολικά κτήρια του Δήμου Σερρών, συνολικής δαπάνης 600 χιλιάδων ευρώ.

Εδώ έχουμε έργα της ΔΕΥΑ που είναι ενταγμένα στο ΕΠΠΕΡΑΑ, είναι η βελτίωση του συστήματος τηλεέγχου - τηλεχειρισμού ύδρευσης Δήμου Σερρών, συνολική δαπάνη 1 εκατομμύριο 100 χιλιάδες ευρώ και η κατασκευή αποχετευτικού δικτύου Σκουτάρεως - Μητρουσίου που εκτελείται τώρα, συνολική δημόσια δαπάνη 10 εκατομμύρια 870 χιλιάδες ευρώ.

Έργα τα οποία είναι υπό ένταξη στη ΔΕΥΑ Σερρών. Λοιπόν η κατασκευή δικτύων ύδρευσης πόλης Σερρών και η κατασκευή σταθμών τηλελέγχου - τηλεχειρισμού στη δημοτική ενότητα Μητροσίου, συνολική δαπάνη 559 χιλιάδες ευρώ, η ανακαίνιση του κτηρίου του πρώην ορφανοτροφείου θηλέων για χρήση γραφείων από τη ΔΕΥΑ Σερρών.

Κύριε Υπουργέ όπως σας είπα στις 23 Φεβρουαρίου το εγκαινιάζουμε αυτό το κτήριο, είναι ένα κόσμημα για την πόλη των Σερρών, για το Δήμο Σερρών, θα περιμένουμε να 'ρθείτε, θα σας παρακαλέσουμε και σας κ. Γενικέ. Η συνολική δαπάνη είναι 1 εκατομμύριο 124 χιλιάδες ευρώ.

Έργα υπό ένταξη της ΔΕΥΑ. Κατασκευή μονάδας ηλιακής ξήρανσης λυματολάσπης βιολογικού καθαρισμού Δήμου Σερρών, συνολική δαπάνη 3 εκατομμύρια 800 χιλιάδες ευρώ, κατασκευή αγωγού ακαθάρτων στο δρόμο Σερρών - Χρυσοπηγής, κατασκευή σταθμών τηλελέγχου - τηλεχειρισμού στις τοπικές κοινότητες του νέου διευρυμένου Δήμου 5 εκατομμύρια 500 χιλιάδες ευρώ, κατασκευή νέων δεξαμενών και αγωγών μεταφοράς νερού στο Δήμο Σερρών 1 εκατομμύριο 800 χιλιάδες ευρώ, δίκτυο ακαθάρτων και τοπικό σύστημα βιολογικού καθαρισμού στον Ξηρότοπο και παντοροϊκό δίκτυο σε έναν οικισμό του Δήμου στον Άγιο Αθανάσιο, συνολική δαπάνη 1.600.

Κατασκευή βαρυτικών αγωγών στο Μητρούσι και Σκούταρι 5.600.000, αναβάθμιση βιολογικού καθαρισμού της πόλης για επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αποβλήτων με απεριόριστη άρδευση, συνολική δαπάνη 2 εκατομμύρια 600 χιλιάδες ευρώ, δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων στην περιοχή Σιγής και κατασκευή σταθμών τηλελέγχου - τηλεχειρισμού στις τοπικές κοινότητες του νέου διευρυμένου Δήμου Σερρών 5 εκατομμύρια ευρώ, επέκταση της εγκατάστασης επεξεργασίας ποσίμου ύδατος 90 χιλιάδες ευρώ.

Αυτά ήταν τα έργα τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΕΠΠΕΡΑΑ στο Δήμο Σερρών και στη ΔΕΥΑ Σερρών και τα έργα που πρόκειται επίσης να χρηματοδοτηθούν.

Εγώ θέλω να ευχαριστήσω και τον Υπουργό τον κ. Καλαφάτη αλλά και τον κ. Μαμαλούγκα και τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Περιβάλλοντος τον κ. Αλεξιάδη για την άριστη συνεργασία που έχουμε και

επίσης τους ευχαριστώ διότι όποτε θελήσω να τους πάρω τηλέφωνο και να τους ρωτήσω κάτι αμέσως με προθυμία βγαίνουν στο τηλέφωνο και απαντούν και τα αποτελέσματα είναι πάρα πολύ καλά. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Αγγελίδη. Ο κ. Καλαϊτζής, Δήμαρχος Βισαλτίας.

Δ. ΚΑΛΑΪΤΖΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενικό της Αποκεντρωμένης, κύριε Γενικό του ΥΠΕΚΑ, κ. Μαμαλούγκα, εγώ θα ξεκινήσω με παράπλονο και το παράπλονό μου είναι το εξής: ενώ εντάχθηκε το έργο των αγωγών σύνδεσης με τον βιολογικό μας καθαρισμό της Νιγρίτας και Ντερπνής και η μελέτη, χρηματοδοτήθηκε σε πρώτη φάση μόνο η μελέτη, με αποτέλεσμα το έργο, το κυρίως έργο να είναι έωλο και μετέωρο.

Φυσικά ήδη έχουμε τελειώσει εμείς τη μελέτη, βρισκόμαστε στην έγκριση της μελέτης περιβαντολογικών επιπτώσεων και με συζήτηση που είχαμε νωρίτερα με τον κ. Αλεξιάδη είπε ότι θα ξαναενταχθεί και θα γίνει ιδιαίτερα στο ΣΕΣ.

Εκείνο το οποίο θα ήθελα πριν πω για την παρουσίαση του σχολείου της Μαυροθάλασσας είναι το εξής: ότι θα πρέπει στο ΣΕΣ να ληφθεί μέριμνα για την ύδρευση των ενοτήτων μας και λέγοντας για την ύδρευση όχι για τα εσωτερικά δίκτυα, αλλά γιατί κάποια στιγμή έχουν ενταχθεί έργα, όπως για παράδειγμα η μελέτη της Γκουλαμαράκας σε μία περιοχή της Νιγρίτας όπου μπορεί να μαζεύει εκατομμύρια κυβικά νερού και χρηματοδοτήθηκε, παραμένει στα συρτάρια, θα πρέπει να δοθεί μέριμνα ούτως ώστε να εκμεταλλευτούμε όλο αυτό το νερό, γιατί μπορεί ολόκληρες οι ενότητες να υδρεύονται και εξοικονομώντας ενέργεια απ' την ακατάσχετη λειτουργία των γεωτρήσεων, αλλά και απ' την άλλη πλευρά ότι θα μπορούμε να πίνουμε και ποιοτικότερο και να αναβαθμίζεται και η ζωή των κατοίκων μας.

Επίσης το ίδιο πράγμα ήδη σχεδιάζεται απ' την Δημοτική Αρχή της οποίας ηγούμαι και το θέμα για να μπορεί να λυθεί με τον ίδιο τρόπο η ύδρευση δύο ενοτήτων της Δημοτικής Ενότητας Τραγίλου και της Δημοτικής Ενότητας Αχινού με ένα παραπλήσιο έργο το οποίο μπορεί να γίνει με τον εμπλουτισμό των πηγών που βρίσκονται στην Δάφνη.

Για το σχολείο της Μαυροθάλασσας είχαμε ξεκινήσει και είχε ενταχθεί το έργο αυτό στην πρόσκληση για βελτίωση ενεργειακής απόδοσης

του Δημοτικού Σχολείου της Μαυροθάλασσας με την υλοποίηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας και εγκατάσταση συστήματος αβαθούς γεωθερμίας.

Δημοπρατήθηκε, συμβασιοποιήθηκε, ήδη ξεκίνησε να υλοποιείται το έργο με την αντικατάσταση κουφωμάτων και παράλληλα οι δράσεις ενέργειας είναι η εξωτερική θερμομόνωση των τοίχων, η προσθήκη για τη θερμομόνωση της στέγης και η αντικατάσταση των κουφωμάτων, όπως σας είπα που ξεκίνησα, η αντικατάσταση των παλαιών φωτιστικών με νέα υψηλής απόδοσης και τη σύζευξη φυσικού και τεχνικού φωτισμού με την εγκατάσταση θλιπτήρων φυσικού φωτισμού και παρουσίας ατόμου, όπως επίσης την αναβάθμιση του συστήματος κεντρικής θέρμανσης με αντικατάσταση του συμβατικού λέβητα και καυστήρα με εγκατάσταση γεωθερμικής αντλίας θερμότητας και οριζόντιου εναλλάκτη.

Όλο αυτό πιστεύω μέσα στο επόμενο διάστημα θα έχει τελειώσει, μην κουράζω με λεπτομέρειες. Η κατανάλωση ενέργειας με τη δράση αυτή θα μειωθεί κατά 48% περίπου και το κτήριο αναβαθμίζεται κατά δύο ενεργειακές κλάσεις, δηλαδή θα καταταχθεί στην κατάσταση β.

Επίσης ο Δήμος μας συμμετέχοντας σε όλα τα προγράμματα της εξοικονόμησης ενέργειας έχει ήδη υποβάλει κάποιες προτάσεις και αναμένουμε την ένταξη στο Εξοικονομώ 2, την ενεργειακή αναβάθμιση του Δημοτικού Καταστήματος του Δήμου μας.

Στην πρόσκληση 1.16 περιβαλλοντολογική και ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου πολλαπλών χρήσεων στο Λιμιτρίσι και στην πρόσκληση 1.18 το πρότυπο έργο δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας για το γυμνάσιο και λύκειο Νιγρίτας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Η κα Χαρίκλεια Ουσουλτζόγλου - Γεωργιάδη, Δήμαρχος Βέροιας.

Χ. ΟΥΣΟΥΛΤΖΟΓΛΟΥ - ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ: Αγαπητοί συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, κύριε Γενικέ, έχω ετοιμάσει ένα power point το οποίο θα κάνω σε όλο το ακροατήριο τη χάρη να μην το χρησιμοποιήσω, θεωρώ ότι είμαστε εδώ και ακούστηκαν ήδη πολλά και σημαντικά πράγματα και από το πάνελ και από τους συναδέλφους, θεωρώ ότι είναι πιο σημαντικό γιατί ό,τι έχουμε για τα

έργα που κληθήκαμε να παρουσιάσουμε το έχουμε περάσει και στον υπολογιστή, οπότε υπάρχει ως υλικό καταγραμμένο.

Για να είμαστε πολύ πρακτικοί λοιπόν να πω ότι αυτό που έχει σημασία είναι να εντοπίσουμε σήμερα μιας και είμαστε μαζεμένοι τα προβλήματα και τα προβλήματα είναι πολύ συγκεκριμένα.

Ένα πολύ βασικό πρόβλημα το ανέφερε ο Χρήστος ο Πάχτας προηγουμένως και έδωσε και έμφαση και να μην το επαναλάβω, είναι η αρχαιολογία, γιατί στις περιοχές τις δικές μας υπάρχει η μεγάλη χαρά να έχουν έναν τεράστιο μνημειακό πλούτο, αυτό όμως δεν πρέπει να γίνεται ανασταλτικός παράγοντας, από χάρισμα δηλαδή δεν πρέπει να γίνεται ανασταλτικός παράγοντας για την πορεία των έργων και τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας και της λύσης των προβλημάτων.

Επίσης να πω ότι παίρνοντας παράδειγμα από τη Βέροια η οποία έχει τελείως διαφορετικά ζητήματα από τα ζητήματα της Θεσσαλονίκης ως πούμε. Έχει ένα μεγάλο αστικό κέντρο αλλά βέβαια ενώθηκε με τον Καλλικράτη και με επιπλέον άλλους τέσσερις Δήμους οι οποίοι ήταν μικροί Δήμοι.

Εκ των τεσσάρων Δήμων οι τρεις δεν έχουν ύδρευση - αποχέτευση. Καταλαβαίνετε λοιπόν και θέλω να σημειώσετε ότι πρέπει να δούμε οπωσδήποτε τις προτεραιότητες και κατ' εμέ που είναι φαν και των σύγχρονων μεθόδων των ανανεώσιμων πηγών κλπ. κλπ. και όλων των σύγχρονων μεθόδων για εξοικονόμηση ενέργειας και ό,τι άλλο, προτεραιότητα σήμερα έχει όλη η Ελλάδα να έχει ύδρευση - αποχέτευση.

Είναι βασικό, είναι θέμα υγείας, είναι θέμα υδροφόρου ορίζοντα, δηλαδή να τα κάνουμε όλα, ναι, αλλά βασικά να βάλουμε τα θεμέλια, δεν έχουμε βάλει, δεν έχουμε ολοκληρώσει ακόμη τα θεμέλια στη χώρα μας, σε ένα πολύ μεγάλο βαθμό.

Λοιπόν θεωρώ ότι πρέπει να λυθεί και αυτό το ζήτημα οπωσδήποτε. Εμείς έχουμε καταθέσει και μάλιστα επιτρέψτε μου όχι από κάτω προς τα πάνω, δηλαδή οι Δήμοι μπορεί να μην έχουν καλές τεχνικές υπηρεσίες, μπορεί να μην προλάβουν, μπορεί να μην ωριμάσουν έγκαιρα τις μελέτες, μπορεί, μπορεί, χίλια δυο. Από πάνω πρέπει να επιβληθεί ο τρόπος, να μην μακρηγορώ, ώστε να έχει όλη η Ελλάδα ύδρευση - αποχέτευση.

Βλέποντας τα επιμέρους ζητήματα να μην σας πω ότι παίζουνε και μικροκομματικά και μικροπολιτικά και μικροτάδε θέματα. Είναι κρίμα όμως. Πρέπει να κάνουμε δύο βήματα μπροστά από αυτό.

Στη Βέροια τώρα έχουνε κατατεθεί οι προτάσεις, εδώ κλήθηκα για να παρουσιάσω δύο από τα έργα που γίνονται μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ. Το ένα είναι η κατασκευή δικτύων αποχέτευσης του οικισμού Μακροχωρίου, όταν λέμε οικισμός Μακροχωρίου είναι ένας πρώην Δήμος 9.000 κατοίκων και ένας οικισμός πάνω από 5.000 χιλιάδων κατοίκων.

Η προμήθεια εξοπλισμού που δεν είχε, με βόθρους εξυπηρετείται ακόμη, η προμήθεια εξοπλισμού για τη μεταφόρτωση και μεταφορά απορριμμάτων του Δήμου και βέβαια έχουμε και την εξοικονόμηση ενέργειας με παρεμβάσεις, ακούσαμε και το Δήμαρχο των Σερρών προηγουμένως, παρεμφερή ζητήματα σε υφιστάμενα δημοτικά κτήρια, σε κοινόχρηστους χώρους και πιλοτικές παρεμβάσεις στις αστικές μεταφορές, δράσεις διάδοσης - δικτύωσης δημοσιότητας κλπ.

Λοιπόν θεωρώ ότι ένα είναι το πρόβλημα της Αρχαιολογίας, ένα δεύτερο είναι να τελειώνουμε με τα δίκτυα. Ένα τρίτο ζήτημα είναι οι καθυστερήσεις από τις ενδοσυνεννοήσεις τις διυπουργικές ας πούμε και θα φέρω ένα παράδειγμα με την αποκατάσταση του μεγάλου ΧΑΔΑ του Νομού Ημαθίας, που αυτή τη στιγμή είναι στη Βέροια, ήτανε στον Δήμο Βεργίνας, όπου εναπόθεταν σκουπίδια οκτώ Δήμοι και με υπόδειξη του Υπουργείου Εσωτερικών συνεργαστήκαμε με την Εγνατία, υπήρχε μετά μία δυσεννόηση, δεν ξέρω και δεν με απασχολεί εμένα το ζήτημα, με απασχολεί ότι υπήρχε μεγάλη καθυστέρηση, προχωράει τώρα το θέμα σχετικά καλά αλλά η αποκατάσταση έπρεπε ήδη να γίνει.

Λοιπόν αυτά τα πολύ ολίγα από μένα, τίποτε άλλο. Απλώς όλες αυτές οι καθυστερήσεις και όλα αυτά τα πετάω, όλες αυτές οι καθυστερήσεις έχουν να κάνουν σίγουρα και με το κόστος το οικονομικό που πληρώνει ο πολίτης και σήμερα για όνομα του Θεού, αλλά και με την υγεία των πολιτών και όχι μόνο. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Ελπίζουμε να κλείσει ο ΧΑΔΑ, έστω μετά από τόσες καθυστερήσεις. Ο κ. Καραμπατζός, ο Δήμαρχος Νάουσας.

Αν. ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΟΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενικό Γραμματέα, κύριε Προϊστάμενε, ενάμισι λεπτό θέλω, τίποτα. Αυτά που είχα να παρουσιάσω και εγώ είναι σε έντυπη μορφή αλλά και το power point είναι καταχωρημένο στις Τεχνικές Υπηρεσίες, τίτλους μόνον θα αναφέρω.

Αυτό το πρότυπο έργο για το 2^ο Γυμνάσιο της Νάουσας είναι 109 χιλιάδες για τα φωτοβολταϊκά και τα πέλετ, πολύ σημαντικό, ολοκληρώνεται αυτό και ο στόχος είναι η ευαισθητοποίηση των μαθητών στα ενεργειακά και στο περιβάλλον.

Στον άξονα 2 όπου έχουμε προστασία και διαχείριση υδατικών πόρων, ένα τεράστιο έργο, 16,5 εκατομμύρια, το οποίο υλοποιείται και στον άξονα 4, δύο έργα, η προστασία εδαφικών συστημάτων για τα απορρίμματα κλπ., είναι περίπου στα 4 εκατομμύρια, για τράκτορες κτλ. κτλ.

Δεν θέλω να αναφέρω λεπτομέρειες, να μην κουράζω τους συναδέλφους, ήδη οι περισσότεροι συνάδελφοι αναφέρθηκαν στα προβλήματα τα οποία πρέπει να δούμε από δω και πέρα. Θα ήθελα να αναφέρω, δεν ξέρω αν είναι ο Μιχάλης ο Γεράνης ο Πρόεδρος μας, ότι οπωσδήποτε θα πρέπει να εξευρεθεί λύση αναφορικά με τη διάθεση των απορριμμάτων του Νομού Ημαθίας, είμαστε από τους λίγους Νομούς που δυστυχώς δεν καταφέραμε να κάνουμε τον ΧΥΤΥ, είχαμε σχεδιάσει πολλά πράγματα ακόμη εδώ και δέκα χρόνια, η Χαρούλα τα θυμάται, στα πλαίσια του καινούργιου του ΦΟΣΔΑ, σε επίπεδο Κεντρικής Μακεδονίας.

Στόχος στο ΣΕΣ, στο Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, την επόμενη περίοδο, η ολοκλήρωση των αποχετευτικών και στην πόλη της Νάουσας αλλά και σε ορισμένα έξι - επτά δημοτικά διαμερίσματα και επίσης η επίλυση του προβλήματος της ρύπανσης της τάφρου 66 που έχουμε, ξεκινάει και από το Νομό Πέλλας και διασχίζει σχεδόν μέχρι τον Θερμαϊκό.

Αυτό που θέλω να πω όμως, κ. Υπουργέ και κύριοι Γραμματείς, θα πρέπει να δούμε στην επόμενη περίοδο, πρέπει να περάσουν οι συνέργειες. Καλές οι κατευθύνσεις, το ΕΠΠΕΡΑΑ είναι πραγματικά ένα πάρα πολύ σημαντικό εργαλείο.

Πράσινο Ταμείο, πράσινοι Δήμοι, είμαστε αρκετοί από μας που είμαστε ενταγμένοι και σ' αυτό το δίκτυο, θα πρέπει να υπάρξουν συνέργειες

και συνεργασίες σ' αυτά τα επίπεδα, δεν μπορεί ο κάθε φορέας, το κάθε πρόγραμμα να είναι τελείως ξεκομμένο και διαφορετικό από το άλλο.

Ένα σημαντικό πρόβλημα που αντιμετωπίζω σήμερα, το ανέφερα στον κ. Μαμαλούγκα και ελπίζω να βρεθεί λύση γιατί κινδυνεύουν τα έργα στην Νάουσα, τα 16,5 - 17 εκατομμύρια που υλοποιούνται τώρα, γίνονται εδώ και τέσσερις - πέντε μήνες, είναι η επιλεξιμότητα του ΦΠΑ. Το έχει αναλάβει το ίδιο το κράτος, το Υπουργείο Οικονομικών, από σας πέρασε κ. Μαμαλούγκα, αλλά νομίζω ότι πρέπει να δοθεί βαρύτητα εκεί για να πληρωθούν. Σε ένα μήνα ο εργολάβος λέει σηκώνω τα χέρια, δεν έχει να πληρώσει ο άνθρωπος. Παρακαλώ λοιπόν να το δούμε με προσοχή αυτό το θέμα γιατί θα είναι πρόβλημα.

Αυτό που αναδεικνύεται σήμερα επίσης και νομίζω δεν ακούστηκε ή ακούστηκε αλλά όχι τόσο έντονο και emphatic είναι ότι εμπιστευτείτε τους Δήμους. Έχετε ρίξει ένα σωρό σαν πολιτεία, σαν κυβέρνηση, ένα σωρό αρμοδιότητες, χωρίς στελέχη. Εμείς ξέρουμε πώς την βγάζουμε.

Είχαμε κάποιους συνεργάτες, τους μισούς μας τους αφαιρέσατε. Όλα αυτά είναι όμως σε βάρος της υλοποίησης των έργων που θέλετε, θέλει η κοινωνία και θέλετε και εσείς απορροφητικότητα και η τρόικα θέλει απορροφητικότητα. Όμως χωρίς πόρους, χωρίς αρμοδιότητες, χωρίς στελέχη, προσλήψεις το 2017 πώς θα ανταποκριθούμε και μείς; Και απ' ό,τι φαίνεται πραγματικά οι Δήμοι και οι Περιφέρειες αλλά νομίζω σε μεγαλύτερο βαθμό οι Δήμοι είναι αυτοί που πραγματικά αποδεικνύουν, το αποδείξανε οι συνάδελφοι δήμαρχοι, ότι κάνουμε ένα σωρό έργα και έχουμε τεράστιες απορροφητικότητες.

Εμπιστευτείτε και ενισχύστε τους Δήμους. Είναι ο τελευταίος πυλώνας ο οποίος μπορεί να φέρει αυτή την ανάπτυξη, την τελευταία λέξη. Αειφόρος ανάπτυξη. Πώς θα 'ρθει η ανάπτυξη όμως;

Και κλείνω με την απλοποίηση των γραφειοκρατιών, των γραφειοκρατικών διαδικασιών. Αυτό το δέντρο όπως το βλέπω, κ. Υπουργέ, είναι πίσω σας, εμένα με προβληματίζει. Αυτός ο δαίδαλος εδώ πέρα ισχύει στην πράξη. Έχουμε συνθλιβεί στην γραφειοκρατία. Φτάσαμε στο εντελώς άλλο άκρο.

Βεβαίως προσοχή στη διαφθορά, διαπλοκή και σε όλα αυτά αλλά να μην φτάσουμε όπως φτάσαμε στο ήδη απέναντι σημείο. Είναι πάρα πολύ κρίσιμο. Θα σηκώσουμε τα χέρια. Σε λίγο, λέει ο φίλος μου ο Παπαθανασίου, οι επόμενοι δήμαρχοι δεν ξέρουν πού πάνε, πού βρίσκονται και τι θα αντιμετωπίσουν. Οι μισοί θα καταλήξουν στα δικαστήρια και στις φυλακές. Απλοποιείστε τις διαδικασίες, κ. Υπουργέ. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμαρχο Νάουσας. Το δέντρο είναι και λίγο το οποίο συνοψίζει τις δράσεις του προγράμματος, όχι την πολύπλοκη διαδικασία. Είναι οι δράσεις του προγράμματος. Συμφωνώ απόλυτα ότι τρομάζει αλλά νομίζω ότι εντάξει, πρέπει όλοι να βοηθήσουμε στην πολυπλοκότητα των διαδικασιών.

Βέβαια ειδικά με τις νομοθεσίες κυρίως των δημοσίων έργων και όχι των άλλων διαδικασιών θα έλεγα ότι ο Νόμος είναι πολύ καλός και πολύ σωστός, γιατί η περαιτέρω απλοποίηση ίσως δημιουργήσει προβλήματα. Θα πρέπει να υπάρξει απλοποίηση όμως στη διαδικασία εντάξεις πράξεων, προσκλήσεις, υλοποίηση, δηλαδή σε όλη την παράπλευρη διαδικασία αλλά όχι στη νομοθεσία των δημοσίων έργων.

Θα προσκαλέσω στο βήμα τον κ. Δημητριάδη, Δήμαρχο Αλεξάνδρειας.

Φ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ: Σύντομος θα είμαι. Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενική Γραμματέα της Αποκεντρωμένης, κ. Μαμαλούγκα, εγώ θα σταθώ για λίγο στα προβλήματα τα οποία πριν μπω σε αυτό καθεαυτό το οποίο με αφορά και αφορά το Δήμο μου, λίγο στα προβλήματα τα οποία δημιουργούνται στους παρακείμενους ποταμούς οι οποίοι ουσιαστικά απολήγουνε στον Θερμαϊκό Κόλπο και μιλάω τώρα για τον ποταμό Λουδία και τον ποταμό Αλιάκμονα αλλά μη εξαιρουμένου και του ποταμού Αξιού και αυτό το λέω διότι τα φορτία τα οποία μεταφέρονται στον Θερμαϊκό δημιουργούν τεράστια προβλήματα στα μυδοτροφεία όπως προανέφερε και ο προλαλήσαντας Δήμαρχος ο κ. Λύκος ο Γιάννης.

Θέλουμε να δώσετε μια ιδιαίτερη έμφαση, ειδικότερα ο Δήμος ο δικός μου έχει μία έκταση άνω των 20 χιλιάδων στρεμμάτων που είναι ενταγμένη στις συνθήκες αυτές Ramsar και Φύση 2000, ειδικά η τάφρος 66 η οποία μολύνει υπερβολικά δεδομένο ότι ο Αλιάκμονας με το αναρρυθμιστικό

της Βαρβάρας σχεδόν δεν επιτρέπει εκτός αλλαγής των ποσοτήτων του νερού που καταλήγουν στον Θερμαϊκό. Οι υπερτροφίες είναι σημαντικότερο γεγονός, με αποτέλεσμα να έχει υποβαθμιστεί όλο το σύμπλεγμα των μυδοκαλλιεργειών με απρόβλεπτες συνέπειες τόσο στους καλλιεργητές όσο και στην εθνική οικονομία, καθώς επίσης και υπάρχει σοβαρότατη επίπτωση στην χλωρίδα και πανίδα της περιοχής.

Γι' αυτό και επειδή εμπλέκονται και οι τρεις Νομοί: και η Πέλλα και η Ημαθία και η Θεσσαλονίκη, ειδικότερα η Δυτική Θεσσαλονίκη, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε έργα τα οποία είναι συνυφασμένα με το ΕΠΠΕΡΑΑ, αλλά επίσης και με την επόμενη προγραμματική περίοδο, το Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης, το ΣΕΣ.

Τώρα θα μπω σ' αυτά τα οποία αφορούν το Δήμο, αν και ο Δήμος έχει πάρα πολλά ενταγμένα έργα, θα επικεντρωθώ σ' αυτά για τα οποία κλήθηκα να μιλήσω, είναι το έργο της αποχέτευσης: κατασκευής αποχετευτικού δικτύου με σύστημα αναρρόφησης και εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων στην Δημοτική Κοινότητα Πλατέος του παλιού Δήμου Πλατέος και νυν Δημοτικής Ενότητας Πλατέος.

Το έργο έχει ενταχθεί, έχει συμβασιοποιηθεί, το 2013 ξεκίνησε, βρίσκεται σε πάρα πολύ καλό δρόμο, να σας αναφέρω ενδεικτικά ότι το σύνολο των 18,5 χιλιάδων μέτρων που είναι το εσωτερικό δίκτυο έχουνε σχεδόν υλοποιηθεί τα 18 χιλιάδες και κάτι, υπολείπονται κάτι ελάχιστα μέτρα, έχει ολοκληρωθεί ο καταθλιπτικός αγωγός, διπλός καταθλιπτικός αγωγός μήκους 4.350 μέτρων, η κατασκευή του βιολογικού είναι σε ένα ποσοστό έχει υλοποιηθεί που ξεπερνάει το 70% και υπολείπεται μόνον οι ιδιωτικές συνδέσεις και η αποκατάσταση των προβλημάτων τα οποία δημιουργήθηκαν.

Ο χρόνος της περαίωσης είναι για Ιούνιο του 2014 και έχουμε μία δοκιμαστική λειτουργία περίπου έξι μηνών, πιστεύω ότι είναι μες στις συμβατικές του υποχρεώσεις, πάει εν ολίγοις πάρα πολύ καλά.

Το πρόβλημα το οποίον υπάρχει και εδώ είναι αυτό το οποίο ανέφεραν και ο κ. Καραμπατζός σχετικά με το ΦΠΑ και υπάρχει άμεσος κίνδυνος αλλά δεσμεύτηκε ο κ. Μαμαλούγκας ότι είναι σε πολύ καλό δρόμο, υπάρχει άμεσος κίνδυνος διακοπής εργασιών με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Το δεύτερο έργο στο οποίο θα αναφερθώ είναι η αποκατάσταση των τεσσάρων ΧΑΔΑ του Δήμου Αλεξάνδρειας, είναι ένα έργο το οποίο συμβασιοποιήθηκε, ο ένας εξ αυτών έχει ήδη αποκατασταθεί, η συμβασιοποίησή του, το έργο ήταν προϋπολογισμού 3 εκατομμυρίων 606 χιλιάδων, η συμβασιοποίησή του αναφέρθηκε σε ποσό 1.639, επειδή είχε ένα ποσοστό έκπτωσης 42% και νομίζω ότι μέσα στην συμβατική προθεσμία που δόθηκε, ότι το έργο θα περαιωθεί σε διάστημα 12 μηνών, θα υλοποιηθεί μέσα στις εγκεκριμένες ημερομηνίες.

Το υποέργο 3 της ενταγμένης πράξης που αφορά την αποκατάσταση στο χώρο ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων Δήμου Αλεξάνδρειας και προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού για την μεταφορά των απορριμμάτων του Δήμου Αλεξάνδρειας υπεγράφη προχθές 28 Ιανουαρίου η σύμβαση με τον ανάδοχο, η συμβατική του υποχρέωση είναι μέσα σε 180 μέρες να μας παραδώσει το σύνολο του εξοπλισμού, δηλαδή μέχρι τέλη Ιουλίου του 2014 και προβλέπεται η προμήθεια ενός τράκτορα δύο ημιρυμουλκούμενων οχημάτων με ενσωματωμένες υπερκατασκευές χωρητικότητας 56 κυβικών.

Πιστεύω ότι πολύ σύντομα θα είναι έτοιμες, μαζί με τον ήδη δημοπρατηθέντα ΣΜΑ, όπου και εκεί προβλέπεται προμήθεια επίσης ενός τράκτορα με μία ακόμα υπερκατασκευή, αλλά το πρόβλημα είναι αυτό το οποίο προανέφερε και ο Δήμαρχος Ναούσης, είναι η μη εξεύρεση χώρου όπου θα διατίθενται τα απορρίμματα.

Αυτή τη στιγμή υπάρχει προγραμματική σύμβαση με το Δήμο Γιαννιτσών και πάμε τα απορρίμματά μας εκεί, αλλά και οι τρεις Δήμοι της Ημαθίας ενώ είχαμε από κοινού συμφωνήσει για την κατασκευή μιας μονάδος ενός ΧΥΤΥ, μιας Μονάδας Επεξεργασίας των Απορριμμάτων, δυστυχώς έχει βαλτώσει και δεν φαίνεται να υλοποιηθεί, άρα η μόνη μας διέξοδος είναι να ενεργοποιηθεί ο νέος ΦΟΣΔΑ, ο οποίος θα λύσει ενδεχομένως τα προβλήματα αυτά.

Εγώ δεν θα μπω σε άλλες λεπτομέρειες γιατί ο χρόνος είναι πολύτιμος, να σας ευχαριστήσω για μία ακόμη φορά για τη δυνατότητα που μας δίνετε προκειμένου να παρουσιάζουμε τα προβλήματα τα οποία βέβαια θα πρέπει και σεις από κοντά να συνδράμετε όσο μπορείτε μαζί με μας,

προκειμένου να επιλύσουμε, γιατί άπτονται του περιβάλλοντος, άπτονται κυρίως της υγείας των πολιτών. Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμαρχο. Ο κ. Χιονίδης, Δήμαρχος Κατερίνης.

Σ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ: Αγαπητοί συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ καλώς ήρθατε από την Αθήνα στην πόλη σας, κύριε Γενικέ, κύριε Γενικέ Γραμματέα, κύριε Μαμαλούγκα, ο Ειδικός Γραμματέας Υδάτων μάλλον έφυγε, τον χαιρετίζουμε και αυτόν, φαντάζομαι ότι θα είναι κάπου εκεί, σε κάτι που έχει πολύ ενδιαφέρον.

Εγώ δεν έχω power point, δεν έχω να πω και ιδιαίτερα πράγματα γιατί αυτά καταγράφονται. Θεωρώ ότι πραγματικά οι ημερίδες δημοσιοποίησης που απαιτούνται σε κάθε πρόγραμμα είναι λογικό και συμμετέχουμε σ' αυτή την κατεύθυνση.

Θα ήθελα καταρχήν να πω την αγωνία των συναδέλφων μου που διεπίστωσα, το πώς κυνηγούμε τα έργα και ποια έργα γίνονται και αυτή η κακολογημένη αυτοδιοίκηση να δούμε ποιο είναι το ποσοστό απορρόφησης της Αυτοδιοίκησης, με ποια διεισδυτικότητα υπάρχει σ' αυτά τα προγράμματα, πόσα είναι τα ποσοστά απορρόφησης και να δούμε και κάποιους άλλους οι οποίοι κολλήσανε στα Υπουργεία, σ' αυτά τα καλά Υπουργεία, τα οποία μπορούσαν να κάνουν πολύ μεγάλα έργα. Αυτό είναι το πρώτο.

Το δεύτερο στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ, να συγχαρώ και τον Υπουργό, τη διοίκηση του ΕΠΠΕΡΑΑ που επιτέλους μία υπόθεση που ήταν βαλτωμένη για χρόνια και επί τούτου με την ανοχή όλων επιτέλους το σπάσατε. Φτάνει πια η μονοκρατορία κάποιων ανθρώπων που ήταν πρόκληση. Να σας συγχαρώ γι' αυτό. Και βλέπουμε ότι κάτι τρέχει.

Θα ήθελα να αναφερθώ επίσης στο ότι αυτή τη στιγμή συζητούμε συνολικά για το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής και διαπιστώνουμε ότι συνεχίζουμε να κάνουμε έργα, να παράγουμε έργα, χωρίς να έχουμε βιοκλιματικές μελέτες. Στην εποχή μας σήμερα ξοδεύονται λεφτά με παράδειγμα τη Θεσσαλονίκη εδώ. Γίνεται ένα έργο αναπλάσεων μες στην Θεσσαλονίκη. Το λέω για την Θεσσαλονίκη για να δούμε, τα γνωρίζουμε όλοι.

Συνεχίζουμε να χρησιμοποιούμε τις ίδιες πλάκες, τα ίδια τσιμέντα μέσα στην πόλη, χωρίς να υπάρχουν βιοκλιματικές μελέτες. Έγκλημα. Δεν έχει ακούσει κανείς για θερμική νησίδα πέραν των συναδέλφων; Δεν πρέπει; Αυτό κοστίζει λεφτά κ. Υπουργέ; Δεν κοστίζει λεφτά, ένας Κανονισμός είναι.

Να μην μπορεί να μπει έργο στο ΕΣΠΑ ή στο ΣΕΣ που έρχεται το οποίο δεν έχει βιοκλιματική μελέτη. Εμείς λέμε ότι θέλουμε το περιβάλλον, την ενέργεια και πραγματικά θα κάνετε μία τεράστια τομή εφόσον τα επεξεργαστούν οι συνεργάτες σας.

Και βέβαια φτάνοντας στις βιοκλιματικές μελέτες είναι τόση η απαξίωση των βιοκλιματικών μελετών που δεν υπάρχει καν στον πίνακα, αν κοιτάξετε λείπει τοπογραφικές μελέτες, μηχανολογικές μελέτες, όταν φτάνεις λες βιοκλιματικές μελέτες. Δεν υπάρχει και δεν μπορείς να αναθέσεις βέβαια, δηλαδή ελεύθερα.

Επομένως καλά θα ήταν και είναι πρόταση, κ. Υπουργέ και κ. Γενικέ, να περάσουμε τις βιοκλιματικές μελέτες και να αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση σε οιοδήποτε έργο.

Ένα δεύτερο το οποίο θα έχει ενδιαφέρον και σημασία είναι με Νόμο πάλι να είναι υποχρεωτικοί οι κανονισμοί λειτουργίας και χρήσης υλικών στις πόλεις και για έργα έξω από το ΕΣΠΑ. Από πού και ως πού δηλαδή έχω δικαίωμα σαν Δήμαρχος, ο οποίος δεν έχω και τις γνώσεις τις πολλές, να χρησιμοποιώ μη φιλικά προς το περιβάλλον υλικά; Τόσο βλάκες είναι αυτοί οι Ευρωπαίοι και οι Αμερικάνοι που χρησιμοποιούν κυβόλιθους εν ξηρώ στις πόλεις τους;

Ποια είναι η λογική που θα δεσμεύσει τον αρχιτέκτονα να μην χρησιμοποιήσει αυτού του τύπου τα υλικά τα οποία έχουν αποδειχθεί σε όλο τον κόσμο ότι δεν παράγουν απόβλητα, οικοδομικά απόβλητα για τα οποία υπάρχει μεγάλο θέμα; Και ο πρώτος παραγωγός ποιος είναι; Το δημόσιο. Τα δημόσια έργα. Σπάζουμε, θόρυβος, κομπρεσέρ και εδώ υπάρχουν υλικά.

Να λοιπόν δύο πράγματα που δεν θέλουν λεφτά και νομίζω θα το επικροτήσει και η Ευρώπη.

Ένα τρίτο που ταλαιπωρεί και θα θέλαμε την παρέμβασή σας είναι -στο περιβάλλον ανήκει αυτό- η χρήση φυσικού αερίου. Η πόλη μας

όπως και άλλες πόλεις φαντάζομαι έχουν την τύχη να έχουνε το δίκτυο, ανοίγεις τη βάνα και οι κεντρικοί αγωγοί τεζάρουνε. Τέσσερα χρόνια. Δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε το φυσικό αέριο. Γιατί; Γιατί η ΔΕΠΑ δεν έκανε το διαγωνισμό, γιατί στο διαγωνισμό βγήκε άγονος.

Δεν πρέπει κάποια στιγμή να χρησιμοποιήσουμε το φυσικό αέριο; Δεν έχουμε ακούσει για αιωρούμενα μικροσωματίδια; Σαφώς. Και τρομάζει κανείς, αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητές συνάδελφοι, όταν μετρήσετε στις πόλεις σας, δεν ξέρω ποιοι το κάνετε, αιωρούμενα μικροσωματίδια. Ο ομιλών να σας δώσει τις μελέτες, ήδη για να δούμε το αποτύπωμα του 2007, μελέτη η οποία λέει τα μικροσωματίδια. Και όταν μετρήσετε τα μικροσωματίδια επίσης μέσα στα σχολειά και τα επίπεδα μονοξειδίου του άνθρακα τότε θα καταλάβουμε τι σημαίνει περιβάλλον και γιατί πρέπει να το προστατεύσουμε.

Τραγική η κατάσταση και στις μικρές πόλεις στους κεντρικούς δρόμους. Στα σχολειά. Εκεί που περνάνε αυτοκινητόδρομοι και δίπλα έχουμε σχολειά ή παιδικούς σταθμούς. Είναι κάτι το οποίο σαφώς και πρέπει να το δούμε και το κομμάτι του φυσικού αερίου.

Τώρα όσον αφορά τη γραφειοκρατία ήρθε, Υπουργέ, ένας Νόμος τώρα, 140 σελίδες. Κάποιοι υποστήριζαν, δεν ξέρω, δεν θέλω να είμαι υπερβολικός, έρχονται, επομένως δεν πρόκειται στο εξής, ευτυχώς είχε ένα προτέρημα αυτό το πόνημα, ότι λέει ότι θα αρχίσει να εφαρμόζεται απ' το τέλος του '14. Ευτυχώς. Όποιος πρόλαβε τον Κύριο είδε.

Ήδη αυτά που γίνονται και που ζητούνται είναι πραγματικά τραγικά. Δεν πρόκειται να κουνηθεί τίποτε. Για ποιο ΣΕΣ μιλούμε; Αυτός που είναι για τα νερά και για τις περιβαλλοντικές μελέτες κλπ. Το τι θα ισχύσει από δω και στο εξής. Δεν είναι δικό σας. Του κ. Υπουργού είναι.

Λοιπόν και έχουμε τα χίλια μύρια με τις περιβαλλοντικές μελέτες και βέβαια πάω στο ΚΑΠΕ όπου και εμείς ενταχθήκαμε και με πολύ κόπο στις αστικές αναπλάσεις και ακούστε, κυρίες και κύριοι, τι ζητούνε. Λέει θέλουμε κυκλοφοριακές ρυθμίσεις κατά τη διάρκεια που θα γίνεται το έργο, να πάρετε κυκλοφοριακές ρυθμίσεις.

Ξέρει ο Γενικός Γραμματέας ότι οι κυκλοφοριακές ρυθμίσεις έχουν ένα πάκο τόσο εδώ στην Θεσσαλονίκη για κυκλοφοριακές ρυθμίσεις,

γιατί δεν ρυθμίστηκε. Το έστειλε και η ΠΕΔ νομίζω, σας έστειλε αίτημα κ. Υπουργέ ώστε να υπάρχει μια τροποποίηση. Δεν μπορεί οι κυκλοφοριακές μελέτες να συγκρούονται φορείς ποιος τελικά θα δώσει την άδεια.

Είναι απαράδεκτο και είναι κολλημένο ένα έργο, ενταχθήκαμε με 5.700 γιατί δεν έχουμε κυκλοφοριακές ρυθμίσεις. Άκουσον - άκουσον. Κόπος τριών ετών.

Και βεβαίως δεν μπορεί να προχωρήσει τίποτε αν δεν βελτιωθούν αυτά τα οποία δεν θέλουν λεφτά, τα οποία έχουμε καλές ιδέες οι οποίες θα μπορούσαν να προχωρήσουν, απλώς να λύσουμε τα αυτονόητα, τα καθημερινά. Δεν μπορεί, εγώ δεν θα πω ότι μπορεί να βρίσκεις τον Υπουργό που είπε ο φίλος, ο Δήμαρχος Σερρών, δεν ξέρω αν είναι εδώ, ή μπορείς να επιμείνεις, υπάρχει και αυτό το ζήτημα, τουλάχιστον οι διευθυντές ή οι γραμματείς να μπορούν να απαντούν.

Απλά πράγματα. Και κάνετε καλό και στον Υπουργό, συνάδελφοι, όταν λέτε τις αλήθειες. Και στον Υπουργό και στον Γραμματέα και στον Γενικό. Να λέμε τα πράγματα όπως είναι. Καλό κάνουμε όταν θέλουμε όταν λέμε ποια είναι η πραγματικότητα και ποια είναι μια πιθανή αγανάκτηση κάποιων εξ ημών. Δεν λέμε ότι πρέπει να έχει στο μυαλό του κάποιος μόνο εμάς αλλά και εμείς είμαστε άνθρωποι οι οποίοι έχουμε τις ίδιες αγωνίες μες τον καθέναν ο οποίος είναι διορισμένος, ώστε να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε καλύτερα και να έχουμε καλύτερες απορροφήσεις.

Παραταύτα εγώ θα μείνω με ένα θετικό, ότι έσπασε το κλίμα στο ΕΠΠΕΡΑΑ, δουλεύει το ΕΠΠΕΡΑΑ και ελπίζω ότι θα έχουμε πολλά - μα πολλά καλά να δούμε επιτέλους και επί της ουσίας και όχι σε ένα θεωρητικό μοντέλο με παγωμένα δύο δισεκατομμύρια ευρώ.

Εύχομαι καλή συνέχεια, κ. Υπουργέ, και καλή δύναμη σε ό,τι κάνετε και σε σας και στο Υπουργείο σας. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον Δήμαρχο που έβαλε το στίγμα των πραγματικών προβλημάτων της καθημερινότητας και του Δήμου. Ο κ. Παπαθανασίου, Δήμαρχος Δίου - Ολύμπου.

Γ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ: Καλησπέρα και από μένα. Οι συνάδελφοι που μίλησαν πιο μπροστά, απ' την αρχή που ξεκινήσαμε, προφανώς θα είναι και υποψήφιοι ξανά Δήμαρχοι. Εγώ μετά από 20 χρόνια, κ. Υπουργέ, δεν θα είμαι

υποψήφιος, οπότε θα μου επιτρέψετε να πω τις αδυναμίες που έχω συναντήσει στην λειτουργία μέχρι τώρα και το τι συνεπάγεται εξ αυτών.

Πρώτα και κύρια όσον αφορά για το πρόγραμμα να πούμε ότι δεν έχουμε κανένα πρόβλημα με το Υπουργείο και με τις Υπηρεσίες. Έχουν ξεπεραστεί και μακάρι να λειτουργούσαν όλα έτσι. Το πρόβλημα είναι πώς θα φτάσουμε μέχρι σε σας. Η γραφειοκρατία λοιπόν είναι να φτάσουμε μέχρι σε σας.

Εδώ είναι και η ευθύνη δική μας να συντάξουμε τις μελέτες όσο το δυνατόν καλύτερα και να τις πάμε από το Α μέχρι το Ω τελειωμένες στο Υπουργείο και εδώ αρχίζουν και εμπλέκονται τα πράγματα όταν υπάρχουνε αρχαιολογίες, φορείς διαχείρισης, δασαρχεία και λιμεναρχεία. Αυτό το λέω γιατί εγώ για να κάνουμε την αποχέτευση του Πλαταμώνα χρειάστηκε και από το λιμεναρχείο, φίλε Χρήστο, επειδή μπαίνανε στη ζώνη λιμένος του λιμανιού, της ξηράς.

Λοιπόν αυτό είναι το πρόβλημα το μεγάλο το οποίο εντοπίζεται. Αυτό το οποίο αφορά τώρα εσάς είναι το ότι τι θα γίνει, το είπαν και οι πιο μπροστά οι συνάδελφοι με το ΦΠΑ. Επιλέξιμο ή μη.

Είναι γεγονός ότι τουλάχιστον στο δικό μου το Δήμο, το Δήμο Δίου - Ολύμπου πλέον είμαστε τρεις Δήμοι. Ο πρώην ο Δήμος Ανατολικού Ολύμπου είχε ΔΕΥΑ προβληματική, ξέρει ο κ. Μαμαλούγκας, καταχρεωμένη, δεν είχε αποχέτευση, είχε μόνο βόθρους, χρηματοδοτήθηκε να γίνει ο κεντρικός αγωγός από τους Πόρους μέχρι τα διόδια της Σαμαριάς που είναι η μονάδα του βιολογικού καθαρισμού, ο Δήμος Λιτοχώρου ο οποίος είχε αποχέτευση, δεν είχε βιολογικό και δεν κάναμε βιολογικό για να κάνουμε έναν ενιαίο και από το 2001 που το είχε δημοπρατήσει η Νομαρχία το 2012 το λειτουργήσαμε εμείς το βιολογικό στα διόδια και λειτουργεί μόνο με τα λύματα του Λιτοχώρου και ο Δήμος Δίου ο οποίος δεν είχε και αυτός αποχέτευση, είχε μόνο βόθρους, γίνεται τώρα με 28 εκατομμύρια χρηματοδότηση από το Υπουργείο, 17 εκατομμύρια για τους τέσσερις μικρούς οικισμούς κάτω των 2.000, 11 εκατομμύρια για τους οικισμούς της Καρίτσας και Βροντούς που ήταν πάνω από 2.000, δίκτυο πάνω από 35 χιλιάδες εξωτερικό γιατί είναι διπλοί οι αγωγοί συν τα εσωτερικά δίκτυα και οδεύει πλέον προς το βιολογικό της Κατερίνης.

Δηλαδή ένας Δήμος θα έχει δύο βιολογικούς, ο ένας θα είναι στην Κατερίνη, ο άλλος θα είναι στο Δήμο Ανατολικού Ολύμπου που θα επέρχεται από το χώρο και αρχίζουν τα προβλήματα χρηματοδότησης.

Αυτό το κομμάτι του τέως Δήμου Δίου που χρηματοδοτείται από το ΥΠΕΡΑ και από το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, γιατί τώρα δεν έχει κανένα πρόβλημα, η χρηματοδότηση πάει ομαλά και μάλιστα έχουμε φτάσει στο 75% του έργου. Δηλαδή μέχρι τέλος του '14 θα έχει ολοκληρωθεί όλο το έργο και θα κουμπώσει με τον βιολογικό της Κατερίνης.

Το πρόβλημα είναι οι συνδέσεις οι ιδιωτικές τις οποίες ο κόσμος δέχτηκε να πληρώσει τη συνδρομή και το βάλαμε σε τρία χρόνια μέσα, δεν ξέρουμε αν ο ΦΠΑ θα είναι επιλέξιμος ή όχι, το περιμένουμε. Στον πρώην Δήμο Ανατολικού Ολύμπου όμως όπου υπήρχε η προβληματική Δημοτική Επιχείρηση Αποχέτευσης ο ΦΠΑ δεν είναι επιλέξιμος και το έργο μόλις ξεκίνησε σταμάτησε.

Άρα λοιπόν το πρόβλημα το εντόπισαν και οι προηγούμενοι συνάδελφοι, το εντοπίζω και εγώ, να δούμε τι θα γίνει. Αυτό βέβαια έχει να κάνει και με τις αγκυλώσεις του Νόμου του Καλλικράτη. Ο Καλλικράτης μπορεί να ήταν σωστός έτσι όπως το σκέφτηκαν κάποιοι, στη λειτουργία του όμως αποδείχθηκε ότι πέρα από την οικονομική τάξη την οποίαν έβαλε και μάλιστα με ασφυκτικό ρυθμό στους Δήμους κατά τα άλλα έχει αποτύχει και φαίνεται, αν θέλετε, να μην επεκταθούμε τώρα σε παραδείγματα πάρα πολλά όσον αφορά τα χωροταξικά του.

Η διαχειριστική επάρκεια. Έπρεπε να υπάρχει και πιστεύω ότι πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον στους Δήμους. Ο συντονισμός καλώς υπάρχει πλέον από το ΥΠΕΡΑ ή απ' την Περιφέρεια και θα πρέπει ο συντονισμός να είναι ενιαίος για να μπορούμε να προχωρούμε. Για ποιο λόγο το λέω αυτό; Που έχει να κάνει και με όλα τα έργα.

Αναφέρθηκε και η διαχείριση νερού. Είμαι απ' τους ανθρώπους εκείνους που πιστεύω ότι πάνω απ' όλα πρέπει να αξιοποιήσουμε τα επιφανειακά νερά. Είναι αμαρτία απ' το Θεό να χύνονται στην θάλασσα. Ιδιαίτερα στο κομμάτι του Δήμου Δίου που είναι πάρα πολύ κοντά το βουνό με τη θάλασσα, πολλά τα επιφανειακά νερά, θελήσαμε να κάνουμε λιμνοδεξαμενές να αποθηκεύουμε νερό, δεν μας άφηνε ο φορέας διαχείρισης

γιατί μπαίναμε στο κομμάτι που ήταν στο κομμάτι του Ολύμπου, μας είπαν να πάμε παρακάτω, δεν μας άφηνε η Αρχαιολογία γιατί μπαίναμε στο κομμάτι που επόπτευε ο Αρχαιολογικός Όλυμπος.

Αποτέλεσμα να ξανακάνουμε μία καινούργια γεώτρηση και ας είναι καλά ο Υπουργός Γεωργίας που μετά από ένα χρόνο εδέησε να μας παραχωρήσει 700 μέτρα για να κάνουμε τη γεώτρηση.

Γι' αυτό λέμε εδώ πέρα να υπάρχει ένας συντονισμός εάν θέλουμε να λειτουργήσουμε σωστά. Ή να υπάρχουν κατά Νομό διαχειριστικές μελέτες των υδάτων και να δούμε πώς θα τις αξιοποιήσουμε ή διαφορετικά να δούμε τι άλλο πρέπει να κάνουμε.

Χιλιάδες κυβικά, αυτά έλεγα και πιο μπροστά και στον Πρόεδρο του πρώην ... τον κ. Παπαδάκη, χιλιάδες κυβικά μέτρα νερού χύνονται, αντλούνται από αντλιοστάσια από την περιοχή μας και τα ρίχνουμε στη θάλασσα για να μην πνιγεί το αρχαίο Δίον, που θα μπορούσαν να τροφοδοτήσουν την Θεσσαλονίκη π.χ. και την βόρεια Πιερία που έχει πρόβλημα νερού.

Λέω τις εμπειρίες μου γιατί ζω, επειδή ξέρω ότι ο Υπουργός ενδιαφέρεται. Τεράστιο το πρόβλημα. Αν επεκταθούμε τώρα και δούμε τι προβλήματα έχουμε με τις ΖΟΕ και με το νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο υπάρχει που λέει ότι όπου ισχύουν Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου ό,τι δεν περιγράφεται απαγορεύεται, μας έχει κάνει ορφανούς.

Για τη λειτουργία των βιολογικών. Επειδή εμείς τον ξεκινήσαμε το 2012 πλέον έστω με τα λύματα τα δικά μας και με το τέλος το οποίο επιβάλαμε στους δημότες. Πρέπει να πληρώνουν και πρέπει να πληρώνουμε όλοι μας. Μάθαμε τους δημότες μας να μην πληρώνουν.

Εάν σκεφτείτε ότι θα έπρεπε να αδειάζουν τους βόθρους κανονικά, εκεί έπρεπε να είναι στεγανοί, τα χρήματα που θα πλήρωναν θα είναι πολύ λιγότερα απ' αυτά που θα πληρώσουν για το βιολογικό καθαρισμό. Επαναπαυόμαστε όλοι μας όμως γιατί είναι απορροφητικοί και δεν πληρώνει κανένας τίποτα.

Εμείς αναγκαστήκαμε επειδή απαγορεύονται οι προσλήψεις, δεν είχαμε προσωπικό, να βγούμε στο διαγωνισμό. Κάναμε διαγωνισμό, υπολογίσαμε τι θα μας στοίχιζε και το αναθέσαμε σε ιδιώτες. Και τώρα πάλι

ξαναέχουμε καινούργιο διαγωνισμό γιατί τελείωσε ο παλιός για 307 χιλιάδες ευρώ για δύο χρόνια λειτουργίας για να προσεγγίσουμε πάλι ιδιώτη. Δεν γίνεται διαφορετικά. Άσχετα άμα συμφωνείς ή διαφωνείς. Τι θα κάνεις; Δεν πρέπει να το λειτουργήσεις;

Άμα πάρετε να δείτε ένα οργανόγραμμα ενός βιολογικού που για να λειτουργήσει θα δείτε πόσα άτομα θέλει, θέλει πολλά περισσότερα να το λειτουργήσετε με αυτό τον τρόπο παρά με το να τον δώσεις σε ιδιώτη.

Για τον ΦΟΣΔΑ. Έχω τις επιφυλάξεις. Το είπα επανειλημμένα, είναι ο πιο ανόητος Νόμος που έχει ψηφιστεί για τον Καλλικράτη. Ανάθεμα και αν κατάλαβε κανείς από δω, απ' τους δημάρχους, τι σημαίνει ΦΟΣΔΑ και πώς θα λειτουργήσει.

Το να γίνει στην Περιφέρεια στη Θεσσαλονίκη που είχε τα προβλήματα το καταλαβαίνω. Έρχεται το Διοικητικό Συμβούλιο και ζητάει από μένα να ενταχθώ στο ΦΟΣΔΑ. Ζητάει απολογιστικά στοιχεία, ισολογισμούς κτλ.

Τους λέω: βρε χριστιανοί μου, εγώ έχω ΧΥΤΑ δικό μου. Δεν είχα σύνδεσμο. Δεν έχω απολογιστικά στοιχεία. Υπηρεσία του Δήμου είμαι. Οι υπάλληλοι που δουλεύουν είναι υπάλληλοι του Δήμου. Όχι, θα ενταχθείς και θα πληρώνεις. Μα γιατί να πληρώνω; Στον ΧΥΤΑ το δικό μου, στα μηχανήματα τα δικά μου να πληρώνω στον ΦΟΣΔΑ; Να μου κάνει τι; Θα πάρει τα σκουπίδια τα δικά σου Τάσο ο ΦΟΣΔΑ; Με ποιον τρόπο; Έχει εργάτες; Έχει προσωπικό; Πώς θα τους προσλάβει; Σαν ανώνυμη εταιρεία ή σαν νομικό πρόσωπο; Θα έχει το ίδιο πρόβλημα που έχεις και συ.

Γι' αυτό λέμε ότι καμιά φορά κάνουμε Νόμους και δεν σκεφτόμαστε παραπέρα. Προτιμότερο να λέγαμε ευθύς εξαρχής ότι ναι, θέλουμε να δώσουμε τα σκουπίδια σε ιδιώτες και να τελειώνουμε, παρά αυτό το οποίο κάνουμε τώρα.

Όπου λοιπόν υπάρχουν αδυναμίες ένταξης στον ΦΟΣΔΑ να μην ενταχθούν οι Δήμοι ή δώστε χρόνο παράτασης να το ξαναδούμε πάλι πώς θα λειτουργήσει το σύστημα αυτό. Είναι αρρωστημένο.

Και για να τελειώνω, εμείς προτείναμε και το έργο Πλαταμώνα - Λεπτοκαρυάς είναι άλλα πέντε εκατομμύρια ενταγμένα στο ΕΠΠΕΡΑΑ, σύνολο δηλαδή 17 και 11 28 και 6 34 εκατομμύρια και έχουμε βάλει προς

ένταξη την κομποστοποίηση, τους κάδους κομποστοποίησης με 350 χιλιάρικα ευρώ και 3 σχολεία με ενεργειακή αναβάθμιση 560 χιλιάρικα ευρώ.

Πιστεύουμε ότι στην κομποστοποίηση πρέπει να μπορούμε γιατί είναι τουριστική η περιοχή και υπάρχουνε πάρα πολλά οργανικά σκουπίδια, που μπορούν να βοηθήσουνε στην κατεύθυνση και της λιπασματοποίησης και της τροφοδοσίας αυτών που θα βγάλουν προς τους αγρότες. Να είστε καλά, ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Όλες οι προσκλήσεις αυτές που ανέφερε ο Δήμαρχος είναι υπό αξιολόγηση, πιστεύουμε μέχρι 20 Φεβρουαρίου να έχουμε μια πλήρη εικόνα. Ο κ. Στάμκος Δήμαρχος Γιαννιτσών.

Γρ. ΣΤΑΜΚΟΣ: Καλησπέρα σας. Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενικό, κύριε Προϊστάμενε της Διαχειριστικής Αρχής, κυρία και κύριοι συνάδελφοι Δήμαρχοι, Αντιδήμαρχοι, με όλο το σεβασμό ο Δήμαρχος είναι της Πέλλας και δεν είναι των Γιαννιτσών και θα προσπαθήσω να αποφύγω και το power point και τις επαναλήψεις ενδεχομένως όσο αυτό είναι εφικτό, απλά πρέπει και εγώ να τονίσω τα προβλήματα τα οποία προκύπτουν στην υλοποίηση των έργων.

Λίγα στοιχεία θα δώσω για το έργο της αποχέτευσης Πέλλας - Νέας Πέλλας, το οποίο είναι ενταγμένο στο συνολικό σχεδιασμό της σημερινής δημοτικής αρχής για την κατασκευή αποχετευτικών δικτύων σε όλες τις περιοχές του Δήμου Πέλλας που στερούνται αποχετευτικών.

Περιλαμβάνει τρία ουσιαστικά υποέργα. Την κατασκευή δικτύου αποχέτευσης Νέας Πέλλας που δημοπρατήθηκε και υπογράφηκε σύμβαση ύψους 360 χιλιάδων, με 7,5 χιλιάδες μέτρα εσωτερικό δίκτυο, από τα οποία έχουν κατασκευαστεί τα 4,5 χιλιάδες.

Το υποέργο κατασκευή του βαρεκτικού αποχετευτικού δικτύου Πέλλας, καταθλιπτικών αγωγών Πέλλας και αντλιοστασίου Νέας Πέλλας δημοπρατήθηκε και υπογράφηκε σύμβαση ύψους ενός εκατομμυρίου 310 περίπου χιλιάδων, περιλαμβάνει την κατασκευή δίδυμων καταθλιπτικών αγωγών συνολικού μήκους 7,3 χιλιόμετρα και την κατασκευή εσωτερικού δικτύου ακαθάρτων Πέλλας, μήκους 9,8 χιλιόμετρα. Μέχρι σήμερα έχουν κατασκευαστεί τα 6,9 χιλιόμετρα δίδυμου καταθλιπτικού αγωγού και ξεκινάει η κατασκευή του εσωτερικού δικτύου από το νότιο τμήμα του οικισμού.

Το έργο θα ολοκληρωθεί με την κατασκευή του αποχετευτικού δικτύου αναρρόφησης Πέλλας, του αντλιοστασίου Πέλλας και της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων Πέλλας - Νέας Πέλλας με τα έργα αυτοματισμού προϋπολογισμού 4.637.

Οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση του έργου ως τώρα οφείλονται σε διακοπές εργασιών λόγω ύπαρξης ευρημάτων τα οποία έπρεπε να διαχειριστεί κατάλληλα η Αρχαιολογική Υπηρεσία. Αντιλαμβάνεστε ότι και λόγω της περιοχής στην οποία αναφέρομαι οι διακοπές θα είναι συχνές αλλά σας διαβεβαιώ ότι το έργο θα ολοκληρωθεί. Ήδη από το δίκτυο στο διπλανό της Πέλλας χωριό τη Νέα Πέλλα υπάρχουν κάποια ευρήματα τα οποία αντιμετωπίζονται με όποιον τρόπο προτείνει η ΙΖ' Εφορεία.

Καθυστέρηση επίσης υπήρξε λόγω έλλειψης συνεργασίας, έτσι κομψά το λέω, με τους αρχικά ορισθέντες υπολόγους και γι' αυτό οδηγηθήκαμε μέχρι και σε επίσημη διακοπή εργασιών. Το πρόβλημα θεραπεύτηκε με την λήψη απόφασης του κ. Υπουργού και τον ορισμό ως υπολόγων των ίδιων των φορέων.

Κύριε Υπουργέ, υπάρχει ακόμη ένα θέμα το οποίο θα το πω και εγώ, τρίτη - τέταρτη φορά, το πρόβλημα της χρηματοδότησης του ΦΠΑ. Είναι πολύ δύσκολο ακόμη και για εύρωστες ΔΕΥΑ να καταβάλλουν στους αναδόχους ΦΠΑ πέντε εκατομμυρίων ευρώ όπως στην περίπτωση του δικού μας Δήμου ή ενδεχομένως και μεγαλύτερα ποσά.

Να τονίσω ότι εδώ και είκοσι μέρες και ενώ έχει κατασκευαστεί το 1/3 του υποέργου έχουμε διακοπή εργασιών από τον ανάδοχο λόγω μη καταβολής του ΦΠΑ.

Ένα ζήτημα το οποίο έχει τονιστεί είναι της στελέχωσης των τεχνικών υπηρεσιών. Θα πρέπει να αναφέρω το πόσο χρήσιμο ήταν αυτό το πενήνταρικο που είχε βγει από την ΜΟΔ, σας διαβεβαιώ ότι σχεδόν δύο χρόνια τώρα κλείνουμε υποστηριζόμενοι συνέχεια επί δύο μηχανικούς, οι οποίοι ουσιαστικά δώσανε πάρα πολλές λύσεις το δεύτερο εξάμηνο του '12, όλο το '13, θα μπορέσουμε ακόμη δηλαδή και ένα εξάμηνο το '14 να αξιοποιήσουμε κάποιους έμπειρους ανθρώπους με τα έργα, διότι απορώ ειλικρινά πώς είναι δυνατόν, εμείς έχουμε μια Τεχνική Υπηρεσία που μαζί με την Πολεοδομία αριθμεί περίπου 20 μηχανικούς και δυσκολευόμαστε να

περπατήσουμε έτσι τα έργα με όλες τις διαδικασίες: ωρίμανση, δημοπρατήσεις, επιβλέψεις και όλα τα απρόοπτα, τέλος πάντων, που προκύπτουν και ακούω εδώ Δήμους που έχουν 100 εκατομμύρια έργα και από όσο μπορώ να ξέρω έχουνε έναν ή δύο μηχανικούς. Πώς περπατάν ειλικρινά, όλα έτοιμα να τους τα φέρνουνε δεν προλαβαίνουν να υπογράφουν.

Λοιπόν είχε ξεκινήσει και μία προσπάθεια από τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ προκειμένου να ενισχυθούμε με τεχνική υποστήριξη με μηχανικούς αλλά δεν ξέρω για ποιους λόγους ο διαγωνισμός, η διαγωνιστική διαδικασία δεν έβγαλε αποτέλεσμα.

Όλοι αναγνωρίζουμε ότι τα έργα που υλοποιούνται μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ είναι έργα ωφελιμότητας για τους Δήμους και τους δημότες. Η προσπάθεια στη νέα προγραμματική περίοδο θα πρέπει να συνεχιστεί με παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΠΠΕΡΑΑ.

Στον τομέα όμως της διαχείρισης των απορριμμάτων θα πρέπει εκτός απ' την κατασκευή ΧΥΤΑ και ΣΜΑ να δοθεί η δυνατότητα στους Δήμους να προχωρήσουν οι ίδιοι στην ενεργειακή αξιοποίηση των απορριμμάτων τους.

Η ίδια συμμετοχή γι' αυτά τα υψηλού κόστους έργα θα μπορούσε να καλυφθεί ακόμα και με προαιρετική εισφορά των δημοτών, έχοντας ανταποδοτικό χαρακτήρα. Εδώ θα μου επιτρέψετε να πω κάποια πράγματα έτσι από στήθους διότι τρία χρόνια τώρα στο Δήμο νομίζω ότι με τους συνεργάτες μαζί έχουμε βασανιστεί αρκετά για το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων.

Έχουμε στα Γιαννιτσά ένα ΧΥΤΑ ο οποίος για λόγους καλής γειτονίας έχουμε μοιραστεί την Ημαθία, εμείς πήραμε το κομμάτι της Αλεξάνδρειας και μάλιστα με επίσημη -μετά την αποδοχή τη δική μας- Υπουργική Απόφαση, τριϋπουργική μάλλον και της δικής σας συναίνεσης κ. Υπουργέ. Έχουμε όμως πρόβλημα με τους αρχικούς συνεταιίρους, επιτρέψτε μου να τους χαρακτηρίσω, την Παιονία όπου ο ΧΥΤΑ έγινε προκειμένου να εξυπηρετήσει σε αυτόν το Δήμο και εκεί δεν υπάρχει η επίσημη απόφαση ενδοπεριφερειακής μεταφοράς, επιτρέψτε μου να την χαρακτηρίσω, με αποτέλεσμα να έχουμε φάει πρόστιμο ακόμα και γι' αυτό εδώ το λόγο, για τα απορριμματοφόρα δηλαδή που μπήκανε μέσα στο ΧΥΤΑ Γιαννιτσών.

Προσπάθησα και συνομίλησα με όλους τους όμορους Δήμους γιατί υπάρχει διαθέσιμος πόρος, είχαμε προχωρήσει σε ανανέωση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, στο ΧΥΤΑ των Γιαννιτσών δηλαδή μπορούμε να προχωρήσουμε τα έργα ενεργειακής αξιοποίησης.

Νομίζω όμως ότι πάντα δεν μπορούμε έτσι, δεν βρίσκουμε το κατάλληλο τάιμινγκ προκειμένου να κάνουμε μία συνάντηση όλοι μαζί. Πολλές προσπάθειες έχουν γίνει. Τέλος πάντων, θα πρέπει να αρχίσουμε να σκεφτόμαστε τον αναγκαστικό συνεταιρισμό. Δεν μπορώ να τον χαρακτηρίσω κάπως αλλιώς, γιατί ειλικρινώς δεν χαίρομαι καθόλου που ακόμα και σήμερα δημοπρατούμε ΧΥΤΑ. Μεθοδολογίες δηλαδή της προηγούμενης εικοσαετίας, ίσως και παλαιότερες. Ναι μεν μπορεί να είμαστε εντάξει περιβαλλοντικά αλλά νομίζω θα πρέπει να έχουμε πρόβλημα συνειδησιακό γι' αυτά που χάνουμε από την ταφή των απορριμμάτων.

Θεωρώ λοιπόν ότι στην πρώτη Καλλικρατική τριετία και υπό το βάρος της διοικητικής αναδιοργάνωσης των Δήμων κατορθώσαμε να εντάξουμε και να υλοποιήσουμε σημαντικά έργα υψηλού προϋπολογισμού χάρη στη συμπαράσταση και στην άριστη συνεργασία με τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής, που σημειωτέον έχουν να διαχειριστούν πολύ μεγάλο ποσοστό των έργων του ΕΣΠΑ.

Γι' αυτό λοιπόν τους ευχαριστώ από καρδιάς εξ ονόματος όλου του Δήμου. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θα ήθελα να κάνω μια τοποθέτηση γενικότερα, ο Δήμαρχος Σκύδρας, πιέζομαι πάρα πολύ, πρέπει να πάω εκτάκτως κάπου και να μπορέσω να ξαναγυρίσω. Να τοποθετηθώ, αν μιλήσετε 2 - 3 λεπτά, γιατί εγώ έχω εκτεθεί λιγάκι και θα ήθελα να τοποθετηθώ. Θα φύγω και θα ξανάρθω. Ας τοποθετηθώ αν δεν σας πειράζει.

Νομίζω με την ολοκλήρωση ουσιαστικά όλων των τοποθετήσεων των Δημάρχων έχω μια σαφή εικόνα από τα ζητήματα που αφορούν τους εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να ευχαριστήσω όλους τους Δημάρχους για τις τοποθετήσεις τους, ήταν πολύ χρήσιμες και να είστε σίγουροι ότι θα ληφθούν σοβαρά υπόψη και στο σχεδιασμό αλλά και στον προγραμματισμό τον δικό μας. Άλλωστε αυτός ήταν και ο στόχος της σημερινής συνάντησης.

Τέθηκαν πάρα πολλά θέματα, τα ζητήματα που αφορούν κυρίως τον περιβαλλοντικό σχεδιασμό, τη διαχείριση των απορριμμάτων, το ΚΑΠΕ, τα οποία είχα την αρμοδιότητα μέχρι πριν από λίγους μήνες θα τα μεταφέρω ακριβώς όπως είναι στον αρμόδιο Υπουργό, όπως κατατέθηκαν, και στην αρμόδια Γραμματέα Περιβάλλοντος και να αναλάβει και ενδεχομένως και τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες, ενδεχομένως Δήμαρχοι και να μαζευτείτε όλοι μαζί οι Δήμαρχοι για τα συγκεκριμένα προβλήματα παρούσης της ηγεσίας του Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, της Γραμματέως του Περιβάλλοντος π.χ. για να δοθούν ενδεχομένως λύσεις επιτόπου.

Όσον αφορά τα ζητήματα, να πω μονάχα ένα πρακτικό θέμα με το θέμα με το ΦΠΑ που άκουσα πάρα πολλούς Δημάρχους και έχουν δικίο. Από την πλευρά τη δικιά μας εμείς θα κάνουμε οτιδήποτε είναι δυνατόν και σίγουρα θα 'ρθούμε και σε επαφή με το Υπουργείο Οικονομικών για να το λύσουμε το θέμα από κει πέρα, γιατί είναι κομβικός ο ρόλος του Υπουργείου Οικονομικών για να ανοίξει από εκεί πέρα το θέμα.

Να πω δυο λόγια και να κλείσω. Τέθηκαν πάρα πολλά ζητήματα και αναπόφευκτα και πολύ λογικά και είναι και χρήσιμο αυτό, ξεφύγαμε και ουσιαστικά από το βασικό θέμα της σημερινής μας συνάντησης. Μου δίνεται όμως μία ευκαιρία να πω γιατί τέθηκαν ζητήματα που έχουν θέματα με την ανάπτυξη, με τη διαχείριση, με το κόστος, μου δίνεται η ευκαιρία να πω δυο πράγματα τα οποία ξεφύγουνε.

Μιλήσαμε για ΖΟΕ προηγουμένως, για το πώς βλέπουμε την δυνατότητα μιας σύγχρονης διαχείρισης πολιτικής γης που ουσιαστικά από τη μία πλευρά δεν θα καταδυναστεύει και δεν θα καταπλακώνει οποιαδήποτε αναπτυξιακή προσπάθεια γίνεται στο χώρο, αλλά και την ίδια στιγμή δεν θα λειτουργεί εις βάρος του περιβάλλοντος.

Είναι μία νέα αν θέλετε κουλτούρα την οποία προσπαθούμε σιγά-σιγά να οικοδομήσουμε και με συγκεκριμένες νομοθετικές πρωτοβουλίες εδώ και 18 μήνες, μία σύγχρονη αν θέλετε αντίληψη σε σχέση με το πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε τη γη, να προστατεύσουμε τους φυσικούς μας πόρους και το φυσικό περιβάλλον και παράλληλα να κάνουμε πράξη, πράξη όμως και όχι λόγο, την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης.

Αυτό δεν θέλαμε να είναι ένα λεκτικό αν θέλετε πλαίσιο το οποίο θα ήταν σε επίπεδο εξαγγελιών πολύ χρήσιμο στα αυτιά πολλών πολιτών και δημάρχων, θέλαμε να είναι μία απτή πραγματικότητα σιγά-σιγά και μάλιστα μέσα από ένα οργανωμένο σχέδιο και όχι με μία αποσπασματική αν θέλετε νομοθετική πρωτοβουλία το ένα χρονικό διάστημα, με μία σημειακή παρέμβαση για προβλήματα που έχουνε κάποιοι Δήμοι σε κάποια περιοχή της χώρας μας.

Σε ένα πολύ δύσκολο κομμάτι όπως είναι η χωροταξία και όπως είναι και η πολεοδομία και το ξέρετε πολύ καλά οι Δήμαρχοι, που έχετε και πολύ μεγαλύτερη εμπειρία ενδεχομένως από μένα, όπου υπάρχουνε παθογένειες συσσωρευμένες δεκαετιών, για να μην πω πολλών-πολλών δεκαετιών, όπου με άναρχο τρόπο ουσιαστικά δομήθηκε η χώρα μας.

Εμείς ξεκινήσαμε και είπαμε ότι θα κάνουμε ένα συγκεκριμένο στρατηγικό σχεδιασμό, ο οποίος θα αποτυπωθεί με συγκεκριμένα νομοθετήματα, τα οποία νομοθετήματα θα αποτελούνε κομμάτια ενός νέου παζλ, που στο τέλος της ημέρας, δηλαδή στο τέλος αυτής της διαδρομής που πιστεύουμε ότι θα είναι μες στο καλοκαίρι να έχουμε την εξής εικόνα: να υπάρχουνε συγκεκριμένα 4 - 5 βασικά νομοθετήματα που θα έχουνε χωροταξικό - πολεοδομικό περιεχόμενο, το οποίο το κάθε ένα από μόνο του θα αποτελεί μια μικρή ανατροπή, θα έχει έντονα μεταρρυθμιστικά στοιχεία και όλα μαζί θα αλλάζουνε πλήρως την εικόνα σε σχέση με την διαμόρφωση μιας σύγχρονης πολιτικής γης, όπου τελικά τι θα γίνεται;

Από κει που, όπως ειπώθηκε από κάποιους και πολύ εύστοχα, τα πάντα απαγορεύονται, ακόμα και να κάνεις μια μικρή αποθήκη ή απλώς μια μικρή παρέμβαση στο πουθενά θα λέγαμε, όπου δεν υπάρχει καμία πραγματικά περιβαλλοντική επιβάρυνση, τα πάντα απαγορεύονται και θα πρέπει να πάρεις συγκεκριμένη άδεια και να περάσεις μία δαιδαλώδη διαδρομή από γραφειοκρατία για να κάνεις το πιο απλό και αντιλαμβάνεστε και πόσα προβλήματα έχει η γραφειοκρατία, κάτω από τον τίτλο γραφειοκρατία τι μπορεί ο καθένας να βάλει, κάτω απ' την ομπρέλα γραφειοκρατία.

Εμείς θέλουμε να κάνουμε το αντίθετο. Να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε από τη μία πλευρά και να προσδιορίσουμε επακριβώς σαν

χώρα τι είναι αυτό που θέλουμε να προστατεύσουμε και από κει και πέρα με προϋποθέσεις να δώσουμε τη δυνατότητα να υπάρξει ανάπτυξη.

Γι' αυτό ξεκινήσαμε σπονδυλωτά θα έλεγα και αυτό ξέρετε δεν είναι και πολύ αβανταδόρικο, ούτε πολύ, συγγνώμη για την έκφραση, πιασάρικο πολιτικά το να κάνεις ένα προγραμματισμό ο οποίος σιγά-σιγά θα σου οργανώσει το χώρο για τα επόμενα πολλά χρόνια. Ενδεχομένως και αυτό να ήτανε και ένα ανάχωμα σε οποιαδήποτε σκέψη στο παρελθόν.

Εμείς όμως σας είπα και στην εισαγωγή μου νιώθουμε και το νιώθουμε πραγματικά μέσα μας ότι είμαστε στο τέλος μιας εποχής και θέλουμε και πολιτικά και να λειτουργούμε και να σκεπτόμαστε με έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο. Ούτως ή άλλως αυτή η δύσκολη συγκυρία που περνάμε τώρα, η δοκιμασία σαν χώρα, δεν είναι αποσυνδεδεμένη και με πρακτικές και πολιτικές που υπήρχαν για πολλά χρόνια.

Άρα αν θέλουμε να είμαστε σοβαροί και αξιόπιστοι και να αποκαταστήσουμε και τη σχέση μας με την κοινωνία και μιλάω και πολιτικά τώρα γιατί οι περισσότεροι είστε και αιρετοί και αντιλαμβάνεστε και τη δυσκολία που έχετε π.χ. να υλοποιήσετε ένα πρόγραμμα και να εντοπίσετε τα προβλήματα που σωστά εντοπίσατε σε σχέση με τη δημόσια διοίκηση στο κεντρικό κράτος, είμαι σίγουρος ότι πολλοί από σας συνειδητοποιείτε και τα νιώθετε πώς λειτουργεί η δημόσια διοίκηση στο ίδιο σας το Δήμο, στους ίδιους τους δημοτικούς υπαλλήλους.

Επιτρέψτε μου λιγάκι αυτό, υπερβαίνω το μέτρο, γιατί έχω και την εμπειρία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είχα την τιμή να επιτελέσω και Αντιδήμαρχος του Δήμου Θεσσαλονίκης και ήμουνα οκτώ χρόνια δημοτικός υπάλληλος και έτσι έχω μια συσσωρευμένη εμπειρία.

Θέλω να καταλήξω και να πω ότι εδώ και ενάμισι χρόνο ξεκινώντας από το Νόμο για το Κτηματολόγιο και για τους δασικούς χάρτες, προχωρώντας στο Νόμο για την καταπολέμηση της αυθαίρετης δόμησης και το περιβαλλοντικό ισοζύγιο, όπου ο βασικός στόχος της πολιτείας είναι επιτέλους μετά από 40 - 50 - 60 χρόνια σε κάθε περίπτωση να έχουμε καταγεγραμμένο το δομημένο χώρο, συμπεριλαμβανομένου βεβαίως και του αυθαίρετου δομημένου χώρου, για να μπορέσει η πολιτεία να έχει τις βάσεις και τα δεδομένα, αν θέλουμε να μιλήσουμε τεχνοκρατικά, επιχειρησιακά και

σοβαρά, να έχουμε τις βάσεις, τα πραγματικά στοιχεία του δομημένου χώρου, για να μπορέσω να ασκήσω σαν επίσημη πολιτεία μία συγκεκριμένη περιβαλλοντική πολιτική.

Άρα θέλω να σας πω ότι το κάθε νομοθέτημα, δεν χρειάζεται να πω για τη χρησιμότητα του Κτηματολογίου και για το ότι είναι το νούμερο ένα αναπτυξιακό εργαλείο όχι μονάχα στο κομμάτι της χωροταξίας, εγώ θα έλεγα σε επίπεδο εθνικό.

Άρα βλέπετε πώς το κάθε νομοθέτημα το οποίο κάνουμε σας είπα έχει έντονα μεταρρυθμιστικά στοιχεία από μόνο του και όλα μαζί μπορούν να ταιριάξουν με μία πλήρη εικόνα μιας αλλαγής κουλτούρας.

Προχωρήσαμε το ζήτημα, προχωρούμε τώρα το ζήτημα της ιδιωτικής πολεοδόμησης που έχει να κάνει βεβαίως και με τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, θα προχωρήσουμε στην τράπεζα γης, ένας σύγχρονος θεσμός, κάνουμε παρεμβάσεις στα θέματα της δασικής νομοθεσίας που ξέρετε ότι είναι το πιο δύσκολο κομμάτι στην ελληνική νομοθεσία σε σχέση με τα δασικά.

Έχουμε προχωρήσει σε ένα νομοσχέδιο που βάζουμε δασικές παρεμβάσεις - επεμβάσεις μέσα σε δασικές εκτάσεις, που διευκολύνουμε κυρίως τον πρωτογενή τομέα και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έχουνε αντικείμενο μέσα στην ύπαιθρο και θα καταλήξουμε με τη χωρική και πολεοδομική μεταρρύθμιση την οποία την επεξεργαζόμαστε εδώ και ένα χρόνο, συμπληρώνοντας ένα παζλ, όπως σας είπα, για να αλλάξουμε την οπτική αυτή.

Σ' αυτό το πλαίσιο λοιπόν το ΕΠΠΕΡΑΑ είναι ένα σημαντικό εργαλείο το οποίο διαπερνά οριζόντια όλες τις δράσεις και είναι πάρα πολύ σημαντικό και είναι πολύ σημαντική και η δικιά σας η συμβολή σε αυτή την κατάσταση, σε αυτή την περίπτωση, για να μπορέσουμε να το χρησιμοποιήσουμε πραγματικά ως το δόρυ της ανάπτυξης στο κομμάτι του περιβάλλοντος και όχι μόνο.

Κλείνοντας λοιπόν ήθελα να σας περιγράψω λίγο-πολύ το μοντέλο γιατί ξέρετε πολλές φορές το λέω μέσα στη Βουλή, στις προγραμματικές μου δηλώσεις, έχουμε κάνει τον σχεδιασμό, το λέμε λιτά, πολλές φορές όμως βλέπουμε σημειακά και πολύ απομονωμένα γεγονότα για

να αξιολογήσουμε μια προσπάθεια. Εγώ δεν ζητάω να αξιολογηθεί θετικά ή αρνητικά, είναι το καθήκον μου που κάνω ούτως ή άλλως σαν Υπουργός Περιβάλλοντος, Αναπληρωτής στο κομμάτι αυτό, όμως είναι σημαντικό να το νιώσετε και όλοι εσείς οι οποίοι είστε συμμετοχοί.

Ακούστηκε προηγουμένως το όλοι μαζί μπορούμε. Φυσικά. Είμαστε σε μία φάση όπου κανείς δεν μπορεί να προχωρήσει μόνος του και όποιος προχώρησε μόνος του στο παρελθόν είδαμε ότι τελικά το αποτέλεσμα για τη συλλογική προσπάθεια δεν ήταν καλό.

Εγώ θέλω να σας διαβεβαιώσω, όπως το έχουμε κάνει και στην Φλώρινα, όπως το κάναμε και στην Αλεξανδρούπολη, καταγράφουμε όλες τις προτάσεις, αποτυπώνονται, είναι ουσιαστικά αν θέλετε μία δύναμη που μας δίνει η καταγραφή των απόψεων των δικών σας, μας ενδιαφέρει η κριτική, αλίμονο, πολιτικοί είμαστε.

Πρέπει να μας εντοπίζετε πού δεν πάει καλά το πράγμα για να μπορέσουμε να κάνουμε βελτιωτικές κινήσεις και να είστε σίγουροι ότι απ' τη δικιά μας την προσπάθεια είμαστε ταγμένοι σ' αυτό το έργο, όπως και σεις, όλοι οι αιρετοί είστε ταγμένοι στο να υπηρετήσετε τον τόπο σας και εμείς γενικότερα έχουμε μία τέτοια στόχευση, για να μπορέσουμε τελικά να αφήσουμε κάτι καλύτερο στα ίδια μας τα παιδιά, γιατί νομίζω αυτό είναι και το διακύβευμα που μας ενώνει όλους.

Να ευχαριστήσω πάρα πολύ, θα μου επιτρέψετε να αποχωρήσω και θα προσπαθήσω να επιστρέψω πάλι πίσω για να ακούσω και τις υπόλοιπες ομιλίες, πρέπει να μεταφερθώ για μία ώρα και θα επιστρέψω πίσω. Να 'στε καλά, ευχαριστώ πάρα πολύ.

**Στο σημείο αυτό αποχώρησε ο Υπουργός Αναπληρωτής
Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής**

κ. Σταύρος Καλαφάτης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ. Ο Δήμαρχος Σκύδρας, ο κ. Χοϊδης.

Γ. ΧΟΪΔΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Γενική της Αποκεντρωμένης, κύριε Προϊστάμενε, απλώς ήθελα να σας πω ότι και εμείς συμμετέχουμε στο

πρόγραμμα του ΕΠΠΕΡΑΑ, για αποπεράτωση των δικτύων των ομβρίων στην έδρα του Δήμου, μήκος 12.830 μέτρων αγωγού και κόστους ενός εκατομμυρίου 915 χιλιάδων ευρώ.

Πρόκειται για δίκτυα ομβρίων, συμπληρωματικά βέβαια, γιατί πολλά έφτιαξε ο Δήμος με δικά του έσοδα και από το Ταμείο Συνοχής με το προσωρινό πρόγραμμα του Ταμείου Συνοχής.

Είναι νέα δίκτυα στην επέκταση της πόλεως της Σκύδρας και μέσα στην παλιά πόλη προς αντικατάσταση των μεικτών δικτύων που υπήρχαν εκεί για να γίνει διαχωρισμός πλέον των λυμάτων από τα όμβρια νερά.

Όλα τα λύματα θα καταλήξουν στον κατασκευασμένο αγωγό και με αυτό τον τρόπο μεταφερόμενα τα λύματα θα μπορεί να λειτουργήσει η μία μονάδα εκ των δύο του βιολογικού.

Για τη λειτουργία της δεύτερης μονάδος ήδη ξεκινήσαμε μία πρόταση, μελέτη πρόταση στο ΕΤΕΑ πλέον για τη σύνδεση του δημοτικού διαμερίσματος Μαυροβουνίου, ανάντη του βιολογικού, για να πάρουμε τα λύματα. Εκεί υπάρχει δίκτυο αποχέτευσης φτιαγμένο εδώ και μία δεκαπενταετία.

Ταυτόχρονα προχωρούμε σε επικαιροποίηση μιας άλλης μελέτης ενός δημοτικού διαμερίσματος και αυτό ανάντη των Σεβεστιανών όπου το μισό δίκτυο είναι φτιαγμένο και συνδέεται με το βιολογικό, για να τελειώσουμε με το υπόλοιπο και τέλος εκείνο το δημοτικό διαμέρισμα που τελευταίο μπορεί να μεταφερθούν τα λύματα όπως και τα προηγούμενα διαρροής, χωρίς να χρησιμοποιήσουμε αντλιοστάσια, το δημοτικό διαμέρισμα του Ριζού, εκεί πρέπει να κάνουμε πλήρη δίκτυο μες στον οικισμό και δίκτυο σύνδεσης.

Αυτό είναι περίπου το περίγραμμα του έργου που γίνεται. Ήθελα εδώ όμως να τοποθετηθώ στη νέα προγραμματική σύμβαση, κ. Γενικέ. Στο Δήμο Σκύδρας υπάρχει μία τάφρος στην οποία αναφέρθηκαν και οι Δήμαρχοι της Νάουσας ο κ. Καραμπατζός και ο κ. Βαλιάνης και ο κ. Δημητριάδης ο Δήμαρχος της Αλεξάνδρειας.

Η τάφρος αυτή κτίστηκε το 1930 για να μαζεύει τα νερά των ορεινών όγκων Αλμωπίας, Έδεσσας και όλου του Βερμίου. Ξεκινάει από το

Δήμο Σκύδρας, υποδεχόμενος τις εκβολές των δύο ποταμών, Εδεσσαίου και Αλμωπαίου και καταλήγει στον Αλιάκμονα.

Δυστυχώς τη σημερινή καλοκαιρινή περίοδο μεταφέρει λύματα. Ένα μέρος είναι από τα αστικά όλων των ανωτέρω περιοχών και το δεύτερο και μεγαλύτερο μέρος είναι τα λύματα των βιομηχανιών: κομπόστας, χυμού και κατάψυξης.

Και αυτά όλα μεταφέρονται στον Αλιάκμονα και από τον Αλιάκμονα μεταφέρονται στον κόλπο της Θεσσαλονίκης όπου επηρεάζουν τους πάντες.

Άρα εμείς κάνουμε μία έκκληση επειδή δεν μπορεί να παρέμβουμε στους βιολογικούς καθαρισμούς των βιομηχανιών να γίνει μία παρέμβαση, είτε για τον εκσυγχρονισμό είτε για την τροποποίηση της λειτουργίας αυτών των βιολογικών, οι οποίοι αποδίδουν κατά 20%, όχι παραπάνω. Γι' αυτό και είναι τεράστια η μόλυνση.

Επίσης αναφέρθηκε ο κ. Δήμαρχος του Δίου ότι οι βόθροι είναι όλοι απορροφητικοί. Να μην ξεγελιόμαστε. Αυτή τη στιγμή το κωλοβακτηρίδιο κάνει πάρτυ στα υπόγεια νερά και κάθε χρόνο η αύξηση είναι τρομακτική. Αυξάνονται κατά γεωμετρική πρόοδο.

Άρα η πρότασή μας είναι να βοηθήσετε και εσείς τουλάχιστον για τις μελέτες, να μπορέσουμε να κάνουμε δίκτυα σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα και μικρούς βιολογικούς καθαρισμούς για να μπορέσουμε να προστατεύσουμε όσο είναι δυνατόν το περιβάλλον.

Η δεύτερη ενότητα προστασίας του περιβάλλοντος είναι τα στερεά απόβλητα: αστικά, αγροτικά. Είναι διάσπαρτα όπου βρουν. Όπου βρούμε χώρο τα πετάμε, είτε λέγονται παλιές κοίτες ποταμών, είτε λέγονται αποστραγγιστικά δίκτυα, είτε κοινόχρηστοι χώροι. Έπιπλα, στρώματα, παπλώματα, λάστιχα αυτοκινήτων, τρακτέρ, αγροτικών εργαλείων, πλαστικά, σωλήνες άρδευσης - ύδρευσης - αποχέτευσης και τα πλαστικά πλέον των θερμοκηπίων και αυτά που βάζουνε στα σπαράγγια για να κάνουνε θερμότητα, για να κάνουν μεγάλη παραγωγή.

Όλα αυτά μολύνουν τεράστια το περιβάλλον. Εμείς κάναμε δύο ημερίδες και δύο ημερίδες έκανε και η ΠΕΔΕ εδώ στην Θεσσαλονίκη και μιλούμε για πυρόλυση ή για μοριακή διάσπαση. Με αυτόν τον τρόπο

γλυτώνουμε την υγειονομική ταφή που μολύνουμε το έδαφος, το κόστος αυτής, αλλά προστατεύσουμε το περιβάλλον και παράγουμε ενέργεια.

Μας είπαν ότι μπορεί καίγοντας αυτά με τρόπο, παράγοντας έλαια και καίγοντάς τα να παράγουμε ηλεκτρική ενέργεια ή να παράγουμε καύσιμα από όλα αυτά, διότι το λάστιχο από ό,τι μας είπαν 70% δίνει καύσιμο. Υγρό καύσιμο. Γιατί να μην το εκμεταλλευτούμε και γιατί να μην προχωρήσουμε πάνω στο θέμα αυτό με τον τρόπο της πυρόλυσης, την οποία το Υπουργείο Περιβάλλοντος μεν ψήφισε και το έχει σαν νομοσχέδιο, σαν Νόμο και η Περιφέρεια δεν την βάζει στο προγραμματισμό. Άρα μπορεί να σκεφτούμε και πολλά άλλα πράγματα.

Η άλλη ενότητα είναι οι υδάτινοι πόροι. Εκατομμύρια κυβικά νερού χάνονται και ακούω χρόνια ολόκληρα για το φράγμα του Αλμωπαίου, το οποίο ακούμε - ακούμε αλλά έργο δεν βλέπουμε και πάλι τώρα αυτή την εποχή, κ. Γενικέ, υπάρχει εταιρεία η οποία κάνει γεωτρήσεις για να δει τη σταθερότητα του εδάφους.

Αυτό μπορεί να επαναλήφθηκε εκατοντάδες φορές. Άρα πρέπει να προχωρήσουμε με αυτό τον τρόπο. Θα αρδεύσουμε μία τεράστια έκταση, θα γλυτώσουμε τα τεράστια έξοδα των γεωτρήσεων, θα σταματήσει η άντληση των υπογείων υδάτων και ταυτόχρονα μπορούμε να κάνουμε και εμπλουτισμό από τα παλιά ρέματα ή τα αποστραγγιστικά δίκτυα τα χωμάτινα που έχουμε. Άρα διπλό το όφελος. Και το τελευταίο όφελος που θα έχει ο παραγωγός από τη μείωση του κόστους της παραγωγής των προϊόντων.

Τελευταία ενότητα την οποία βάζουμε είναι η ενέργεια. Με έκπληξη, αγαπητοί φίλοι και φίλες, άκουσα προ ημερών στην τηλεόραση ότι στις εργατικές κατοικίες του Λονδίνου βάλανε φωτοβολταϊκά, τα αποσβέσανε σε δυο χρόνια και αυτή τη στιγμή έχουν τζάμπα ενέργεια. Με συγχωρείτε, το Λονδίνο και η Ελλάδα. Τι ηλιοφάνεια υπάρχει εκεί και τι εδώ. Γιατί δεν το προχωράμε;

Όσες φορές και να ενοχλήσαμε και το Υπουργείο Εσωτερικών αλλά και το δικό σας Υπουργείο δυστυχώς απάντηση δεν πήραμε. Ήδη εμείς ξεκινήσαμε για να κάνουμε κάποιες μελέτες. Όπως είπε και ο Θόδωρος μαζί ξεκινήσαμε, ο Παπαδόπουλος της Θέρμης ο Δήμαρχος.

Εάν βάλουμε φωτοβολταϊκά πάνω στα σπίτια, στα κτήρια του Δήμου, στα σχολεία και σε μικρές άγονες περιοχές να παράγουμε, όχι να κάνουμε εμπορία, να παράγουμε το ρεύμα αυτό που ξοδεύουμε και για θέρμανση αλλά και για όλες τις χρήσεις: φωτισμός κλπ. τους Δήμους. Ξέρετε τι πληρώνει ένας μικρός Δήμος όπως είμαι εγώ των 20 χιλιάδων κατοίκων στη ΔΕΗ; Ένα εκατομμύριο ευρώ για ύδρευση, άρδευση, κοινόχρηστο φωτισμό και τη χρήση στα κτήρια του Δήμου. Δες τε αυτά κ. Προϊστάμενε, εγώ νομίζω ότι πρέπει να βοηθηθούν οι Δήμοι κατά αυτό τον τρόπο.

Και ήθελα να πω επιγραμματικά κλείνοντας τα προβλήματα που συναντούμε όλοι οι δήμαρχοι για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Ακούσατε μερικά παραδείγματα. Για να πάρω έγκριση εγώ για να γίνει ένα αρδευτικό δίκτυο υπέβαλα τη μελέτη, πληρώσαμε τη μελέτη, την υποβάλαμε στο Υπουργείο Γεωργίας το ΟΠΑΧ και εχθές ήρθε η έγκριση από τη Διεύθυνση Υδάτων για να προχωρήσουμε να στείλουμε στο Υπουργείο για να μας δώσει την έγκριση δημοπράτησης του έργου.

Η κωλυσιεργία αυτή τρία χρόνια για να πάρουμε έγκριση ΜΠΕ και άλλο έναν ενάμισι χρόνο από τη Διεύθυνση Υδάτων. Οι αγκυλώσεις είναι πολλές, άλλα δυο θα αναφέρω και εγώ, αναφέρονε και άλλοι συνάδελφοι. Του ιδίου του κράτους. Πήγαμε να κλείσουμε τη χωματερή την τελευταία που υπάρχει στο Δήμο και επειδή στην έκταση ήταν και ενάμισι στρέμμα της Διευθύνσεως Γεωργίας επί ενάμισι χρόνο παιδευόταν να δουν πώς θα μας το δώσουν, είτε να το νοικιάσουμε, είτε να το αγοράσουμε και στο τέλος ήρθαν Επιτροπές για να κάνουν κάτι τέτοιο.

Και ας είναι καλά η Διαχειριστική Αρχή, το έβγαλε απέξω και κάναμε το υπόλοιπο και χθες υπογράψαμε τη σύμβαση. Από το 2008. Γελάτε. Να σας πω ένα οξύμωρο; Υπήρχε ένα ιδιωτικό γυμνάσιο το οποίο έγινε το '72. Δόθηκαν άδειες μέσα σε ένα αγρόκτημα. Ήρθε το σχέδιο πόλεως, το εντάσσει και το βάζει στις αθλητικές εγκαταστάσεις, δίνοντάς του βέβαια οικόπεδα αυτούσια.

Πήγαμε δηλαδή και πληρώσαμε το κτήριο από 60 χιλιάδες, από 30 χιλιάδες τους δύο ιδιοκτήτες και πριν ένα μήνα έρχεται μία Εγκύκλιος από το Κτηματολόγιο και λέει ξέρετε, εκείνο το κτήριο που έγινε, το μισό είναι μέσα σε κοίτη ποταμού, είναι δικό μας. Ελάτε, είπα, πάρτε το.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ τον Δήμαρχο. Σίγουρα θα διαβιβάσω στον Υπουργό όλα τα οριζόντια θέματα. Θα ήθελα τώρα να κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα μισής ώρας για ένα ελαφρύ γεύμα και τα θέματα που άπτονται και του κεντρικού αποχετευτικού αγωγού και του νοσοκομείου, επειδή θέλανε... Θέλετε να φύγετε; Ο διοικητής του Νοσοκομείου; Εντάξει. Οπότε αν είναι να μιλήσει συνοπτικά ο κ. Παπάς αν δεν κάνω λάθος, οπότε ας μιλήσει και ο κ. Μούκος, όσο γίνεται συνοπτικά αν είναι δυνατόν για να κλείσουμε αυτή την ενότητα πλήρως. Ευχαριστώ.

Β. ΠΑΠΑΣ: Θα φροντίσω, κ. Γενικέ μου, να είμαι πολύ σύντομος. Άλλωστε εγώ δεν θα ασχοληθώ, δεν θα σας πω τίποτα για Αυτοδιοίκηση, θα σας πω κάτι διαφορετικό. Θα μιλήσω για το νοσοκομείο Παπαγεωργίου.

Το νοσοκομείο Παπαγεωργίου όταν σχεδιάστηκε είχε κάνει μία πρόβλεψη να δημιουργηθούν όλες οι κατάλληλες υποδομές ούτως ώστε να μπορεί στο μέλλον να παράγει μόνο του ηλεκτρικό ρεύμα. Όταν λοιπόν λειτούργησε το 2000, πριν από 13 χρόνια και στη συνέχεια συνδεθήκαμε με το υγραέριο, είδαμε ότι συνέφερε πάρα πολύ το νοσοκομείο να αποκτήσει δική του μονάδα για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος αλλά και θερμότητας. Δηλαδή του ζεστού νερού.

Βέβαια δεν υπήρχαν τα χρήματα και όταν μετά άνοιξε το πρόγραμμα από το Υπουργείο προσπαθήσαμε αμέσως να εκπονήσουμε τη μελέτη η οποία τελείωσε σε τρεις μήνες και στη συνέχεια την υποβάλαμε στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας προκειμένου να πάρουμε τις εγκρίσεις.

Εδώ θα ήθελα να σας πω ότι το παράπονό μου, που το άκουσα και από όλους δηλαδή τους υπόλοιπους, κάναμε τρεις μήνες για να εκπονήσουμε μία μελέτη και έκανε η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας 18 μήνες για να μας εγκρίνει αυτή τη μελέτη, που ήταν υπόθεση μίας μέρας.

Και αν δεν επενέβαινε ο Υπουργός που έφυγε γιατί αναγκαστήκαμε να προσφύγουμε σε αυτόν αμφιβάλλω αν θα είχαμε και προλάβει τις προθεσμίες. Θα τις είχαμε χάσει και το έργο δεν θα γινότανε.

Θα ήθελα λοιπόν να πω ότι το μεγάλο μας πρόβλημα όχι μόνο σ' αυτό και σε άλλα είναι ότι έχουμε απέναντί μας ένα δημόσιο τομέα ο οποίος

είναι αναποτελεσματικός και αδιάφορος και αντί να τον έχουμε δίπλα μας συμπαραστάτη και αρωγό τον έχουμε απέναντί μας.

Άρα λοιπόν το θέμα της πάταξης της γραφειοκρατίας είναι πάρα πολύ σημαντικό. Να σας πω ένα παράδειγμα. Εμείς ξοδεύουμε κάθε χρόνο δύο εκατομμύρια για ηλεκτρικό ρεύμα. Το χρόνο. Υπολογίσαμε να έχουμε 700 με 800 χιλιάδες κέρδος το χρόνο από την συμπαραγωγή αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας.

Όμως εμείς την μεγάλη ποσότητα ενέργειας την θέλουμε το πρωί γιατί εκεί λειτουργούν τα μηχανήματα που είναι πολύ ενεργοβόρα και υπολογίζαμε, όπως έλεγε και η μελέτη, το απόγευμα και το βράδυ να επιστρέφουμε το ρεύμα στη ΔΕΗ.

Όμως η ΔΕΗ αρνείται να παίρνει το ρεύμα αυτό και να μας πληρώσει βέβαια το αντίστοιχο τίμημα. Επικαλείται κάποιους περίεργους λόγους και λέω ότι είναι ντροπή, δηλαδή να παράγουμε εμείς το ρεύμα, να χρηματοδοτηθεί από το δημόσιο, να παράγουμε το ρεύμα και το απόγευμα και το βράδυ να το πετάμε. Νομίζω ότι αυτό είναι το θέμα της γραφειοκρατίας και εδώ πρέπει να βρεθεί μια λύση.

Αυτά ήθελα να πω, σας ευχαριστώ και καλή συνέχεια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Ο κ. Μούκος να μας πει δύο λόγια για τα έργα της ΕΥΔΕ Θεσσαλονίκης.

N. ΜΟΥΚΟΣ: Καλησπέρα σας. Κύριε Προϊστάμενε, εγώ σαν υπηρεσιακός παράγοντας και τεχνικός θα μιλήσω καθαρά για το έργο μας. Το έργο είναι η κατασκευή δεύτερου κλάδου κεντρικού αποχετευτικού αγωγού της Θεσσαλονίκης.

Είναι ένα έργο πάρα πολύ σημαντικό για την πόλη και για την μείζονα περιοχή της Θεσσαλονίκης, ο προϋπολογισμός της μελέτης είναι 44 εκατομμύρια κατά τη μελέτη, ανάδοχος του έργου είναι η «ΞΑΝΘΑΚΗΣ ΑΤΕ» και το συμβατικό ποσό είναι στα 24 εκατομμύρια περίπου.

Το έργο ξεκινάει από το φρεάτιο 50 και φτάνει μέχρι την εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων της Θεσσαλονίκης.

Η σκοπιμότητα του έργου. Η κάλυψη των αναγκών διαχείρισης των παντοροϊκών απορροών του αποχετευτικού συστήματος, τον

περιορισμό των υπερχειλίσεων στο Θερμαϊκό Κόλπο και σημαντικότητα μείωση των εμφανιζόμενων πιέσεων στα τμήματα του υφιστάμενου κεντρικού αποχετευτικού αγωγού ο οποίος λειτουργεί εδώ και 25 - 30 χρόνια, την κάλυψη των μακροπρόθεσμων απαιτήσεων μεταφοράς ακαθάρτων προς την εγκατάσταση επεξεργασίας, την εξασφάλιση δυνατότητας παράκαμψης του υφισταμένου κλάδου του ΚΑΑ προς την εγκατάσταση για επιθεώρηση και συντήρηση αλλά και αντίστροφα, από το να συντηρούμε το δεύτερο κλάδο για τον ίδιο σκοπό.

Η κατασκευή των έργων γίνεται με τις ελάχιστες περιβαλλοντολογικές οχλήσεις και διευκολύνει τη λειτουργία του συστήματος κεντρικού αποχετευτικού αγωγού και εγκατάστασης.

Ο δεύτερος κλάδος ο οποίος ξεκινάει περίπου από την γέφυρα που συναντάει Μοναστηρίου, την εσωτερική περιφερειακή και φτάνει μέχρι την εγκατάσταση επεξεργασίας. Ακολουθεί στη χάραξή του τον παλιό αποχετευτικό αγωγό, τον υφιστάμενο αποχετευτικό αγωγό και περνάει μέσα από τους Δήμους της Μαινεμένης, του Ελευθερίου - Κορδελιού και Εχεδώρου.

Το συνολικό μήκος είναι 4.605 μέτρα, απ' αυτά τα 4.398 είναι νέος αγωγός και τα 207 είναι ήδη ένα κατασκευασμένο τμήμα από την Εγνατία. Το υλικό κατασκευής του αγωγού είναι σωλήνας GRP. Είναι υαλοπλισμένο πολυμερές, ενισχυμένο με ίνες υάλου και θερμοσκληρυνόμενο. Η εσωτερική διατομή είναι 2.800 μιλίμετρ και πάχος του τοιχώματος 51,4 χιλιοστά.

Εδώ πέρα έχουμε μία τομή, δεν ξέρω αν φαίνεται καλά, είναι μία τομή σχηματική που δείχνει το βάθος εγκατάστασης του αγωγού, δίπλα από τον υφιστάμενο αγωγό.

Το έδαφος το οποίο κατασκευάζουμε είναι πάρα πολύ χαλαρό, έχει τεράστια προβλήματα για την τοποθέτηση και η τοποθέτηση γίνεται με την ένδειξη πασσαλοσανίδων, μήκους 14 μέτρων και βάρους περίπου 1.300 κιλά, έχουνε πλάτος της πασσαλοσανίδας γύρω στα 60 εκατοστά, γίνονται δύο σειρές πασσαλοσανίδων οι οποίες αντιστηρίζονται σε τρία σημεία στο έδαφος, σε βάθος δύο μέτρα πάνω από την επιφάνεια εξυγίανσης.

Εδώ πέρα πρέπει να επιμείνουμε σε ένα τεχνικά δύσκολο κομμάτι που είναι η εξυγίανση γιατί ο υδροφόρος ορίζοντας είναι πάρα πολύ

υψηλός αλλά και στο βάθος που κατά τη μελέτη τοποθετείται ο αγωγός είναι τα νερά τα υπόγεια, είναι πάρα πολλά, με αποτέλεσμα να χρειάζεται ισχυρή ενίσχυση του εδάφους, εξυγίανση με λιθοριπή πάχους μέχρι και δύο μέτρων.

Μέχρι σήμερα έχουμε απορροφήσει, δουλεύουμε ήδη το πρώτο χιλιόμετρο και έχουμε απορροφήσει περί τα τέσσερα εκατομμύρια ευρώ που αντιστοιχούν σε ένα ποσοστό 17% στο συνολικό προϋπολογισμό του έργου. Οι σωλήνες είναι εξάμετροι, όπως σας είπα, με διατομή 2.800, εσωτερικοί, το βάρος κάθε σωλήνα είναι 7,2 τόνοι, κατεβαίνουν με μια μεθοδολογία μέσα στο χαντάκι πλάτους 6 μέτρων και κουμπώνει ο ένας αγωγός με τον άλλον, ώστε να πετυχαίνουμε απόλυτη υδατοστεγανότητα, γιατί το πρόβλημα σε μας εδώ είναι επειδή υπάρχουν πολλά υπόγεια νερά να μην μπαίνουν μέσα στον αγωγό νερά από τον υδροφόρο ορίζοντα και δεν λειτουργεί ο αγωγός για τον σκοπό για τον οποίον γίνεται.

Αυτό ήταν το πρώτο έργο που κατασκευάζει αυτή την εποχή η ΕΥΔΕ λυμάτων και επεξεργασίας και είναι ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Δεύτερο έργο είναι η διευθέτηση ρεμάτων στην περιοχή επέκτασης του Δήμου Θέρμης και θα παρακαλούσα την συνάδελφο Δήμητρα Μαγκαβέλου που είναι επιβλέπουσα να μας το περιγράψει.

Δ. ΜΑΓΚΑΒΕΛΟΥ: Καλησπέρα. Δυο κουβέντες θα πω εγώ για το έργο. Είμαστε στο τελείωμα του έργου, έχουμε απορροφήσει το 83% περίπου από τα χρήματα, 9.800 ήτανε η σύμβαση, έχουμε απορροφήσει γύρω στο 9 εκατομμύρια και έχει ολοκληρωθεί περίπου το 93% του συμβατικού αντικειμένου.

Αφορά τη διευθέτηση ενός θέματος στο Δήμο Θέρμης που αποτελείται από δύο κλάδους, τον Κλάδο Κ1 που είναι 2.690 μέτρα και τον κλάδο Κ0 και οι καθυστερήσεις, αυτό που άκουσα και πάρα πολλοί που είπαν προηγουμένως, οφείλονται στην Αρχαιολογία και μας και η απλοποίηση των διαδικασιών και εγώ θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό από την πλευρά μας πούμε σαν επιβλέπουσα και το άλλο που θα ήθελα να πω για τα έργα είναι λίγο να επισημάνω τη δυσκολία εφαρμογής των μελετών στην πράξη και αυτό δημιουργεί κάποια προβλήματα που δυσκολευόμαστε να τα αντιμετωπίσουμε και σε σχέση με τις Διαχειριστικές Αρχές.

Και θεωρώ ότι θα πρέπει εκεί λίγο για την απορρόφηση των χρηματοδοτήσεων αυτές οι καθυστερήσεις να μπορέσουν να απλοποιηθούν και να υπάρχει μια καλύτερη συνεργασία με κοινό σκοπό την κατασκευή των έργων για το καλό των πολιτών και όχι να είμαστε αντιμέτωποι ο ένας με τον άλλον.

Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ. Αντιμέτωποι δεν είμαστε βέβαια σε καμιά περίπτωση, όσον αφορά το θέμα των μελετών είναι παλιά αυτή η κολόνα που λένε, είναι τεράστιο πρόβλημα, κάποτε ελπίζω στην Ελλάδα να λυθεί.

Μπορείτε να περάσετε για ελαφρύ γεύμα και όσοι συμμετέχουν στο δεύτερο session να παραμείνουν εδώ, δεν θα πάμε στην αίθουσα «Γερμανός».

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014–2020

ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ν. ΜΑΜΑΛΟΥΓΚΑΣ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σε σχέση με τις όποιες εμπλεκόμενες παρατηρήσεις, προτάσεις και γενικά ό,τι προσέγγιση υπάρχει, εγώ θα ήθελα πάντως, σε κάθε περίπτωση, δεν ξέρω αν γνωρίζετε ακριβώς και μέσω επικοινωνίας και από τη Διαχειριστική Αρχή, τα ποσά τα οποία αφορούν συγκεκριμένους θεματικούς στόχους για το ΕΠΠΕΡΑΑ και για το πρόγραμμα το αντίστοιχο, το ΠΕΠ της Κεντρικής Μακεδονίας.

Παρ' όλο ότι είχα αναφέρει ορισμένα πράγματα, θα δώσω κάποια συγκεκριμένα ποσά μήπως χρειαστεί κατά την ομιλία και κατά τη συζήτηση που θα γίνει, για να ξέρετε πάνω κάτω πού κινούμαστε από πλευράς χρηματοδότησης.

Εδώ φαίνεται αυτό που ανέφερα και στην πρωινή ομιλία, ότι το συνολικό ποσό το οποίο διατίθεται για όλο το πρόγραμμα, Μεταφορών, Υποδομών και το Περιβάλλον, είναι 1.183.000 το οποίο αφορά το ΕΤΠΑ και 3.178.000 το οποίο αφορά το Ταμείο Συνοχής. Θα κάνω απλώς μια διευκρίνιση: Τι σημαίνει Ταμείο Συνοχής: Αυτή τη στιγμή θα συζητήσουμε για το ποσοστό του Ταμείου Συνοχής που αφορά 1,9 δις, γιατί το υπόλοιπο μέχρι το 3.178.000 αφορά υποδομές.

Το 1,9 δις λοιπόν αφορά καθαρά έργα περιβάλλοντος, στα οποία αυτά έργα περιβάλλοντος πρέπει – πρέπει να δώσετε πάρα πολλή προσοχή σ' αυτό- να συμπεριληφθούν έργα υγρών αποβλήτων τα οποία είναι υποχρεώσεις της χώρας όσον αφορά οικισμούς Γ' προτεραιότητας, πρέπει να συμπεριληφθούν κάποια έργα μεγάλα ή μικρότερα τα οποία είναι πολιτικές του περιβάλλοντος και θα πρέπει από το υπόλοιπο ποσό να καλυφθούν έργα διαχείρισης απορριμμάτων που μαζί με τη συνολική υποχρέωση της χώρας που είναι αυτό που σας είπα κάποια στιγμή, το 1,6 δις θα πρέπει να κατανεμηθεί το υπόλοιπο ποσό στο ΕΤΠΑ.

Δηλαδή αν απομένει, λέω ένα παράδειγμα, ένα ποσό 400 εκατομμύρια από αυτό που σας είπα πριν, δηλαδή αφαιρέσουμε τις υποχρεώσεις για Γ' οικισμούς, αφαιρέσουμε τις άλλες υποχρεώσεις που έχει οριζόντια η χώρα και η περιβαλλοντική πολιτική και μείνει ένα ποσό 400 εκατομμύρια, θα πρέπει 400 ή 500 εκατομμύρια να τα δώσουμε για τ' απορρίμματα από το Ταμείο Συνοχής και το υπόλοιπο ποσό να το δώσουμε από το ΕΤΠΑ, άρα θα πρέπει να το δώσουμε από το στόχο 6 του ΕΤΠΑ.

Δηλαδή αν πάμε παρακάτω και θα δείτε εδώ πέρα το στόχο αυτό που λέμε, τον 6, είναι ότι στο θεματικό στόχο 6 βλέπετε ότι το περιβάλλον έχει ένα απίστευτα μικρό ποσό, δηλαδή έχει ένα ποσό των 25 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο σημαίνει ότι η πολιτική του περιβάλλοντος από πλευράς κεντρικής Υπηρεσίας, δηλαδή κεντρικής Αρχής, είναι μόνο 25 εκατομμύρια ευρώ.

Άρα σημαίνει ότι θα πρέπει να η πολιτική αυτή για να εκπληρωθεί, να καλυφθεί από πόρους της Περιφέρειας, η οποία Περιφέρεια στους δυο σημαντικούς στόχους, τον 5 και τον 6 που το περιβάλλον έχει 50 εκατομμύρια, η Περιφέρεια αντίστοιχα σ' αυτούς τους στόχους έχει 1 δις. Άρα θα πρέπει να καλύψουμε εμείς κάποιες υποχρεώσεις σαν ΕΠΠΕΡΑΑ στα 50 εκατομμύρια ευρώ και τα υπόλοιπα, τις υπόλοιπες πολιτικές να τις καλύψουμε από τα Περιφερειακά Προγράμματα τα οποία ό,τι μείνει από την πολιτική την περιβαλλοντική, να καλύψουν δικές τους υποχρεώσεις.

Είναι λίγο μπερδεμένο το σύστημα, δεν ξέρω αν μπορεί να γίνει πλήρως κατανοητό. Εδώ υπάρχουν τ' αντίστοιχα ποσά για την Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας, που είναι 61 εκατομμύρια ευρώ στο θεματικό στόχο 5 που ουσιαστικά είναι οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, 27 εκατομμύρια ευρώ στο

θεματικό στόχο 4 που είναι η κλιματική αλλαγή και 100 εκατομμύρια ευρώ που είναι η προστασία του περιβάλλοντος.

Άρα, αν πάρω αθροιστικά το 100, το 61 και το 27, αυτά τα περίπου 200 εκατομμύρια ευρώ μαζί με τη συμμετοχή της Κεντρικής Μακεδονίας στα 50 του ΕΠΠΕΡΑΑ, θα πρέπει να αθροιστικά να κλείσουν περιβαλλοντικές πολιτικές στο πρόβλημα και υποχρεώσεις τοπικές της Περιφέρειας. Απ' ό,τι βλέπετε τα ποσά είναι αρκετά μικρά γιατί όπως είπα, το Ταμείο Συνοχής αφορά τελείως άλλα πράγματα. Άρα δε μπορούμε να πάμε στη 2^η στήλη να πούμε ότι θα πάρουμε και από κει χρήματα.

Εν τω μεταξύ η εγκύκλιος 3 αναφέρει καθαρά ότι στο Ταμείο Συνοχής αυτά που εκχωρούνται στις Περιφέρειες από τα 783 εκατομμύρια, αφορούν καθαρά υγρά απόβλητα. Το λέει πεντακάθαρα μέσα η εγκύκλιος, δεν ξέρω αν θ' αλλάξει, που δε νομίζω ν' αλλάξει κάτι ενδιάμεσα, άρα αφορούν υγρά απόβλητα. Άρα δε μπορούμε από το ποσό που εκχωρείται στις Περιφέρειες στο Ταμείο Συνοχής να κάνετε κάποιες άλλες δράσεις.

Είναι υποχρεωτικό να κάνετε υγρά απόβλητα και προφανώς υγρά απόβλητα οποιαδήποτε υποχρέωση σε μικρούς οικισμούς, σε υδρεύσεις κτλ., πρέπει να λυθεί το πρόβλημα των οικισμών Γ' προτεραιότητας.

Αυτό το ποσό του εκχωρημένου είναι 186 εκατομμύρια ευρώ. Άρα για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αυτό το οποίο περνά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αν τα πάρουμε όλα αθροιστικά, δηλαδή κλιματική αλλαγή, περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, προστασία περιβάλλοντος και υγρά απόβλητα οικισμών Γ' προτεραιότητας, είναι περίπου 400 εκατομμύρια ευρώ. Ίσως είναι λίγο λιγότερο, ίσως είναι 386, 370, πάντως είναι κοντά στα 400 εκατομμύρια ευρώ.

Αυτό λοιπόν όλο το πακέτο θα πρέπει να λύσει το πρόβλημα των ενεργειακών αναβαθμίσεων αν και στο θέμα των ενεργειακών αναβαθμίσεων είναι υπό συζήτηση αν αφορά στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ή θα πάει στο πρόγραμμα της ενέργειας που πάει στην επιχειρηματικότητα.

Γιατί το πρωί που σας είπα, αν θυμάστε, το πρόγραμμα της ενέργειας ενώ ήταν στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, το πρόγραμμα της ενέργειας περνάει στο «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα», όπως εμείς περνάμε μαζί με τις Μεταφορές και το

Περιβάλλον. Οπότε είναι ένα θέμα συζήτησης οι ενεργειακές αναβαθμίσεις. Αλλά οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με το Περιβάλλον, Κλιματική Αλλαγή, Ανανεώσιμες Πηγές, όλα αυτά, μαζί με τις υποχρεώσεις, ελλείμματα, απορρίμματα για την Περιφέρεια, αυτό το οποίο συμμετέχει η Περιφέρεια στο όλο σύστημα είναι περίπου 400 εκατομμύρια ευρώ.

Αφήνω τον πίνακα αυτόν εδώ και μπορούμε ανά πάσα στιγμή να γυρίσουμε, θα έλεγα καλύτερα να το γυρίσουμε στους θεματικούς στόχους, που ενδιαφέρει περισσότερο της Περιφέρειας, που είναι ο 4, 5 και 6 κι από κει και πέρα ας ξεκινήσει ο πρώτος ομιλητής. Ζήτησε, αν δεν έχει κάποιος πρόβλημα, να ξεκινήσει την ομιλία του ο κ. Γεράνης γιατί είχε και κάποιο θέμα, κάπου είχε να πάει και του δίνω το λόγο να προχωρήσει.

«Διαχείριση στερεών αποβλήτων»

M. ΓΕΡΑΝΗΣ: Εγώ σας ευχαριστώ, να ευχαριστήσω και τους αγαπητούς συνομιλητές εδώ στην ημερίδα που διοργάνωσε σήμερα το Υπουργείο και με την ευκαιρία να συγχαρώ και το Υπουργείο που πήρε την πρωτοβουλία αυτή για να συνδιαμορφώσει μαζί με τους τοπικούς φορείς την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Βέβαια μπορεί να μας μπερδεύουν λίγο αυτά τα νούμερα όλα, τα εκατομμύρια ευρώ, αλλά σημασία έχει, πράγματα που δεν έγιναν στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους για το περιβάλλον και ιδιαίτερα για τη διαχείριση των απορριμμάτων, είναι από τις μοναδικές ευκαιρίες.

Φίλες και φίλοι, ο Περιφερειακός Φορέας Κεντρικής Μακεδονίας, Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, είναι από τους πρώτους που συστάθηκαν και είναι ο μόνος Περιφερειακός Φορέας που αναλαμβάνει τις αρμοδιότητές του ήδη από το 2014.

Αυτό το εκλαμβάνουμε ως σοβαρή πρόκληση και ταυτόχρονα ευθύνη. Και μάλιστα τη στιγμή που σχεδιάζει το ΕΣΠΑ για την επόμενη προγραμματική περίοδο, 2014 – 2020. Οι προτεραιότητές μας μπορούν να σκιαγραφηθούν στις επόμενες ενότητες.

1) Διοικητική τομή: Ανθρώπινο δυναμικό, Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και Ψηφιακή Σύγκλιση. Με δεδομένη τη νέα κατάσταση, θεωρούμε ως ύψιστη προτεραιότητα την ενίσχυση του Περιφερειακού Φορέα.

Στην κατεύθυνση αυτή θεωρούμε ότι είναι αναγκαία: Η ενίσχυση της διοίκησής δομής, η κατάρτιση του προσωπικού και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων του, η ύπαρξη ηλεκτρονικών μητρώων για την παρακολούθηση υποδομών, δράσεων και αποτελεσμάτων επίδοσης αλλά και η κοστολόγηση υπηρεσιών.

Τα στοιχεία αυτά θ' αποτελούν μέρος ολοκληρωμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος. Για το λόγο αυτό θ' αναζητηθούν πόροι από Τομεακά Προγράμματα των Υπουργείων Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Εργασίας, ή από τα ΠΕΠ καθώς και από το Πρόγραμμα της Ψηφιακής Σύγκλισης. Εκτιμώμενη αναγκαία χρηματοδότηση: 3 εκατομμύρια ευρώ.

2) Ο νέος Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων: Είναι πρώτη προτεραιότητα του Περιφερειακού Φορέα η αναθεώρηση, επικαιροποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Απορριμμάτων. Ο υφιστάμενος ΠΕΣΔΑ δεν κατέστη εφικτό να εφαρμοστεί σε μεγάλο βαθμό. Για μια σειρά από λόγους που δεν είναι επί της παρούσης να τους αναλύσουμε.

Πέραν της διέλευσης ικανού χρονικού διαστήματος και της θεσμικής υποχρέωσής μας για επικαιροποίηση, υπάρχουν σημαντικοί λόγοι για την πραγματική αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ. Ανάμεσα σε αυτούς, θα πρέπει να περιλάβουμε την προσαρμογή στο Ευρωπαϊκό Περιβαλλοντικό Κεκτημένο και την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου, τις διαπιστωμένες διαφοροποιήσεις ποσοτήτων και σύστασης των ΑΣΑ στην Ελλάδα, της οικονομικής κρίσης αλλά και τα οικονομικά δεδομένα της εποχής μας.

Ο Περιφερειακός Φορέας έχει στόχο μέσα σε λίγους μήνες να διαθέτει νέο περιφερειακό σχεδιασμό ως εργαλείο για τη διαμόρφωση της στρατηγικής μας για τα επόμενα έτη. Ολοκλήρωση απαιτούμενων υποδομών: Ο προγραμματισμός θα περιλαμβάνει πλέον μόνο ολοκληρωμένες υποδομές σύμφωνες με τις προβλέψεις του νέου ΠΕΣΔΑ.

Η εποχή των ΧΑΔΑ αλλά ακόμη και των ΧΥΤΑ, πρέπει ν' αποτελέσει στοιχείο του παρελθόντος. Σίγουρα δε γίνεται κ. Καθηγητά όπως είπατε προηγουμένως, μιας που έχετε την εξειδίκευση αυτή χρόνια, να μην υπάρχει υπόλειμμα. Στόχος είναι και πιστεύω να ξεκινήσει από την Κεντρική Μακεδονία, να βάλουμε τη σφραγίδα μας και να δώσουμε το μήνυμα σε όλη τη χώρα, να προχωρήσουμε σε μια κοινωνία με την εικόνα που πρέπει.

Με ό,τι προβλέπει η νομοθεσία, με ό,τι πρέπει σαν κοινωνία, ν' αλλάξουμε την κουλτούρα, την παιδεία, να πάμε το 50% της διαλογής στην πηγή αλλά από κει και πέρα κατ' εμέ αλλά και την αυτοδιοικητική άποψη, θα πρέπει να τελειώνουμε, κάθε χρόνο να ψάχνουμε να βρούμε πού θα κάνουμε χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων.

Μονάδες επεξεργασίας: Χωρίς να θέλουμε να προκαταβάλλουμε το νέο ΠΕΣΔΑ, έχοντας υπ' όψιν τα δρομολογημένα έργα με την ωριμότητα του εκάστου αλλά και την πραγματικότητα της Περιφέρειάς μας, κατά την εκτίμησή μας η Κεντρική Μακεδονία μπορεί να καλυφθεί με 3-4 μονάδες επεξεργασίας. Αυτές μπορεί να είναι μία που τρέχει, των Σερρών προς υπογραφή σύμβασης ΣΔΙΤ, μία ή δυο ολοκληρωμένες μονάδες στο νομό Θεσσαλονίκης και μία πάλι εκεί ανάμεσα, προς το νομό Πέλλας, στα Γιαννισιά.

Για το σχεδιασμό των εγκαταστάσεων θέτουμε ως προϋποθέσεις: Επιλογή από μεθόδους επεξεργασίας με κριτήριο τη φιλικότητα προς το περιβάλλον, το χαμηλότερο δυνατό κόστος για τον πολίτη, δυναμικότητας που θα λαμβάνουν υπ' όψιν τα σημερινά δεδομένα ποσοτήτων, το σύνολο των απαιτήσεων εκτροπής με βάση το Κοινοτικό και Εθνικό Δίκαιο, ευελιξία στις ελάχιστες εγγυημένες αποδόσεις που δεσμεύουν τους φορείς, μεγιστοποίηση δημόσιας χρηματοδότησης των έργων από το Ταμείο Συνοχής.

Μονάδες διάθεσης (χώροι υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων): Μέσα σε λίγα χρόνια δε θα πρέπει να υπάρχει όπως είπαμε, ΧΥΤΑ, παρά μόνο ΧΥΤΥ, τα υπολείμματα. Η στόχευσή μας είναι να λειτουργούν ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις διαχείρισης στερεών αποβλήτων, αποβλήτων γενικότερα μάλλον, όχι μόνο στερεών, με παράλληλα αξιοποίηση των υφισταμένων ΧΥΤΑ, με τροποποιήσεις της λειτουργίας τους. Νέοι ΧΥΤΥ, θα κατασκευασθούν μόνο στα πλαίσια των ολοκληρωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων.

Δίκτυο σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων: Υπάρχει ένα σύνολο σταθμών μεταφόρτωσης με σημαντική ωριμότητα στις Περιφερειακές Ενότητες της Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής. Όλα όσα απ' αυτά δεν ολοκληρωθούν στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, θα πρέπει να

χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Συνοχής στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

Παράλληλα ο νέος ΠΕΣΔΑ, με τον προσδιορισμό των εγκαταστάσεων θα πρέπει να καθορίσει τις αναγκαίες ροές των ΑΣΑ και επομένως θα επανακαθορίσει τις ανάγκες δικτύου ΣΜΑ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Αν προκύψουν πρόσθετες ανάγκες θα πρέπει επίσης να χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Συνοχής στην επόμενη προγραμματική περίοδο.

Δράσεις μείωσης επαναχρησιμοποίησης – ανακύκλωσης: Ο Περιφερειακός Φορέας έχει το όραμα και την υποχρέωση να στραφεί εντατικά σε ενέργειες, δράσεις και υποδομές που θα υπηρετούν όλο και περισσότερο την ιεραρχία διαχείρισης αποβλήτων στο δρόμο για μια κοινωνία μηδενικών αποβλήτων.

Για το λόγο οι επιδιώξεις μας είναι: Σε συνεργασία με τους Δήμους μέλη μας, προώθηση προγραμμάτων οικιακής κομποστοποίησης, ο φορέας θα επιδιώξει να συντονίσει την υποβολή προτάσεων των ΟΤΑ, εκτιμώμενη αναγκαία χρηματοδότηση, έχουμε κάποια νούμερα, θα τα υποβάλλουμε προς το Υπουργείο.

Σε συνεργασία με τους Δήμους μέλη μας, ανάπτυξη συστημάτων συλλογής βιοαποβλήτων (τηγανέλαια κτλ.), πάλι εδώ έχουμε εκτιμώμενες χρηματοδοτήσεις, κατασκευή και λειτουργία πράσινων σημείων.

Ως το τέλος της Προγραμματικής Περιόδου θα πρέπει να καλύπτεται το δυνατό το σύνολο του πληθυσμού. Κάποιο από τα πράσινα σημεία θα πρέπει να έχουν επιδεικτική μορφή και να συνδυάζουν επαναχρησιμοποίηση υλικών, δικτύωση με αλυσίδα καταστημάτων δεύτερης χρήσης, επισκευές, περιβαλλοντική εκπαίδευση κτλ. Εκτιμώμενη αναγκαία χρηματοδότηση έχουμε και εδώ.

Δημιουργία μικρών μονάδων κομποστοποίησης βιοαποβλήτων: Θα γίνει σε συνεργασία με τους Δήμους μέλη μας και με προτεραιότητα σε αγροτικές περιοχές αλλά και σε περιοχές που απέχουν σημαντικά από ΕΕΔΑ που σημαίνουν Ολοκληρωμένες Μονάδες Διαχείρισης των Απορριμμάτων, ώστε να μειωθεί το μεταφορικό έργο και το συνακόλουθο κόστος.

Σε συνεργασία με τις ΔΕΥΑ πλην της ΕΥΑΘ, δημιουργία Μονάδων Επεξεργασίας Ιλύων από βιολογικούς, ώστε να επιλυθεί οριστικά το πρόβλημα διάθεσής τους σε χώρους υπολείμματος για ταφή. Παράλληλα ν' αξιοποιηθεί το οργανικό τους περιεχόμενο. Έχουμε σημειωμένες ύστερα από έμπειρους συνεργάτες που κοστολόγησαν, από την ημέρα που μας δόθηκε η δυνατότητα να συμμετέχουμε στην ημερίδα, τις χρηματοδοτήσεις.

Τέτοιες δράσεις βέβαια μπορούν να χρηματοδοτηθούν και από το ΠΕΠ και από το ΕΠΠΕΡΑΑ. Παράλληλα θα πρέπει ν' αντιμετωπισθούν οριστικά και άλλα ρεύματα αποβλήτων που δεν εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Συνδέσμου μας, όπως αδρανή, επικίνδυνα και νοσοκομειακά. Ο Φορέας μας θα επιδιώξει ανάπτυξη και επέκταση συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης στη βάση της συνεργασίας με τα συστήματα και τους ΟΤΑ καθώς και την ενίσχυση των συστημάτων συλλογής και μεταφοράς ανακυκλώσιμων υλικών με τελικό, υποδομές ανά ρεύμα, χαρτί, γυαλί, μέταλλο, πλαστικό.

Τέλος, ο Σύνδεσμος της Κεντρικής Μακεδονίας θεωρεί αναγκαία την επόμενη προγραμματική περίοδο την ανάπτυξη, την εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών αιχμής καθώς και τη διερεύνηση της εφαρμογής πράσινων δημόσιων συμβάσεων στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης. Και γι' αυτό το λόγο, την Πέμπτη μπορείτε να παρευρεθείτε για τον Εθνικό Σχεδιασμό, που δεν έχει τελειώσει γιατί κάποιος λένε ότι έχει τελειώσει, κάνουμε ημερίδα μαζί με το ΤΕΕ στο αμφιθέατρο του ΤΕΕ. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θα ήθελα να κάνω μια τοποθέτηση και παρένθεση ο κ. Τοϊλόπουλος, που χειρίζεται από πλευράς ΕΠΠΕΡΑΑ τα έργα των απορριμμάτων οριζόντια και μετά όποιος θέλει μπορεί να κάνει κάποια παρέμβαση, να θέσει ερώτηση ή οτιδήποτε.

Β. ΣΤΟΪΛΟΠΟΥΛΟΣ: Καλησπέρα κι από μένα. Θ' αναφερθώ σε δυο θέματα: Ένα για τον εθνικό σχεδιασμό και πού βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή και τις ενδεικτικές δράσεις που ξέραμε αυτή τη στιγμή για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Αυτή τη στιγμή, σχετικά με τον εθνικό σχεδιασμό, βρισκόμαστε στο 4^ο παραδοτέο από τα 9 που είναι συνολικά. Τ2 βασικά του εθνικού σχεδιασμού που είναι οι πολιτικές και ο σχεδιασμός της διαχείρισης 19 ρών

αποβλήτων, έχει ολοκληρωθεί, μέχρι τις 13 Γενάρη ήταν σε διαβούλευση, αυτή τη στιγμή επεξεργαζόμαστε τις προτάσεις που έγιναν από τους διάφορους φορείς με στόχο γύρω στις 15-20 Φεβρουαρίου να κάνουμε την οριστική παραλαβή αυτών των δυο σημαντικών παραδοτέων.

Υπάρχουν και τα υπόλοιπα 5, τα οποία είναι τα μέτρα για την επίτευξη του Εθνικού Σχεδιασμού, είναι τα οφέλη από τον εθνικό σχεδιασμό, τα οικονομικά εργαλεία και μετά, στο τέλος, θ' ακολουθήσει η έκδοση ΚΥΑ. Ευελπιστούμε ότι Σεπτέμβριο ή Οκτώβριο θα έχουμε τελειώσει με τον Εθνικό Σχεδιασμό.

Επίσης, μόλις παραληφθεί το 4^ο παραδοτέο που είναι διαχειριστικά σχέδια αυτών των 19 ρών αποβλήτων, κατά πάσα πιθανότητα θα δοθεί στις Περιφέρειες αυτό το σχέδιο για να ξεκινήσουν οι τροποποιήσεις, ή οι αναθεωρήσεις των Περιφερειακών Σχεδιασμών. Σε κάθε περίπτωση πάντως, πιστεύουμε ότι μέσα στον Οκτώβριο θα έχουμε τελειώσει με τον Εθνικό Σχεδιασμό.

Ποιες είναι οι ενδεικτικές δράσεις για την επόμενη προγραμματική περίοδο, που απορρέουν από τον Εθνικό Σχεδιασμό. Είναι 11 αυτές οι δράσεις.

1. Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης
2. Ανάπτυξη συστημάτων συλλογής βιοαποβλήτων.
3. Δημιουργία πράσινων σημείων.
4. Δημιουργία μονάδων επεξεργασία βιοαποβλήτων, σε συνέχεια της πρόσκληση 4.10 που επεξεργαζόμαστε αυτή και αξιολογούμε.
5. Δράσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αστικών αποβλήτων σε νησιά και απομακρυσμένες περιοχές και οικισμούς.
6. Ολοκλήρωση και συμπλήρωση υποδομών ολοκληρωμένης διαχείρισης, τα λεγόμενα ΣΔΙΤ.
7. Ανάπτυξη και επέκταση των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης ανακύκλωσης αποβλήτων, κατασκευών και κατεδαφίσεων αλλά μόνο σε νησιά, γιατί τα άλλα υπάγονται στην εναλλακτική διαχείριση, για την ηπειρωτική Ελλάδα δηλαδή.
8. Δημιουργία μονάδων διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων.

9. Αποκατάσταση ρυπασμένων χώρων από επικίνδυνα απόβλητα.
10. Διαχείριση ιλύος (αναφέρθηκε και το πρωί σχετικά για τη διαχείριση ιλύος από βιολογικούς)
11. Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και κατάρτιση.

Αυτές είναι οι προβλεπόμενες ενδεικτικές δράσεις. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον κ. Στοϊλόπουλο. Δεν ξέρω αν κάποιος θέλει να κάνει κάποια ερώτηση, κάποια παρατήρηση πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Χ. ΠΑΧΤΑΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Περισσότερο θέλετε κ. Πάχτα λεπτομέρειες επί των ποσών;

Χ. ΠΑΧΤΑΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

Β. ΣΤΟΪΛΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάγονται στο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης.

«Προστασία φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητα»

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μπορούμε να συνεχίσουμε με τον κ. Κουϊμτζή, ο οποίος είναι Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα. Είναι το 2^ο σημαντικό θέμα μετά τ' απορρίμματα που είναι οι υποχρεώσεις στα θέματα της βιοποικιλότητας, στα οποία δίνει πολύ μεγάλη σημασία και το Υπουργείο και οι πολιτικές του.

Θα ήθελα ν' αναφερθεί βέβαια ο Πρόεδρος του Φορέα στα θέματα του Φορέα του και θα ήθελα αν ήταν δυνατόν, επειδή είμαστε σε μια κρίσιμη καμπή κατά την οποία στην επόμενη προγραμματική περίοδο είναι σε όλους γνωστό ότι θα υπάρχει σε κάθε περίπτωση αδυναμία χρηματοδότησης των Φορέων όσον αφορά τις δαπάνες «λειτουργίας» του.

Θα πρέπει λοιπόν να βρεθεί σε συνεννόηση και με τις προτάσεις των Φορέων και από την κεντρική πολιτική του Υπουργείου του ΥΠΕΚΑ, μια κοινή λύση για το πώς θ' αντιμετωπίσουμε αυτό το θέμα το οποίο θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό για να μπορέσουν οι φορείς να υπάρχουν και να επιτελούν το έργο τους.

Κι ένα δεύτερο θέμα το οποίο θα μπορούσε ο Πρόεδρος του Φορέα να μας πει την άποψή του, είναι ένα θέμα που έχει δημιουργηθεί τώρα, δεν ξέρω πώς το αντιμετωπίζει αυτό η Περιφέρεια, το θέμα της υποχρέωσης να μπουν οι μισθοδοσίες στην Ενιαία Αρχή Πληρωμής, όπως όλες οι Υπηρεσίες οι αντίστοιχες. Αν μπορεί ο Πρόεδρος εκτός από την ομιλία του που θα κάνει να μας πει την άποψή του και γι' αυτά τα θέματα, θα είναι σεβαστή για να μπορέσουμε να την έχουμε και ως βάση αναφοράς μαζί με άλλες προτάσεις για να δούμε τι θα γίνει στην επόμενη προγραμματική περίοδο για τους Φορείς. Ευχαριστώ.

Θ. ΚΟΥΪΜΤΖΗΣ: Κι εγώ ευχαριστώ κ. Προϊστάμενε του ΕΠΠΕΡΑΑ, ευχαριστώ και για την πρόσκληση και για την δημιουργία της ημερίδος.

Θ' αναφερθώ κυρίως στους υγρότοπους, που είναι ένα οικοσύστημα, γνωστά είναι τα οικοσυστήματα και η χρησιμότητά τους στο όλο παγκόσμιο σύστημα, το οικοσύστημα του πλανήτη γη.

Θα δώσω τρία slides επιγραμματικά. Εδώ είναι το οικοσύστημα που χωρίζεται σε υγρότοπους, βιοκοινότητες, ζωοκοινότητες, δασικά οικοσυστήματα κτλ. Όλα αυτά εδώ, προστατεύονται από νομοθεσίες. Νομοθεσία για το φυσικό περιβάλλον. Και είναι πάρα πολλές. Θα τις δείξω όλες επιγραμματικά, να δείξω τον αριθμό, να το δουν κυρίως οι μελετητές οι οποίοι κατ' εντολήν ή με δική τους πρωτοβουλία, κατ' εντολήν αυτών οι οποίοι θέλουν να κάνουν έργα, βρίσκουν παραθυράκια να παραβιάσουν αυτή τη νομοθεσία.

Και ενώ η κυβέρνηση, ο Πρωθυπουργός, όλοι, η αντιπολίτευση, προσπαθεί να δημιουργήσει μια αξιόπιστη εμφάνιση της Ελλάδος στην Ευρώπη, έρχονται τέτοια μικροσυμφέροντα, τέτοιες παρατυπίες που μας εκθέτουν. Και κυρίως μας βάζουν πρόστιμα. Και εκτίθεται και η χώρα. Οπότε είναι μεν ευρωπαϊκά τα λεφτά, τα θέλουμε, αλλά όταν πάμε να τα εφαρμόσουμε για την προστασία του περιβάλλοντος, αρχίζουμε διάφορες μικροπαραβιάσεις.

Εδώ αναφέρω από το '69, το νόμο το Δασικό Κώδικα, μπορεί να έχουν αλλάξει αυτοί εδώ, αλλά υπάρχουν πάρα πολλά, είναι διάφορες οδηγίες για την προστασία των πουλιών, για την προστασία των δασών, οικίες και τελειώνουμε με το νόμο της βιοποικιλότητας, του 2011, που είναι μια αυστηρή

νομοθεσία. Και πρέπει να είναι αυστηρή. Τώρα γιατί τόσο πολύ για τη βιοποικιλότητα, είναι ένα άλλο ερώτημα. Αν όμως είμαστε περήφανοι για την προϊστορία μας, πρέπει να είμαστε υπερήφανοι και γι' αυτό το πράγμα.

Τι είναι βιοποικιλότητα; Είναι οι διαφορετικές δομές με τις οποίες εκφράζεται η ζωή και υπάρχουν πολλών ειδών: Βιοποικιλότητα των ειδών, ο άνθρωπος ο κίτρινος, ο μαύρος, ο έξυπνος, ο λιγότερο έξυπνος, ο ξανθός.. Αυτή είναι η βιοποικιλότητα των ειδών, γενετικού υλικού. Υπάρχει η βιοποικιλότητα των ειδών: Το άλογο, ο άνθρωπος, το ζώο, το πουλί κτλ. και η βιοποικιλότητα των οικοσυστημάτων.

Τι είπε ο Αριστοτέλης μέσω του μαθητού του, του Θεόφραστου: Ότι σκοπός της φύσης δεν είναι η διαιώνιση του ανθρώπινου είδους, αλλά η διαφύλαξη της βιοποικιλότητας των ειδών. Ποιος ήταν ο πρώτος οικολόγος ο οποίος ενδιαφέρθηκε για τη βιοποικιλότητα; Μας το λέει η Αγία Γραφή: Ο Νώε. Όταν πλημμύρισε πήρε εντολή, από πού πήρε εντολή αυτά είναι θρησκευτικά θέματα, να μην επέμβουμε εδώ, αλλά ο μύθος εκφράζει και κάποια αλήθεια.

Πήρε ένα ζευγάρι απ' όλα τα ζώα. Δεν πήρε ούτε τις ξαδέρφες του ούτε το σόι του ούτε τους κουμπάρους του ούτε τίποτε. Πήρε ζευγάρια απ' όλα τα ζώα. Γιατί τα πήρε; Για να διαφυλάξει τη βιοποικιλότητα. Και σήμερα εδώ, τώρα θα έρθουμε να πούμε ότι επειδή εδώ βγαίνει ένας βάτραχος δε μας επιτρέπουν να χτίσουμε; Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά.

Άκουσα έναν Υπουργό της προηγούμενης κυβέρνησης, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης ήταν, ήταν σε κάποιο κανάλι, δεν έχει σημασία ποιο και του λέει ένας: «Στην Κρήτη δεν έχουμε νερό σ' ένα χωριό». Και του λέει ο Υπουργός «μα εκεί δε μας αφήνουν οι οικολόγοι να τραβήξουμε σωλήνες διότι υπάρχει ένα ζευγάρι αετών». Και δε σκέφτηκε ο Υπουργός να ρωτήσει, αυτό το ζευγάρι αετών ήταν από δυο ζευγάρια αετών που υπάρχουν μόνο στην Ανατολική Μεσόγειο, δυο ζευγάρια είναι, «και δε μπορούμε να βρούμε άλλον τρόπο να μεταφέρουμε νερό σ' έναν οικισμό;».

Είναι σκέψεις οι οποίες πρέπει να μας προβληματίσουν. Το μεν ΥΠΕΚΑ, άκουσα τον Υπουργό, άκουσα τον κ. Μαμαλούγκα να λέει υπέρ του περιβάλλοντος και πρέπει όμως να τα εφαρμόσουμε. Με μαστίγιο, όποιος έρχεται και σας πιέζει να παραβιάσετε αυτούς τους νόμους.

Τη βιοποικιλότητα θα τη δείξω από φωτογραφίες από τα είδη που υπάρχουν στο Εθνικό Πάρκο του Δέλτα Αξιού. Εδώ είναι μικρές λιβελούλες, υπάρχουν όλα αυτά τα ζώα, αβοκέτα, γερακίνα, καλαμοκανάδες, κοκκινολαίμη, είναι το κρίνο της θάλασσας, σπάνιο είδος στο Αιγαίο και είναι στις Αλυκές Κίτρους. Εδώ είναι κύκνοι. Υπάρχουν πάρα πολλά.

Οι ωφέλειες οι οποίες απορρέουν από τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, τροφή για τους ανθρώπους, ιατρικά και φαρμακευτικοί πόροι, αποθέματα του γενετικού υλικού πληθυσμών, προϊόντα ξυλείας, διακοσμητικά, μέσα για τη βελτίωση της γεωργικής καλλιέργειας.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό και λίγο θα επεκταθώ εδώ, γιατί έχει γενικότερο ενδιαφέρον, οι υδροβιότοποι είναι ρυθμιστές του μικροκλίματος της περιοχής. Π.χ. το Δέλτα του Αξιού μαζί με τις ορυζοκαλλιέργειες, παράγει οξυγόνο πολύ περισσότερο απ' ό,τι παράγει το Σείχ Σου. Αυτό πρέπει να το λάβουμε υπ' όψιν. Και για το κλίμα που δημιουργεί, αλλά και για την ποιότητα ζωής.

Το οξυγόνο που βγάζουν οι υδροβιότοποι, για να το βγάλουν παίρνουν διοξείδιο του άνθρακα. Από πού το παίρνουν; Από την ατμόσφαιρα. Εάν αυξήσουμε τους υδροβιότοπους σε παγκόσμια κλίμακα, σίγουρα θα ελαττώσουμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Επειδή όμως αυτό δε γίνεται, δυστυχώς, παράνομες ξυλείες, τον Αμαζόνιο τον καταστρέφουν, άρα πρέπει να σκεφτούμε κάποιο άλλο.

Είτε την ατομική ενέργεια που είναι τέλος πάντων καταδικασμένη από πολλούς φορείς ή να εκμεταλλευτούμε τους ωκεανούς. Δηλαδή ό,τι βγάζει το δάσος σε οξυγόνο και παίρνει το διοξείδιο του άνθρακα λόγω της φωτοσύνθεσης, αυτή τη φωτοσύνθεση μπορούμε να την πολλαπλασιάσουμε στους ωκεανούς.

Εδώ θα σας δείξω ένα παράδειγμα, αυτό είναι το φαινόμενο του θερμοκηπίου, εδώ άμα θα δούμε, αυτή είναι η συγκέντρωση του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα από 160.000 χρόνια π.Χ. Εδώ είναι η θερμοκρασία στις αντίστοιχες περιοχές. Το διοξείδιο του άνθρακα το βρήκαν από καρότα πάγου που εκτονώθηκαν και πήραν ατμόσφαιρα εκείνης της περιοχής και με τους γεωλογικούς σχηματισμούς υπολόγιζαν τη θερμοκρασία.

Βλέπετε, όταν αυξάνεται το διοξείδιο του άνθρακα, ανεβαίνει και η θερμοκρασία. Αυτά είναι πειραματικά δεδομένα. Άρα επιβεβαιώνουν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, ότι είναι σε κάποιες διαδικασίες. Μπορεί να μην ήταν ανθρώπινες τότε, τώρα είναι όμως ανθρώπινες μέσα στο κλειστό χρονικό διάστημα.

Εάν τώρα, κι εδώ περιμένουν ήδη οι μεγάλες δυνάμεις, θεωρούν ότι θα λιώσουν οι πάγοι και αρχίζουν και κανονίζουν ποιος θα πάρει, εδώ π.χ. είναι μια διαδρομή από το Λονδίνο στο Τόκιο, αν λιώσουν οι πάγοι, αν είναι 13.000 χιλιόμετρα, στην άλλη μεριά είναι κάπου 20.000 χιλιόμετρα και αρχίζουν και τσακώνονται πώς θα γίνει η κατανομή ανάμεσα στα κράτη.

Και αυτοί εδώ, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι θέλουν αυτή την κατανομή, δεν ενδιαφέρονται για την κλιματική αλλαγή, τους συμφέρει διότι θ' αποκτήσουν καινούργια έσοδα. Εάν όμως πάρουμε ότι η φωτοσυνθετική παραγωγή της βιομάζας οποιοδήποτε, είτε είναι φυτοπλαγκτόν είτε είναι το πράσινο, το χόρτο παντού, παίρνουμε διοξείδιο του άνθρακα και βγαίνει οξυγόνο.

Φυσικά χρειάζονται θρεπτικά συστατικά, σίδηρος, θείο, φωσφόρο, άζωτο και η βιομάζα είναι άμυλο κτλ. αυτό εδώ τώρα, εάν το μεταφέρουμε, γίνει στη θάλασσα, φαντάζεστε τι βιομάζα θα πάρουμε, τι ιχθυοπαραγωγή θα συμβεί και τι οξυγόνο θα βγάλουμε. Και εδώ υπάρχουν δυο ρεύματα τα οποία συζητιούνται, αυτό θα γίνει κάποτε, συζητιούνται εδώ, είναι ένα ρεύμα στη Βραζιλία που κινείται και έχει χαμηλή παραγωγικότητα. Αν προσθέσουμε θρεπτικά συστατικά και σίδηρο, αυτό θα παράγει βιομάζα και θα βγάλει οξυγόνο.

Εδώ είναι το ρεύμα των Μαλβίδων, που έχει θρεπτικά συστατικά αλλά του λείπει ο σίδηρος. Θα προσθέτουμε σίδηρο και θα βγαίνει αυτό. Αυτά τώρα είναι υπό μορφήν μοντέλων, μελετούνται, κάποτε θα γίνουν.

Αυτό είναι το Εθνικό Πάρκο. Εδώ είναι 320.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα, δηλαδή 320.000 στρέμματα, υπάρχουν πάρα πολλά είδη, μεγάλη βιοποικιλότητα, είναι χαρακτηριστική, ο φορέας έχει τρία παρατηρητήρια πουλιών, έχει κάνει και ένα κτίριο προσωρινής διαβίωσης άγριας ζωής το οποίο ήταν να γίνει χθες, να το εγκαινιάσει ο κ. Υπουργός, ο κ. Καλαφάτης ο οποίος επισκέφθηκε το φορέα, αλλά δυστυχώς λόγω του ότι εκεί το μέρος

ήταν λίγο βαθύ, ο εργολάβος έριξε ένα μέτρο χώμα για να το σηκώσει να μην πλημμυρίζει και αυτό δεν είχε περάσει στην Πολεοδομία και αναβλήθηκαν τα εγκαίνια για τις 5 Ιουνίου που είναι ημέρα υγροτόπων.

Εδώ διάφορες εικόνες από την περιοχή, εδώ είναι η Θεσσαλονίκη από το φορέα, εδώ είναι τα το παρατηρητήριο πουλιών, ένα άλλο παρατηρητήριο πουλιών. Εδώ είναι οι ξεναγήσεις. Εδώ είναι οι καλύβες των οστρακοκαλλιεργητών. Έχουμε και αυτό που σας έλεγα, παραβιάσεις της τοποθεσίας. Έχουν σταματήσει τώρα αυτά, τα καταγγείλαμε, έγιναν μηνύσεις, η Νομαρχία έχει καλούς υπαλλήλους εκεί, σφιχτούς και είναι εδώ και η κα Κονταξή, έχει βάλει πολλές ποινές και προσαρμόζεται εύκολα.

Προσωπικά είμαι απόλυτα ευχαριστημένος από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και ο κ. Δημητριάδης δεν ξέρω αν είναι εδώ, ο κ. Μπίκος, όλοι αυτοί οι Δήμαρχοι πλέον οτιδήποτε θέλουν να κάνουν μέσα παίρνουν τηλέφωνο, ενημερώνονται από το φορέα για τις επιτρεπτές ή μη επιτρεπτές δράσεις.

Η χρηματοδότηση του φορέα και τα έργα είναι μέχρι το 2015. Ελπίζω και δε νομίζω έναν τέτοιο πλούτο η πολιτεία να αδρανήσει και να μη μεριμνήσει. Είμαι πεπεισμένος προσωπικά, δεν ανησυχώ, διότι έχουμε και τη συμβολή ευρωπαϊκών, π.χ. ο φορέας μας είναι στο Eurosite, είναι μια ευρωπαϊκή ένωση τέτοιων φορέων που μας στηρίζει.

Έχουμε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο με το μέρος μας, ήρθαν, το επισκέφθηκαν, μας είπαν «οποιαδήποτε νομική προστασία είμαστε μαζί σας διότι τέτοιος πλούτος δε μπορεί να βρεθεί», πραγματικά δηλαδή είναι αξιόλογος ο φορέας και οι άλλοι φορείς, πρέπει να έχουμε τη σχετική βοήθεια. Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κι από την πλευρά τη δική μας σίγουρα επεξεργαζόμαστε διάφορα μοντέλα και διάφορες δυνατότητες για τη χρηματοδότηση στην επόμενη προγραμματική περίοδο. Αν δεν έχει κάποιος να προσθέσει ή να παρατηρήσει κάτι, να πάμε στον επόμενο ομιλητή, τον κ. Μαμαρίκα, ο οποίος είναι Διευθυντής Πολιτικής Προστασίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης.

«Κλιματική αλλαγή και πρόληψη κινδύνων»

Χ. ΜΑΜΑΡΙΚΑΣ: Χαίρομαι που διαδέχομαι στο βήμα τον Καθηγητή Θέμη Κουϊμτζή με τον οποίο συνυπήρξαμε στο Διοικητικό Συμβούλιο του φορέα Διαχείρισης Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα. Επίσης χαίρομαι για το γεγονός ότι παρουσίασε ένα ευρύ θεωρητικό πλαίσιο το οποίο θεωρώ ότι μπορεί ν' αποτελέσει τη βάση για τη συζήτηση που γίνεται σήμερα από την πλευρά των διαφόρων Υπηρεσιών και Φορέων στο πλαίσιο της διατύπωσης των πρώτων προτάσεων, υποθέτω ότι πρέπει να είναι οι πρώτες στο επίπεδο της Κεντρικής Μακεδονίας και αφορούν την κατάρτιση του νέου προγράμματος του ΕΠΠΕΡΑΑ κατά κάποιον τρόπο.

Θα περίμενα βέβαια προηγουμένως από την πλευρά των υπευθύνων του ΕΠΠΕΡΑΑ να έχει τεθεί ένα πλαίσιο που ν' αφορά τους διαφόρους στόχους και τις διάφορες δράσεις, περισσότερο εξειδικευμένα, πέρα από αυτά τα οποία ειπώθηκαν στο πρώτο μέρος, στην πρώτη ενότητα της σημερινής ημερίδας, για να δοθεί περισσότερο το έναυσμα να διατυπωθούν και οι διάφορες προτάσεις των Υπηρεσιών.

Το λέω αυτό με δεδομένο ότι τουλάχιστον από την πλευρά του δικού μας φορέα, η ειδοποίηση υπήρξε πριν από 3-4 ημέρες, επομένως οι προτάσεις οι οποίες θα διατυπωθούν τώρα αποτελούν μια πρώτη προσπάθεια μελέτης προτάσεων στον τομέα της δικής μας αρμοδιότητας.

Επομένως θα υπάρχει η υστέρηση, η έλλειψη μιας πρώτης σκέψης και μιας πρώτης διατύπωσης, από την άλλη πλευρά όμως εκτιμώ ότι υπάρχει και από την πλευρά των υπευθύνων του ΕΠΠΕΡΑΑ όλο το περιθώριο του χρόνου και για εμάς, έτσι ώστε μ' ένα πρώτο άκουσμα και μια πρώτη διατύπωση των προτάσεων αυτών, να δοθεί στη συνέχεια η δυνατότητα η χρονική να επεξεργαστούμε περισσότερο τις προτάσεις και σ' ένα σύντομο χρονικό διάστημα με τη βοήθεια ενδεχομένως του συνόλου του φορέα μας, μιλάω για την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης, να είμαστε σε θέση να διατυπώσουμε περισσότερο ολοκληρωμένες προτάσεις.

Η παρουσίαση η δική μου θα έχει δύο ενότητες: Η πρώτη με τις διαφάνειες, μέσα από τις οποίες θα προσπαθήσω να παρουσιάσω τη βάση ενός πλαισίου πάνω στο οποίο θα στηριχθούν οι προτάσεις και το δεύτερο μέρος που θα είναι εκτός των διαφανειών και είναι γραμμένο επί χάρτου και

θα το αναπτύξω, θ' αφορά τις προτάσεις της Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου για την οποία έχουμε κληθεί να διατυπώσουμε προτάσεις.

Στο πρώτο μέρος λοιπόν, καλούμαστε να θίξουμε ορισμένα ζητήματα που σχετίζονται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, δε θ' αναφερθώ στο θεωρητικό μέρος που επιχείρησε σ' ένα βαθμό να κάνει ο αγαπητός Θέμης, θα προσθέσουμε όμως και τα ζητήματα τα οποία σχετίζονται με την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.

Άρα λοιπόν, ως πολιτική προστασία, θα μιλήσουμε για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων, όχι όμως γενικά και αφηρημένα όπως γινόταν μέχρι τώρα, τουλάχιστον από την πλευρά των προγραμμάτων, αλλά θα μιλήσουμε για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων η οποία στηρίζεται στις ανάγκες τις οποίες γεννά η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. και σ' αυτό θα πω ότι βοηθά ιδιαίτερα το πλαίσιο των κατευθυντηρίων γραμμών που έχει επεξεργαστεί η Υπηρεσία του ΕΠΠΕΡΑΑ, που το βρίσκω ιδιαίτερα θετικό γιατί δίνει τη δυνατότητα στηριζόμενος κανείς σ' αυτό το πλαίσιο να διατυπώσει πραγματικά ενδιαφέρουσες προτάσεις.

Άρα λοιπόν μιλάμε για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή που συνδυάζεται με την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων στην προκειμένη περίπτωση και που αποτελεί, αυτό θεωρώ ότι πρέπει να το προσέξουμε, έναν από τους άξονες του Προγράμματος του ΥΠΕΚΑ ενόψει της νέας προγραμματικής περιόδου. Το ανέφερε στην πρώτη ενότητα ο Διευθυντής του ΕΠΠΕΡΑΑ λέγοντας ότι αποτελεί έναν από τους στόχους του προγράμματος της νέας προγραμματικής περιόδου.

Να τονίσουμε εξ αρχής ότι υπάρχουν ορισμένες μελέτες σε ελληνικό επίπεδο, λίγες μελέτες που αφορούν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες όμως τονίζουν την ανάγκη ανάληψης δράσεων για την αντιμετώπιση αυτών των επιπτώσεων. Κι αυτό είναι ένα νέο δεδομένο για τα ελληνικά πράγματα, ενώ στο εξωτερικό όπως ξέρετε, υπάρχει ένα πλήθος μελετών που αναφέρονται στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και προσπαθούν να δουν το ζήτημα της ανάγκης ανάληψης δράσεων για την αντιμετώπιση αυτών των επιπτώσεων.

Θ' αναφέρω επιγραμματικά τις δυο μελέτες. Μια μελέτη είναι του WWF Hellas και του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών του έτους 2009 και η δεύτερη είναι η μελέτη της Τράπεζας της Ελλάδας του 2011 η οποία εκτός από τα περιβαλλοντικά ζητήματα που θέτει, τοποθετηθεί έντονα και την οικονομική διάσταση που αφορά την αδράνεια στην οποία ενδεχομένως περιπέσουν οι διάφορες κυβερνήσεις και χώρες και δεν προσαρμοστούν εγκαίρως στις απαιτήσεις που γεννά η κλιματική αλλαγή.

Σε ό,τι μας αφορά ως Αποκεντρωμένη Διοίκηση και ως Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας, θα εντοπισθούμε στο θεσμό της Πολιτικής Προστασίας, έχοντας στο μυαλό μας όμως τις προηγούμενες ανάγκες που φάνηκαν στις διαφάνειες και θα πούμε ότι με το νόμο 3013 και με όλο το άλλο θεσμικό οπλοστάσιο, αναφέρομαι στο σχέδιο «Ξενοκράτης» που είναι θεσμοθετημένο μέσω Υπουργικής Απόφασης, αναφέρομαι στα Προεδρικά Διατάγματα των Οργανισμών των νέων δομών του σχεδίου "Καλλικράτης" και αναφέρομαι επίσης στις ειδικές εγκυκλίους που υπάρχουν, που έχουν εκδοθεί από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και αφορούν την κάθε φυσική καταστροφή.

Όλο αυτό λοιπόν το θεσμικό οπλοστάσιο ορίζει το σκοπό και τα μέσα της Πολιτικής Προστασίας, δε χρειάζεται να τ' αναφέρω, θεωρώ ότι είναι σε γενικές γραμμές γνωστά, ορίζουν τις θεμελιώδεις αρχές για το σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης και επίσης τα επίπεδα σχεδιασμού ελέγχου και συντονισμού των επιχειρήσεων, δηλαδή σε τελευταία ανάλυση τους φορείς της κρατικής Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης.

Μέσα από το ίδιο το ΕΠΠΕΡΑΑ στις κατευθυντήριες γραμμές του, τονίζεται ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη η βέλτιστη λειτουργία των διαφόρων φορέων και υπηρεσιών και ο συντονισμός τους στο πλαίσιο της αρχής της επικουρικότητας όμως για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των φυσικών καταστροφών.

Θεωρώ ότι αυτό είναι ιδιαίτερα βαρύνον, επομένως είναι πολύ αξιόπαινο το γεγονός ότι προσδιορίζεται με αυτή τη σαφήνεια μέσα στο ΕΠΠΕΡΑΑ. Όμως πρέπει να τονίσουμε ότι οι αλλαγές στο διοικητικό επίπεδο οι οποίες έχουν επέλθει με τον "Καλλικράτη", το πλαίσιο του αναμορφωμένου μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα νέα δεδομένα από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όλο αυτό το πλαίσιο

αποτελεί πραγματικά μια πρόκληση για τη νέα προγραμματική περίοδο και ως τέτοια πρόκληση αναγνωρίζεται και από τις ίδιες τις κατευθυντήριες γραμμές του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Κυριότεροι κίνδυνοι που σχετίζονται άμεσα με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι οι δασικές πυρκαγιές, οι πλημμύρες και η διάβρωση των ακτών. Και αυτούς τους κυριότερους κινδύνους αντιμετωπίζει και αξιολογεί επίσης από την πλευρά του το ΕΠΠΕΡΑΑ.

Σε ό,τι αφορά τις πλημμύρες, γιατί εδώ θα πρέπει να πω ότι για τις δασικές πυρκαγιές ειδικότερα, θα μιλήσει ο Γενικός Διευθυντής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο συνάδελφος Νικήτας Φραγκισκάκης, επομένως εγώ θα περιοριστώ περισσότερο στις πλημμύρες, θα θίξω ορισμένες πλευρές των δασικών πυρκαγιών, που σχετίζονται όμως αποκλειστικά με τον τομέα της πολιτικής προστασίας.

Οι πλημμύρες λοιπόν, κι εδώ εμπλέκονται ορισμένα ζητήματα που αφορούν και μια άλλη Υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που είναι η Διεύθυνση Υδάτων: Θα πούμε ότι υπάρχει η Οδηγία του 2007 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αξιολόγηση και διαχείριση κινδύνων πλημμύρας, η χώρα μας εναρμονίστηκε με την Κοινή Υπουργική Απόφαση του 2010, ήδη έχει πραγματοποιηθεί προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας.

Τι γίνεται με την προκαταρκτική αξιολόγηση; Προσδιορίστηκαν οι ιστορικά σημαντικές πλημμύρες και αυτό πρέπει να το λάβουμε υπ' όψιν μας, οριστικοποιήθηκαν οι ζώνες δυνητικά υψηλού κινδύνου πλημμύρας, παράλληλα όμως είναι υπό εκπόνηση οι μελέτες που περιλαμβάνουν τη σύνταξη χαρτών κινδύνων πλημμύρας, χαρτών επικινδυνότητας πλημμύρας και τέλος και το σημαντικότερο, την κατάρτιση ολοκληρωμένων σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας.

Ας δούμε με βάση αυτά τα δεδομένα ποια είναι η κατεύθυνση των προτάσεων του ΥΠΕΚΑ. Πρώτον είναι η προώθηση δράσεων και επενδύσεων για την πρόληψη και διαχείριση των δασικών πυρκαγιών και των πλημμυρών, που περιλαμβάνει ανάπτυξη καινοτόμων μοντέλων πρόληψης, άρα λοιπόν να οι κατευθυντήριες γραμμές πάνω στις οποίες μπορούν να στηριχθούν οποιεσδήποτε προτάσεις και προγράμματα του Τομέα Πολιτικής

Προστασίας, ανάπτυξη καινοτόμων μοντέλων πρόληψης και ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης και χαρτογράφησης ευπαθών περιοχών και ομάδων πληθυσμού.

Δεύτερη ενότητα είναι η δημιουργία υποδομής για την αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων. Αντιλαμβάνεστε ότι η δημιουργία υποδομής για την αντιμετώπιση τέτοιου είδους φαινομένων ανήκει κυρίως σε Τεχνικές Υπηρεσίες των διαφόρων φορέων, εξυπηρετεί τους σκοπούς της πολιτικής προστασίας αλλά δεν αποτελεί το καθαυτό αντικείμενο με το οποίο ασχολείται η Πολιτική Προστασία.

Άρα λοιπόν εμείς ως Πολιτική Προστασία στο επίπεδο των προτάσεων για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών και ιδιαίτερα των πλημμυρών, θα περιοριστούμε στο πρώτο σκέλος που αφορά την προώθηση δράσεων και επενδύσεων για την πρόληψη και διαχείριση των πλημμυρών.

Στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας, οι προτεραιότητες οι οποίες ορίζονται είναι οι ακόλουθες: Η προώθηση και ενίσχυση εξειδικευμένων μονάδων Πολιτικής Προστασίας, η ενίσχυση των δράσεων για εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση και η προώθηση δράσεων για ενίσχυση και υποστήριξη των αποκεντρωμένων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο δομών διαχείρισης και αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και καταστροφών.

Θα διατηρήσω στην επιφάνεια αυτή τη διαφάνεια προκειμένου, με βάση αυτό το πλαίσιο το οποίο ανέπτυξα μέχρι τώρα, να προσπαθήσω να προσδιορίσω ορισμένες προτάσεις από την πλευρά της Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, που αναφέρεται σε δυο Περιφέρειες, όμως για τους σκοπούς της παρούσας ημερίδας, εννοείται ότι θα περιοριστώ σε προτάσεις που αφορούν την περιοχή της Περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Προς το παρόν, στο πλαίσιο το στενό το χρονικό που είχαμε, έχουμε διαμορφώσει τρεις προτάσεις και θα ήθελα πραγματικά εφ' όσον αυτά αποτελούν ενασχόληση και άλλων Υπηρεσιών στο πλαίσιο του διαλόγου αυτής της ημερίδας, καλό θα ήταν να υπάρχει ανάπτυξη διαφόρων συγγενών ή άλλων προτάσεων και η ανάπτυξη ενός διαλόγου για να βοηθηθούμε κι εμείς ως Αποκεντρωμένη Διοίκηση στο σκοπό της διατύπωσης προτάσεων.

Το λέω αυτό με την εξής έννοια, να κάνω μια επισήμανση για να παρουσιάσω τις προτάσεις: Η επισήμανση είναι η εξής: Ότι με το νέο πλαίσιο του "Καλλικράτη", επιχειρησιακά δρώντες είναι πλέον οι Περιφέρειες και οι Δήμοι. Οι Περιφέρειες έχουν Διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας και Τμήματα σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα και οι Δήμοι επίσης, είτε το έχουν κάνει είτε δεν το έχουν κάνει, είναι επίσης υποχρεωμένοι να δημιουργήσουν Γραφεία, Τμήματα Πολιτικής Προστασίας.

Άρα λοιπόν, επιχειρησιακά υπεύθυνες είναι οι Περιφέρειες και οι Δήμοι, υπάρχει μια υψηλή, θα λέγαμε, εποπτεία η οποία περισσότερο περιορίζεται σ' ένα σχεδιαστικό επίπεδο και όπου απαιτείται και συντονιστικό, από την πλευρά της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πάντα σε απόλυτη συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας που είναι υπεύθυνη για τα θέματα Πολιτικής Προστασίας σε όλη τη χώρα.

Αυτό λοιπόν να το ενθυμούμαστε όταν προσπαθούμε να προσδιορίσουμε ζητήματα που σχετίζονται με την Πολιτική Προστασία, το σχεδιασμό, την ετοιμότητα, το συντονισμό και τους επιχειρησιακά δρώντες φορείς.

Οι προτάσεις λοιπόν που προς το παρόν έχουμε επεξεργαστεί και διαμορφώσει, είναι οι ακόλουθες:

Ενίσχυση της διοικητικής και διαχειριστικής ικανότητας των δομών Πολιτικής Προστασίας (αν βλέπετε τη διαφάνεια, θα δείτε ότι στηρίζεται πάνω σ' αυτές τις προτεραιότητες τις οποίες έχει καθορίσει και το ΕΠΠΕΡΑΑ). Στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω της βελτιστοποίησης του σχεδιασμού για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων, αν θέλουμε να εντοπισθούμε περισσότερο στο ζήτημα των πλημμυρών.

Ας δώσουμε ορισμένα στοιχεία περιγράφοντας αυτή τη συγκεκριμένη δράση: Θα πρέπει ν' αξιοποιήσουμε διάφορες υπάρχουσες μελέτες. Γιατί πολλές φορές υπάρχουν μελέτες που έχουν διαμορφωθεί στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων, αλλά συνήθως παραμένουν στα συρτάρια. Καλό είναι λοιπόν να επιχειρήσουμε ν' αποτυπώσουμε τις υφιστάμενες καλές πρακτικές που σχετίζονται με ζητήματα πλημμυρών, όπως προκύπτουν από

προγράμματα που έχουν ολοκληρωθεί ως σήμερα με τη συμμετοχή εταίρων από την Ελλάδα.

Να καταγράφουμε αντίστοιχες πρακτικές που ακολουθούνται από άλλα κράτη με προβλήματα παρεμφερή, πλημμυρικών καταστάσεων, μιλάμε για τις αιφνίδιες πλημμύρες και όχι βέβαια για τις πλημμύρες που υπάρχουν στις χώρες της Βόρειας Ευρώπης, να κωδικοποιήσουμε υφιστάμενη νομοθεσία σ' ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την καλύτερη γνώση του νομοθετική γνώση του νομοθετικού πλαισίου, να παράγουμε εγχειρίδια καλών πρακτικών και νομοθεσίας για το σχεδιασμό και αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων και να επιχειρήσουμε την εφαρμογή τέτοιου είδους καλών πρακτικών σε διάφορες περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας έτσι ώστε μέσα από αυτές τις πρακτικές εφαρμογές να εμπνεύσουμε καλύτερα αναγκαίες πρακτικές σχεδιασμού και επιχειρησιακής δράσης.

Να διενεργήσουμε σεμινάρια και ασκήσεις για την εμπέδωση των καλών πρακτικών που προαναφέρθηκαν από φορείς Πολιτικής Προστασίας, Πυροσβεστικής, Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης που είναι υπεύθυνο για την εκπαίδευση και τα σεμινάρια σε όλο τον κύκλο των δημοσίων και δημοτικών υπαλλήλων.

Να μην αναφέρω πολλά από τα παραδοτέα που μπορεί να είναι εγχειρίδια καλών πρακτικών και νομοθεσίας, εγκατάσταση υλικοτεχνικής υποδομής για το σχεδιασμό και την αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων, υλικό από εισηγήσεις, στα σεμινάρια και τις ασκήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του προγράμματος, εκπόνηση επικαιροποιημένων μνημονίων, διάχυση αποτελεσμάτων, ημερίδες, ιστοσελίδα κτλ. Συμμετέχοντες μπορεί να είναι η Πολιτική Προστασία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, των Περιφερειακών Ενοτήτων, των Δήμων κτλ.

Δεύτερη πρόταση, έχει να κάνει με κάτι ευρύτερο. Εδώ περιοριστήκαμε στις μελέτες οι οποίες υπάρχουν, στα προγράμματα και στην άντληση των αξιολογών στοιχείων που υπάρχουν από αυτά και στη διεύρυνσή τους φυσικά.

Η δεύτερη δράση έχει να κάνει με την αύξηση της αποτελεσματικότητας και ικανότητας βελτίωσης της διοικητικής και

διαχειριστικής επάρκειας των φορέων Πολιτικής Προστασίας που σχετίζεται περισσότερο με διαδικασίες πρόληψης ετοιμότητας σε περιοχές με υψηλό κίνδυνο, τις ονομαζόμενες δηλαδή ευάλωτες ή ευπαθείς περιοχές.

Τέτοιες υπάρχουν για τις δασικές πυρκαγιές ιδιαίτερα όπως επίσης υπάρχουν και για τα πλημμυρικά φαινόμενα. Να τονίσω, το είχα πει πιο μπροστά, ότι μέσα από την προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας που έχει πραγματοποιηθεί και στις δικές μας λεκάνες απορροής και τα υδατικά διαμερίσματα, έχουν προσδιοριστεί οι ευάλωτες κατά κάποιον τρόπο περιοχές.

Άρα λοιπόν, με βάση αυτή τη θεώρηση και κατάληξη της αξιολόγησης που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι τώρα, μπορούμε ν' αναπτύξουμε αυτή τη δράση της Πολιτικής Προστασίας. Εντοπιζόμενη περισσότερο στις ευπαθείς και ευάλωτες περιοχές. Να καταρτίσουμε δηλαδή ολοκληρωμένα σχέδια, μνημόνια όπως λέγονται για τις ανάγκες της Πολιτικής Προστασίας, όμως ανά καταστροφή, όχι γενικά κι αόριστα για όλους τους κινδύνους Πολιτικής Προστασίας, αλλά ανά καταστροφή, για καθέναν από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Γιατί εδώ θα πρέπει να τονίσω ότι ο κάθε φορέας δεν το πραγματοποιεί, όμως είναι επιφορτισμένος νομοθετικά, θεσμικά να κάνει μνημόνιο για κάθε καταστροφή. Δυστυχώς και στο επίπεδο της Κεντρικής Μακεδονίας απ' ό,τι έχουμε διαπιστώσει και λιγότερο στο επίπεδο της Θράκης, πραγματοποιείται αυτή η βασική νομοθετική αποστολή.

Ποια είναι η περιγραφή της δράσης: Ο συντονισμός αυτών των σχεδίων στην πράξη, η απόκτηση υλικοτεχνικής υποδομής, η εκπαίδευση του προσωπικού, η ευαισθητοποίηση, ενημέρωση κοινού εθελοντών στις περιοχές εφαρμογής προγράμματος, η διάχυση αποτελεσμάτων με φυλλάδια κι άλλες ενέργειες και επίσης η βελτίωση και ο εκσυγχρονισμός των διαφόρων δομών που υπάρχουν σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα χειρισμού ιστοσελίδας κτλ..

Εδώ ν' αναφέρω ενδεικτικά από τις περιοχές που ονόμασα πιο μπροστά ως ευαίσθητες ή ευπαθείς και σ' αυτό αν εγκριθεί ένα τέτοιου είδους πρόγραμμα θα προσανατολιστούμε, αναφερόμαστε στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής για τις δασικές πυρκαγιές και επίσης στις Περιφερειακές

Ενότητες Πέλλας και Ημαθίας, για πλημμύρες στον κάμπο της Κεντρικής Μακεδονίας. Κατ' αρχήν τουλάχιστον, έτσι ώστε να λειτουργήσουν πιλοτικά για τις οποιοσδήποτε άλλες αναπτύξεις προγραμμάτων ή σχεδιασμών προχωρήσουμε στη συνέχεια.

Και μία τρίτη πρόταση, με επιφύλαξη τη διατυπώνουμε αυτή: Με δεδομένο ότι περιλαμβάνεται στις δράσεις και τις προτεραιότητες του ΕΠΠΕΡΑΑ, γεννά όμως κάποια ερωτηματικά σε σχέση με το ποιος σχεδιασμός έρχεται πρώτος και ποιος σχεδιασμός ακολουθεί.

Εντοπίζοντας την ανάγκη να υπάρχει ένας εθνικός σχεδιασμός για δράσεις Πολιτικής Προστασίας πέρα από τον «Ξενοκράτη», ανάγκη την οποία εντοπίζει και το ίδιο το ΕΠΠΕΡΑΑ, θα έλεγα το εξής: Ότι είναι ανάγκη να εξειδικεύσουμε το Εθνικό Σχέδιο Πρόληψης και Διαχείρισης Κινδύνων, για την περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας, με στόχο την αξιολόγηση, χαρτογράφηση και διαχείριση των φυσικών καταστροφών.

Βέβαια εδώ είναι το ερώτημα αν θα προηγηθεί ο Εθνικός Σχεδιασμός και θα έπεται ο εξειδικευμένο της Κεντρικής Μακεδονίας. Αν κατορθωθούν αυτά και τα δύο και σ' εθνικό επίπεδο και σε περιφερειακό επίπεδο να γίνουν στη διάρκεια αυτής της προγραμματικής περιόδου, θα είναι κάτι ιδιαίτερα ευχάριστο.

Και μια τελευταία πρόταση για να μη φανεί ότι ξεχνούμε και τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με επικείμενες καταστροφές, μόνο που αυτό αποτελεί ειδικότερο ζήτημα των Περιφερειών και των Δήμων, στην περιοχή των οποίων εντοπίζονται αυτά τα πράγματα, όμως νιώθοντας την ευθύνη και ως Αποκεντρωμένη Διοίκηση να προσδιορίζουμε ανάγκες, θα λέγαμε ότι αποτελεί επιτακτική ανάγκη η προμήθεια, εγκατάσταση, εξοπλισμός, συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης σε μεγάλες καταστροφές.

Μιλάμε π.χ. για τεχνολογική ή πλημμυρικά αντικείμενα καταστροφών που σχετίζονται με τη θραύση φραγμάτων, που εγκυμονεί πάρα πολύ μεγάλους κινδύνους, άρα τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης στην περίπτωση θραύσης φραγμάτων ή πλημμυρικών καταστάσεων που μπορεί να δημιουργούνται από τις γείτονες χώρες, αποτελεί μια μεγάλη, επιτακτική ανάγκη.

Αυτά από την πλευρά της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, θεωρούμε ότι με τη συνεργασία στο επικείμενο χρονικό διάστημα του Φεβρουαρίου – Μαρτίου με φορείς Πολιτικής Προστασίας Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και των Δήμων, μπορούν να προσδιοριστούν και να εξειδικευθούν καλύτερα οι συγκεκριμένες αυτές προτάσεις που έχουμε διατυπώσει. Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μαμαρίκα για τις προτάσεις του. Σίγουρα κρατάω το θέμα του συντονισμού των Υπηρεσιών το οποίο είναι υποχρεωτικό, όσον αφορά αυτό που ανέφερε για τον Εθνικό Σχεδιασμό σίγουρα πρέπει να γίνει παράλληλα.

Δε μπορώ να πω αυτή τη στιγμή αν προηγείται ο εθνικός, σίγουρα ο Εθνικός Σχεδιασμός έχει τη βαρύνουσα σημασία αλλά σίγουρα θα πρέπει να λάβει υπ' όψιν του και το σχεδιασμό της Περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Όσον αφορά την αρχική του παρέμβαση, που δεν τέθηκε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο στην ομιλία, ξέρετε, πριν από 10 μέρες πήραμε κι εμείς την 3^η εγκύκλιο. Δηλαδή ακόμη και αυτές τις προτάσεις τις οποίες αυτή τη στιγμή αναφέρατε και οι οποίες περιλαμβάνονται μέσα στο γενικότερο σχέδιο πολιτικής και στο ΣΕΣ, όπως έχει σταλεί σα σχέδιο στην Κοινότητα, είναι θέμα γενικών πολιτικών.

Η εξειδίκευση των δράσεων και η εξειδίκευση πλέον των έργων, είναι σίγουρο ότι δεν έχει γίνει ακόμη, σίγουρα αυτή τη στιγμή, είμαστε σε συνεργασία με την Περιφέρεια να δούμε πώς θα τα εξειδικεύσουμε και σίγουρα έχετε μεγάλο περιθώριο να κάνετε προτάσεις για να τις επεξεργαστούμε.

Το θέμα που αναφέρατε στο τέλος για το σύστημα του εξοπλισμού το θεωρώ πάρα πολύ ενδιαφέρον, μπορείτε να το βάλετε μέσα στις προτάσεις σας για επεξεργασία και από την Περιφέρεια.

. Βέβαια ν' αναφέρω σε σχέση με την προηγούμενη τοποθέτηση ότι σίγουρα όλα αυτά έχουν άμεση σχέση και με τ' αποτελέσματα που θα έχουν όλα τα διαχειριστικά σχέδια πλημμυρών, τα οποία αυτή τη στιγμή υλοποιούνται και περιμένουμε τ' αποτελέσματά τους και τις δέσμες μέτρων.

Να περάσουμε στον κ. Φραγκισκάκη ο οποίος είναι Γενικός Διευθυντής Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης

«Κλιματική αλλαγή και πρόληψη πυρκαγιών»

N. ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΚΗΣ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Από πλευράς της Δασικής Υπηρεσίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, η εισήγησή μου θα έχει δυο στάδια: Μια επεξήγηση όπως την αντιλαμβανόμαστε εμείς για την κλιματική αλλαγή και πώς συνδέεται με τα δάση και τις δασικές πυρκαγιές και στο τρίτο μέρος θα περάσουμε στις προτάσεις.

Με τον όρο «κλιματική αλλαγή» αναφερόμαστε στη μεταβολή του παγκοσμίου κλίματος και ειδικότερα σε μεταβολές των μετεωρολογικών συνθηκών που εκτείνονται σε μεγάλη χρονική κλίμακα. Η κλιματική αλλαγή οφείλεται σε φυσικές διαδικασίες καθώς και σε ανθρώπινες δραστηριότητες, με επιπτώσεις στο κλίμα, όπως η τροποποίηση της σύνθεσης της ατμόσφαιρας.

Μια από τις προβλεπόμενες επιδράσεις κλιματικής αλλαγής είναι η πιθανή αύξηση τόσο της συχνότητας όσο και της έντασης των ακραίων καιρικών φαινομένων όπως είναι οι θύελλες, οι πλημμύρες και οι ξηρασίες. Για το χρονικό διάστημα μέχρι το 2020, που αρχίζει η εφαρμογή της νέας Κλιματικής Συμφωνίας, όλες οι ώρες καλούνται να πράξουν ό,τι μπορούν» για να μειώσουν τις εκπομπές αερίων ρύπων.

Το Πρωτόκολλο του Κιότο αναγνωρίζει δράσεις όπως είναι η αναδάσωση σε περιθωριοποιημένες εκτάσεις, η αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εδαφών και η υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών που είναι δυνατόν να βελτιώσουν την ποιότητα των υδάτων και του εδάφους και να προστατέψουν τα ενδιαιτήματα.

Δύο άρθρα του Πρωτοκόλλου του Κιότο αναφέρονται συγκεκριμένα στον δασικό τομέα για τον υπολογισμό των επιδράσεων της διαχείρισης γης στην εθνική ισορροπία του άνθρακα από το 1990, που έχει υιοθετηθεί ως έτος αναφοράς.

Το άρθρο 3.3 επιτρέπει σε βιομηχανοποιημένες χώρες να λαμβάνουν υπόψη το φαινόμενο του θερμοκηπίου που προκαλείται από

άμεσες δραστηριότητες που προκαλούνται από ανθρώπους όπως είναι η αναδάσωση και η αποψίλωση.

Το άρθρο 3.4 τους επιτρέπει να λαμβάνουν υπόψη την επίδραση περαιτέρω μέτρων χρήσης γης, όπως η διαχείριση των δασών, των καλλιεργήσιμων γαιών, των λιβαδιών και η αναβλάστηση.

Τα δάση αλληλεπιδρούν με το κλίμα, δρώντας ως αποθήκη διοξειδίου του άνθρακα κατά την ανάπτυξή τους και ως πηγή διοξειδίου του άνθρακα όταν καταστρέφονται. Ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής αναμένεται να παρατηρηθούν νέες συννευρέσεις ειδών στον χώρο και στον χρόνο και μεγάλης κλίμακας αλλαγές στη γεωγραφική εξάπλωση της δασικής βλάστησης.

Τα δάση παίζουν καθοριστικό ρόλο στον βιογεωχημικό κύκλο του άνθρακα, λειτουργώντας ως «καταβόθρες» στις οποίες δεσμεύονται τα μόρια (όπως το διοξείδιο του άνθρακα που χρησιμοποιείται στη διαδικασία της φωτοσύνθεσης) και αποθηκεύονται με τη μορφή οργανικής ύλης (ξύλου και άλλων φυτικών μερών).

Οι επιδράσεις από την παρουσία των δασών διαφέρουν ανάλογα με την ηλικία των δασών και τον τρόπο διαχείρισής τους. Επίσης σημαντικός είναι ο τύπος και τα οικολογικά χαρακτηριστικά των δασών.

Η Ελλάδα, ως μεσογειακή χώρα, προβλέπεται να είναι από τις πιο ευπαθείς στην κλιματική αλλαγή σε ευρωπαϊκό επίπεδο εξαιτίας της συνδυασμένης δράσης της αύξησης της θερμοκρασίας και της μείωσης των βροχοπτώσεων σε περιοχές που ήδη υποφέρουν από λειψυδρία.

Μελέτες έχουν δείξει ότι, πέρα από τα δασικά οικοσυστήματα σημαντικό ρόλο στον κύκλο του άνθρακα παίζουν, επίσης, και τα γεωργικά οικοσυστήματα. Η επιλογή των τεχνικών καλλιέργειας μπορεί να επηρεάσει σε τεράστιο βαθμό την ικανότητα του οικοσυστήματος να δεσμεύσει το διοξείδιο του άνθρακα και, γενικότερα, να συγκρατήσει τον άνθρακα.

Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη εκπόνησης στρατηγικών και εφαρμογής μέτρων προσαρμογής της δασικής διαχείρισης στην αλλαγή του κλίματος για τη διατήρηση υγιών, παραγωγικών δασών, τα οποία είναι σε θέση να προσφέρουν αγαθά και υπηρεσίες στον άνθρωπο.

Η καταστροφή των δασικών οικοσυστημάτων συνιστά τεράστια περιβαλλοντική και οικονομική καταστροφή ενώ η υποβάθμιση που προξενείται από αυτή στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είναι ανατρέψιμη.

Σα δασικά οικοσυστήματα σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο αποτελούν παράγοντα της διαμόρφωσης του κλίματος και ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της ποιότητας ζωής του ανθρώπου.

Η πιο άμεση και ραγδαία επίπτωση της κλιματικής αλλαγής στα μεσογειακά δάση αφορά τις δασικές πυρκαγιές. Η αύξηση της συχνότητας και της έντασης των πυρκαγιών, καθώς και της έκτασης των καμένων εκτάσεων, ευνοείται από τις συνθήκες ξηρασίας, τις παρατεταμένες περιόδους υψηλών θερμοκρασιών και τα ακραία καιρικά φαινόμενα, συνθήκες που παρατηρούνται κυρίως στις βορειότερες περιοχές της Μεσογείου (Πορτογαλία, Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία).

Πρόσφατη μελέτη του Εθνικού Αστεροσκοπείου, έδειξε ότι αναμένεται να αλλάξει δραματικά ο χάρτης της χώρας μέχρι το τέλος του αιώνα που διανύουμε, λόγω της κλιματικής αλλαγής, με τις ημέρες καύσιμα να πενταπλασιάζονται μέχρι το 2100 και τα δάση μας να αντιμετωπίζουν άμεση απειλή πυρκαγιών για 30 επιπλέον μέρες σε σχέση με σήμερα.

Δασικές πυρκαγιές: Είναι η μεγαλύτερη απειλή για τα δασικά οικοσυστήματα στη μεσογειακή περιοχή. Η αντιμετώπιση: Η πολυεπίπεδη επίδραση των δασικών πυρκαγιών με το δεδομένο ότι η φωτιά είναι αναπόσπαστο μέρος του μεσογειακού οικοσυστήματος και συνυπάρχει με την εμφάνιση του ανθρώπου σε αυτό, η δε πλήρης εξάλειψή της από τα δασικά οικοσυστήματα της χώρας μας είναι αδύνατη και ουτοπική.

Ακόμη και αν υπήρχε ο τέλειος και ιδανικός κατασταλτικός αντιπυρικός οργανισμός, εκείνα που πρέπει να αποτελέσουν ρεαλιστικούς στόχους του νέου σύγχρονου αντιπυρικού σχεδιασμού λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση της κλιματικής αλλαγής είναι:

- Η ελάττωση του αριθμού των ανθρωπογενών πυρκαγιών.
- Ο περιορισμός των καμένων εκτάσεων στόχοι που θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιπτώσεων των δασικών πυρκαγιών.

Στόχοι που επιτυγχάνονται με την ενεργή αντιπυρική προστασία. Είναι ουτοπικό να θεωρούμε ότι η πυρκαγιά από τα δασικά

οικοσυστήματα μπορεί να εξαλειφθεί στη μεσογειακή περιοχή λόγω κλιματικών συνθηκών, λόγω σύνθεσης της βλάστησης, η ζώνη που είναι η κλιματική ζώνη της Μεσογείου που εκτείνεται σ' ένα εύρος από τη Βόρεια Αφρική έως και τη Βόρεια Ελλάδα, που επεκτείνεται κυκλικά σε όλη τη γη, έχουμε δασικές πυρκαγιές.

Άρα πρέπει να κάνουμε έναν στρατηγικό σχεδιασμό που να στοχεύει συγκεκριμένα πράγματα. Βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά των δασικών πυρκαγιών, τα χαρακτηριστικά της καύσιμης ύλης που έχουμε στη Μεσόγειο δεν υπάρχουν στη Βόρεια Ευρώπη γι' αυτό στη Βόρεια Ευρώπη δεν έχουμε πυρκαγιές, οι καιρικές συνθήκες που λόγω κλιματικής αλλαγής θα έχουμε αλλαγές και οι τοπογραφικές συνθήκες

Άρα, αυτά τα οποία μπορούμε εμείς να επέμβουμε, τις τοπογραφικές συνθήκες δε μπορούμε να τις αλλάξουμε, αυτές είναι, οι καιρικές συνθήκες είναι το φαινόμενο του θερμοκηπίου, μπορούμε εμμέσως να προσπαθήσουμε να τις διατηρήσουμε σ' αυτό το επίπεδο που είμαστε σήμερα και τα χαρακτηριστικά της καύσιμης ύλης.

Ούτε μπορούμε ν' αλλάξουμε τα δάση μας και να τα κάνουμε ψυχρόβια τα δάση ή να τα κάνουμε δάση τα οποία δεν έχουν κίνδυνο από την πυρκαγιά.

Αίτια των δασικών πυρκαγιών: Σύμφωνα με στοιχεία των Δασικών Υπηρεσιών οι δασικές φωτιές οφείλονται κατά το 1/3 σε φυσικά αίτια (π.χ. κεραυνοί), κατά το 1/3 σε εμπρησμούς και κατά το 1/3 σε άγνωστες, ανεξακρίβωτες αιτίες που υποκρύπτουν εμπρησμούς.

Όμως οι ανθρώπινες δραστηριότητες φαίνεται να έχουν πολύ μεγαλύτερο ποσοστό. Μια μεγάλη μερίδα ανθρώπων θεωρείται ότι ωφελείται άμεσα ή έμμεσα με την πυρκαγιά. Ιδιοκτήτες οικοπέδων ή και εκτάσεων δασωθέντων πρώην αγρών, συνεταιρισμοί μέσα σε δάση, καταπατητές, έμποροι καυσόξυλων, κτηνοτρόφοι, αγρότες, είναι μερικές μόνο ομάδες από τους «ωφελούμενους» και επομένως πιθανούς εμπρηστής.

Υπάρχουν εμπρηστής από πρόθεση (κάποιοι βάζουν φωτιά για οικοπεδοποίηση, «ανάπτυξη, αξιοποίηση» των καμένων περιοχών, βοσκοί καίνε περιοχές για την «αναγέννηση»). Αυτό το φαινόμενο στα βοσκοτόπια παρατηρείται με τη φωτιά να βλαστάνει καινούργια φυτάρια οπότε καλύτερα

επιλέγονται από τα ζώα. Από αμέλεια ή άγνοια (το πεταμένο τσιγάρο από το παράθυρο του αυτοκινήτου, η υπαίθρια ψησταριά, κτλ.), ψυχολογικά αίτια, μπορεί να είναι τα αίτια των πυρκαγιών.

Δασική καύσιμη ύλη: Στο σύνολο του δάσους αποτελεί καύσιμη ύλη, καθώς όλα τα μέρη του (ξηροφυλλοτάπητας, χόρτα, πόες, μικροί και μεγάλοι θάμνοι, δένδρα) είναι αναφλέξιμα υλικά. Ο τρόπος όμως που τα υλικά αυτά αναφλέγονται και η επίδρασή τους στη συμπεριφορά της φωτιάς ποικίλει ανάλογα με τη διάταξη τους στο χώρο, την ποσότητα τους, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τη θερμοκρασία τους και την περιεχόμενη σε αυτά υγρασία.

Ζώνες βλάστησης: Παίρνουμε μια εικόνα πώς είναι κατανεμημένες οι ζώνες βλάστησης στην Ελλάδα σύμφωνα με τις καιρικές συνθήκες, σύμφωνα με το μικροκλίμα κάθε περιοχής. Βλέπουμε ότι η παραθαλάσσια ζώνη είναι η ζώνη με θερμομεσογειακή διάπλαση και όπως και μεσογειακή διάπλαση. Σ' αυτές τις περιοχές περιμένουμε πυρκαγιές κάθε χρόνο.

Κάθε χρόνο ακούμε ότι καίγεται είτε στην Πελοπόννησο, στην Ηλεία, είτε στη Νότια Πελοπόννησο είτε στην περιοχή της Αττικής είτε στην Αργολίδα είτε στη Χαλκιδική. Κάθε χρόνο ξέρουμε πού θα έχουμε τις πυρκαγιές λόγω της βλάστησης και των καιρικών συνθηκών και της ξηρασίας που επικρατεί.

Εδώ είναι κάτι εικόνες από μορφές βλάστησης, είναι δάσος χαλεπίου – πεύκης χωρίς υπόροφο. Εδώ έχουμε αφαίρεση καύσιμης ύλης, που έχουμε μόνο άνω όροφο. Εδώ είναι μια μορφή δασών της Χαλκιδικής που έχουμε και υπόροφο και ανώροφο. Δηλαδή πολλή καύσιμη ύλη. Εδώ είναι μια εικόνα που βλέπουμε την πολυμορφία των δραστηριοτήτων, χωράφι, δάσος κτλ. που δεν είναι κάτι συμπαγές όπως είναι σε άλλες περιοχές, στη Βόρεια Ευρώπη τα δάση, δεν έχουν καμία σχέση οι δασικές εκτάσεις, τα δάση με τη μεσογειακή ζώνη που είμαστε εμείς.

Εδώ είναι μικτές χρήσεις, δάση, καλλιέργειες είναι μικτά. Είναι πιο δύσκολη η αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, γιατί δεν έχουμε μια ζώνη να πούμε ότι κάνουμε ένα έργο εκεί και θα σταματήσει η φωτιά. Η κατανομή των δασών στην Ελλάδα φτάνει περίπου στο 67%, δηλαδή το 67%

διαχειρίζεται η Δασική Υπηρεσία. Συν και τα αγροτικά ανομήματα που έχουμε πάρει και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, φτάνουμε στο 97% να διαχειρίζονται τη Δασική Υπηρεσία.

Όσον αφορά τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, έχουμε πάρει την αγροφυλακή, την οποία ήρθε στη Δασική Υπηρεσία και έχουμε τις παραβάσεις που αφορούν τον αγροτικό κώδικα.

Οι επιπτώσεις των δασικών πυρκαγιών: Είναι οι κοινωνικές επιπτώσεις, οι σωματικές βλάβες και κύρια η απώλεια ανθρώπινης ζωής. Όλοι θυμόμαστε αυτές τις εικόνες από την Πελοπόννησο το 2007.

Οικονομικές επιπτώσεις: Η δαπάνη του αντιπυρικού μηχανισμού, η πρόληψη και καταστολή των πυρκαγιών. Ξοδεύονται κάθε χρόνο τεράστια ποσά όσον αφορά την αεροπυρόσβεση και όλες τις δυνάμεις καταστολής. Οι δαπάνες αναμόρφωσης της καμένης έκτασης –πληρώνουμε χρήματα για την αναδάσωση, αντιδιαβρωτικά-αντιπλημμυρικά έργα κτλ., οι απώλειες ξυλώδους όγκου, ρητίνης κτλ., η καταστροφή βοσκοτόπων, η απώλεια βοσκήσιμης ύλης.

Οι απώλειες ιδιωτικής και δημόσιας περιουσίας (γεωκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, γεωργικές καλλιέργειες, οικίες, κτηνοτροφικά ζώα, μελισσοτροφία, τουριστικές εγκαταστάσεις, οχήματα). Αυτές είναι φωτογραφίες από τη μεγάλη πυρκαγιά το 2006 στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής. Ο Μασούτης που βλέπετε, όποιος ξέρει από την Κασσάνδρα, ο Μασούτης στη Χανιώτη. Δεν ήταν μέσα στο δάσος, ήταν εκτός δάσους, αλλά όμως η πυρκαγιά έφτασε, γιατί έχουμε και τη μετάδοση της πυρκαγιάς με τα θερμικά κύματα που παράγονται στο χώρο της πυρκαγιάς.

Δυσμενείς επιπτώσεις στον τουρισμό στις πληγείσες περιοχές, έχουμε απώλειες διανυκτερεύσεων, υπάρχει ένα πρόβλημα. Πολιτιστικές επιπτώσεις: Απώλειες στοιχείων πολιτισμού, ναών, αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της φύσης. Το ζήσαμε με τις πυρκαγιές του 2007 στην Πελοπόννησο με την Ολυμπία.

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις: Απώλεια νερού, καταστροφή εδάφους, θρεπτικών στοιχείων, απώλεια άγριας ζωής, τοπίου και όλες αυτές τις επιδράσεις.

Εδώ έχουμε την εξίσωση των επιπτώσεων: Τα αίτια των πυρκαγιών μαζί με την καύσιμη ύλη μας δίνουν τη δασική πυρκαγιά. Έχουμε την έκθεση της δασικής πυρκαγιάς των ανθρώπων και των φυσικών πόρων και περιουσιών και έχουμε τις επιπτώσεις των δασικών πυρκαγιών. Άμα κατανοήσουμε αυτή την εξίσωση πρέπει να δούμε πού πρέπει να επέμβουμε στην καινούργια στρατηγική που πρέπει να κάνουμε για να έχουμε μικρότερη έκθεση των ανθρώπων, των φυσικών πόρων και των περιουσιών, άρα λιγότερες επιπτώσεις από τις δασικές πυρκαγιές.

Αυτή έχει δυο ισότητες η εξίσωση και πρέπει στη στρατηγική που πρέπει ν' αναπτύξουμε, να δούμε πού μπορούμε να επέμβουμε έχοντας κατά νου ότι είναι ουτοπία ότι δε θα έχουμε πυρκαγιές στην Ελλάδα. Είναι ουτοπία. Αυτό έχει να κάνει με το ότι οι πιο ανεπτυγμένες χώρες καίγονται κι αυτές. Άρα το ζητούμενο για μας είναι να οργανωθούμε καλύτερα, να μειώσουμε τις επιπτώσεις των δασικών πυρκαγιών.

Στρατηγική για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών: Πρέπει να είναι επιβολή νόμων και κανονισμών, είναι τα τρία «Ε» της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών. Η εκπαίδευση προσωπικού και πολιτών. Εδώ είναι με την Πολιτική Προστασία, με το συνάδελφο τον κ. Μαμαρίκα μπορούμε ν' αναπτύξουμε θέματα Πολιτικής Προστασίας και εντατική πρόληψη.

Επιβολή νόμων και κανονισμών: Θεσμικά μέτρα: άμεση διευθέτηση των θεμάτων ιδιοκτησίας χρήσεων και διαχείρισης των δασών. Κατάρτιση των δασικών χαρτών και του δασολογίου κωδικοποίηση της δασικής νομοθεσίας.

Έχει να κάνει με τα κενά που έχει η δασική νομοθεσία, έχει να κάνει με το ευμετάβλητο που είναι δάσος, δεν είναι δάσος, το έτος αναφοράς. Αυτό δημιουργεί κίνητρα για τους πολίτες με τη δική τους αντίληψη ότι μπορεί βάζοντας μια πυρκαγιά να κερδίσουν κάτι. Που αυτό δε συμβαίνει.

Κανονισμοί και έλεγχος για την λήψη μέτρων που αφορούν την προστασία των κατοικιών κτλ. τους καθαρισμούς οικοπέδων, χωματερές, χρήση φωτιάς στους θερινούς μήνες. Εφαρμογή κανόνων που έχουν να κάνουν με την καλή συμπεριφορά των πολιτών μέσα στο δάσος.

Το μέτρο Επιβολής νόμων και κανονισμών συμβάλει στην μείωση των πυρκαγιών ανθρωπογενών αιτίων που είναι και οι πιο καταστροφικές και μειώνουν την έκθεση των περιουσιών στις δασικές πυρκαγιές. Είναι στο κομμάτι της εξίσωσης που έχει να κάνει με τα αίτια. Εκεί θα μειώσουμε τα αίτια των πυρκαγιών. Οι εμπρησμοί είναι οι πιο καταστροφικοί.

Η εκπαίδευση, το προσωπικό που εμπλέκεται στην πρόληψη και καταστολή των πυρκαγιών να παρακολουθεί προγράμματα επιμορφωτικών σεμιναρίων που βελτιώνουν τις ικανότητες τους και γίνονται πιο αποτελεσματικοί. Ανάπτυξη του εθελοντισμού και εκπαίδευση εθελοντών πολιτών την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών.

Είναι σημαντικό ο εθελοντισμός να είναι παρών σ' αυτή την προσπάθεια μέσα από ένα δίκτυο εθελοντών μέσα από μια κινητοποίηση που πρέπει να γίνει σε τοπικό επίπεδο από τους Δημάρχους και από τους ανθρώπους που είναι στις περιοχές τις ευαίσθητες από πλευράς πυρκαγιών.

Το μέτρο της εκπαίδευσης στοχεύει στην μείωση των ανθρωπογενών δασικών πυρκαγιών, στην μείωση της έκθεσης σε κίνδυνο και στην μείωση των καμένων εκτάσεων. Ο εκπαιδευμένος πολίτης ο οποίος διαβιεί ή επισκέπτεται το δάσος θα είναι πιο καλά προφυλαγμένος στην έκθεση στον κίνδυνο. Θα περιφρουρεί καλύτερα τις περιουσίες του.

Παρατηρούνται τα φαινόμενα, έχουμε αγροικίες μέσα στα δάση, βίλες, τα οποία έχουν χτιστεί σε χωράφια των πολιτών κι εκεί δεν υπάρχει ένας σαφής κανονισμός στα μέτρα που πρέπει να λάβουν οι πολίτες για να έχουν λιγότερες επιπτώσεις των πυρκαγιών.

Αυτό είναι ένα ατομικό καταφύγιο. Δε μπορεί ας πούμε να καίγονται συμπολίτες μας από δασικές πυρκαγιές, αυτό είναι ένα καταφύγιο το οποίο στην Αμερική που είχα πάει για μεταπτυχιακά μας το έδειχναν, ο κάθε πολίτης ο οποίος δραστηριοποιείται το καλοκαίρι στην ύπαιθρο, οι κάθε αγρότης, να έχει ένα ατομικό καταφύγιο. Αυτό είναι μια απλή κατασκευή από αλουμινόχαρτο και το έχουν μαζί τους για να προφυλάσσονται.

Δεν είναι δυνατό να καεί στην Πελοπόννησο τόσος κόσμος σε πυρκαγιά μέσα σε ελαιώνα. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αυτά πρέπει να τα δούμε. Η εντατική πρόληψη έχει να κάνει με τη συντήρηση του δασικού οδικού

δικτύου, τη διάνοιξη και συντήρηση αντιπυρικών ζωνών, κατασκευή και συντήρηση υδατοδεξαμενών και κρουνών υδροληψίας, κατασκευή και συντήρηση πυροφυλακείων, αντιπυρική διαχείριση της βιομάζας.

Βλέπουμε εδώ μια ζώνη χαμηλής βλάστησης, αν έρθει η φωτιά από δω θα έχει ένα διάστημα το οποίο θα είναι κενό. Έχουμε αντιπυρική ζώνη, μειώνουμε τη δυνατότητα διάδοσης της φωτιάς.

Διάσπαση της οριζόντιας συνέχειας της καύσιμης ύλης, δηλαδή όπου μπορούμε τον υπόροφο τον απομακρύνουμε, κρασπεδικά, για να μην έχουμε μετάδοση της πυρκαγιάς από τον υπόροφο ν' ανέβει στον ανώροφο που είναι πιο επικίνδυνες και πιο γρήγορα μεταδιδόμενες πυρκαγιές. Μείωση της βιομάζας, καλλιεργητικές μέθοδοι, έχουν να κάνουν με δασοκομικούς χειρισμούς.

Χρήση νέων τεχνολογιών: Η αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών απαιτεί συνεχή χρήση και εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού κατάσβεσης και πρόληψης των δασικών πυρκαγιών. Νέες τεχνολογίες, οχήματα τα οποία να είναι πιο ευέλικτα είτε να υπάρχει συνεχής εξέλιξη του εξοπλισμού.

Σας ξαναθυμίζω μετά από αυτά που είπα, την εξίσωση: Τα αίτια των δασικών πυρκαγιών. Με την ενημέρωση μειώνουμε τα αίτια. Η καύσιμη ύλη με παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με τις καλλιεργητικές επεμβάσεις, με ό,τι έχει να κάνει με τη διαχείριση της καύσιμης ύλης, θα έχουμε δασική πυρκαγιά μικρή, αν έχουμε επέμβει στα δύο πρώτα.

Η έκθεση στη δασική πυρκαγιά έχει να κάνει με την ενημέρωση των πολιτών και τα μέτρα που πρέπει να λάβουν, όσον αφορά την προστασία της περιουσίας τους, θα έχουμε μικρές επιπτώσεις των δασικών πυρκαγιών.

Τα προτεινόμενα μέτρα από τη δική μας Γενική Διεύθυνση Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης έχουν να κάνουν με:

Εργασίες συντήρησης δασικού οδικού δικτύου και έργων προστασίας δασών. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις εργασίες και έργα αντιπυρικής προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων.

Ανόρθωση, αναγωγή των δασών, καθαρισμοί δασών, διαχείριση καύσιμης ύλης ειδικά σε περιοχές με μεγάλες πιθανότητες εκδήλωσης

πυρκαγιών (Χαλκιδική, περιοχή της Θεσσαλονίκης, περιοχή της Θάσου, περιοχή της Καβάλας, περιοχή της Πιερίας).

Σχεδιασμός διαχείρισης αειφορικής ανάπτυξης και φυσικής προστασίας δασικών οικοσυστημάτων. Πρόκειται για την απογραφή ανάλυση και διεύρυνση των επεμβάσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η ανάπτυξή τους η προστασία τους και η παραγωγικότητά τους.

Εμπλουτιστικές αναδασώσεις με είδη και άτομα που αυξάνουν τη βιοποικιλότητα των βασικών οικοσυστημάτων, δασώσεις ή εμπλουτισμός συγκεκριμένων συστάδων με επιλεγμένα είδη και διαχείριση αυτών, με σκοπό να αποτελέσουν μελλοντικά συλλέκτες και αποθήκες διοξειδίου του άνθρακα.

Χρήση σύγχρονων διαχειριστικών εργαλείων για την ενσωμάτωση των σύγχρονων τεχνολογιών και κλάδων των επιστημών, DNA printing και άλλες δραστηριότητες όπου έχουν να κάνουν με την καλύτερη μεθοδολογία όσον αφορά τις μέχρι τώρα επιπτώσεις στην ανάπτυξη των δασών της κλιματικής παραμέτρου και για να μπορέσουμε να προβλέπουμε τις μελλοντικές καταστάσεις.

Φυτοκομικές επεμβάσεις, αναδασώσεις, με πιστοποιημένο υλικό σε επιλεγμένες θέσεις, προστασία και διατήρηση πόρων επιτόπου, δηλαδή μια δημιουργία τράπεζας γενετικού υλικού, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και την ενσωμάτωση της προσαρμογής σε όλους τους τομείς ως κοινωνικά εργαλεία τα οποία θα λειτουργήσουν από κοινού με τη συμμετοχή και ενεργοποίηση των πολιτών, πιστοποίηση αειφορικής διαχείρισης των δασικών συμπλεγμάτων.

Εδώ είναι ορισμένες φωτογραφίες από διάφορες παρεμβάσεις που κάνει η Δασική Υπηρεσία στον ορεινό όγκο που έχουν να κάνουν με τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, με τη συγκράτηση των φερτών υλικών για αποτροπή πλημμυρικών φαινομένων και με φράγματα αντιπυρικής προστασίας που έχουν να κάνουν με τη δημιουργία λιμνών, έτσι ώστε να είναι εύκολη η εύρεση νερού για τις κατασβέσεις κι εδώ είναι ορισμένες παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με τον καθαρισμό των δασικών δρόμων. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Φραγκισκάκη. Εγώ κρατάω σαν μηνύματα την ανάγκη εθελοντισμού, την ανάγκη πρόληψης με νέες

τεχνολογίες και την ανάγκη ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης των πολιτών. Θέλω να φωνάξω τώρα στο βήμα τον κ. Παραγιό, ο οποίος είναι Προϊστάμενος της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΔΕΥΑ Κιλκίς.

«Διαχείριση Υγρών Αποβλήτων»

Γ. ΠΑΡΑΓΙΟΣ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Αν και είχα ετοιμάσει μία δεύτερη εισήγηση, για οικονομία του χρόνου σας και λόγω της κούρασης θα εστιάσω σε δύο-τρία θέματα.

Πρώτο, άσχετο με τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων και υποκινούμενος από την εισήγηση του κ. Μαμαρίκα θα ήθελα να θυμηθώ πριν πολλά χρόνια επί ΥΠΕΧΩΔΕ τη συνάντηση που κάναμε με την τότε υπεύθυνη την κα Λαζάρου, στο γραφείο της κας Μιμίκου, που είχαμε πάει να ζητήσουμε τη μελέτη που χρηματοδοτήθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο με 1 δις και αφορούσε την καταγραφή και τη διαχείριση των λιμνών και ποταμών της χώρας.

Αυτή τη στιγμή αυτή η μελέτη είναι στα αζήτητα, είναι χαμένη, μάλιστα να μου επιτρέψετε να το πω ότι η κα Μιμίκου τότε μας είχε πει ότι "αυτή είναι η ιδιωτική μου μελέτη" και δε μας έδωσε πρόσβαση.

Άσχετα λοιπόν να πούμε δύο λόγια ξανά προς τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων της περιφέρειας. Το πρώτο δεδομένο είναι ότι «λεφτά δεν υπάρχουν» κι εφόσον δεν υπάρχουν λεφτά θα πρέπει να κινηθεί η Περιφέρεια στα 400 εκατομμύρια.

Σαφώς επομένως υπάρχει μία έλλειψη ρευστότητας ως προς τα έργα περιβάλλοντος, λόγω του overbooking και το οποίο είναι οι οικισμοί ΜΓ΄ προτεραιότητας οι οποίοι θα χρηματοδοτηθούν. Αυτό καταλαβαίνω κ. Πρόεδρε, λοιπόν άσχετο όμως με όλα αυτά, θα ήθελα να επικεντρωθώ μόνο και θα κλείσω την ομιλία μου μόνο με αυτό, στη διαχείριση της λάσπης των βιολογικών.

Άκουσα για διάθεση της λάσπης σε ΧΥΤΑ. Δεν είναι η λύση αυτή, θα πρέπει σίγουρα να υπάρξει ένας εθνικός σχεδιασμός για τη διαχείριση της λάσπης. Η λάσπη θα μπορεί να διατεθεί στη γεωργία, είτε σαν compost, βέβαια εδώ έχουμε την αντίδραση του Υπουργείου για το ότι δεν είναι δημόσια επένδυση είναι ιδιωτική επένδυση, στην οποία διαφωνούμε.

Επομένως θα ήθελα να παρακαλέσω ώστε να υπάρξει ο εθνικός σχεδιασμός, ώστε να μπορέσουμε οι φορείς, τέλος του 2014 δε θα έχουμε τι να κάνουμε τη λάσπη, ώστε να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε καινούρια έργα.

Τώρα ως προς τις διαδικασίες μόνο μία παρατήρηση. Ένας ουσιαστικός λόγος της παρέμβασής μου αυτής είναι ότι δε χρειαζόμαστε έργα τα οποία δεν μπορούμε να τα λειτουργήσουμε, θα πρέπει κι ένας στόχος ως προς την ένταξη των έργων είναι να μπορούμε να τα έχουμε και λειτουργικά μετά την κατασκευή τους.

Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ. Σε καμιά περίπτωση δεν είναι πολιτική του Υπουργείου να πηγαίνει η λάσπη στους ΧΥΤΑ, αυτό δεν το συζητάμε. Θα παρακαλούσα τώρα να έρθει στο βήμα η κα Μιχαλοπούλου Χαρίκλεια.

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Όχι, θα μιλήσω εγώ κ. Μαμαλούγκα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θα μιλήσετε εσείς; Εντάξει, παρακαλώ ο κ. Μιχαηλίδης, ο οποίος είναι στέλεχος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, έχει το λόγο.

«Προστασία και διαχείριση Υδατικών Πόρων»

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ: Γεια σας, λειτουργώ ως Αναπληρωτής Προϊστάμενος στο Τμήμα Παρακολούθησης και Προστασίας των Νερών στη Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας.

Η κα Μιχαλοπούλου λόγω της έκτακτης συνεδρίασης που υπάρχει για την Κορώνεια θα την αντικαταστήσω λέγοντας λίγα πράγματα, γιατί δεν ήμουν έτοιμος για εισήγηση, βέβαια το δικό μας το αντικείμενο και οι αρμοδιότητές μας δεν εμπλέκονται άμεσα με τη διεκδίκηση πόρων για την κατασκευή έργων και τα λοιπά.

Αλλά θα πω δυο κουβέντες μονάχα όσον αφορά το θέμα αρμοδιοτήτων της Διεύθυνσης Υδάτων η οποία δημιουργήθηκε το 2006 που είναι απόρροια της εφαρμογής Οδηγίας 2060 στην Ελληνική Νομοθεσία που βγήκε με το Νόμο 3199 και το Προεδρικό Διάταγμα 51, αρμοδιότητά μας είναι η παρακολούθηση η προστασία και η διαχείριση των υδατικών πόρων, σε επίπεδο Κεντρικής Μακεδονίας.

Βέβαια έχουν προστεθεί στη συνέχεια κι άλλες αρμοδιότητες, οι οποίες δεν έχουν να κάνουν πλέον μόνο με το νερό, αλλά γενικότερα για το υγρό στοιχείο, εξαιρώντας μονάχα την ανοικτή θάλασσα. Αυτό που ήταν σημαντικό και ανακοινώθηκε ήδη από τους εκπροσώπους του Υπουργείου είναι ότι το σχέδιο διαχείρισης του υδατικού διαμερίσματος 10 που μας αφορά στην περιοχή αρμοδιότητας, έχει ήδη εγκριθεί από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων, οπότε άμεσα πιστεύω θα το δούμε και σε ΦΕΚ πλέον και θα ξεκινήσει η διαδικασία εφαρμογής των προβλεπόμενων μέτρων για την προστασία των υδατικών μας πόρων.

Εκεί θα έχουμε λόγο σε ότι αφορά το θέμα και αναγκαστική υλοποίηση μεθόδων προστασίας τμημάτων υδάτινων σωμάτων είτε επιφανειακών είτε υπόγειων, τα οποία θα χαρακτηριστούν υποβαθμισμένα και θα αναγκαστούμε να παρθούν μέτρα έτσι ώστε να μπορέσουμε να αποκαταστήσουμε την ποιότητά τους, ταυτόχρονα θα πρέπει σε συνεργασία με την.. αλλά ταυτόχρονα και με τις Υπηρεσίες του Β΄ και Α΄ βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης να υλοποιηθούν σειρά έργων.

Εμείς πιστεύω ότι θα λειτουργήσουμε βασικά επικουρικά ή συντονιστικά σε ότι αφορά το θέμα της υλοποίησης, ταυτόχρονα βέβαια έχουμε και δικές μας αρμοδιότητες να υλοποιήσουμε στα πλαίσια των μέτρων, όπως είναι η κατάρτιση του μητρώου προστατευόμενων περιοχών για το πόσιμο νερό, ή μητρώο εκπομπών ρύπων, το οποίο σχετίζεται άμεσα με τη σημερινή αναφορά.

Αυτό που θα ήθελα να αναφέρω μονάχα, επειδή επικεντρώθηκε η αναφορά σας σε ότι αφορά το θέμα χρηματοδοτήσεων στη διαχείριση υγρών αποβλήτων, διαχείριση απορριμμάτων και τα λοιπά, πιστεύω ότι σε αυτό που θα μπορούσαμε να συνδράμουμε σαν Υπηρεσία πλέον της Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι στη διαμόρφωση κριτηρίων επιλεξιμότητας αυτών των έργων.

Γιατί πιστεύω ότι θα υποβληθούν σωρεία προτάσεων και θα πρέπει εσείς να αναγκαστείτε να μπειτε σε μια διαδικασία αξιολόγησης για να καταναίμετε τους όποιους πόρους, περιορισμένους ή μη υπάρχον, προκειμένου να δώσετε προτεραιότητες εκεί που υπάρχει μεγαλύτερη αναγκαιότητα.

Η προηγούμενη εμπειρία που υπήρχε από το προηγούμενο χρηματοδοτικό μέσο μέσω του ΕΣΠΑ, το οποίο λειτούργησε και νομίζω λειτούργησε θετικά και θα μπορούσε να το αναφέρει κάποιος από τη Διαχειριστική Αρχή, ήταν η προσπάθειά μας μέσω καταγραφής των υδρευτικών δικτύων σε επίπεδο Κεντρικής Μακεδονίας, να αξιολογήσουμε την ποσοτική και την ποιοτική επάρκειά τους και μέσα από αυτή τη διαδικασία να προταθούν μέτρα αποκατάστασης των ελλειμμάτων που παρουσιάζονται, είτε ποιοτικά είτε ποσοτικά.

Μέσα στα πλαίσια αυτών των κριτηρίων και κάποιων εκθέσεων, τα οποία προέκυψαν μέσα από τη Διεύθυνση τη δικιά μας, πιστεύω ότι βοηθήσαμε τη Διαχειριστική Αρχή προκειμένου να δώσει προτεραιότητα σε Δήμους οι οποίοι είχαν μεγαλύτερη ανάγκη προκειμένου να απορροφήσουν κάποια κονδύλια για την αποκατάσταση των δικτύων τους.

Προς αυτή την κατεύθυνση πιστεύω ότι θα μπορούσαμε να ξαναβοηθήσουμε και το ΥΠΕΚΑ, αλλά ταυτόχρονα και τη Διαχειριστική Αρχή να αναλάβει την κατανομή αυτών των κονδυλίων, στη διαμόρφωση κριτηρίων αντίστοιχα σε περιοχές στις οποίες θα πρέπει να εγκατασταθούν είτε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, είτε χώροι διαχείρισης αστικών αποβλήτων, σε εφαρμογή πάντα του σχεδίου το οποίο έχει εγκριθεί και προβλέπει και κάποιους περιορισμούς για την εγκατάσταση αυτών των δραστηριοτήτων.

Αυτά ήθελα να πω, σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Και θα ήθελα να πω σε συνέχεια αυτών που είπε ο συνάδελφος ότι ήδη αυτή την εβδομάδα εμείς με την Ειδική Γραμματεία Υδάτων αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε για να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε τη δέσμη μέτρων των διαχειριστικών σχεδίων και ειδικά του διαχειριστικού σχεδίου λεκανών και της Κεντρικής Μακεδονίας και των άλλων, αυτό ουσιαστικά κάνουμε, δηλαδή έχουμε πάρει τον πίνακα μέτρων που προκύπτει από τα διαχειριστικά σχέδια και προσπαθούμε να το εντάξουμε και να το αντιστοιχήσουμε με δράσεις.

Πιστεύουμε ότι πάρα πολύ γρήγορα, ίσως και μέχρι τις 10 Φεβρουαρίου, να έχουμε αυτόν τον πίνακα μέτρων, οπότε από κει και πέρα

θα κάνουμε προτεραιοποίηση σε σχέση με την Περιφέρεια για να δούμε ποιες δράσεις μπορούμε να χρηματοδοτήσουμε.

Τον κ. Λαδόπουλο θα ήθελα τώρα να ανέβει στο βήμα, που είναι Προϊστάμενος του Τμήματος Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας.

«Χωροταξία και Πολεοδομικός Σχεδιασμός»

Σ. ΔΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Κατ' αρχάς κ. Πρόεδρε θα ήθελα να πω δύο πράγματα, δεδομένου ότι η γνωστοποίηση του θέματος της σημερινής ημερίδας και γενικώς η ημερίδα ήρθε σε μας πάρα πολύ αργά, την προηγούμενη Τετάρτη με Πέμπτη και γι' αυτό δεν υπάρχει και κάποια σχετική εισήγηση. Δευτερευόντως, είναι ένα θέμα το οποίο θα πρέπει βέβαια τούτο να λυθεί μέσα στην Περιφέρεια και οπωσδήποτε και οι σχετικές Διευθύνσεις να το δουν.

Επειδή όμως αυτή την περίοδο πραγματευόμαστε αρκετά θέματα, θα ήθελα να αντλήσω από την πρωινή συνεδρίαση ένα μέρος το οποίο άκουσα από κάποιους Δημάρχους, ότι με λίγους ανθρώπους, με πτωχεία δυναμικού δεν μπορούμε να φέρουμε σε πέρας μεγάλα έργα, είτε αυτά πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια του ΕΠΠΕΡΑΑ ή άλλων προγραμμάτων ή εν πάση περιπτώσει στα πλαίσια μιας ανάπτυξης που επαγγελλόμαστε όλοι τελευταίως, ώστε να βγει ξανά η χώρα στην επιφάνεια.

Το θέμα είναι ότι εμείς προσωπικά με πολύ λίγους ανθρώπους στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στο χωρικό σχεδιασμό προσπαθούμε να συνδράμουμε το θέμα του περιφερειακού πλαισίου του στρατηγικού σχεδιασμού, επίσης το ρυθμιστικό σχέδιο Θεσσαλονίκης το οποίο τρόπον τινά είναι κι ένα υποσύνολο του περιφερειακού πλαισίου του στρατηγικού σχεδιασμού.

Προσπαθούμε να δώσουμε κάποιες βοήθειες όσον αφορά τον σχεδιασμό με τα γενικά πολεοδομικά σχέδια και τις πολεοδομικές μελέτες στους 38 Καλλικρατικούς Δήμους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και να συνδράμουμε όσο μπορούμε με την τεχνογνωσία που έχουμε από τα προηγούμενα στάδιά μας και εν πάση περιπτώσει ότι είναι δυνατόν θα το κάνουμε, αλλά πρωτίστως χρειάζεται στελεχικό δυναμικό.

Βεβαίως πάρα πολύ ορθά έκανε στη δευτερεύουσα ομιλία του -την πρώτη ομιλία του Υπουργού δεν την άκουσα- αλλά στη δευτερομιλία του έθεσε νομίζω κυριολεκτικά τον δάχτυλο επί τον τύπο των ήλων όπου μίλησε για χρήσεις γης, όπου μίλησε για πολεοδομικά σχέδια, όπου μίλησε για αναγκαιότητες της ανάπτυξης του πολεοδομικού σχεδιασμού και γενικότερα της αναδόμησής του.

Θα πρέπει να δούμε και κυριολεκτικά επ' ωφελεία των πολιτών πως μπορεί να διαμορφωθεί ο σχεδιασμός ανά τη χώρα και με τις ανάγκες που επιτάσσουν οι καιροί, ώστε να ωφεληθούν πραγματικά οι πολίτες, ώστε να μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της χώρας και να μην παλινωδούν μεταξύ του άλφα του βήτα ή του γάμα γραφείου ή βεβαίως και του άλφα βήτα φορέα.

Επειδή όλα αυτά είναι στα πλαίσια μιας θεωρητικής τρόπον τινά τοποθέτησης, θα ήθελα να πω ότι ακούγοντας την πρωινή όσο μπόρεσα τοποθέτηση Δημάρχων και λοιπά, μιλούν οπωσδήποτε για τους ΧΥΤΑ για τους ΧΑΔΑ και λοιπά, αλλά δε νομίζω ότι μόνον στην αιεφόρο ανάπτυξη είναι και αυτά τα έργα, αλλά είναι και τρόπον τινά και άλλα έργα.

Πιστεύω ότι θα πρέπει να δούμε και με ένα μάτι και τους οδικούς άξονες, αυτά τα προγράμματα τα οποία θα βγουν μέσα από το στρατηγικό πλαίσιο της περιφερειακής ανάπτυξης, αυτό το οποίο είπα πριν από λίγο, αυτά τα οποία ενδεχομένως πρέπει να βγουν μέσα από τις εναρμονίσεις των πολεοδομικών μελετών με τα γενικά πολεοδομικά σχέδια.

Θεωρώ ότι άμεσα είναι θέμα ενασχόλησης των Τοπικών Αρχών, των Δήμων, των Δημάρχων, μαζί με όλες τις Υπηρεσίες αυτές που εμπλέκονται σε αυτόν τον τομέα, είτε είναι το περιβάλλον, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, δηλαδή τα δύο Τμήματα του Περιβάλλοντος και του Χωρικού Σχεδιασμού της Διεύθυνσης στην οποία υπηρετώ και οπωσδήποτε της Διαχειριστικής Αρχής η οποία θα συγκεντρώσει και θα προτάξει αυτά τα έργα, τα οποία θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν από το ΕΠΠΕΡΑΑ 2014-2020, ώστε να γίνει ένας ορθός καταλογισμός των χρημάτων και να μην έχουμε υπεραξίες αλλά να έχουμε μία ορθή διαχείριση.

Αυτά τα λίγα, εντελώς θεωρητικά, ελπίζω σε μία άλλη ημερίδα κ. Πρόεδρε να μπορούμε να έρθουμε και με συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, σας ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε πολύ, δε γνωρίζω αν το πήρατε το μήνυμα Πέμπτη Παρασκευή ή Τετάρτη, σίγουρα ήταν μια διερευνητική συζήτηση η σημερινή, σίγουρα τις επόμενες εβδομάδες θα έχετε την ευκαιρία και με την Περιφέρεια και με μας να κάνετε τις προτάσεις σας.

Για το προσωπικό που αναφέρατε, το πρόβλημα αυτό το περνάμε όλοι στην Ελλάδα, το περνάμε εμείς, το περνάτε εσείς, το περνάνε όλες οι Υπηρεσίες. Πρέπει και να προσπαθήσουμε βέβαια να στελεχωθούμε για τη νέα προγραμματική, αλλά και με το υπάρχον προσωπικό θα πρέπει να κάνουμε ότι είναι δυνατόν για να μπορέσουμε να βγάλουμε σε πέρας το έργο μας.

Είπα και στην αρχή της ομιλίας μου το πρωί αυτό που είπατε στο τέλος με το περιφερειακό πλαίσιο, ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί πολιτική ειδικά σε αυτό το θέμα, στο θέμα του περιβάλλοντος, αν τη δέσμη μέτρων που προκύπτει από τα περιφερειακά πλαίσια, από τα σχέδια πλημμυρών κι από τα διαχειριστικά σχέδια λεκανών, αν δεν τα κάνουμε εφαρμογή. Αν αυτά δε γίνουν εφαρμογή θα παραμείνουν μία μελέτη η οποία θα πάρει ένα ΦΕΚ και δε θα έχει κανένα αποτέλεσμα.

Τέλος για τους οδικούς άξονες προφανώς είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό κομμάτι, αλλά η συζήτηση η σημερινή δεν αφορούσε τους οδικούς άξονες γιατί αφορούσε καθαρά από το πρόγραμμα ΕΠΠΕΡΑΑ το θέμα του περιβάλλοντος γιατί οι θεματικοί άξονες είναι και στον άξονα 4, είναι και στον άξονα 7, είναι και σε άλλους άξονες.

Και να πω εδώ και να αναφέρω ότι τα ποσά τα οποία ανέφερα για την Περιφέρεια αφορούν το περιβάλλον, γιατί η Περιφέρεια επειδή οι Περιφερειακές Αρχές επειδή είναι πολυτομεακές και πολυταμειακές έχουν προφανώς κι άλλους άξονες οι οποίοι αφορούν το Κοινωνικό Ταμείο, αφορούν τις αγροτικές ενισχύσεις, δηλαδή εμπλέκονται και άλλα Υπουργεία στα οποία δεν έκανα αναφορά σήμερα διότι επικεντρώθηκα καθαρά στον Τομέα του Περιβάλλοντος.

Να φωνάξω στο βήμα το συνάδελφο κ. Κρυσταλλίδη που πιστεύω ότι μαζί θα συνδιαμορφώσουμε την επόμενη προγραμματική του ΕΠΠΕΡΑΑ μαζί με το αντίστοιχο ΠΕΠ και την αντίστοιχη Διαχειριστική Αρχή.

**«Προτεραιότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
στην Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 στους
θεματικούς στόχους Περιβάλλοντος»**

A. ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΔΗΣ: Ακριβώς, κι έτσι θα ήθελα να αρχίσω, εμείς ως Διαχειριστική Αρχή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας είμαστε από την ίδια πλευρά που είναι και η Διαχειριστική του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Δηλαδή οι προτάσεις οι οποίες πρόκειται να κατατεθούν από τις αρμόδιες Διευθύνσεις της Αποκεντρωμένης Διοίκησης που ακούσαμε τις εισηγήσεις, έχουν και εμάς ως αποδέκτη, καθότι είμαστε κάπως συγκοινωνούντα δοχεία, τουλάχιστον σε ότι αφορά τον σχεδιασμό αυτή τη στιγμή.

Και θα γίνω πιο σαφής. Πριν μιλήσω για τις προτεραιότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την επόμενη προγραμματική, να βάλω το πλαίσιο, μέσα από το οποίο ξεκίνησε να διαμορφώνεται και διαμορφώνεται ο σχεδιασμός.

Λοιπόν η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι σήμερα έχει προβεί στις εξής ενέργειες: Σε απάντηση στην πρώτη εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας διατύπωσε την πρώτη πρόταση στρατηγικής, με μια πρώτη swat ανάλυση.

Εν συνεχεία, μετά την έκδοση της δεύτερης εγκυκλίου του Υπουργείου Ανάπτυξης διοργάνωσε τον Απρίλιο του 2012 το Αναπτυξιακό Συνέδριο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εδώ στη Θεσσαλονίκη κατά τη διάρκεια του οποίου κλήθηκαν όλοι οι φορείς χάραξης πολιτικής θα λέγαμε να διατυπώσουν τις θέσεις τους και τις προτεραιότητες για την Περιφέρεια, αλλά και τις εθνικές προτεραιότητες. Εκείνη την εποχή ήμασταν κάπου εκεί.

Σε απάντηση λοιπόν στη δεύτερη εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας η Περιφέρεια διατύπωσε τη δεύτερη πρόταση στρατηγικής, η οποία εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο, η οποία ήταν πιο αναλυτική σε επίπεδο πλέον επενδυτικής προτεραιότητας, με

κάποιες προτάσεις για τυπολογία δράσεων, η οποία λάμβανε υπόψιν της τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναπτυξιακή στρατηγική στην Ελλάδα για τη νέα προγραμματική περίοδο, το γνωστό position paper, σημειωτέον ότι οι κανονισμοί τότε δεν είχαν καταλήξει, ήταν ακόμα σε διαπραγμάτευση, οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί.

Τον Ιούνιο του 2012 το στρατηγικό κείμενο της Περιφέρειας τέθηκε σε ευρεία διαβούλευση, με επιστολή σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και όλες τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, από όλους τους τομείς ενδιαφέροντος, που σχετίζονται με την υλοποίηση ή και το σχεδιασμό στην Κεντρική Μακεδονία, Περιφερειακές, Δημοτικές, Αποκεντρωμένες και άλλες Δημόσιες Αρχές, κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και λοιπά.

Συνολικά κλήθηκαν 225 φορείς να συμμετάσχουν στη διαβούλευση, αλλά και στο διαδίκτυο προς όλους, φορείς, ιδιώτες και πολίτες. Μέχρι σήμερα πήραμε 53 απαντήσεις. Από αυτούς οι φορείς που αφορούν αμιγώς το περιβάλλον, ήταν 5. Βέβαια, πρέπει να πούμε ότι το περιβάλλον διαπνέει κατά τρόπο οριζόντιο ας πούμε κι άλλες προτάσεις, για παράδειγμα οι υγειονομικές περιφέρειες μιλάνε στα επιχειρησιακά τους σχέδια για συμπαραγωγή και λοιπά. Το βρίσκουμε δηλαδή το περιβάλλον σε προτάσεις διαφόρων φορέων.

Ενδιάμεσα βεβαίως έγιναν διαβουλεύσεις σε διάφορους τομείς, με εκπροσώπους φορέων που παρεμβαίνουν στην Κεντρική Μακεδονία, με στόχο την αποτύπωση των αναγκών και την εξειδίκευση της στρατηγικής των εκάστοτε τομέων ενδιαφέροντος. Να πούμε εδώ ότι τότε η αρχιτεκτονική της διαχείρισης των προγραμμάτων για την επόμενη περίοδο δεν ήταν αποτυπωμένη, δεν ξέραμε ποιος διαχειρίζεται τι και συνεπώς δεν ήταν σαφείς οι αρμοδιότητες, ειδικά σε περιφερειακό επίπεδο.

Μετά την έκδοση της τρίτης εγκυκλίου, όπως είπε και ο κ. Μαμαλούγκας δέκα μέρες νωρίτερα και για να έρθουμε στα ζητήματα του περιβάλλοντος τα πράγματα ξεκαθαρίζουν κάπως, αλλά όχι εντελώς. Αυτό που γνωρίζουμε σήμερα είναι αφενός τα χρηματοδοτικά στοιχεία για την Κεντρική Μακεδονία, πολύ σημαντικό, αφετέρου ότι το ΠΕΠ για την Κεντρική Μακεδονία θα έχει δράσεις ΕΤΠΑ και ΕΚΤ.

Επίσης, όπως έχουμε πει αρκετές φορές από το πρωί, θα εκχωρηθούν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας πόροι ύψους 187 εκατομμυρίων από το Ταμείο Συνοχής, για δράσεις διαχείρισης υγρών αποβλήτων αποκλειστικά.

Είναι προφανές ότι θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν το περιβάλλον και από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, που θα χρηματοδοτηθούν από το Γεωργικό Ταμείο, αλλά και από το Πρόγραμμα Θάλασσας και Αλιείας, που θα χρηματοδοτηθούν από το ταμείο για την αλιεία.

Τώρα στη φάση που βρισκόμαστε σήμερα καλούμαστε να σχεδιάσουμε το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου, εξειδικεύοντας πλήρως το σύνολο των δράσεων που θα διαχειριστούμε, στη βάση μιας συγκεκριμένης και πολύ εξειδικευμένης αρχιτεκτονικής, η οποία για πρώτη φορά είναι προσανατολισμένη στα αποτελέσματα που πρέπει να είναι απτά και μετρήσιμα ποσοτικοποιημένα από την αρχή.

Τώρα σε αυτό το αυστηρό πλαίσιο και ξαναγυρνώντας στα θέματα του περιβάλλοντος, θα σας μιλήσω για προτεραιότητες που αφορούν αποκλειστικά σε δράσεις ΕΤΠΑ, δηλαδή όχι για δράσεις Γεωργικού Ταμείου, ή Ταμείου για τη Θάλασσα και την Αλιεία, δεδομένου ότι δεν έχει ακόμα ξεκαθαριστεί ποιες είναι οι προτεραιότητες εκείνες που είναι αρμοδιότητας διαχείρισης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας μέσα από το ΠΕΠ, θα μείνω στην παρουσίασή μου στο επίπεδο της προτεραιότητας και θα αναφερθώ σημειακά σε τυπολογίες δράσεων, όπου αυτό είναι εφικτό.

Λοιπόν για να δώσω πολύ συνοπτικά μερικά στοιχεία σχεδιασμού, πως δηλαδή προσδιορίζουμε τις προτεραιότητες και ειδικότερα για το περιβάλλον, πρώτα θέτουμε τα βασικά ζητήματα για την Κεντρική Μακεδονία, ανά θεματικό στόχο, έτσι όπως οι θεματικοί αυτοί στόχοι έχουν καταγραφεί στους κανονισμούς και στην τρίτη εγκύκλιο, ποια είναι λοιπόν τα βασικά ζητήματα, από αυτά προκύπτουν οι ανάγκες και από τις ανάγκες προκύπτουν οι προτεραιότητες, πάντα συνυπολογίζοντας τον εθνικό σχεδιασμό, τον τομεακό σχεδιασμό, καθώς και τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις υποχρεώσεις από τους κανονισμούς.

Ανά θεματικό στόχο λοιπόν, ξεκινώντας από εκείνον που αφορά στη μετάβαση προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του

άνθρακα σε όλους τους τομείς, οι πόροι που έχει το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας γι' αυτόν τον θεματικό στόχο είναι ύψους 27,5 εκατομμυρίων ευρώ, για τη μετάβαση αυτή προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας θα βασιστεί στα πλεονεκτήματα και το διαθέσιμο δυναμικό που διαθέτει και που δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για αντίστοιχες παρεμβάσεις μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Λοιπόν η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει ηλεκτροπαραγωγικές μονάδες, μεγάλους κυρίως και μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς, διαθέτει επιπλέον και σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αιολική, ηλιακή, γεωθερμική ενέργεια.

Επιπροσθέτως και λαμβάνοντας υπ' όψιν την παλαιότητα των κτηρίων, σε συνδυασμό με την εκάστοτε νομοθεσία, για την ενεργειακή τους απόδοση υπάρχουν μεγάλα περιθώρια εξοικονόμησης ενέργειας σε κατοικίες, δημόσια κτήρια και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, γεγονός που μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην αποδοτικότερη χρήση πόρων.

Σημαντικό ρόλο στην εξοικονόμηση ενέργειας παίζει επίσης και η ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών, τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, στον τομέα της ενέργειας, όπως οι τεχνολογίες ευφυούς δικτύου, έξυπνα σπίτια, συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θέρμανση υψηλής απόδοσης και λοιπά.

Συμπερασματικά η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας καλείται να προωθήσει τόσο την παραγωγή τη διανομή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όσο και την ενεργειακή αποδοτικότητα σε όλους τους τομείς. Η επίτευξη των στόχων αυτών θα έχει και άμεσο αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία, με δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Άρα λοιπόν οι προτεραιότητες γι' αυτό το θεματικό άξονα διαρθρώνονται γύρω από δύο άξονες. Πρώτον τη χρήση ΑΠΕ, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με προώθηση παραγωγής και διανομής της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, την επέκταση των δικτύων διανομής φυσικού αερίου που μέχρι σήμερα έχουμε 140 χιλιόμετρα κατασκευασμένου δικτύου και πρέπει το

φυσικό αέριο να πάει παντού, τουλάχιστον σε όλες τις πόλεις της Κεντρικής Μακεδονίας.

Την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε δημόσιες υποδομές και σε επιχειρήσεις όπως είπα και πριν, την εφαρμογή της συμπαραγωγής και την ανάπτυξη ευφυών συστημάτων διανομής ρεύματος χαμηλής τάσης, π.χ. για τον φωτισμό των αστικών κέντρων.

Δεύτερον την ενεργειακή αποδοτικότητα, δηλαδή την εξοικονόμηση ενέργειας, με την επέκταση των προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες, την εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσιες υποδομές και εξοπλισμούς, την ενθάρρυνση της ενεργειακής απόδοσης σε επιχειρήσεις και γενικότερα την προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας.

Ακούσαμε προηγουμένως ότι ενδεχομένως να είναι ένα κομμάτι που θα πάει στο πρόγραμμα της ανταγωνιστικότητας, που θα το δούμε, που συνδυάζει και τη χρήση ανανεώσιμων πηγών, καθώς και την ενίσχυση της χρήσης καινοτόμων εφαρμογών στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας μέσα από εφαρμογές έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Ο επόμενος στόχος τώρα, ο οποίος αντιπροσωπεύει ένα ποσόν της τάξης των 62 περίπου εκατομμυρίων ευρώ, που αφορά την προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων. Ακούσαμε πολύ ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις πριν από λίγο, εδώ η Κεντρική Μακεδονία οφείλει να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα λόγω της γεωφυσικής τρωτότητας της περιοχής και των οικονομικών δραστηριοτήτων που συνθέτουν την τοπική οικονομία.

Η αναμενόμενη επιδείνωση της κλιματικής αλλαγής μπορεί να προκαλέσει περιβαλλοντικές καταστροφές, όπως διάβρωση των ακτών, τα ακούσαμε αυτά, εδαφών, πλημμύρες, με επιπτώσεις στον τουρισμό και στη γεωργία, επίσης υπάρχουν κίνδυνοι για το δομημένο περιβάλλον κυρίως λόγω αύξησης των θερμοκρασιών.

Σημαντικοί κίνδυνοι για την Περιφέρεια είναι οι πλημμύρες όπως αναπτύχθηκε προηγουμένως σε δομημένες περιοχές και περιοχές υδατορεμάτων, οι πυρκαγιές σε δασικές και αγροτικές περιοχές και οι σεισμοί λόγω της υψηλής σεισμικότητας σχεδόν του συνόλου της Περιφέρειας.

Οι προτεραιότητες αρθρώνονται γύρω από δύο άξονες, πρώτον τη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Περιφέρειας, που έχει σχέση και με θέματα αρδευτικών δικτύων, γεωργικών εκτάσεων, καλλιεργειών και τα λοιπά, τα οποία αποτελούν θέματα του Γεωργικού Ταμείου κυρίως και του Ταμείου για τη Θάλασσα και την Αλιεία.

Και δεύτερον την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων με δράσεις πρόληψης ευαισθητοποίησης της πολιτικής προστασίας σε ότι αφορά τις πυρκαγιές τις πλημμύρες και τους σεισμούς, αλλά και με την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων με υποδομές.

Τέλος στον θεματικό στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικής χρήσης των πόρων που υπάρχουν εξασφαλισμένοι πόροι ύψους λίγο παραπάνω από 100 εκατομμύρια ευρώ -για το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας μιλάμε τώρα αποκλειστικά- οι προτεραιότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αφορούν:

Πρώτον την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, που αποτελεί και μεγάλο εθνικό στόχο όπως αποτυπώθηκε και στο ΣΕΣ, συμπεριλαμβανομένου φυσικά του Δικτύου NATURA και των προστατευόμενων περιοχών, καθώς η Κεντρική Μακεδονία -μας τα εξήγησε πολύ όμορφα ο Καθηγητής κ. Κουϊμτζής προηγούμενα- έχει ένα υψηλής ποιότητας και πολυποίκιλο φυσικό περιβάλλον, το οποίο εμφανίζει σημάδια υποβάθμισης που οφείλονται κατά κύριο λόγο σε ανθρωπογενείς παράγοντες, αλλά και σε ελλιπή και ανεπαρκή εποπτεία και φύλαξη των περιοχών, όπως είχε αποτυπωθεί και στην ημερίδα που είχε γίνει πριν από δύο εβδομάδες περίπου στην Αθήνα από τη WWF ΕΛΛΑΣ και το ΥΠΕΚΑ.

Δεύτερον δράσεις για την παρακολούθηση και μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης ειδικά για το πολεοδομικό συγκρότημα της Θεσσαλονίκης, όπου είναι πραγματικά καταγεγραμμένο το πρόβλημα, αλλά από ότι άκουσα και το πρωί τέτοια προβλήματα εμφανίζονται και σε άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας και πρέπει να το δούμε αυτό.

Τρίτον την αποτελεσματικότερη χρήση υδάτινων πόρων, για παράδειγμα με δράσεις παρακολούθησης και ελέγχου ποιότητας και ποσότητας νερού ύδρευσης.

Τέταρτον την ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων, μιλήσαμε πολύ γι' αυτό, που πρέπει να ολοκληρωθούν οι υποδομές σε αυτόν τον τομέα, δράσεις για την ανακύκλωση και την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με θέματα πρόληψης και ανακύκλωσης, την κατασκευή μονάδων αξιοποίησης, όπου περιγράφονται σαφώς στο Νόμο 4042 του 2012, μάλιστα με ποσοτικοποιημένους στόχους.

Λοιπόν πρόκειται για ένα πολύ σημαντικό εξαιρετικά κοστοβόρο ζήτημα, το οποίο αυτή τη στιγμή αποτελεί αντικείμενο εντατικής διαβούλευσης με το ΥΠΕΚΑ, με τη Διαχειριστική του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Πέμπτον την ολοκληρωμένη διαχείριση υγρών αποβλήτων και δράσεις για την προστασία και την ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Αυτά προς το παρόν, όπως είπα και προηγούμενα αυτή την περίοδο καταλήγουμε στις προτεραιότητες, τουλάχιστον σε ότι αφορά το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας, οι προτεραιότητες και η εξειδίκευσή τους είναι συγκοινωνούντα δοχεία όπως είπα στην αρχή με τη Διαχειριστική του ΕΠΠΕΡΑΑ.

Σημειώνω για άλλη μια φορά ότι στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρεμβάσεις θα γίνουν όχι μόνο από το ΠΕΠ αλλά και από άλλα προγράμματα, όπως είναι αυτό των Υποδομών βεβαίως, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το Πρόγραμμα για τη Θάλασσα και την Αλιεία. Αυτό το τελευταίο είναι κάπως πιο προβληματικό, δεν ξέρω αν έχει υπάρξει κάποια εξέλιξη τελευταία, αλλά ο ευρωπαϊκός κανονισμός δεν έχει ακόμα ψηφιστεί από όσο ξέρω, είναι σε διαπραγμάτευση.

Σε γενικές γραμμές αυτά, κλείνοντας θα ήθελα να πω ότι είτε εμείς, είτε η Διαχειριστική του ΕΠΠΕΡΑΑ θα έρθει σε επαφή με τις Υπηρεσίες χάραξης πολιτικής θα έλεγα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για παράδειγμα και θα μιλήσει με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας τις αρμόδιες, για να καταγραφούν οι ανάγκες και να δεχτούμε προτάσεις.

Αυτά, ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ το συνάδελφο, από ότι κατάλαβα, αν κατάλαβα καλά, συμπορευόμαστε και συμβαδίζουμε. Έτσι κι αλλιώς την άλλη εβδομάδα θα ξεκινήσουμε συναντήσεις από την Κεντρική Διαχειριστική Αρχή

και από την ΕΥΣ με τα περιφερειακά προγράμματα είναι τα παλιά Sofitel που κάναμε για να ανταλλάξουμε απόψεις και προβληματισμούς.

Στους θεματικούς στόχους και στις προτεραιότητες της Περιφέρειας θεωρώ ότι για να μην πω συμπίπτουμε είμαστε σχεδόν ταυτόσημοι, άρα το πρόβλημα είναι το χρήμα, το πρόβλημα είναι η κατανομή των χρημάτων, εκεί δηλαδή εστιάζεται το παν τι θα πάρει η Περιφέρεια τι θα πάρουμε εμείς, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι διεκδικούμε ο ένας από τον άλλον. Έχουμε ένα budget, έχουμε στόχους, έχουμε προτεραιότητες πολιτικές και προσπαθούμε να κάνουμε την καλύτερη διαχείριση των κοινοτικών κονδυλίων.

Παρακαλώ κ. Μαμαρίκα.

Χ. ΜΑΜΑΡΙΚΑΣ: Πριν κάποιος αναφέρθηκε το θέμα των σεισμών, αναφερόμενος στον άξονα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη διαχείριση των κινδύνων, περιλαμβάνονται και οι σεισμοί στον άξονα αυτόν; Παρακαλώ να διευκρινιστεί, προκειμένου να δομήσουμε ανάλογα και τις προτάσεις μας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ναι, σαν προτεραιότητα και σαν εν δυνάμει δράση προφανώς περιλαμβάνονται.

Χ. ΜΑΜΑΡΙΚΑΣ: Επειδή δεν είναι ζήτημα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, με αυτή την έννοια το θέτω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ίσως θα μπορέσει να πάει στον άξονα 5 του περιβαλλοντικού κινδύνου.

Χ. ΜΑΜΑΡΙΚΑΣ: Δε μας πειράζει καθόλου, δε μας ενοχλεί, αντίθετα μας ευνοεί, απλώς θέλω να διευκρινιστεί.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Εσείς, για να το πούμε κάπως διαφορετικά, μην επικεντρώνεστε αν θα είναι στον 4 ή στον 5, να επικεντρωθείτε ότι επί της ουσίας το θέμα των σεισμών είναι εν δυνάμει μία δράση η οποία μπορεί να υλοποιηθεί, οπότε μπορείτε να προσανατολιστείτε με αυτή τη λογική και να κάνετε τις προτάσεις σας και από κει και πέρα για το θέμα του άξονα και του θεματικού στόχου θα συνεννοηθούμε με την Περιφέρεια.

Χ. ΜΑΜΑΡΙΚΑΣ: Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Τώρα θα ήθελα να πάρει το λόγο η τελευταία ομιλήτρια, η κα Κονταξή, από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος.

**«Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής
Δημόσιας Διοίκησης για το Περιβάλλον»**

Χ. ΚΟΝΤΑΞΗ: Επειδή μάλλον σήμερα ακούσαμε περισσότερες φορές τη λέξη «χρήματα» και τα «εκατομμύρια» από τη λέξη «περιβάλλον», γύρισα λίγο τη διαφάνεια στο τέλος για να δούμε πόσα δισ φέρνουν οι προστατευόμενες περιοχές, τις οποίες ευτυχώς ο κ. Κωνσταντινίδης ανέφερε, γιατί αλλιώς θα τις είχαμε ξεχάσει σήμερα.

Η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας δεν υλοποιεί έργα, παρόλα αυτά είναι ένας σταθμός και κατηγορήθηκε σήμερα ότι κωλυσιεργεί στις αδειοδοτήσεις των έργων από πολλούς Δημάρχους, η Υπηρεσία μας αδειοδοτεί μικρά έργα και γνωμοδοτεί στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση και στο Υπουργείο για τα μεγαλύτερα, άρα πρέπει να συνεργαστούμε προκειμένου να μην σταματάνε τα έργα και προκειμένου να μην υπάρχουν όλες αυτές οι καθυστερήσεις που αναφέρθηκαν ότι φτάνουν μέχρι και τα τρία χρόνια.

Ας δούμε λοιπόν όμως κάτι που το έχουμε παραμελήσει, που δεν είναι ελλείμματα και δεν είναι απορρίμματα που ακούγαμε σήμερα όλη την ημέρα και είναι οι προστατευόμενες περιοχές οι οποίες από μόνες τους παρέχουν πολλές υπηρεσίες, δεν είναι όμως μόνες τους, υπάρχει ένας πολύ μεγάλος πληθυσμός που ζει δραστηριοποιείται και φέρνει εισόδημα στη χώρα.

Είπε ο Δήμαρχος Κατερίνης ότι θα πρέπει να βάλουμε σε όλα τα έργα να υπάρχουν τις βιοκλιματικές μελέτες, τι θα γίνει τότε για τη βιοποικιλότητα που έπρεπε να είναι σε κάθε έργο μέσα και που από το 1998 το έχουμε αμελήσει; Τι θα γίνει με αυτή τη νομοθεσία που έχει εναρμονιστεί από τότε και σήμερα δεν ακολουθείται, τι θα γίνει με όλες αυτές τις περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας που δεν υπάρχει διατήρηση ούτε διαχείριση και απλά συζητάμε γι' αυτές που βλέπετε με το πράσινο που έχουν φορείς διαχείρισης και κάτι γίνεται όπως είδατε και από τον κ. Κουϊμτζή, οι υπόλοιποι όμως;

Άρα ας αναπτύξουμε λίγο και τον τρίτο κλάδο που αναφέρθηκε σήμερα, που δεν αφορά μόνο τις υπηρεσίες στον άνθρωπο, αλλά ας δούμε λίγο και τις υπηρεσίες στη φύση και να πω ότι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας συνεργάζεται τόσο με τους φορείς διαχείρισης, όπως συνέβη στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο για το διαχειριστικό σχέδιο του Αξιού.

Όσο και τις περιφερειακές ενότητες με τους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή όπως είναι οι μυδοκαλλιεργητές εδώ στην περιοχή του θερμαϊκού, οπότε οι Δήμαρχοι οι οποίοι οι περισσότεροι δεν είναι εδώ σήμερα εάν θελήσουν να κάνουν κάτι σε αυτόν τον κλάδο που θα ήταν καλό να το κάνουν με χαρά να έρθουν και στη δική μας την Υπηρεσία και να συνεργαστούμε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ και μάλιστα να υπερθεματίσω στο θέμα της βιοποικιλότητας και να πω ότι μέχρι τώρα αρχίσαμε να πληρώνουμε πρόστιμα για τα απορρίμματα, έχουν έρθει οι πρώτες καταγγελίες και σε δύο χρόνια θα πληρώνουμε πρόστιμα για τα λύματα και μετά από τρία χρόνια τέσσερα θα πληρώνουμε πρόστιμα για τη βιοποικιλότητα.

Αν κάποιος θέλει να πει κάτι, παρακαλώ. Η κα Τσιαούση Βάσω από το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων έχει το λόγο.

Β. ΤΣΙΑΟΥΣΗ: Θα ήθελα κι εγώ με τη σειρά μου σε συνέχεια του σχολίου της κας Κονταξή να πω ότι είναι υποχρέωση της χώρας για τις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 τουλάχιστον να θέσει στόχους διατήρησης και να σχεδιάσει και να υλοποιήσει μέτρα διαχείρισης κι αυτό είναι υποχρέωση που απορρέει από την οδηγία των οικοτόπων κι έχει ενσωματωθεί πρόσφατα και στην ελληνική νομοθεσία με βάση το νόμο της βιοποικιλότητας του 2011, οπότε θα πρέπει να μην αργοπορούμε αν θέλουμε τη διαφύλαξη αυτών των περιοχών. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ακριβώς και μάλιστα ήδη παρόλο ότι υπήρχε καθυστέρηση στο Υπουργείο έχουμε ξεκινήσει κι έχουμε συμβασιοποιήσει όλες τις μελέτες καταγραφής των οικοτόπων, το οποίο είναι ένα προστάδιο.

Αυτό ώστε να μπορέσουμε ουσιαστικά μετά στην επόμενη προγραμματική περίοδο που το έχουμε λάβει υπόψιν μας να κάνουμε τα

διαχειριστικά σχέδια με τοπικές αν χρειάζεται ή όπου δε χρειάζεται ανάλογες ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες, οπότε πιστεύουμε ότι με την επόμενη προγραμματική περίοδο θα έχει λυθεί κι αυτό το θέμα ώστε να μην υπάρχει κάποιο πρόβλημα.

Ο κ. Φραγκισκάκης έχει το λόγο.

N. ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΚΗΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου) Όσον αφορά τις προστατευόμενες περιοχές.. τις δασικές εκτάσεις. Η Δασική Υπηρεσία συντάσσει τα διαχειριστικά σχέδια τα οποία..

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κύριε Φραγκισκάκη, συμφωνώ σε αυτό που λέτε, απλώς πρέπει να υπάρχει ένας συγκερασμός μεταξύ της δασικής πλευράς και της πλευράς φύσης από το φορέα διαχείρισης κι επειδή εμείς είμαστε σε αυτό το πόστο πολλά χρόνια κι έχουμε εμπειρία, επειδή κατά κανόνα τα σχέδια διαχείρισης των φορέων, επειδή δεν υπήρχε δυνατότητα να τα υλοποιήσουν τα υλοποιούσαν κατά κανόνα οι Διευθύνσεις Δασών.

Κι επειδή βλέπουμε στα παραδοτέα και γενικά να αναφέρω, πώς να το πω, μία παρατήρηση μετά από τα τόσα χρόνια, ότι υπάρχουν σε πάρα πολλές περιπτώσεις να πω μία μη πλήρης ταύτιση για να πω τη σωστή λέξη, θα πρέπει με κάθε τρόπο να υπάρχει συνεργασία με το φορέα ώστε να έχουμε ένα διαχειριστικό σχέδιο συνολικά, για να μην υπάρχει κάποιο πρόβλημα.

Ο κύριος...

ΟΜΙΛΗΤΗΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου) Εγώ είμαι μέλος της ομάδας σύνταξης του σχεδίου δράσεως προτεραιότητας κι ήθελα να κάνω τις εξής δύο ερωτήσεις:

Εάν και κατά πόσον το Υπουργείο επιλέξει τη δράση η αντιμετώπιση των διαθεσιμοτήτων ειδικά όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων.. η αντιμετώπιση τόσο θεματικά όσο και χωρικά. Δηλαδή είναι τμήμα είναι επιλέξιμη δράση στα σχετικά του τομειακού σχεδιασμού ή και του περιφερειακού σχεδιασμού..

Και η άλλη ερώτηση είναι εάν και κατά πόσον δεδομένων των στοιχείων που δώσατε και από τους προϋπολογισμούς η χρηματοδότηση των φορέων διαχείρισης εάν θα αποτελέσει αντικείμενο του εθνικού σχεδιασμού ή του περιφερειακού σχεδιασμού.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Όσον αφορά το πρώτο που είπατε, οι αιρεσιμότητες προφανώς είναι θέμα τομεακού σχεδιασμού.

Για το δεύτερο που αναφέρατε για τους φορείς διαχείρισης, οι φορείς διαχείρισης εποπτεύονται από το ΥΠΕΚΑ, από τη στιγμή που εποπτεύονται από το ΥΠΕΚΑ σε κάθε περίπτωση τη λύση για την επόμενη προγραμματική θα τη δώσει το ΥΠΕΚΑ.

Αυτό που ανέφερα και στον Πρόεδρο του φορέα και σε όλους τους Προέδρους φορέων αλλά και όπου κάνουμε αυτές τις ημερίδες, ζητάμε προτάσεις, γιατί κι εμείς δεν είμαστε αλάνθαστοι, ζητάμε προτάσεις γιατί το ζουν το πρόβλημα οι φορείς και κοιτάμε να επεξεργαστούμε διάφορα μοντέλα, ώστε να έχουμε μια τελική βιώσιμη λύση, χωρίς χρηματοδότηση λειτουργίας.

Η κα Φωτέα έχει το λόγο.

κα ΦΩΤΕΑ: Θα ήθελα να ρωτήσω πως θετικές πρακτικές που χρηματοδοτούνται αυτή τη στιγμή από την Ευρώπη για το περιβάλλον ενσωματώνονται στο ΕΠΠΕΡΑΑ και στις προτάσεις του μετά;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μιλάτε πάντα για το θέμα της βιοποικιλότητας ή γενικότερα;

κα ΦΩΤΕΑ: Γενικότερα και για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων που ξέρω ότι τρέχει αυτή τη στιγμή στην Ευρώπη.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κοιτάξτε, η διαχείριση των υδάτινων πόρων προκύπτει σε κάθε περίπτωση από κάποιες μελέτες, οι οποίες όπως είπαμε και στην αρχή αφορούν ή τα διαχειριστικά σχέδια λεκανών ή ουσιαστικά τα διαχειριστικά σχέδια των πλημμυρών.

Προφανώς μέσα από αυτές τις μελέτες η βιβλιογραφία και όλες οι προτάσεις και τα δεδομένα και τα μηνύματα από την Ευρώπη προφανώς ενσωματώνονται και βάσει αυτών ακολουθείται μία πρακτική για να γίνει ένας συγκερασμός και να έχουμε ένα τελικό αποτέλεσμα το οποίο είναι πιο σύγχρονο και πιο καινοτόμο.

κα ΦΩΤΕΑ: Όχι, εγώ θα ήθελα πιο πολύ να ρωτήσω για τις πρακτικές παραγωγής ιλύος που μειώνονται αυτή τη στιγμή στην Ευρώπη ή τη διαχείριση υδάτινων πόρων μεταξύ βιομηχανίας ΔΕΥΑ και όλων αυτών των πραγμάτων που χρηματοδοτούνται αυτή τη στιγμή.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μιλάτε ουσιαστικά για μεθοδολογίες..

κα ΦΩΤΕΑ: Για ανακύκλωση νερών..

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μιλάτε για μεθοδολογίες και τεχνολογίες;

κα ΦΩΤΕΑ: Ναι, ναι για μεθοδολογίες και τεχνολογίες.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Εμείς δεν είμαστε ένας αρμόδιος φορέας να επιβάλλει τεχνολογίες, η κάθε μία περίπτωση ας πούμε για τη διαχείριση της λάσπης ανάλογα τον αντίστοιχο φορέα ο οποίος θα προτείνει συγκεκριμένες λύσεις ο φορέας αυτός θα έχει λάβει υπόψη του διάφορες μεθοδολογίες και καινοτομίες, για να μπορέσει να εφαρμόσει την αντίστοιχη παρέμβαση. Δεν μπορούμε εμείς σαν Υπουργείο κεντρικά και πολιτικά να εφαρμόσουμε ή να επιβάλουμε κάποια συγκεκριμένη μεθοδολογία ή λύση.

κα ΦΩΤΕΑ: Ούτε μέσα από επιδεικτικά σχέδια ή επιδεικτικές μονάδες κάπως να χρηματοδοτηθούν κάποια;

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Θεωρώ ότι δεν υπάρχει κάποια δέσμευση και κάποιος αποκλεισμός. Από τη στιγμή που δεν υπάρχει αποκλεισμός, οι ανάγκες της αγοράς και οι ανάγκες της τεχνολογίας και η αναγκαιότητα που υπάρχει για τον ανταγωνισμό ουσιαστικά αυτός και μόνος του φέρνει τις καινούριες λύσεις και μεθόδους.

Υπάρχει κάποια άλλη ερώτηση; Ο κ. Μπεχτσούδης ο οποίος είναι Γεωλόγος από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού έχει το λόγο.

Ε. ΜΠΕΧΤΣΟΥΔΗΣ: Θα ήθελα να επισημάνω ότι τουλάχιστον επειδή υπάρχει εδώ η Διεύθυνση Δασών, νομίζω ότι η πρώτη προτεραιότητα όσον αφορά διάθεση ιλύος και επεξεργασμένων αστικών υγρών αποβλήτων για άρδευση είναι προφανές για μένα ότι είναι ένα από τα βασικά μέτρα ας πούμε σε περιοχές οι οποίες είναι καμένες και πρόκειται να αναδασωθούν και τα λοιπά, θα πρέπει να χαρτογραφηθούν κι εκεί είναι ένα πρώτο στάδιο το οποίο μπορεί να διατεθεί λυματολάσπη με την έννοια με τις λιπαντικές της ικανότητες και διάθεση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων για την άρδευση. Ένα μέτρο δηλαδή το οποίο είναι πάρα πολύ εφαρμόσιμο και συγκεκριμένο. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Συμφωνώ και μάλιστα η πρόσκληση αυτή η οποία ουσιαστικά είναι ανοιχτή στην αξιολόγηση του ΕΠΠΕΡΑΑ που έχουν κατατεθεί περίπου 15 προτάσεις για τη διαχείριση της λάσπης, ένας από τους όρους της πρόσκλησης είναι να δώσει ένα επιχειρησιακό σχέδιο κι ένα business plan

που ακριβώς θα διατεθεί η λάσπη. Και όταν λέμε "να διατεθεί", προφανώς ή σε καλλιέργειες ή σε κάποιες τέτοιες άλλες δραστηριότητες, ώστε να μπορέσει να υπάρξει σωστότερη διαχείριση.

Ε. ΜΠΕΧΤΣΟΥΔΗΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Μιλάτε για τη συγκεκριμένη μόνο για τα δάση;

Ε. ΜΠΕΧΤΣΟΥΔΗΣ: (Ερώτηση εκτός μικροφώνου)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ναι προφανώς θα πρέπει να ενταχθεί αυτό σε κάποια ρύθμιση και σε κάποιο σχέδιο νόμου, ώστε να μπορέσει να συμπεριληφθεί μέσα.

Ευχαριστώ πολύ που παρακολουθήσατε τη σημερινή ημερίδα και μαζί με την Περιφέρεια αποδεχόμαστε οποιαδήποτε πρόταση τις επόμενες εβδομάδες, ώστε να μπορέσουμε να φτιάξουμε ένα πρόγραμμα το οποίο ακουμπά τον πολίτη και τις ανάγκες του.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ